

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1959

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1961

OFFICIAL STATISTICS OF SWEDEN
FORESTRY

STATISTICAL YEARBOOK
OF FORESTRY
1959

THE NATIONAL BOARD OF PRIVATE FORESTRY

EMIL KIHLSSTRÖMS TRYCKERI AB
STOCKHOLM 1961

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den nionde årgången av Skogsstatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1959. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma principer som sina föregångare för 1951—1958. I den mån uppgifter varit tillgängliga har emellertid statistiken förts fram så att den även omfattar 1960. Detta gäller bl. a. huvudtabeller beträffande avverkning, virkesmätning, skogsarbeters dagsförtjänster, sysselsättning inom storskogsbruket, arbetsförmedlingsverksamhet inom skogsbruket och bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder samt texttabeller avseende rotpriser och

exportpriser, sysselsättning inom bondeskogsbruket samt den skogliga yrkesutbildningen.

För det värdefulla bistånd vid årsbokens utarbetande, som beredvilligt lämnats av statliga och kommunala myndigheter och institutioner samt av enskilda organisationer, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i juli 1961

Folke Johansson

F. Silvé

/ Bert Hellberg

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sid.
Förord	3
Innehållsförteckning	5
Förkortningar	16
Karta	18
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	19
I. Ytvidd	19
II. Virkesförråd	31
III. Mark- och skogsvärden	36
IV. Skogens förnygring och vård	38
1. Frö- och planttillgång m. m. ...	38
2. Reproduktionsåtgärder	42
3. Røjning	45
4. Gallring	45
5. Betesfred	46
V. Skador på skogen	46
1. Skogsbränder	46
2. Snöbrott, storm- och torkskador	49
3. Viltskador	50
4. Insektsskador	50
5. Svampskador	51
B. Skogstekniska arbeten	53
I. Skogsvägbbyggnad	53
II. Skogsdikning	57
III. Mark- och skogsvärden	59
IV. Skogsindelningsarbeten	59
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	61
I. Avverkning, transport m. m.	61
1. Utsyning och avverkning	61
2. Virkesmätning	62
3. Flottning	65
4. Järnvägstransporter	68
5. Lastbilstransporter	69
6. Fartygstransporter	70
7. Havsflottning	71
II. Virkesförbrukning och produktion	
m. m.	72
1. Sågverksindustrin	72

CONTENTS

	Page
Preface	3
Contents	5
Abbreviations	16
Map	18
A. Forest-land and forest capital	19
I. Area	19
II. Timber resources	31
III. Value of forest-land and forests ...	36
IV. Regeneration and tending of for-	
ests	38
1. Availability of plants and seed	
etc.	38
2. Sowing and planting	42
3. Cleaning	45
4. Thinning	45
5. Protection against grazing	46
V. Damage to the forest	46
1. Fires	46
2. Windfalls, snow-breaks and	
drought damage	49
3. Wild animals	50
4. Insects	50
5. Fungi	51
B. Technical activities	53
I. Roadbuilding	53
II. Draining	57
III. Building of floatways	59
IV. Management plans	59
C. The utilization of forest capital ...	61
I. Felling and transport	61
1. Marking and logging	61
2. Timber measuring	62
3. Floating	65
4. Railway-transport	68
5. Lorry-transport	69
6. Sea-transport	70
7. Sea-rafting	71
II. Timber-consumption and produc-	
tion	72
1. Sawmill industry	72

	Sid.		Page
2. Fanér- och plywoodindustrierna	74	2. Veneer and plywood industries	74
3. Massaindustrien	74	3. Pulp industry	74
4. Wallboardindustrien	75	4. Wallboard industry	75
5. Förbrukning av brännved m. m.	75	5. Consumption of fuel wood etc.	75
III. Export och import	76	III. Foreign trade	76
1. Oarbetade trävaror	76	1. Unprocessed wood	76
2. Sågat virke	77	2. Sawn wood	77
3. Fanérskivor	77	3. Veneer and plywood	77
4. Massa och wallboard	78	4. Pulp and wallboard	78
5. Trätjära och träkol	79	5. Woodtar and charcoal	79
D. Virkespriser och omkostnader	80	D. Timber prices and production costs	80
I. Rotpriser	80	I. Prices of timber on root	80
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved	83	II. Prices of cut timber	83
III. Drivningskostnader	84	III. Costs of logging	84
IV. Priser på sågade trävaror och massa	85	IV. Prices of sawn wood and pulp	85
E. Arbetarförhållanden	87	E. Labour-market conditions	87
I. Löner och avtal	87	I. Wages and collective wage agreement	87
II. Sysselsättning	90	II. Employment	90
III. Olycksfall och arbetarskydd	96	III. Accidents and protection against accidents	96
F. Vilttillgång och jakt	102	F. Wild animals and hunting	102
G. Övriga skogliga frågor	106	G. Other matters relating to forestry	106
I. Administration	106	I. Administration	106
1. Domänverket	106	1. The Swedish State Forest Service	106
2. Skogsstyrelsen	107	2. The National Board of Private Forestry	107
3. Skogsvårdsstyrelserna	108	3. The County Forestry Boards	108
II. Skogsforskningsinstitutet	109	II. The Forest Research Institute	109
III. Skoglig undervisning	110	III. Forestry training	110
IV. Föreningar och organisationer	115	IV. Associations and organizations	115
1. Ideella föreningar	115	1. Non-profit-making associations	115
2. Föreningar för skoglig växtförädling	117	2. Associations for forest tree breeding	117
3. Ekonomiska intresseföreningar	118	3. Business organizations	118
4. Arbetsmarknadens föreningar	120	4. Labour market associations	120
5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering	121	5. Associations for rationalization in forestry	121
V. Anslag för skogsvårdande ändamål	126	V. State subsidies for silviculture	126
H. Internationell översikt	128	H. International review	128
I. Sammanfattning på engelska	136	I. Summary	136
J. Källförteckning	144	J. Literary sources	144

	Sid.		Page
<i>Tabeller i texten</i>		<i>Tables in the text</i>	
Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1959. Länsvis. (Sammandrag av huvudtab. 2 och 3.)	20	Table A. Forest area distributed by owner groups in 1959. By counties. (Summary of tables 2 and 3)	20
Tabell B. Antal brukningsenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktiebolag) skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLF:s jordbruksregister	23	Table B. Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private possession excl. companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register	23
Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLF:s jordbruksregister	27	Table C. Forestry in and without combination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excl. companies). By counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register	27
Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde. Enl. riksskogstaxeringarna 1938—1944	28	Table D. Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944	28
Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1955)	29	Table E. Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country.)	29
Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägargrupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis	32	Table F. Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey	32
Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak) från 0 cm vid brösthöjd i milj. m ³ sk. Samtliga ägoslag. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	33	Table G. Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in million m ³ sk. All land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	33
Tabell H. Virkesförråd på bark i m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	34	Table H. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	34

	Sid.		Page
Tabell I. Virkesförråd på bark m ³ sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957 ...	34	Table I. Growing stock incl. bark in m ³ sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. The National Forest Survey 1953—1957	34
Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1 000-tal m ³ sk. fördelade på trädslag. Årlig tillväxt i m ³ sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden. Riksskogstaxeringen 1953—1957	35	Table J. Total annual increment (incl. bark) in 1 000 m ³ sk. by species. Annual increment in m ³ sk. per ha. All forest land. By groups of counties. The National Forest Survey 1953—1957	35
Tabell K. Värdet av skogsmark och växande skog på landsbygden vid de allmänna fastighetstaxeringarna åren 1952 och 1957	37	Table K. Value of forest ground and growing forest in the rural country at the Real Property Assessments in 1952 and 1957	37
Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1955—1959 utklängt skogsfrö. Länsvis	40	Table L. Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1955—1959. By counties	40
Tabell M. Under 1959 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd	42	Table M. Import licenses given in 1959 for plants and seed of forest trees ...	42
Tabell N. Under 1957—1959 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	43	Table N. Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1957—1959. By counties	43
Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1959	44	Table O. Silvicultural measures taken in 1942—1959	44
Tabell P. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1950—1959	47	Table P. Number of forest fires, damage etc. in 1950—1959	47
Tabell Q. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enl. riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	53	Table Q. Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	53
Tabell R. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km	54	Table R. Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	54
Tabell S. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km ² skogsmark) 1959. Länsvis	55	Table S. The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land). By counties ...	55

	Sid.		Page
Tabell T. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S	56	Table T. Road-density in road-metres per ha forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey	56
Tabell U. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 enligt stubbinventeringen 1953—1958. Samtliga ägoslag. Miljoner m ³ sk. Angivna medelfel i samma måttenhet	63	Table U. Total fellings during felling seasons 1952/53—1957/58 according to the Stump Enumeration of the National Forest Survey 1953—1958. All types of land. Millions of m ³ sk. Standard errors in the same unit of measurement	63
Tabell V. I rikets hamnar och lastageplatser 1959 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)	71	Table V. Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1959	71
Tabell X. Avsalusågar i drift år 1958 med fördelning på verkstyper och storleksgrupper samt gruppernas procentandel av deras sammanlagda produktion av barrträvaror	73	Table X. Number of commercial saw-mills in operation in 1958 distributed by size-groups and according to type of mill and groups' production in % of total production of coniferous sawnwood	73
Tabell Y. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1959/60	81	Table Y. Composition, average prices obtained etc. of standing timber on farmers' forests in the cutting year 1959/60	81
Tabell Z. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1955—1959	82	Table Z. Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1955—1959	82
Tabell Å. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 och 1951—1960	86	Table Å. Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1951—1960	86
Tabell Ä. Löneutvecklingen 1950—1959 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaruindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien	89	Table Ä. Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1950—1959	89

	Sid.		Page
Tabell Ö. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken under veckorna 9—14 februari 1959 och 8—13 februari 1960 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar resp. lejd arbetskraft (uppräknade tal)	93	Table Ö. Number of day-works performed in farmers' forests during the weeks February 9—14 in 1959 and February 8—13 in 1960 by on the one side farmers and members of farmers' families and on the other by workers hired by farmers (evaluated figures)	93
Tabell AB. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken veckorna 9—14 februari 1959 och 8—13 februari 1960 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal (uppräknade tal)	94	Table AB. Number of day-works performed in farmers' forests during the weeks February 9—14 in 1959 and February 8—13 in 1960 and distributed according to the productive forest area of the farm (evaluated figures)	94
Tabell CD. Arbetsolycksfall 1958 i procent samt per 1 milj. arbetstimmor, fördelade efter skadad kroppsdel. Större arbetsgivare (exkl. staten) ...	107	Table CD. Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1958. Major employers (excl. public service) ...	107
Tabell EF. Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsbrukare m. fl. läs-året 1959/60	112	Table EF. Professional training of forest workers and forest users in the year 1959/60	112
Tabell GH. Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen	127	Table GH. Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament ...	127

Tabeller

Tabell 1. Rikets areal vid 1959 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis	149
Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1959 års slut. Länsvis	150
Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsens tillsyn samt total skogsmarksareal vid 1959 års slut. Länsvis	152

Tables

Table 1. Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1959. Forest areas per inhabitant and per ha cultivated land. By counties	149
Table 2. Forest land administered by different state authorities and by diocesan boards at the end of 1959. By counties	150
Table 3. Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area at the end of 1959. By counties	152

	Sid.	Page
Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser. Skogsmark, inkl. hagmark. Länsvis	154	Table 4. Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and sizegroups. By counties 154
Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark). Länsvis	157	Table 5. Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species. By counties 157
Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1959, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	158	Table 6. Silvicultural measures taken in 1959, by forest-owner groups. By counties 158
Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1959. Länsvis	160	Table 7. Number of forest fires, area destroyed, and costs of extinguishing fires in 1959. By counties 160
Tabell 8. Antal skogsbränder och bränd areal 1959, fördelade efter brandorsak. Länsvis	161	Table 8. Number of forest fires and area destroyed by causes in 1959. By counties 161
Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1959, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis	162	Table 9. Forest roads completed in 1959, by forest-owner groups. By counties 162
Tabell 10. Under 1959 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis	163	Table 10. Draining ditches completed in 1959, by forest-owner groups. By counties 163
Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1950/51—1959/60	164	Table 11. Estimated annual fellings, by assortments in the felling-seasons 1950/51—1959/60 164
Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1950—1959	165	Table 12. Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests, and companies' forests, totals and per ha in the years 1950—1959 165
Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1959. Länsvis	166	Table 13. Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1959. By counties 166
Tabell 14. Av virkesmätningsföreningarna under säsongerna 1957/58—1959/60 inmätta kvantiteter virke	167	Table 14. Volume of timber measured in the felling seasons 1957/58—1959/60 by timber measurement associations 167

	Sid.	Page
Tabell 15. Medelvolymp för av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1958/59 och 1959/60 inmätt virke i fast mått under bark. 168	168	Table 15. Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1958/59 and 1959/60 168
Tabell 16. Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1955/56—1959/60 169	169	Table 16. Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1955/56—1959/60 169
Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1959 170	170	Table 17. Floating associations and floatways in 1959 170
Tabell 18. Flottat och levererat virke 1959 171	171	Table 18. Wood floated and delivered in 1959 171
Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1959 172	172	Table 19. Floating and sorting costs etc. in 1959 172
Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1959 173	173	Table 20. Transports of unprocessed wood by rail in 1959 173
Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförädlat virke 1959 174	174	Table 21. Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1959 174
Tabell 22. Har utgått fr. o. m. 1959		Table 22. Has been expunged
Tabell 23. Har utgått fr. o. m. 1959		Table 23. Has been expunged
Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1955—1959 176	176	Table 24. Annual consumption of roundwood by forest industries in 1955—1959 176
Tabell 25. Sägverkens och hyvleriernas samt lädämneshuggeriernas huvudsakliga produktion 1959. Länsvis 177	177	Table 25. Production of sawn and planed goods in 1959. By counties ... 177
Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1959. Länsvis 178	178	Table 26. Pulp and wallboard production in 1959. By counties 178
Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérsklor, fiberplattor och pappersmassa 1955—1959 179	179	Table 27. Exports of roundwood, sawn wood, veneers, board and woodpulp in 1955—1959 179

	Sid.		Page
Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskvivor, fiberplattor och pappersmassa 1955—1959	181	Table 28. Imports of roundwood, sawn wood, veneers board and woodpulp in 1955—1959	181
Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustriprodukter med fördelning på export- resp. importländer 1959	183	Table 29. Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1959	183
Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1950—1959. Länsvis	186	Table 30. Net value of wood cut in Crown forests in 1950—1959. By counties	186
Tabell 31. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59. Sågtimmer av furu och gran	187	Table 31. Gross prices and costs in the felling-season 1958/59. Coniferous timber	187
Tabell 32. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59. Massaved av barrträd	190	Table 32. Gross prices and costs during the felling-season 1958/59. Coniferous pulpwood	190
Tabell 33. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59. Brännved	191	Table 33. Gross prices and costs during the felling-season 1958/59. Fuel wood	191
Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster i kr (vägda genomsnitt), avverkningssäsongerna 1955/56—1959/60. Länsvis	192	Table 34. Average daily wages (weighed averages) of forest workers in the felling-seasons 1955/56—1959/60. By counties	192
Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1959 och 1960 vid domänverket och 54 större skogsholag	193	Table 35. Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1959 and 1960	193
Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1959	194	Table 36. Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1959	194
Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1958—1960	195	Table 37. Labour-exchange activities in forestry in 1958—1960	195
Tabell 38. Antal arbetstimmar samt arbetsolycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1958. Större arbetsgivare (exkl. staten)	196	Table 38. Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1958. Major employers (excl. public service)	196

	Sid.		Page
Tabell 39. Svårhetstal för arbetsolycksfall fördelade efter orsak, antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1958. Större arbetsgivare (exkl. staten)	198	Table 39. Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident number of accidents per 1 million working-hours, and number of working-days, lost per accident in forest work and floating in 1958. Major employers (excl. public service) 198	198
Tabell 40. Antalet under tillåten jakt-tid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1959. Länsvis	200	Table 40. Number of elk killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1959. By counties	200
Tabell 41. Antal dödade villebråd i genomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1959	201	Table 41. Number of game killed during the periods 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1959	201
Tabell 42. Under budgetåret 1959/60 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis	202	Table 42. State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget-year 1959/60. By counties	202
Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen i vissa länder 1959	204	Table 43. Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1959	204
Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1958 och 1959	205	Table 44. Removals in certain countries with an extensive logging in 1958 and 1959	205
Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1959	206	Table 45. Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1959	206
Tabell 46. Produktion av några viktiga träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1959	207	Table 46. Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1959	207

	Sid.
Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1959	208

	Page
Table 47. Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1959	208

Diagram

1. Lönentvecklingen 1950—1959 för huggare, körare, lantarbetare, manliga arbetare inom träindustrien och massa- och pappersindustrien samt för manlig kontorspersonal inom industrien	88
---	----

Diagram

1. Development in 1950—1959 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male farm workers, of male wood industry workers, and of male pulp and paper industry workers and salaries of industry clerical personnel ...	88
---	----

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intet att redovisa	—
Mindre än $\left\{ \begin{smallmatrix} 0,5 \\ 0,05 \end{smallmatrix} \right\}$ av enheten	$\left\{ \begin{smallmatrix} 0 \\ 0,0 \end{smallmatrix} \right\}$
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mått	m ³ f.
Kubikmeter travat mått	m ³ t.
Skogskubikmeter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el. '
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kubikfot toppmått (cylinderkubikfot)	f ³ to.
Kubikfot (toppprotmått)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmått	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Utskott (» » » VI)	VI
Cirka	ca
Kronor	kr
Stycken	st
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU
Svensk författningssamling	SFS

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil
Magnitude less than half of unit employed
Not available
Logically impossible
Provisional or estimated figure
Centimetre
Metre
Kilometre
Hectare
Square kilometre
Cubic metre
Cubic metre solid wood
Cubic metre piled wood
Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)
Foot (English)
Inch (English)
Cubic foot (English)
Floating cubic foot
Cubic foot by measuring on the top of the log
Cubic foot by measuring on the top and the bottom of the log
Standard (Petersburg)
Kilogramme
Completely barked
Unbarked
On (or with) bark
Under (or without) bark
Measured at the middle of the log
Breast height
Unsorted
Quinta
Sixths
Approximately
Swedish crowns
Pieces
Food and Agriculture Organization of the United Nations
Swedish Official Statistics
Investigations by the Swedish Government
Swedish statute register

LÄNSFÖRKORTNINGAR

Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottnens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottnens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län			Gbg	Göteborgs och Bohus län
Vnr	Västernorrlands län	Sdm	Södermanlands län		
Gvl	Gävleborgs län	Ög	Östergötlands län	Hi	Hallands län
Kpb	Kopparbergs län	Skb	Skaraborgs län	Bl	Blekinge län
Vrm	Värmlands län	Äbg	Älvsborgs län	Krs	Kristianstads län
Ör	Örebro län	Jkp	Jönköpings län	Mlm	Malmöhus län
Vstm	Västmanlands län	Krb	Kronobergs län		

I vissa tabeller är länen sammanslagna i fem grupper (se karta s. 18): In certain tables the counties are grouped as follows (see map on page 18):

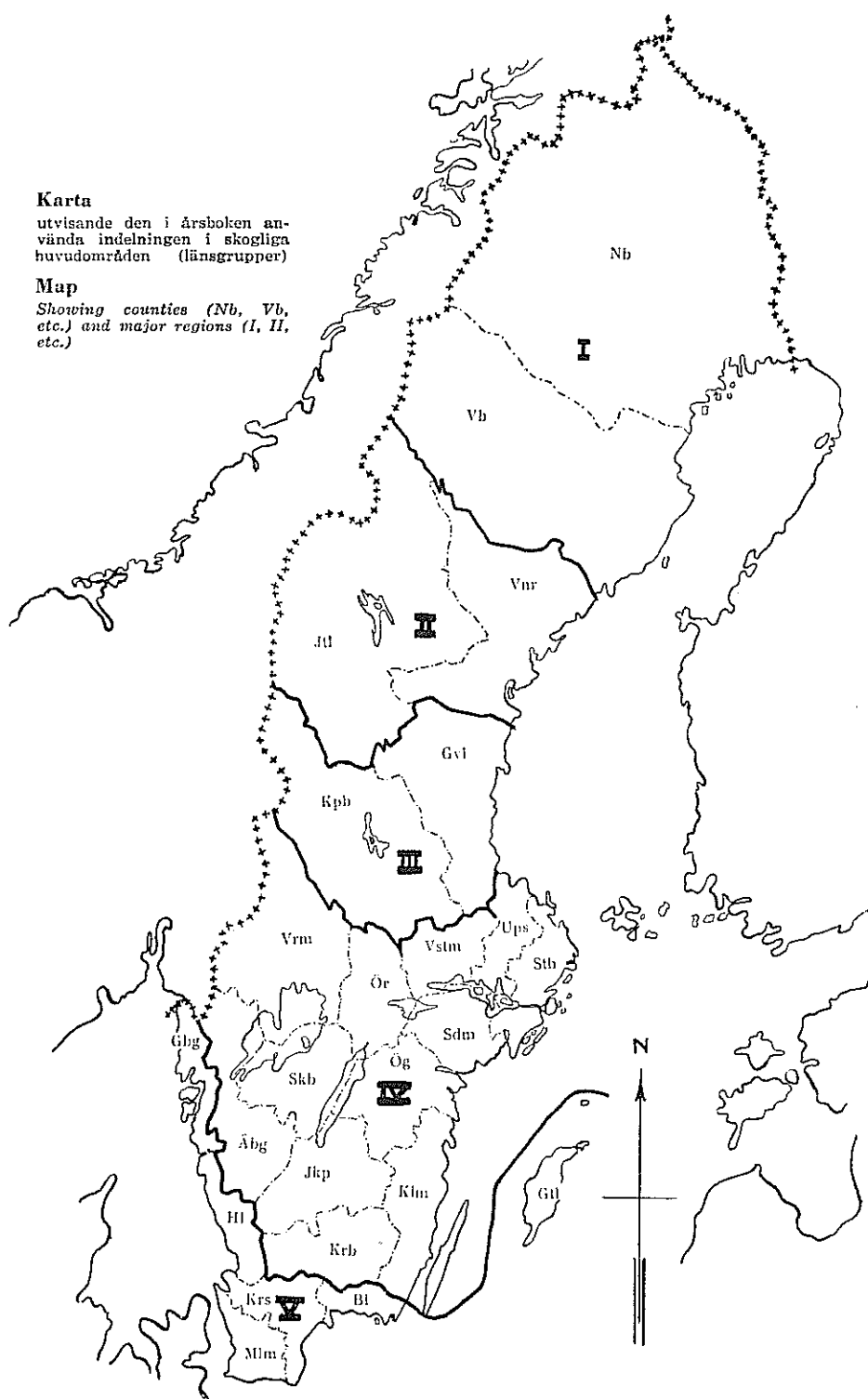
- I Övre Norrland Nb och Vb
- II Mellersta Norrland Jtl och Vnr
- III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kpb
- IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb och Klm
- V Södra och västra kustlänen Gtl, Gbg, Hi, Bl, Krs och Mlm

Karta

utvisande den i årsboken använda indelningen i skogliga huvudområden (länsgrupper)

Map

Showing counties (Nb, Vb, etc.) and major regions (I, II, etc.)

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvidd

Rikets skogsmarksareal redovisas länsvis i tabell 1 (sid. 00) och enligt denna tabell, grundad på slutgiltiga beräkningar från den andra riksskogstaxeringen, uppgick arealen vid 1959 års slut till 229 290 km², vilken siffra för närvarande får gälla som den mest korrekta uppskattningen av landets skogsmarksareal. Från den tredje riksskogstaxeringen föreligger vid denna årsboks tryckning ej aktuella uppgifter än de, vilka redovisas i uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» i domänverkets jubileumsskrift »Sveriges skogar under 100 år» och vilka grundas på 1953—1957 års taxeringar. Rikets skogsmarksareal beräknas preliminärt enligt dessa taxeringar till 222 584 km². Minskningen med ca 3 % av det andra taxeringsomdrevets resultat beror på hårdare avgränsning av impediment, främst beträffande s. k. fjällbarrskog. 1956 års jordbruksräkning beräknade skogsmarksarealen till 225 054 km², 1951 års jordbruksräkning till 224 861 km² samt 1952 års allmänna fastighetstaxering till 218 210 km² (exkl. skogsmark inom städerna, 6 415 km², och inom områden för vilka fastighetsskatt icke erlägges).

Såväl fastighetstaxeringens skogsmarksareal, inkl. städernas skogsmark och ovan nämnda områden 225 152 km², som arealen från jordbruksräkningarna understiger den som erhöles vid den andra riksskogstaxeringen med ca 2 %.

Delvis beror detta på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens uppgifter icke inkluderar vissa kronan

tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda, och delvis på att arealunderskottet för skogsmarken huvudsakligen är lokaliserat till områden i inre och övre Norrland, där de största svårigheterna för en arealredovisning föreligger. Härtill kommer också att vid riksskogstaxeringen i motsats till vad fallet är vid de båda övriga undersökningarna, innefattas all slags hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944, 1951 och 1956 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda förslämnade åren med ca 2 000 km² eller med 1 %, men mellan 1951 och 1956 med endast 190 km², d. v. s. 0,1 %. För enskilda ägares skogsmarksareal redovisas en ökning mellan 1951 och 1956 med 3 050 km² eller med 3 %, medan för övriga ägare (staten, andra samfälligheter och aktiebolag) anges att skogsmarksarealen under samma tid minskade med 2 860 km² eller också med 3 %.

Enligt en av lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen efter samråd med jordbrukets utredningsinstitut år 1958 utförd specialundersökning om överföring av smärre jordbruksjord till skogsmark kan totalt 575 000 ha jordbruksjord väntas utgå ur produktionen. Av denna areal anses 92 % vara lämplig för skogsplantering, och 83 % av den för överföring till skogsmark lämpade arealen bedömes lämplig att plantera med gran. Enligt samma utredning ut-

Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1959. Länsvis. (Sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3)

Forest area distributed by owner groups in 1959. By counties. (Summary of tables 2 and 3)

Län och läns- grupp County	Allmänna skogar <i>Public forests</i>				Enskilda skogar <i>Private forests</i>				Samtliga skogar <i>All forests</i>
	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Övriga allmänna skogar <i>Other public forests</i>		Aktiebolags- skogar <i>Companies' forests</i>		Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>		
	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²
Nb	22 092	54	2 764	7	3 930	10	11 733	29	40 519
Vb	10 456	32	1 465	5	7 356	23	12 992	40	32 269
Jtl	1 376	5	1 941	7	11 622	44	11 838	44	26 777
Vnr	1 354	7	525	3	8 573	45	8 697	45	19 149
Gvl	868	6	780	6	5 854	41	6 629	47	14 131
Kpb	2 700	13	2 189	11	6 420	32	8 956	44	20 265
Vrm	278	2	492	4	4 695	37	7 311	57	12 777
Ör	785	15	374	7	1 559	29	2 617	49	5 335
Vstm	456	12	406	11	915	24	1 977	53	3 755
Ups	71	3	422	16	935	34	1 276	47	2 703
Sth	218	6	486	13	364	9	2 735	72	3 803
Sdm	214	7	369	11	240	7	2 404	75	3 228
Ög	411	8	444	8	733	14	3 786	70	5 374
Skb	384	11	259	8	230	7	2 539	74	3 412
Äbg	282	4	315	5	368	6	5 528	85	6 492
Jkp	309	5	343	5	325	5	5 579	85	6 555
Krb	303	5	300	5	706	12	4 544	78	5 853
Klm	587	9	263	4	411	6	5 557	81	6 818
Gfl	75	5	107	8	36	3	1 174	84	1 392
Gbg	100	6	143	9	28	2	1 359	83	1 625
Hl	109	5	138	7	66	3	1 768	85	2 081
Bl	46	3	68	4	76	4	1 576	89	1 766
Krs	171	7	120	5	66	3	2 207	86	2 564
Mlm	40	6	62	10	6	1	538	83	647
I	32 548	45	4 229	6	11 286	15	24 725	34	72 788
II	2 730	6	2 466	5	20 195	44	20 535	45	45 926
III	3 568	10	2 969	9	12 274	36	15 585	45	34 396
IV	4 298	7	4 474	7	11 481	17	45 853	69	66 105
V	541	5	633	6	278	3	8 622	86	10 075
Riket <i>Entire country</i>	43 685	19	14 772	7	55 514	24	115 320	50	229 290

lades till skog under åren 1951—1958 32 000 ha åkerareal eller i genomsnitt 4 500 ha per år. En påtaglig acceleration i detta avseende har gjort sig gällande under perioden, vilket framgår därav, att under de två sista åren av perioden ca 6 500 ha åker per år utlades till skogsmark.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa tre län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 40 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolagsskogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som är ett sammandrag av huvudtabellerna 2 och 3.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogliga huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 51 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t.o.m. drygt 61 % av nyssnämnda areal.

De allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogliga huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen, även om andelen i vissa län kan uppgå till 22—24 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjättedel av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmlands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågavarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga statliga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de ecklesiastika boställsskogarna stiftsnämnderna samt för samtliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer, som hänföres till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)

1. kronoparker
2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
3. kronoholmar och skär
4. kronoöverloppsmarker
5. oavmätta kronomarker

B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn

1. bergverksskogar (KF den 27 maj 1898)
 2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)
 3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
 4. vissa ecklesiastiska skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)
 5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehas med stadgad åborätt (1894 års skogsordning, kap. V)
 6. nationalparker
- II. Andra statliga myndigheter
- A. Fortifikationsförvaltningen
 - B. Vattenfallsstyrelsen
 - C. Lantbruksstyrelsen
 - D. Sjöfartsstyrelsen
- III. Stiftsnämnder (ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).
- IV. Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).
- A. Allmänna skogar
 1. häradsallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
 2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)
 3. skogar tillhöriga landsting, hushållningssällskap — även skogar förvaldade av landsting men ägda av donationsfonder — skogsvårdsstyrelser o. d.
 4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
 5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehas med stadgad åborätt
 6. skogar tillhöriga allmänna inrättningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.) med un-

dantag av dem, som nämnts ovan under I B: 5

B. Enskilda skogar

1. bolagsskogar
2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
3. gods- och bondeskogar.¹

Av skogssällskapet förvaldade skogar redovisas under vederbörande ägargrupp, medan skogssällskapets egna skogar hänföres till ägargrupp IV B 2 enligt ovan.

Enligt nedanstående tablå, hämtad från ovannämnda uppsats i domänverkets jubileumsskrift och angivande rikets skogsmarksareals procentuella fördelning på ägare, efter 1953—1957 års taxeringar, omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark.

Allmänna: kronoskogar	18,5 %
övriga	5,5 »
Enskilda: aktiebolag	24,7 »
övriga: bondeskogar	47,8 »
godsskogar	3,5 »
Samtliga	100,0 %

Ur flera synpunkter är denna grupp, »övriga enskilda skogar», förtjänt av större uppmärksamhet, och i föregående årsböcker har redogjorts för hur antalet skogsbruksenheter och arealen produktiv skogsmark inom denna grupp enligt 1951 års jordbruksräkning fördelat sig länsvis inom olika storleksklasser.

Enär skogsstatistiska uppgifter ingick endast i begränsad omfattning och med begränsad bearbetning i den senaste jordbruksräkningen nämligen 1956 års, har tabellerna B och C sammanställts efter RLF:s jordbruksregister, som också delvis utgjorde primärmaterial för nämnda jordbruksräkning.

¹ Gränsen mellan godsskogar och bondeskogar har satts till 400 ha skogsmark inom Svealand och 200 ha inom Götaland.

Tabell B. Antal brukningsenheter 1956 grupperade efter åkerareal och (för enskilda exkl. aktiebolag) skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. Efter RLH:s jordbruksregister

Number of agricultural units in 1956 distributed according to field area and (for units in private possession excluding companies) forest area. By groups of counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerareal i ha <i>Groups of counties and size-groups according to field area in hectares</i>	Antal brukningsenheter utan skogsmark, samtl. ägarkategorier <i>Number of agricultural units without forest land. All categories of owners</i>	Antal brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolag), fördelade på storleksgrupper efter skogsinnehav i ha <i>Number of agricultural units with forest land in private possession (excluding companies). By size-groups according to forest area in hectares.</i>									
		1—5	6—10	11—25	26—50	51—75	76—100	101—200	201—400	>400	Summa <i>Total</i>
I 0 (utmark) (outlying holdings)	—	560	567	1 101	992	511	302	430	213	104	4 780
0,1— 1,0	2 270	422	380	643	513	251	168	239	69	14	2 699
1,1— 2,0	2 432	530	530	869	784	356	289	436	151	28	3 973
2,1— 5,0	3 135	822	1 144	2 755	2 869	1 466	1 080	1 635	561	102	12 434
5,1— 10,0	688	257	551	2 464	3 605	1 795	988	1 177	379	69	11 285
10,1— 15,0	81	28	80	490	1 025	600	363	314	74	31	3 005
15,1— 20,0	19	3	15	64	185	131	98	105	25	4	630
20,1— 30,0	20	1	2	18	53	31	17	49	17	7	195
30,1— 50,0	10	—	—	1	—	—	1	10	5	6	23
50,1—100,0	10	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2
>100,0	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa Total	8 667	2 623	3 269	8 405	10 026	5 141	3 306	4 395	1 495	366	39 026
II 0 (utmark) (outlying holdings)	—	452	341	691	720	486	398	717	326	186	4 317
0,1— 1,0	2 318	589	288	342	166	67	51	85	29	10	1 627
1,1— 2,0	4 174	1 294	726	670	380	145	91	146	62	20	3 534
2,1— 5,0	3 425	1 614	1 432	2 669	1 861	793	553	861	301	64	10 148
5,1— 10,0	727	231	352	1 569	2 009	1 207	745	1 199	389	115	7 816
10,1— 15,0	162	11	17	173	380	287	196	397	137	33	1 631
15,1— 20,0	52	1	3	34	76	69	50	95	48	15	391
20,1— 30,0	33	2	2	4	31	31	30	53	23	8	184
30,1— 50,0	17	1	—	1	3	4	5	13	11	7	45
50,1—100,0	14	—	—	—	—	—	1	2	—	1	4
>100,0	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Summa Total	10 925	4 195	3 161	6 153	5 626	3 089	2 120	3 568	1 326	460	29 698

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
III 0 (utmark) (outlying holdings)	—	2 136	1 900	2 771	1 703	725	339	448	139	44	10 205
0,1— 1,0	699	1 618	1 302	1 488	591	153	51	42	4	1	5 250
1,1— 2,0	1 148	943	807	1 234	679	286	120	100	27	2	4 198
2,1— 5,0	1 560	897	1 111	2 035	1 929	685	356	440	63	12	7 528
5,1— 10,0	767	223	433	1 577	1 739	886	511	533	114	16	6 032
10,1— 15,0	269	56	100	508	792	432	309	414	100	22	2 733
15,1— 20,0	124	13	38	174	356	231	148	217	74	15	1 266
20,1— 30,0	112	5	24	98	191	140	75	149	47	16	745
30,1— 50,0	77	4	7	26	57	40	37	50	19	8	248
50,1—100,0	46	—	—	5	7	7	4	12	7	6	48
>100,0	24	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Summa Total	4 626	5 895	5 722	9 916	8 044	3 585	1 950	2 405	594	144	38 255
IV 0 (utmark) (outlying holdings)	—	5 291	4 522	7 199	5 689	2 375	1 278	1 601	540	341	28 836
0,1— 1,0	2 181	2 297	986	793	270	75	30	32	14	3	4 500
1,1— 2,0	4 713	4 334	2 504	2 046	622	197	61	67	14	15	9 860
2,1— 5,0	8 260	5 921	5 256	9 054	4 972	1 012	394	327	69	27	27 032
5,1— 10,0	8 661	3 963	4 419	9 336	8 125	2 499	905	598	102	25	29 972
10,1— 15,0	5 845	2 045	2 216	4 590	3 403	1 222	535	389	58	13	14 471
15,1— 20,0	4 125	1 065	1 171	2 652	1 846	694	301	255	44	9	8 037
20,1— 30,0	4 457	798	1 014	2 228	1 856	699	296	285	66	17	7 259
30,1— 50,0	3 339	372	445	1 076	1 174	567	271	294	69	26	4 294
50,1—100,0	1 867	96	142	329	401	327	195	367	131	59	2 047
>100,0	559	14	15	57	91	81	96	237	207	272	1 070
Summa Total	44 007	26 196	22 690	39 360	28 449	9 748	4 362	4 452	1 314	807	137 378
V 0 (utmark) (outlying holdings)	—	1 363	917	1 237	715	258	128	143	48	13	4 822
0,1— 1,0	1 909	492	201	114	32	17	6	3	1	1	867
1,1— 2,0	4 289	1 138	527	421	68	17	3	4	1	1	2 180
2,1— 5,0	6 322	2 855	1 937	2 045	856	156	39	16	6	—	7 910
5,1— 10,0	6 711	2 427	2 357	3 222	1 861	485	144	79	11	1	10 587
10,1— 15,0	5 113	1 140	1 009	1 802	1 139	324	118	80	8	1	5 621
15,1— 20,0	3 119	534	430	893	660	204	70	66	9	1	2 867
20,1— 30,0	3 218	397	302	649	575	185	77	63	7	1	2 256
30,1— 50,0	2 339	186	133	319	319	172	56	78	10	2	1 275
50,1—100,0	905	74	42	79	82	54	47	38	9	5	430
>100,0	330	18	13	37	32	22	14	28	25	41	230
Summa Total	34 255	10 624	7 868	10 818	6 339	1 894	702	598	135	67	39 045

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Riket <i>Entire</i> <i>country</i> 0 (utmark) (outlying holdings)	—	9 802	8 247	12 999	9 819	4 355	2 445	3 339	1 266	688	52 960
0,1— 1,0	9 377	5 418	3 157	3 380	1 572	563	306	401	117	29	14 943
1,1— 2,0	16 756	8 239	5 094	5 240	2 533	1 001	564	753	255	66	23 745
2,1— 5,0	22 502	12 109	10 880	18 558	12 487	4 112	2 422	3 279	1 000	205	65 052
5,1— 10,0	17 554	7 101	8 112	18 168	17 339	6 872	3 293	3 586	995	226	65 692
10,1— 15,0	11 470	3 280	3 422	7 563	6 739	2 865	1 521	1 594	377	100	27 461
15,1— 20,0	7 439	1 616	1 657	3 817	3 123	1 329	667	738	200	44	13 191
20,1— 30,0	7 840	1 203	1 344	2 997	2 706	1 086	495	599	160	49	10 639
30,1— 50,0	5 782	563	585	1 423	1 553	783	370	445	114	49	5 885
50,1— 100,0	2 842	170	184	413	490	388	247	419	148	72	2 531
>100,0	918	32	28	94	123	103	110	265	232	316	1 303
Summa <i>Total</i>	102 480	49 533	42 710	74 652	58 484	23 457	12 440	15 418	4 864	1 844	283 402

Enligt tabell B, som framför allt ger en bild av bondeskogsbrukets samband med jordbruket, uppgick 1956 antalet jordbruksenheter i riket utan skogsmark till 102 480. 76 % av dessa låg i huvudområdena IV och V. Till jämförelse må nämnas att i samma områden låg 62 % av totala antalet jordbruksfastigheter med skogsbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag). Av tabellen framgår också att antalet brukningsenheter med skogsmark i enskild ägo (exkl. aktiebolag) nämnda år uppgick till 283 000, varav dock 53 000 utgjordes av brukningsenheter utan jordbruk d.v.s. rena skogsfastigheter eller jordbruksfastigheter, där ägaren arrenderat ut jorden men behållit skogen, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Av intresse är följande siffror, som utvisar antal brukningsenheter utan jordbruk i enskild ägo (exkl. aktiebolag) i procent av totala antalet brukningsenheter i samma ägo 1956: område I 12, område II 16, område III (Gävleborgs och Kopparbergs län) 27, område IV 21, område V 12 samt hela riket 19.

Den sammanlagda arealen skogsmark, tillhörande de ca 230 000 jordbruksenheter med skogsmark, omfattade år 1956 enligt tabell C nära 9,0 milj. ha eller 77 % av totala skogsmarksarealen inom ägargruppen »övriga enskilda». Av tabellen framgår även att skogsbruk utan kombination med jordbruk, redovisat som »utmark», omfattade inom gruppen ifråga ca 2,7 milj. ha, i vilka emellertid, såsom ovan sagts, också ingår skogsmark sammanhörande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren. Nämnda kategori av »utmark» kan antas vara åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp. De största sammanlagda skogsarealerna i enskild ägo innehas, som tabell C utvisar, med

undantag för nämnda »utmarksfastigheter» av jordbruksfastigheter med 5,1—10,0 ha åkerareal, för vilka 1956 redovisas en sammanlagd skogsmarksareal på ca 2,7 milj. ha och jordbruksfastigheter med 2,1—5,0 ha åkerareal, vilkas sammanlagda skogsmarksareal uppgick till 2,2 milj. ha.

Tabell D redovisar en sammanställning av skogsmarksarealer inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodområde med procentuell fördelning på ägargrupper.

I tabell E redovisas skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riksskogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V anges även den tredje riksskogstaxeringens uppgifter efter 1953—1957 års taxeringar om denna fördelning. Arealens fördelning på åldersklasser visar framför allt enligt 1953—1957 års taxeringar stor ojämnhet mellan bestånd av olika utvecklingsstadier. Arealer, be vuxna med skog under 20 år, upptar enligt dessa taxeringar endast ca 4 % av skogsmarken inom region I—III och ungefär 10 % inom övriga områden. Däremot föreligger en anhopning av äldre skog inom region I—III. Från första till tredje riksskogstaxeringen har kalmarsarealen ökat endast inom område I, d.v.s. Norrbottens och Västerbottens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverking av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträdande 1934 och skogsvårdslagens detsamma 1949. Gallringsbeståndens (20—80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Den mogna skogen i åldern 80—120 år har ökat betydligt i hela landet.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark till jordbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1956. Länsvis. Efter RLLF:s jordbruksregister

Forestry in and without combination with agriculture. Areas of forest land of agricultural units in different sizes in private possession (excluding companies) in 1956. By counties. According to the National Farmers' Union's agricultural register.

Län och länsgrupp County and group of counties	Hela arealen skogsmark i enskild ägo (ej aktiebolags) fördelad på jordbruk av storleksgrupper efter åkerareal i hektar. <i>Forest land of agricultural units in private possession (excluding companies) distributed according to the field area in hectares of the agricultural units.</i>										
	0 (ut- mark) (outlying holdings)	0,1—2,0	2,1—5,0	5,1—10,0	10,1—15,0	15,1— 20,0	20,1— 30,0	30,1— 50,0	50,1— 100,0	100,0	Summa <i>Total</i>
Nb	107 243	214 623	384 776	288 234	88 443	26 557	11 627	24 041	2 048	—	1 147 592
Vb	197 182	136 317	413 965	405 242	115 537	21 740	10 028	2 401	245	—	1 302 657
I	304 425	350 940	798 741	693 476	203 980	48 297	21 655	26 442	2 293	—	2 450 249
Jtl	304 529	124 863	292 951	287 881	80 812	32 922	10 701	5 365	120	—	1 140 144
Vnr	122 382	35 441	190 098	312 581	86 480	24 200	15 037	9 148	953	802	797 122
II	426 911	160 304	483 049	600 462	167 292	57 122	25 738	14 513	1 073	802	1 937 266
Gvl	70 096	22 534	65 752	169 992	140 546	76 734	50 464	13 055	11 282	926	621 381
Kpb	264 287	164 686	194 128	132 641	46 300	25 589	18 972	11 977	4 310	898	863 788
III	334 383	187 220	259 880	302 633	186 846	102 323	69 436	25 032	15 592	1 824	1 485 169
Vrm	101 507	84 913	167 906	157 865	64 219	37 769	29 908	22 494	14 472	16 743	697 796
Ör	48 698	5 887	19 856	29 289	23 105	16 241	17 434	15 503	22 477	38 436	236 926
Vstm	44 602	1 347	3 265	10 493	17 054	21 524	43 390	27 671	19 524	40 809	229 679
Ups	19 303	2 658	4 920	7 998	11 880	14 401	17 899	14 157	15 202	32 152	140 570
Sth	98 313	5 043	7 528	15 474	19 951	16 793	19 651	18 642	21 020	52 575	274 990
Sdm	81 200	802	3 882	8 559	12 557	10 505	14 237	14 949	24 626	87 910	259 227
Ög	186 703	2 162	8 895	28 640	23 517	17 876	21 449	23 468	27 152	54 156	394 018
Skb	67 055	3 628	12 767	32 752	29 479	19 220	19 466	14 986	14 298	34 869	248 520
Äbg	113 522	31 890	109 582	143 498	65 424	28 232	23 156	14 548	9 649	9 990	549 491
Jkp	156 689	17 935	105 396	158 756	52 661	21 718	14 240	8 840	6 013	5 941	548 189
Krb	86 287	17 958	98 133	158 938	35 944	13 113	7 618	6 873	8 362	12 003	445 229
Klm	184 040	9 471	35 167	108 845	68 216	35 759	36 166	25 943	21 519	44 078	569 204
IV	1 187 910	183 694	577 297	861 107	424 007	253 151	264 614	208 074	204 314	429 662	4 593 839
Gtl	6 152	2 239	5 339	10 192	16 853	16 017	24 293	22 180	7 694	3 209	114 168
Gbg	17 403	3 568	19 628	44 622	25 508	13 832	9 429	3 941	2 892	714	141 537
Hl	24 527	4 425	32 842	47 765	22 885	13 426	9 995	5 185	2 504	13 411	176 965
Bl	21 400	8 238	22 381	45 102	25 069	12 226	8 162	8 702	5 151	10 162	166 593
Krs	43 817	8 471	23 271	49 205	30 198	17 067	11 202	6 469	4 316	18 897	212 913
Mlm	13 027	778	2 060	4 982	5 336	3 713	4 171	3 484	1 722	15 202	54 475
V	126 326	27 719	105 521	201 868	125 849	76 281	67 252	49 961	24 279	61 595	866 651
Riket <i>Entire country</i>	2 379 964	909 877	2 224 488	2 659 546	1 107 974	537 174	448 695	324 022	247 551	493 883	11 333 174

Tabell D. Skogsmarksareal (exkl. bonitet IX) och dennas procentuella fördelning på ägargrupper inom samtliga flodområden i Norrland samt i Dalälvens flodomsråde. Enl. riksskogstaxeringen 1938—1944

Forest area excl. site quality class IX and percentage distribution of the same by owner groups in all river basins in Northern Sweden. According to the National Forest Survey 1938—1944

Flodomsråde <i>River basin</i>	Taxe- ringsår <i>Year of survey</i>	Samtliga skogar Areal i km ² <i>All forests Area in km²</i>	Därav i % <i>There of in per cent</i>			
			Allm. skogar <i>Common forests</i>		Enskilda skogar <i>Private forests</i>	
			Statens skogar <i>State forests</i>	Övr. allm. skogar <i>Other com- mon forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Com- panies' forests</i>	Övr. en- skilda skogar <i>Other private forests</i>
Nedre Torne älv och Keräsjoki ...	1941	5 301	42,1	8,7	0,9	48,3
Övre Torne älv, Sangisån o. Kalix älv	1941	10 710	49,9	7,5	8,3	34,3
Töre älv, Vitån, Råne älv o. Alter- sundet	1941	3 723	42,9	4,7	27,8	24,6
Lule älv och Alån	1941	8 028	52,8	7,4	16,4	23,4
Alter- och Rosåarna, Pite- och Lill- pite älvar samt Rokån	1941	7 229	74,3	1,1	6,7	17,9
Summa för flodområdesgrupp I ...		34 991	53,7	6,0	10,8	29,5
Jävreån, Åby-, Byske- o. Kåge älvar	1941	4 296	48,3	4,4	10,7	36,6
Skellefte älv	1941	5 486	42,1	5,4	11,4	41,1
Summa för flodområdesgrupp II ...		9 782	44,8	5,0	11,1	39,1
Bure älv, Mångby-, Kolaboda-, Rick- le-, Sävar- och Tavelåarna	1941	4 025	9,4	0,1	33,2	57,3
Umeälven	1941	11 841	47,0	4,6	14,4	34,0
Hörneån, Öreälv, Leduån o. Lögde- älv	1941	4 240	19,5	1,2	40,5	38,8
Husumån, Gide älv, Idbyån, Moäl- ven och Nätraån	1938—41	6 031	18,4	0,5	42,5	38,6
Summa för flodområdesgrupp III		26 137	30,2	2,4	28,0	39,4
Angermanälven och Gädeån d.v.s. flodområdesgrupp IV	1938—39	18 956	15,0	7,1	41,3	36,6
Indalsälven	1938—39	13 000	5,9	6,2	31,2	56,7
Selångersån och Ljungan	1938—39	9 232	5,8	1,2	48,7	44,3
Summa för flodområdesgrupp V ...		22 232	5,9	4,1	38,5	51,5
Gnarps-, Harmångers-, Delångers-, Öränge- och Norralåarna	1938,1942	4 043	5,2	1,6	40,7	52,5
Ljusnan	1940,1942	12 324	6,3	3,5	50,8	39,4
Summa för flodområdesgrupp VI ...		16 367	6,1	3,0	48,3	42,6
Skärj-, Hamränge-, Testebo- och Gavleåarna	1942—43	3 503	3,8	5,6	52,0	38,6
Dalälven	1943—44	18 438	14,6	10,1	29,7	45,6
Summa för flodområdesgrupp VII		21 941	12,9	9,4	33,2	44,5
Totalsumma		150 406	26,0	5,3	29,1	39,6

Tabell E. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1957)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1957. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrup- per <i>County</i>	Tax.-år <i>Year of survey</i>	Beståndens ålder <i>Age of stands</i>						
		Kalmark <i>Repro- duction area and waste land</i>	1—20 <i>år years</i>	21—40 <i>år years</i>	41—80 <i>år years</i>	81—120 <i>år years</i>	121 år o. däröver <i>121 years and over</i>	Samt- liga <i>All ages</i>
Nb	1941	6,9	9,1	11,7	26,7	16,6	29,0	100,0
	1926	3,3	5,6	9,0	30,3	14,6	37,2	100,0
Vb	1939—41	6,4	10,9	14,9	32,1	19,1	16,6	100,0
	1925	4,5	8,9	11,5	32,2	16,6	26,3	100,0
Jtl	1939—40	4,1	7,7	13,2	33,4	24,8	16,8	100,0
	1924—25	10,3	3,1	10,6	29,7	20,4	25,9	100,0
Vnr	1938	7,9	8,8	14,7	41,8	19,5	7,3	100,0
	1924	5,9	5,1	14,5	37,4	19,2	17,9	100,0
Gvl	1942	3,5	11,6	19,9	42,0	18,0	5,0	100,0
	1926	6,4	12,2	17,4	36,2	17,5	10,3	100,0
Kpb	1942—44	2,3	9,4	14,0	39,7	22,9	11,7	100,0
	1923	5,7	6,7	12,5	36,7	17,4	21,0	100,0
Vrm	1950	7,0	7,4	14,1	46,6	21,3	3,6	100,0
	1929	4,7	12,4	23,6	44,2	11,9	3,2	100,0
Ör	1951	5,0	10,3	17,4	48,4	17,1	1,8	100,0
	1927	6,8	14,6	25,3	43,5	8,4	1,4	100,0
Vstm ...	1950—52	5,1	9,9	19,1	49,9	13,7	2,3	100,0
	1926—27	3,4	18,5	23,9	41,8	9,6	2,8	100,0
Ups	1950—52	5,9	12,7	19,1	45,0	14,5	2,8	100,0
	1926—27	8,1	17,2	26,8	32,4	11,9	3,6	100,0
Sth	1950—52	5,8	10,7	16,2	47,5	17,1	2,7	100,0
	1927	7,7	16,3	27,9	37,4	9,1	1,6	100,0
Sdm	1950—52	5,9	13,1	25,2	38,4	14,2	3,2	100,0
	1927	15,5	16,2	19,5	33,9	12,7	2,2	100,0
Üg	1952	7,3	11,4	16,0	46,6	16,5	2,2	100,0
	1927	9,4	17,6	24,4	37,3	9,9	1,4	100,0
Skb	1950—51	5,2	12,8	21,1	47,5	11,6	1,8	100,0
	1929	12,2	12,1	31,7	36,3	7,1	0,6	100,0

tab. E forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Abg	1949	5,8	9,8	23,8	49,8	10,5	0,3	100,0
	1928—29	10,1	18,6	32,9	33,9	4,2	0,3	100,0
Jkp	1947	5,8	15,6	23,8	44,3	9,4	1,1	100,0
	1923	16,6	13,9	26,9	36,4	5,6	0,6	100,0
Krb	1946—47	5,6	19,6	25,7	42,2	6,0	0,9	100,0
	1923	19,0	18,5	29,1	28,2	4,7	0,5	100,0
Klm	1943	4,6	15,6	21,0	46,4	10,8	1,6	100,0
	1923	16,9	7,3	29,8	39,3	5,9	0,8	100,0
Gtl	1952	5,7	7,9	7,8	39,8	27,6	11,2	100,0
	1928	12,0	12,3	15,7	32,5	22,2	5,3	100,0
Gbg	1949	9,1	14,0	27,1	40,6	8,8	0,4	100,0
	1929	29,4	16,6	22,4	28,5	2,9	0,2	100,0
Hl	1946	11,7	21,7	30,1	32,9	3,2	0,4	100,0
	1928	28,8	19,8	23,8	24,6	2,7	0,3	100,0
Bl	1945	4,9	29,5	25,2	38,1	2,1	0,2	100,0
	1928	12,2	16,6	35,4	32,6	2,7	0,5	100,0
Krs	1945	7,5	23,2	27,7	36,6	4,7	0,3	100,0
	1928	23,0	16,4	28,0	30,1	2,1	0,4	100,0
Mlm	1945	12,3	20,5	23,6	33,8	8,7	1,1	100,0
	1928	23,7	19,6	22,6	28,7	4,3	1,1	100,0
I	1953—57	8,8	3,9	9,0	20,3	30,5	27,5	100,0
	1939—41	6,7	9,9	13,1	29,1	17,7	23,5	100,0
	1925—26	3,8	7,0	10,0	31,1	15,5	32,6	100,0
II	1953—56	5,6	2,5	9,4	31,0	33,9	17,6	100,0
	1938—39	5,7	8,4	14,2	36,8	22,8	12,1	100,0
	1924—25	8,2	4,1	12,5	33,3	19,8	22,1	100,0
III	1953—56	6,8	5,1	10,4	34,7	29,3	13,7	100,0
	1940—44	3,3	9,7	15,5	40,3	20,9	10,3	100,0
	1923—26	6,7	8,0	13,8	35,4	17,9	18,2	100,0
II+III ...	1953—57	6,2	3,8	9,6	33,4	31,6	15,4	100,0
IV	1953—57	5,3	9,1	18,9	47,3	16,6	2,8	100,0
	1946—52	5,9	12,0	19,7	46,3	14,1	2,0	100,0
	1923—29	10,6	14,8	26,7	37,9	8,4	1,6	100,0
V	1953—57	5,2	11,2	26,6	43,8	11,4	1,8	100,0
	1945—52	8,3	20,2	24,7	37,0	7,9	1,9	100,0
	1928—29	21,9	16,9	25,6	29,3	5,2	1,1	100,0
Riket	1953—57	6,7	5,7	13,0	34,0	25,9	14,7	100,0
Entire	1938—52	5,7	10,7	16,1	37,7	17,7	12,1	100,0
country	1923—29	7,8	9,3	16,5	34,1	14,2	18,1	100,0

II. Virkesförråd

Skogsmarkens produktionsförmåga brukar anges med bonitetstal enligt olika system. Boniteten är ett uttryck för ståndortens (markens och klimatets) virkesproducerande förmåga. Boniteten klassificeras med stöd av det antal kubikmeter, m³sk., som i medeltal kan frambringas per år och ha av skogsbestånd vid 100-årig växttid och under gynnsammaste produktionsförhållanden. Där denna maximala eller ideala produktion icke räknas uppgå till 1,0 m³, hänföres marken i fråga till impediment. Vid skogsbruk erhålles sällan så hög medelproduktion som motsvarar den ideala.

I tabell F anges den vid andra riksskogstaxeringen erhållna idealboniteten inom skilda län och för olika skogsägargrupper. Som av tabellen framgår ökar bonitetstalen rätt avsevärt från norr till söder, vilket i huvudsak torde bero på att de klimatiska betingelserna för skogsproduktion är bättre i de sydliga delarna av landet än i de norra. Av tabellen framgår även att i de nordligaste länen samt i Kopparbergs län bonitetstalen för de allmänna skogarna, som huvudsakligen utgöres av kronoparker, är avsevärt lägre än för övriga skogar. Detta sammanhänger med läget på dessa skogar. Till kronoparker avsattes nämligen i dessa delar av landet huvudsakligen avsides belägna områden, som ofta ligger högt över havet och där följaktligen skogsproduktionen är mindre gynnsam. Den nu pågående tredje riksskogstaxeringen ger ännu ej möjlighet att lämna detaljerade (t. ex. för län) uppgifter för landets stamantal, virkesförråd, dess sammansättning och dess förändringar, varför motsvarande detaljuppgifter från andra riksskogstaxe-

ringen, redovisade i Skogsstatistisk årsbok 1953, fortfarande torde få anses vara aktuella.

Tabellerna 4 »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser» och 5 »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1957 till denna årsbok.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje sägas innefatta en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergås nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter tio år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. I detta sammanhang må även nämnas, att i samband med taxeringen verkställes stubbinventering, som ligger till grund för viss avverkningsstatistik (se C. I. 1. Avverkning, sid. 61. Inventeringen möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma måttenhet, skogskubikmeter (m³sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovlekklasser.

Den nya riksskogstaxeringsmetoden lämnar för varje års taxering tillförlitliga uppgifter för hela landet, efter två års inventeringar för de båda skogliga huvudområdesgrupperna I—II och III—V, efter tre eller fyra års inventeringar för vart och ett av de fem områdena samt efter 10 års inventeringar, d. v. s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller i vissa fall t. o. m. länsdelar. — Det må i detta sammanhang inskjutas, att

Tabell F. Genomsnittlig idealbonitet för olika skogsägar-grupper enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Skogs-mark inkl. hagmark

Average ideal site quality by owner groups and by counties. According to the second National Forest Survey

Län och länsgrupper <i>County</i>	Skogsägargrupp <i>Owner group</i>				
	All- männa skogar <i>Common forests</i>	Aktie- bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Gods- skogar <i>Estate forests</i>	Bonde- skogar <i>Farmers' forests</i>	Samtliga skogar <i>All forests</i>
Nb	2,16	2,57	—	2,48	2,29
Vb	2,64	2,83	—	2,85	2,77
Jtl	2,63	2,77	—	2,84	2,78
Vnr	3,37	3,48	—	3,66	3,55
Gvl	3,35	3,83	—	3,78	3,76
Kpb	2,84	3,61	—	3,71	3,48
Vrm	4,76	4,48	5,01	4,67	4,61
Ör	4,80	4,76	4,96	5,11	4,93
Vstm	4,90	5,05	5,04	5,06	5,02
Ups	4,67	5,00	5,46	4,96	4,96
Sth	4,83	4,79	4,79	4,78	4,79
Sdm	4,73	5,08	5,15	5,06	5,03
Ög	5,38	5,05	5,28	5,32	5,28
Skb	5,26	5,16	5,64	5,30	5,33
Äbg	5,19	5,13	5,17	5,06	5,08
Jkp	5,53	5,25	5,73	5,66	5,63
Krb	5,67	5,46	5,69	5,58	5,58
Klm	5,44	5,29	5,38	5,58	5,50
Gtl	3,56	2,79	2,91	3,38	3,37
Gbg	5,16	4,62	5,20	5,04	5,05
Hl	6,28	6,37	6,50	5,80	5,96
Bl	6,27	6,44	6,20	5,96	6,02
Krs	6,54	6,23	7,24	5,97	6,24
Mlm	7,91	7,50	8,47	7,33	7,83
I	2,31	2,74	—	2,67	2,50
II ¹	2,96	3,21	—	3,28	3,22
III ¹	2,93	3,41	—	3,58	3,40
IV	5,10	4,80	5,29	5,20	5,12
V	5,84	5,60	6,87	5,44	5,66
Hela riket <i>Entire country</i>	2,91	3,51	5,52	4,04	3,68

¹ Härjedalen (kommunerna Tännäs, Hede, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår i tabellerna F—J och U i område III. *The province of Härjedalen, the southern part of the county of Jämtland (Jtl) is included in region III in tables F—J and U.*

Tabell G. Virkesförråd på bark (exkl. vrak)¹ från 0 cm vid brösthöjd i milj. m³sk. Samtliga ägoslag. Skogliga huvudområden.² Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark (excl. waste wood) from 0 cm DBH in million m³sk. All land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

				Skogligt huvudområde ² Major region							
				I	II	III	IV	V	I—V		
				milj. m ³ sk.						%	
a) med fördelning på grovleksklasser (diameter i cm vid brh) by size-groups (cm DBH)											
0—14,9 cm	Tax. Survey	1953—57		165	123	118	175	23	604	29	
	»	»	1938—52		155	114	125	175	22	592	31
15—24,9 cm	»	»	1953—57		183	146	173	315	36	854	40
	»	»	1938—52		173	121	152	298	33	777	41
25 cm	»	»	1953—57		111	82	117	306	42	658	31
	»	»	1938—52		105	55	89	264	33	546	28
Samtliga All	»	»	1953—57		460	351	408	796	101	2 116	100
	»	»	1938—52		434	290	366	737	87	1 915	100
b) med fördelning på trädslag by species											
Tall Pine	Tax. Survey	1953—57		217	98	198	309	31	854	40	
	»	»	1938—52		193	75	173	299	28	769	40
Gran Spruce	»	»	1953—57		160	199	167	374	38	939	45
	»	»	1938—52		160	162	155	334	32	843	44
Löv Broadleaved	»	»	1953—57		83	54	43	113	32	323	15
	»	»	1938—52		81	52	38	103	28	303	16
Samtliga All	»	»	1953—57		460	351	408	796	101	2 116	100
	»	»	1938—52		434	290	366	737	87	1 915	100

¹ Vraken utgör, uttryckta i 1 000-tal m³sk., inom region I 3 022, inom region II 2 486 och inom region III 720, totalt för region I—V 6 228 (inom region IV och V urskiljes ej vrak).

² Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

riksskogstaxeringen indelar landet i regioner, vilka enligt den pågående tredje taxeringen icke helt överensstämmer med de skogliga huvudområden, som, där ej annat angivits, jämte länen utgör den geografiska indelningsgrunden i denna årsbok och som åskådliggöres av kartan på sid. 18. Härjedalen (kommunerna Tännäs, Sveg, Hogdal, Lillhärdal samt Svegs köping) ingår sålunda ej i riksskogstaxeringens region II, men däremot i huvudområde II. — Virkeskapi-

talets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare, och med vissa års mellanrum eller år för år kan t. ex. en balansräkning uppgöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

Tabellerna G—J har hämtats från den ovannämnda uppsatsen i domänverkets jubileumsskrift och avser resultaten ef-

Tabell H. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för olika trädslag. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By species and groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Trädslag Species	Skogligt huvudområde ¹ Major region					
	I	II	III	IV	V	I—V
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)					
Tall Pine	30	25	48	45	31	37
Gran Spruce	22	52	41	57	39	42
Löv Broadleaved	11	13	10	16	30	13
Samtliga All	63	90	99	118	100	92
Samtliga enl. tax. 1938—52	56	70	86	109	84	80
All according to survey 1938—52						

¹ Se tabell F not 1. — See table F, note 1.

Tabell I. Virkesförråd på bark i m³sk. per hektar (inkl. vrak) för skilda skogsägargrupper. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Growing stock incl. bark in m³sk. per ha (incl. waste wood) on forest land. By groups of counties and forest owners. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogsägargrupp Forest owner	Skogligt huvudområde ¹ Major region				
	I	II+III	IV	V	I—V
	m ³ sk. per ha (inkl. vrak)				
Allmänna: kronoskogar	59,3	86,6	133,2	111,5	72,4
Public crown forests					
övriga allmänna	55,1	83,6	120,7	99,0	92,3
other public forests					
Enskilda: aktiebolag	67,6	98,6	114,1	99,0	96,8
Private companies					
övriga enskilda	—	—	114,1	99,0	—
other private forests					
bondeskogar	65,5	94,4	114,1	99,0	94,6
farmers' forests					
godsskogar	—	—	114,1	99,0	122,4
estate forests					
Samtliga All	62,7	94,5	117,8	100,4	91,9

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

Tabell J. Total årlig tillväxt (inkl. bark) i 1000-tal m³sk. fördelad på trädslag. Årlig tillväxt i m³sk. per hektar. Skogsmark inkl. hagmark. Skogliga huvudområden.¹ Riksskogstaxeringen 1953—1957

Total annual increment (incl. bark) in 1000 m³sk. by species. Annual increment in m³sk. per ha. All forest land. By groups of counties. According to the National Forest Survey 1953—1957

Skogligt huvudområde ¹ Major region	Årlig tillväxt i 1 000-tal m ³ sk. Annual increment in 1 000 m ³ sk.					Årlig tillväxt i m ³ sk. per ha Annual increment in m ³ sk. per ha
	Tall <i>Pine</i>	Gran <i>Spruce</i>	Björk <i>Birch</i>	Övr. löv <i>Other broad-leaved</i>	Samtliga <i>All species</i>	
I	4 584	4 192	1 653	179	10 608	1,5
II	2 105	6 318	1 112	344	9 879	2,7
III	5 391	6 455	1 110	211	13 167	3,3
IV	10 029	15 718	3 089	1 386	30 222	4,5
V	1 160	2 150	512	712	4 534	4,6
Hela riket	23 269	34 833	7 476	2 832	68 410	3,1
<i>Entire country</i>						

Anm.: Tillväxtkvantiteterna är beräknade med ledning av den andra riksskogstaxeringens (1938—1952) tillväxtprocenter, vilka tillämpats på virkesförråden enligt taxeringarna 1953—57. De sålunda bestämda tillväxtbeloppen är klimatjusterade till att gälla medelklimatet under en längre period.

¹ Se tabell F not 1. — See table F note 1.

ter 1953—1957 års taxeringar. Av tabell G framgår, att det totala virkesförrådet inom riket uppgår till drygt 2,1 miljarder m³sk. mot 1,9 miljarder m³sk. enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. I tabell G redovisas virkesförrådets fördelning på grovleksklasser resp. trädslag, varvid även angivits motsvarande siffror från den andra riksskogstaxeringen. De tre huvudträdslagens procentuella andel i totalförrådet inom landet har ej genomgått några mera betydande förändringar sedan den tidigare taxeringen. Granen har ökat sin andel något till knappt 45 % medan lövträdens andel minskat till 15 %. Tallens andel är helt oförändrad, 40 %.

Beträffande dimensionsfördelningen kan ur tabell G utläsas, att den medelgrova skogen (15—24,9 cm brh) upptar 40 % av landets virkesförråd och f. ö. har den största andelen av förrådet inom samtliga områden utom område V, där grovskogen (25 cm och däröver vid brh) är starkare företrädd. Den senare utgör 31 % av det totala förrådet i landet och är svagast företrädd i de norra områdena. Klenskogen (under 15 cm vid brh) slutligen, omfattar 29 % av »riksförrådet» och har den minsta förekomsten i de södra områdena. Den varierande sammansättningen i dimensionshänseende av förråden inom de olika områdena sammanhänger bl. a.

med bonitets- och klimatförhållandena samt med ålderssammansättningen. Från den andra riksskogstaxeringen har virkesförrådets dimensionsfördelning förändrats något. Klenskogens andel har minskat från 31 % till 29 % enligt 1953—1957 års taxeringar och den medelgrova från 41 % till 40 % medan grovskogens andel ökat från 28 % till 31 %.

I tabell H redovisas virkesförrådets storlek per ha skogsmark av olika trädslag inom de olika skogliga huvudområdena. Virkesförrådet per ha är i genomsnitt för hela riket störst för gran med 42 m³sk. per ha mot 37 m³sk. per ha för tall och 13 m³sk. per ha för lövträd. Gran uppvisade det största virkesförrådet per ha skogsmark i område IV, tall det största i område III och lövträd i område V. Av tabellen framgår också att virkesförrådet per ha skogsmark genomgående höjts inom samtliga områden alltsedan den andra riksskogstaxeringen. Medeltalet för hela landet har stigit från 80 m³sk. per ha enligt 1938—1952 års taxeringar till 92 m³sk. per ha enligt 1953—1957 års taxeringar.

I tabell I redovisas virkesförrådets

storlek per ha skogsmark för olika skogsägargrupper inom de olika skogliga huvudområdena. Av tabellen framgår att i genomsnitt för hela riket har godsskogar det största virkesförrådet per ha skogsmark, medan de allmänna skogarna i det virkesrika området IV uppvisar det absolut största virkesförrådet per ha skogsmark (av de redovisade) nämligen 133,2 m³sk.

En översikt över den årliga tillväxten lämnas i tabell J (jämför tab. 5). Beräkningarna i tabell J får betraktas som approximativa, eftersom dessa bygger på den andra riksskogstaxeringens tillväxtprocenter tillämpade på virkesförrådet enligt 1953—1957 års taxeringar. Den årliga tillväxten i landets skogar uppgår enligt dessa beräkningar till 68 milj. m³sk. eller 3,1 m³sk. per ha. Tillväxtintensiteten är mycket olika i skilda landsdelar och stiger ju längre söderut man kommer. Detta framgår av följande siffror, som anger årlig tillväxt i %. Område I 2,4, II 3,0, III 3,3, IV 3,8 och V 4,6. Den genomsnittliga tillväxtprocenten för hela riket har beräknats till 3,2.

III. Mark- och skogsvärden

För beskattningsändamål o. d. bestäms värdet av skogsmark och växande skog vid de allmänna fastighetstaxeringarna, av vilka den senaste företogs 1957 och den närmast föregående 1952.

Fastighetstaxeringen 1957 grundade sig på de virkespriser och omkostnader, som gällde åren 1951, 1953, 1954 och 1955, med utelämnande alltså av år 1952. Orsaken härtill var att det sistnämnda år rådde onormalt höga virkespriser, en följd av Korea-krisen.

Vid taxeringen tillämpades en helt ny

beräkningsmetod, särskilda värden uträknades dock alltjämt för skogsmark och för växande skog. Enligt de kalkyler, som verkställdes före taxeringsarbetets igångsättande, kunde man förut säga, att taxeringsvärdena skulle komma att höjas rätt avsevärt. Ändring av virkespriser och drivningskostnader beräknades sålunda medföra en höjning av värdenivån med ungefär 85 % i norra och 70 % i södra Sverige, vidare kunde förutses att den nya metoden såsom sådan skulle ge ca 10 % högre vär-

Värdet av skogsmark med växande skog vid de allmänna fastighets-taxeringarna åren 1952 och 1957.

Län	Kronor/ha		Län	Kronor/ha	
	1952	1957 ¹		1952	1957 ¹
Nb	43	139	Ög	558	1 035
Vb	84	176	Skb	580	1 044
Jtl	89	166	Äbg	464	962
Vnr	142	271	Jkp	543	1 115
Gvl	265	551	Krb	491	986
Kph	217	437	Klm	555	1 058
Vrm	378	772	Ghl	232	351
Ör	440	845	Gbg	353	614
Vstm	447	765	Hl	376	778
Ups	465	803	Bl	439	842
Sth	397	552	Krs	454	846
Sdm	574	926	Mlm	604	958
Medelvärde för hela riket				236	464

¹ Siffrorna är preliminära; arealuppgifterna från 1957 års fastighetstaxering har nämligen icke varit tillgängliga, ha-siffrorna från 1952 års taxering har därför använts vid uträkningen.

den än den gamla vartill slutligen kom den höjning som kunde föräntas av att virkesförrådet ökats mellan taxeringarna. De sammanlagda taxeringsvärdena borde därför komma att ungefär fördubblas. Sammanställningen i tabell K visar, att ökningen för hela riket blev 96 %.

Enligt den beräkningsmetod, som tillämpades vid förra och tidigare taxeringar, hänfördes en större del av det totala värdet till markvärde än som skedde vid 1957 års taxering. Tabellen visar också att i genomsnitt för hela landet markvärdeshöjningen endast blivit 11 %. Fr. o. m. Kopparbergs län

och norrut har markvärdena t. o. m. minskats till ungefär hälften av tidigare värde. För Hallands, Kristianstads och Blekinge län har däremot värdena mer än fördubblats.

Värdet av den växande skogen har för hela landet höjts med 117 %, alltså mer än fördubblats. Störst var ökningen i Norrbottens län med 304 %, och därefter i Västerbottens län med 157 %. Den minsta ökningen visade Malmöhus län med 50 % och Stockholms län med 51 %.

Det sammanlagda värdet av mark och skog är emellertid det väsentliga i sammanhanget. Tabellen visar att ökning skett i alla län men att den i skilda län varit mycket olika. Störst har, som syns, ökningen blivit i Norrbottens län med 226 %, därefter kommer Västerbottens och Gävleborgs län med 109 respektive 108 %. Minsta ökningen uppvisar Stockholms län med 39 % och Gotlands län med 52 %.

De sammanlagda värdena av skogsmark och växande skog per ha prod. skogsmark kan vara av visst intresse. Dessa siffror framgår av vidstående tabell.

Tabellen utvisar bl. a. att värdena per ha inom Kalmar, Jönköpings och Skaraborgs län i genomsnitt överstiger 1 000 kr samt inom Östergötlands, Kronobergs, Malmöhus och Älvsborgs län 900 kr.

Alla ovan angivna uppgifter om fastighetstaxeringsvärden avser rikets landsbygd, alltså icke skogar inom städernas områden.

IV. Skogens förnygring och vård

1. Frö- och planttillgång m. m.

Rapporter angående skogsträdens blomning och fruktsättning lämnas år-

ligen av domänverkets kronojägare och jägmästare. Dessa rapporter sammanställs och publiceras av statens skogs-

forskningsinstitut.¹ Enligt dessa uppgifter var den 2-åriga tallkotten hösten 1959 genomgående väl utvecklad och av normal storlek. Tillgången betecknades inom drygt hälften av domänverkets samtliga revir såsom god. Detta gällde bland annat för ett betydande antal revir i övre Norrland och även för fjälltrakterna. Beträffande grankotten betecknades tillgången i stort sett såsom dålig eller mindre god. Tillgången på björklången var mycket ojämn och förekomsten av ekollon var med något undantag mindre god — dålig. Tillgången på bokollon betecknades som praktiskt taget obefintlig.

Vad beträffar fröinsamling och klängning av kott under 1959 må först nämnas att tillgången på tallkott i allmänhet var mindre god under 1958/59. God kotttillgång förekom dock i Småland, där ganska betydande insamling kunde ske. Tillgången på grankott var överlag dålig och någon nämnvärd fröanskaffning förekom icke. Under 1959 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 28 690 hl kott (huvudsakligen tallkott) mot 24 879 hl kott året före. 1959 utklängdes genom skogsvårdsstyrelsernas försorg 10 564 kg tallfrö (f. å. 8 993 kg) och 2 760 kg granfrö (f. å. 366 kg). Genom domänverkets försorg utklängdes 2 800 kg tallfrö (f. å. 3 300 kg) och 1 250 kg granfrö (f. å. 0 kg). Insamlingen i skogsvårdsstyrelsernas regi 1959 av hängen och ollon var avsevärt mindre än under föregående år och uppgick till 3 955 kg mot 12 813 kg 1958. Malmöhus län svarade för icke mindre än 70 % av under året insamlade hängen och ollon. Genom domänverkets försorg insamlades under året 10 200 kg (170 hl) ekollon. Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets klängningsverksamhet av-

seende tall- och granfrö åren 1955—1959 framgår av tabel L. I detta sammanhang må nämnas att i den under 1959 utklängda kotten kan ingå en större eller mindre kvantitet kott, som insamlats redan under föregående år och alltså ingick i redovisningen för den under 1958 insamlade mängden kott.

Enligt inom skogsstyrelsen tillgängliga uppgifter uppgick antalet fröklängar tillhöriga skogsvårdsstyrelse, skogsbolag och enskilda företagare till 44 st med en gemensam kapacitet av ca 900 hl kott per dygn. Frökällare tillhöriga nämnda ägare hade samtidigt en gemensam kapacitet av 200 000 kg frö. Den totala klängningskapaciteten per säsong torde uppgå till 150 000 hl kott. På grund av svårigheten att lagra den oklängda kotten kan nämligen klängningarna vanligen ej drivas mer än 150 à 175 dygn per säsong.

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket och vissa större skogsbolag, däremot förekommer affärsmässig privat skogsplantskoledrift i vårt land i liten omfattning. Plantskolorna har under de senaste åren betydligt utvidgats, och som exempel kan nämnas att skogsvårdsstyrelsernas plantskoledrift vid 1959 års slut omfattade en sammanlagd areal av 712 ha mot 124 ha 1945. Domänverkets plantskoleareal vid 1959 års slut uppgick till 186 ha och den sammanlagda plantskolearealen i riket kan beräknas till ca 1 250 ha.

Skogsvårdsstyrelserna och domänverket har under 1955—1959 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogs-sådd utlämnat frö och ollon i kg enligt nedanstående tablå.

Verksamheten beträffande försörjningen med tall- och granfrö var mera omfattande 1959 än 1958 och utlämnat tall- och granfrö ökade med 8 %. Av

¹ Statens skogsforskningsinstitut, flygblad nr 74.

Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1955—1959 utklängt skogsfrö. Länsvis

Production of pine and spruce seed by the County Forestry Boards and by the State Forest Service in 1955—1959. By counties

Måttenhet: kg
Unit of measurement: kg

Län County	Utklängt skogsfrö Production of seed									
	1955		1956		1957		1958		1959	
	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce
Skogsvårdsstyrelserna County Forestry Boards										
Nb	—	6	78	—	14	—	590	—	125	—
Vb	—	3 936	782	—	664	—	3 176	—	178	67
Jl	—	2 105	308	—	156	—	516	—	—	—
Vnr	8	1 416	98	—	207	—	1 491	—	48	—
Gvl	83	3 840	1 029	—	232	—	466	—	311	—
Kpb	42	4 233	340	—	74	—	1 114	—	184	—
Vrm	104	12 835	80	—	24	—	1 098	—	632	—
Ör	48	1 337	51	4	17	—	96	—	498	—
Vstm	6	500	3	—	52	2	35	—	630	—
Ups	16	585	30	—	8	—	5	—	100	—
Sth	26	1 062	26	190	31	—	2	—	172	—
Sdm	73	285	150	—	74	—	22	—	1 432	1
Ög	283	2 281	288	4	480	—	19	—	614	—
Skb	60	675	386	—	1	1	109	—	581	40
Äbg	58	10 125	402	—	—	—	27	—	307	60
Jkp	210	2 822	642	—	—	—	81	—	1 179	440
Krb	113	2 666	311	—	—	—	48	—	443	617
Klm	365	287	1 209	—	1 780	—	57	3	2 852	99
Gtl	—	—	63	—	9	—	31	—	175	—
Gbg	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hl	—	609	5	—	—	1	—	—	2	71
Bl	1	353	3	—	—	—	—	—	12	85
Krs	60	333	116	—	—	—	10	363	70	556
Mlm	3	1 075	23	—	—	—	—	—	19	724
Summa Total	1 562	53 366	6 423	198	3 823	4	8 993	366	10 564	2 760
Domänverket State Forest Service	270	14 180	2 300	—	300	—	3 300	—	2 800	1 250
Riket Entire country	1 832	67 546	8 723	198	4 123	4	12 293	366	13 364	4 010

		Tall	Gran	Ek och bok	Övriga lövträd
Skogsvårdsstyrelserna ¹	1955	5 715	5 404	3 756	455
	1956	5 645	5 668	525	1 145
	1957	5 227	8 197	1 349	623
	1958	5 098	7 590	8 982	888
	1959	4 911	8 163	9 836	262
Domänverket ¹	1955	1 434	1 140	11 477	237
	1956	1 411	1 118	637	—
	1957	1 284	928	78	148
	1958	1 617	1 597	3 728	134
	1959	1 939	2 207	17 620	112

¹ Viss dubbelredovisning kan föreligga enär domänverket brukar erhålla en del frö från skogsvårdsstyrelserna.

ek- och bokollon utlämnades, såsom framgår av sammanställningen, en mer än dubbelt så stor kvantitet 1959 som 1958.

Efterföljande tablå, i vilken redovisas antalet av skogsvårdsstyrelserna utlämnade plantor från egna plantskolor samt antalet av domänverket utsatta plantor i 1 000-tal ger en god bild av planteringsverksamheten åren 1955—1959.

		Tall	Gran	Övriga
Skogsvårdsstyrelserna	1955	122 060	2 871	
	1956	131 226	2 790	
	1957	151 713	3 345	
	1958	184 949	2 632	
	1959	171 220	2 675	
Domänverket	1955	25 190	10 330	1 350
	1956	34 500	12 800	900
	1957	31 300	15 700	3 900
	1958	29 400	18 500	2 000
	1959	28 000	15 000	2 200

Antalet av skogsvårdsstyrelserna tillhandahållna barrträdplantor minskade från 1958 till 1959 med 7 % och den av domänverket utlämnade mängden sådana plantor med 10 %. Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdplantorna var en avsevärd del eller ca 43 % omskolade (f. å. 38 %).

Plantimporten under 1959 ökade i

förhållande till föregående år. Sålunda beviljade skogsstyrelsen införseltillstånd för 58,2 milj. plantor (tab. M) mot 43,5 milj. 1958. Ökningen förorsakades främst av den stegrade legoodlingen av tallplantor i Västtyskland (15,3 milj. plantor). Sammanlagt importerades 15,9 milj. tallplantor och 39,4 milj. granplantor, varav 7,7 milj. oomskolade.

Fröimporten minskade under året. Sålunda infördes 4 389 kg frö mot 5 042 kg föregående år. Motsvarande siffror för ek- och bokollon var 4 315 kg respektive 9 319 kg. Huvudparten (1 605 kg) av granfröet härstammade från Polen och nära nog allt tallfrö från Sovjetunionen.

Fröplantageverksamheten i landet har under senare år gått ytterligare framåt mot fullbordan av den för hela riket upplagda planen. I första hand har strävandena inriktats på att färdigställa plantageanläggningarna i Norrland särskilt med hänsyn till svårigheten att skörda frö från höjdlägen.

Under budgetåret 1958/59 har av Samarbetsnämndens för skoglig växtförädling och genetik till förfogande stående medel följande belopp förbrukats, nämligen för avlöningskostnader 88 380 kr, resor och traktamenten 34 924 kr, drifts-

Tabell M. Under 1959 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd

Import licenses given in 1959 for plants and seed of forest trees

Exportland <i>Exporting country</i>	Tall Pine <i>Pinus sylvestris</i>		Gran Spruce <i>Picea excelsa</i>		Övr. barr-träd ¹ <i>Other conif.</i>		Ek och bok <i>Oak and beech</i>		Övr. löv-träd ² <i>Other broad-leaved</i>		S:a plan- tor 1 000 st
	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Ollon Acorn kg	Plan- tor Plants 1 000 st	Frö Seed kg	
Norge	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Finland	620	3	100	—	—	—	—	—	—	—	720
Danmark	—	—	5 010	309	872	359	210	1 415	667	299	6 759
Västtyskland	15 283	—	33 512	500	521	21	504	50	71	2	49 891
Holland	—	—	—	—	10	—	1	—	11	—	22
Frankrike	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Skottland	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Polen	—	—	800	2 245	—	23	—	2 850	—	—	800
Tjeckoslov.	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—
Österrike	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Sovjet	—	460	—	—	—	25	—	—	—	—	—
Turkiet	—	—	—	—	—	21	—	—	—	—	—
USA	—	—	—	—	—	49	—	—	—	—	—
Canada	—	—	—	—	—	38	—	—	—	—	—
Japan	—	—	—	—	—	13	—	—	—	—	—
Summa	15 903	470	39 422	3 069	1 403	552	715	4 315	749	301	58 192

¹ Lärk, douglasgran, Abiesarter, murrayanatall, bergtall och övriga Pinusarter, övriga Piceaarter, cypresser och Tsuga.

² Al, ask, avenbok, lind-, lönn- och poppelarter.

utgifter 146 334 kr samt expenser 12 714 kr eller sammanlagt 282 352 kr.¹

2. Reproduktionsåtgärder

Enligt skogsforskningsinstitutets beräkningar redovisade i utredningarna »Skogsvården å enskilda skogar» (SOU 1958:30) och »Skogstillståndet hos olika ägargrupper» (SOU 1958:45) uppskattades den areal i riket, som under en 20-årsperiod borde skogsodlas genom sådd eller plantering, till 30 360 km²

eller 151 800 ha årligen varav genom sådd 44 % och genom plantering 56 %. Hyggesbränning skulle utföras på totalt 5 970 km² eller 29 850 ha årligen, hyggesrensning på totalt 25 670 km² eller 128 350 ha årligen samt plantröjning på totalt 11 270 km² eller 56 350 ha årligen.

Enligt skogsforskningsinstitutets åtgärdsutredning beräknades den areal äldre kalmars samt nytillkommande förnygringsytor i landet, som årligen bör bli föremål för återväxtåtgärder, ej uppgå till mer än 0,96 % av den totala skogsmarksarealen, varvid hela eftersläpningen på befintliga kalmarker be-

¹ För budgetåret 1959/60 var motsvarande belopp respektive 98 525, 35 055, 157 226, 27 016 och 317 822 kr.

Tabell N. Under 1957—1959 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis

Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1957—1959. By counties

Måttenhet: ha
Unit of measurement: ha

Län County	Skogsodling 1959 Sowing and planting in 1959					Skogsodling Sowing and planting	
	Krono- skogar <i>Crown forests</i>	Övr. all- männa skogar <i>Other public forests</i>	Bolags- skogar <i>Compa- nies' forests</i>	Övr. en- skilda skogar <i>Other private forests</i>	Samtliga <i>All</i>	1958 Samtliga <i>All</i>	1957 Samtliga <i>All</i>
Nb	2,2	1,0	1,7	0,5	1,6	1,8	1,8
Vb	4,6	2,0	9,6	3,7	5,3	5,2	5,2
Jtl	3,4	5,3	5,3	2,0	3,7	3,0	2,4
Vnr	6,9	4,8	6,9	1,3	4,3	3,6	3,4
Gvl	5,2	5,0	7,7	1,3	4,4	5,1	5,2
Kpb	1,4	2,6	5,5	0,8	2,6	3,1	2,8
Vrm	12,9	5,8	11,1	2,2	5,9	6,5	5,9
Ör	4,8	3,8	9,8	3,2	5,4	4,6	4,8
Vstm	4,8	8,9	9,8	3,1	5,6	7,8	8,4
Ups	12,7	11,1	12,3	4,6	8,5	9,2	9,9
Sth	8,3	7,4	12,9	3,6	5,2	6,2	4,9
Sdm	7,5	8,2	10,4	5,4	6,3	7,3	7,0
Ög	11,2	12,1	11,6	4,9	6,9	7,3	7,6
Skb	9,4	12,4	13,0	10,2	10,5	7,2	9,3
Abg	11,7	17,5	17,1	4,2	5,9	4,7	5,1
Jkp	13,9	9,1	14,8	5,8	6,8	6,0	5,4
Krb	13,2	6,4	12,9	3,6	5,3	4,8	5,3
Klm	11,1	6,5	7,8	4,4	5,3	4,8	4,7
Gtl	1,3	3,9	—	3,1	3,0	2,5	3,2
Gbg	11,0	11,9	17,9	5,4	6,4	7,1	6,7
Hl	10,1	12,5	6,1	5,7	6,4	6,5	6,8
Bl	13,0	7,4	5,3	7,1	7,3	7,8	6,2
Krs	12,9	17,5	39,4	12,1	13,1	11,7	11,4
Mlm	15,0	30,6	16,7	25,7	25,2	22,9	20,6
Riket <i>Entire country</i>	3,8	5,2	7,4	3,3	4,5	4,4	4,3
1958	3,7	5,0	7,4	3,2	4,4		

räknades bli inhämtad på 20 år. I fråga om enbart nytillkommande föryngrings- ytor förutsattes årligen 0,62 % av den totala skogsmarksarealen komma under behandling med åtgärd av ett eller

annat slag, eventuellt flera åtgärder, såsom t. ex. hyggesbränning först och skogsodling sedan, varvid arealen medräknats endast en gång.

Den aktuella omfattningen av skogs-

Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1959

*Silvicultural measures taken in 1942—1959*Måttenhet: 1 000 ha
Unit of measurement:

År Year	Hyggesrens- ning <i>Removal of waste from a cut area</i>	Markbered- ning (inkl. hygges- bränning) <i>Scarifica- tion (incl. broadcast burning)</i>	Skogsodling <i>Planting and sowing</i>	Röjning <i>Thinning in seedlings and young stands</i>
1942	62	10	21	53
1943	56	7	21	50
1944	92	14	20	41
1945	73	15	21	47
1946	99	11	32	40
1947	70	13	25	38
1948	92	24	33	52
1949	151	37	40	77
1950	129	36	45	75
1951	100	22	43	74
1952	152	44	50	112
1953	172	72	57	145
1954	159	56	67	159
1955	185	68	75	185
1956	203	62	97	200
1957	207	66	98	208
1958	232	93	101	251
1959	205	82	102	260

vårdsåtgärder företagen av olika skogs-
ägare framgår av tabell 6. Enligt denna
och motsvarande tabeller i tidigare års-
böcker uppgick den årligen skogsodlade
arealen under åren 1955—1959 till
respektive 74 600, 96 800, 98 200, 100 700
och 102 400 ha. Siffrorna visar en ökad
årlig omfattning av sådd och plantering,
men ytterligare ökning kräves för att
nå den areal — 151 800 ha — som en-
ligt nyssnämnda beräkningar årligen
bör sås eller planteras. Den relativa om-
fattningen av skogsodlingsverksamheten
redovisas länsvis i tabell N. Liksom un-
der tidigare år var denna verksamhet
mer intensiv i rikets södra delar än i
de norra, vilket bl. a. torde samman-

hånga med den förhållandevis omfat-
tande verksamheten med skogsodling
av sådana marker som gamla åkrar,
fäladsmarker o. d. i de förra delarna
av landet. Av ägargrupperna utförde
skogsbolagen 1959 liksom under de när-
maste föregående åren de — relativt
sett — största skogsodlingarna, 7,4 ha
per 1 000 ha produktiv skogsmark (f. å.
7,4 ha). Siffrorna i tabell N måste bl. a.
ses mot bakgrunden av tillämpat skogs-
brukssätt samt möjligheterna att erhåll-
a naturlig återväxt.

Såsom i föregående årsböcker fram-
hållits har även intresset för hygges-
rensning och markberedning ökat. För
1959 redovisas emellertid en minskning

av de under året med hyggesrensning respektive markberedning övergångna arealerna. Den hyggesrensade arealen åren 1955—1959 uppgick sålunda i avrundade tal till respektive 185 000, 203 000, 207 000, 232 000 och 205 000 ha. Enligt ovannämnda beräkningar skulle på kalmark, gles plantskog och nytillkommande föryngringsyta årligen ca 130 000 ha behöva övergåas med hyggesrensning, vilket innebär att denna verksamhet för närvarande pågår i mer än tillräcklig omfattning. De arealer, som under åren 1955—1959 övergåts med markberedning (inkl. hyggesbränning), uppgick i avrundade tal till respektive 69 000, 62 000, 66 000, 93 000 och 82 000 ha. Enligt beräkningarna skulle hyggesbränning behöva förekomma årligen på ungefär 30 000 ha och markberedning för självsädd på nytillkomna föryngringsytor årligen på likaledes ca 30 000 ha.

Uppgifterna i tabell 6 är troligen något ofullständiga, nämligen vad gäller arbeten, som enskilda skogsägare (utom bolag) utfört utan att skogsvårdsstyrelser anlitats. Redovisningen av dessa arbeten torde vara ojämn och osäker.

Skogsvårdsåtgärdernas omfattning under åren 1942—1959 redovisas i tabell O. Tabellen ger en god bild av den för samtliga fyra åtgärds-kategorier uppåt-gående tendensen mot allt större årligen skogsvårdsbehandlade arealer under den redovisade perioden. Åtgärderna hyggesrensning och markberedning (inkl. hyggesbränning) synes emellertid ha varit föremål för större kastningar i omfattningen än övriga skogsvårdsarbeten, vilket har sin naturliga förklaring. Möjligheterna att hyggesbränna t. ex. beror ju bl. a. i stor utsträckning på väderleksförhållandena under respektive somrar.

3. Röjning

Under 1959 verkställdes enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) plant- och ungskogsröjning på 260 000 ha, vilket betyder en ökning från föregående år med nära 4 %. Av redogörelseårets röjningar utfördes 32 % på allmänna skogar (f. å. 38 %) 33 % på bolagsskogar (f. å. 33 %) och 35 % på övriga enskilda skogar (f. å. 29 %). I viss utsträckning utfördes även 1959 skogsröjning som beredskapsarbete med statsbidrag. Enligt i föregående avsnitt nämnda beräkningar åt 1955 års skogsvårdsutredning skulle plantröjning årligen behöva förekomma på ca 56 000 ha, vilken siffra kraftigt understiger den i tabell 6 redovisade under 1959 utförda röjningen. De två talen kan dock icke utan vidare jämföras med varandra, enär beräknad röjningsareal endast omfattar arealer med tidig plantröjning, medan den areal som redovisas i tabell 6 omfattar även arealer där s. k. röjningsgallringar i något mera försigkomna bestånd företagits.

4. Gallring

Omfattningen av de årliga gallringarna, d. v. s. huggningar där större delen av det utfallande virket nått avsättningsbara dimensioner, kan inte statistiskt belysas. Statens skogsforskningsinstitut har emellertid i vissa avverkningsberäkningar för »Skogsindustriens virkesutredning 1958» angivit som biologiskt möjliga uttag av alla trädslag i form av gallring eller annan genomhuggning ca 35 milj. m³f. exkl. bark, d. v. s. ungefär 65 % av den möjliga totalavverkningen. I denna kvantitet ingår dock 4 à 5 milj. m³f. under 3" i topp, och så klent virke är f. n. till stor del icke ekonomiskt avsättningsbart.

5. Betesfred

Skogsbetningen har på senare tid avsevärt minskat, och anläggning av kulturbeten med stöd av skogliga anslagsmedel förekommer numera i rätt liten omfattning. Den verksamhet i detta avseende, som nu bedrivs, avser i huvudsak smärre kompletteringsanläggningar eller sådana ändrade kulturbeten som utvecklingen gjort erforderliga. Med bidrag från det s. k. norrländska skogsproduktionsanslaget slutavsynades i Norrbottens och Västerbottens län un-

der budgetåret 1959/60 404 ha kreatursbeten, för vilka beviljats 407 000 kr i statsbidrag. Motsvarande siffror för budgetåret 1958/59 var 509 ha betesanläggningar och 474 000 kr i statsbidrag. Under budgetåren 1958/59 och 1959/60 beviljades inga nya statsbidrag från detta anslag för anläggande av kulturbeten. Inom domänverket har för anläggning av sådana beten under 1959 disponerats ca 51 000 kr (f. å. 57 000 kr) och för uppförande av hägnader ca 89 000 kr (f. å. 91 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

En del av nedanstående kommentarer till skogsbrandsstatistiken — som omfattar Sveriges samtliga skogar, stats-, kommun- och privatägda, försäkrade och oförsäkrade — för 1959 har hämtats ur statens brandinspektions meddelande 1960:8.

Till och med 1943 avsåg statistiken enbart bränder av större omfattning — undre gränsen var 0,5 ha. Kännedom om småbrändernas omfattning ansågs emellertid vara nödvändig bl. a. ur orsakssynpunkt, med hänsyn till olika meteorologiska faktorerers inverkan på brandfrekvens och brandspridning samt som uttryck för brandbevakningens och brandbekämpningens effektivitet. Från och med 1944 skulle därför även småbränder under 0,1 ha ingå i rapporteringen, i vilken samtliga bränder redovisades var för sig. Emellertid blev inte småbränderna tillfredsställande rapporterade förrän 1957, då en förenklad kollektiv rapportering av desamma infördes. Åren 1944—1953 uppgick antalet rapporterade småbränder i medeltal till omkring 400. År 1958, ett s. k. »normalt» brandår, var motsva-

rande antal 1 100. Den förbättrade rapporteringen av småbränder 1957 belyses av följande tablå, där antalet B-bränder (under 0,1 ha) i % av totala antalet bränder anges.

	%		%		%		%
1944	50	1948	44	1952	51	1956	56
1945	41	1949	44	1953	41	1957	68
1946	40	1950	41	1954	37	1958	68
1947	43	1951	55	1955	53	1959	77

Allt färre småbränder undgår alltså att rapporteras. Å andra sidan är de uppskattade siffrorna beträffande areal och brandskadekostnader beträffande bränder överhuvudtaget ganska osäkra.

Antalet redovisade skogsbränder år 1959, enligt ovanstående tablå samt tabellerna 7 och P, är det största under den tid statens brandinspektion haft skogsbrandsstatistiken. Till en del torde detta bero på en förbättrad redovisningen framför allt av B-bränder men även i avseende på A-bränderna (0,1 ha och större) är 1959 års siffra den högsta, nämligen 1 631 st. Sistnämnda siffra kan jämföras med uppgifterna från närmast föregående torrår: år 1955 1 200 A-bränder och år 1947 1 212 A-bränder.

Tabell P. Skogsbrändernas antal, vållade skador m. m. 1950—1959

Number of forest fires, damage etc. in 1950—1959

Anm.: Till Statens brandinspektions kännedom komna skogsbränder.

År Year	Antal No. of fires	Bränd areal ha Burnt area ha		Skada Damage	Släcknings- kostnad <i>Costs of ex- tinguishing fires</i>	Bevaknings- kostnad <i>Firewatch- ing costs</i>
		produk- tiv skogs- mark <i>produc- tive forest area</i>	impedi- ment <i>unpro- ductive forest area</i>	1 000-tal kr <i>in 1 000 Sw. cr.</i>		
1950	753	1 466	385	1530	576	239
1951	675	499	190	1280	294	200
1952	635	436	254	298	286	256
1953	898	828	288	252	426	258
1954	578	573	140	103	210	222
1955	2 528	2 940	1 379	1 717	1 513	388
1956	1 455	1 255	586	1 135	655	258
1957	1 501	712	418	357	479	209
1958	1 607	1 123	484	739	566	345
1959	7 093	4 501	4 526	4 654	3 766	609
Medeltal 1950/59 <i>Average</i>	1 772	1 433	865	1 007	877	298

¹ Enligt SOS, Enskilda försäkringsanstalter, uppgick skadeersättningarna för i försäkringsbolag försäkrade skogar (ca 50 % av samtliga och huvudsakligen bondeskogar) till 1 141 297 kr 1955, 565 252 kr 1956, 602 645 kr 1957, 954 414 kr 1958 och 2 462 513 kr 1959. Till övervägande del har skadeersättningarna dessa år avsett brandskador och i endast ringa omfattning stormskador.

² Därav 127 000 kr för flygbevakning.

År	Antal bränder	Areal per brand (ha)	Släck- nings- kostnad per brand, kr	Därav för brandkår %	Antal ar- betstim- mar
1947 ...	2 136	2,3	462	53	416 547
1955 ...	2 528	1,7	598	57	282 328
1956 ...	1 455	1,3	450	63	114 706
1957 ...	1 501	0,8	320	76	63 358
1958 ...	1 607	1,0	352	59	69 104
1959 ...	7 093	1,3	531	58	591 888

Under 1947, som var ett svårt brand- skogsbränder, avbrändes totalt ungefär
år, avbrändes totalt ca 5 000 ha, och 4 300 ha. 1959 avbrändes totalt ca 9 000
under 1955, också ett torrår med svåra ha, vilket visar att detta år måste be-

tecknas som ett verkligt katastrofår. Den långvariga torkan under sommaren var en klimatisk förutsättning för de många skogsbränderna. I ovanstående tablå redovisas genomsnittlig avbränd areal per brand. Det må här observeras att fr. o. m. 1957 rapporteras ej areal för småbränder — denna areal påverkar dock den genomsnittliga arealen per brand mycket obetydligt (högst 0,1 ha) — och att tidigare ingick visserligen arealen principiellt i redovisningen, men rapporteringen av dessa småbränder var som i det föregående nämnts bristfällig. Det sagda torde innebära att den ovan redovisade genomsnittliga arealen per brand för 1956 och tidigare är något för stor jämfört med 1957 och senare. Brandkårskostnadernas andel av totala släckningskostnaderna redovisas också i tablå, men det är uppenbarligen ganska svårt att på basis av dessa siffror utsäga något bestämt om brandkårens insats i släckningsarbetet.

Av nedanstående tablå samt av tabell 8 framgår att 40 % av bränderna 1959 redovisats under rubriken »okänd orsak». Denna höga procentsiffra torde i första hand kunna förklaras bl. a. av den särskilt i de större städerna osedvanligt stora arbetsbelastningen under året för dem som hade att svara för orsaksutredningen. Därtill kommer att ett mycket stort antal småbränder rap-

porterats från planlagda områden inom städerna. Ifråga om Stockholm och Göteborg — med sammanlagt 1 700 bränder av okänd orsak — har utan tvivel ett mycket stort antal förorsakats av minderåriga, »campare» eller tobaksrökare. Om så är fallet skulle procenten för »okänd orsak» nedgå icke oväsentligt. Skogsbränder orsakade av »hyggesbränning» och andra arbetseldar är av tablå att döma procentuellt färre under torrår än under andra år, vilket skulle kunna tyda på antingen ökad försiktighet från yrkesfolkets sida dessa år eller en kraftigare ökning av bränder av andra orsaker än de nu nämnda. Av de skogsbränder, där brandorsaken är känd, är bränder förorsakade av minderårigas ovarsamhet med eld de vanligaste.

Skogsbrandbevakning anordnades genom länsstyrelsernas försorg under varierande perioder 1959 från 101 skogsbrandtorn (av 290 befintliga) i Norrbottens (33 torn), Västerbottens (22), Gävleborgs (14), Kopparbergs (3), Örebro (9), Uppsala (3), Östergötlands (3), Kalmar (9), Gotlands (4) och Göteborgs och Bohus län (1). Dessutom förekom i enlighet med Kungl. Maj:ts medgivande fortsatta försök med flygbevakning inom Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Västmanlands och Älvsborgs län. Bemannandet av brandbevakningstornen har

	1947	1955	1956	1957	1958	1959
	%	%	%	%	%	%
Åkslag	13,4	12,3	9,4	3,9	3,5	8,1
Järnväg	24,0	11,3	9,7	12,0	9,1	8,0
Mordbrand	0,4	0,4	0,2	0,1	0,1	0,4
Virkesexploatering	12,8	6,3	11,0	11,5	14,9	6,7
Hyggesbränning	1,5	2,5	4,1	4,0	5,4	2,1
Tobaksrökning	6,7	3,4	3,2	3,0	2,4	4,1
Minderåriga	9,3	10,2	15,3	23,4	30,4	15,7
Camping	4,7	4,3	2,6	2,5	1,7	3,9
Annan känd orsak	5,9	6,7	5,3	7,3	10,3	10,9
Okänd orsak	21,3	42,6	39,2	32,3	22,2	40,1
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

inskränkts år från år och i gengäld har flygbevakningen med anlitande av privata flygklubbar utvidgats. Flygbevakningen har visat sig vara ungefär 20 % billigare än tornbevakning och har den fördelen att flyget på ett annat sätt än tornen har möjlighet att exakt lokalisera en brand. Vidare kan flygaren ange förhållandena på brandplatsen och vägleda släckningsmanskapet. Därigenom kan släckningsinsatsen bli snabbare, vilket i sin tur kan bidra till en viss begränsning av släckningskostnaderna. Ur civilförvarssynpunkt skall skogsbrandtornen, åtminstone norr om linjen Karlstad—Gävle, bibehållas och underhållas. Söder om denna linje lär inga brandtorn komma att erfordras vare sig i fred eller under krig.

Under såväl normala som torra år brukar juni månad ha betydligt mindre antal skogsbränder än maj månad, och detta torde bero på den rikligare nederbörden under juni och det skydd, som den nya växtligheten erbjuder mot bränder. 1959 var både maj och juni torra månader med stor nederbördsbrist, som ledde till en progressiv ökning av antalet bränder och skador. Under juni 1959 förekom icke mindre än 1 591 bränder och 5 546 ha brandskador (61 % av den under året brända arealen). I maj inträffade däremot »endast» 940 bränder och brandskador på 345 ha.

2. Snöbrott, storm- och torkskador

Medeltemperaturen 1959 var i hela landet högre än normalt. I fråga om nederbörden var året exceptionellt med mycket stora motsättningar, dels mellan de olika månaderna, dels mellan olika delar av landet. Torkan under sommaren torde ur skoglig synpunkt på sina håll ha haft om icke katastrofala

så dock relativt betydande skadeverkningar. Redan i maj inleddes den intensiva torrperiod, som sedan med vissa undantag kom att räcka ända fram till mitten av oktober i större delen av landet. De områden, som drabbades hårdast av torkan var de östra delarna av Götaland och Svealand. I Stockholms län framför allt i länets sydligaste del orsakade torkan omfattande skador såväl i plantskolor som på de kulturer, som utförts under våren. — Även äldre kulturer drabbades hårt, och på berg och bergbundna torra marker medförde torkan att såväl enskilda äldre träd som hela bestånd torkade under sommaren och hösten 1959 eller försvagades så att de påföljande år torkade. I stort sett lika svåra skador orsakades av torkan i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Kalmar och Gotlands län. I Kalmar läns nordöstra del uppskattades skogen ha torkat i en omfattning motsvarande en dryg normal årsavverkning och i Gotlands län uppskattades skadan till en hel årsavverkning i länet. I Göteborgs och Bohus län beräknades torkskadorna på hygges- och åkerplanteringar till i genomsnitt 30%. Skadorna på grund av torkan sommaren 1959 torde emellertid ha varit betydligt mindre än efter sommaren 1955, då torrperioden satte in i stort sett tidigare.

Snöbrott eller annan deformation genom snö förekom 1959 knappast i nämnvärd omfattning. Från Kalmar län rapporterades emellertid mindre snöbrottskador i december månad likaså från Örebro,, Kopparbergs och Västernorrlands län.

Frostskadorna var ganska obetydliga. I Östergötlands län ansågs emellertid en kraftig nattfrost vid midsommartiden i förening med den rådande torkan ha förstört färskva granskott på många plat-

ser och i Älvsborgs län medförde en frostnatt i slutet av augusti smärre skador i plantskolor på 2-åriga oomskolade granplantor. Ej heller stormskadorna under 1959 var av någon nämnvärd omfattning. Från Göteborgs och Bohus län rapporterades obetydlig stormfällning, från Gävleborgs län storm i juli, som orsakade en del skador dock ej av nämnvärd ekonomisk omfattning och från Västernorrlands län stormfällning i något större omfattning än vanligt, varvid skadegörelsen drabbade särskilt ett flertal nygallrade medelålders bestånd inom den östra delen av länet.

3. Viltskador

Älgens skadegörelse var 1959 liksom tidigare år av ganska ringa omfattning i södra Sverige. I mellersta och norra Sverige synes älgens skadegörelse öka på vissa håll och avta på andra. Från Norrbottens län rapporteras, att älgstammen medför ökad skadegörelse på framför allt asp men även på tallkulturer och självsådda återväxter. I Västerbottens län var däremot älgens skadegörelse på ungskog 1959 av mindre omfattning än under tidigare år. I Jämtlands län, där länsstyrelsen i flera fall givit tillstånd till vinterjakt på älg för att skydda skogskulturer, har stor avskjutning under en följd av år — 19 000 älgar åren 1956—1959 — minskat älgstammen, så att älgskador på skogskulturer under 1959 icke observerats i samma utsträckning som tidigare. I Kopparbergs län har älgskadorna på ungallbestånd åtminstone inom vissa trakter blivit allt vanligare. Även från Västmanlands län, där älgtätheten uppskattas till 6 å 7 st per 1 000 ha älgjaktmark, rapporteras skadegörelse på många håll och en decimering av älgbeståndet anses ur skoglig synpunkt på sina håll önskvärd.

I Kronobergs, Hallands och Älvsborgs län har skogsfågel, framför allt tjäder, vållat skador på skogsplanteringar. I Hallands län och i viss utsträckning Kalmar län har rådjur på vissa håll åstadkommit en del skador på plantskogar. Vildkaninernas skadegörelse i skogskulturerna visar en viss tendens att öka i Skåne och Halland, och på Gotland fortgår vildkaninernas skadegörelse på skogsåterväxten i oförminskad skala. Under senare år har stammen ökat kraftigt inom stora områden. Någon fullgod lösning på vildkaninproblemet har ännu ej uppnåtts trots mångåriga försök. Inom stora delar av Gotland omintetgöres praktiskt taget all skogsplantering — den i stort sett enda möjliga formen för skogens förnygring i länet — av vildkaninens härjningar.

Under 1957 och delvis 1958 förorsakade sorkar och andra smågnagare stora skador på skogsplanteringar framför allt i mellersta Sverige. Under 1959 observerades däremot i stort sett inga sådana skador.

4. Insektsskador

Sommaren 1959 var i stora delar av landet osedvanligt varm och torr, vilket bland annat hade till följd att skogen framför allt inom vissa områden i östra Sverige under eftersommaren och hösten började visa betydande torkskador. Inga insektsangrepp kunde emellertid då konstateras i de torkskadade områdena på grund av att svärmmningen var över innan torkans verkningar gjorde sig gällande.

Den torra sommaren gynnade däremot framför allt lössen, och talrika rapporter om löss-angrepp på barrträd föreligger från skilda delar av landet. Detta gäller såväl trädlöss som barrlöss. Här kan nämnas tallbarrlusen,

granbarrlusen, som angripit skott och stamdelar, olika arter av silvergranlöss samt lärkbarrlusen.

Av övriga på barrträd levande insekter måste i första hand nämnas den lilla tallstekeln, som inom stora delar av övre Norrland angripit vidsträckta arealer ungskog av tall. Stora områden har även detta år behandlats med dimning och sprutning med gott resultat. Den röda tallstekeln har däremot blott uppträtt sporadiskt i skilda delar av landet.

Några mer omfattande angrepp på lövträd har detta år ej inrapporterats. I detta sammanhang kan dock nämnas att ekollonen på åtskilliga ställen i Blekinge i stor omfattning angripits av ekollonviveln och ekollonvecklaren. Lilla aspvadbocken har haft svärmningsår i hela landet med undantag av nordligaste delen, där förekomsten icke är så talrik och där svärmningsåren ej är så utpräglade. På vissa ställen, särskilt i Värmland, har unga hybridaspplanteringar till 80—90 % hårt angripits och till största delen förstörts. På andra ställen, där varje svärmningsår besprutningar utförts, med värdebeständiga DDT-preparat, har en kraftig minskning av populationen inträtt. Nästa svärmningsår väntas 1961.

Beträffande plantskadegörarna kan nämnas, att talrikt med larver av ollonborren påträffats i trakten av Hässleholm i gräsvallar och åkrar. År 1958 svärmade denna insekt, såsom tidigare rapporterats, rikligt på Hallandsåsen. I södra Sverige har även en öronvivel lokalt härjat i åtskilliga plantskolor. Larverna har framgångsrikt bekämpats genom behandling av marken med hexaklor. Rapporter om härjningar av barrträdsqualstret föreligger från flera plantskolor i olika delar av landet. I några fall har även angrepp på unga

planteringar i skog konstaterats. Massuppträdanden har ofta konstaterats på häckar av främmande barrträdsarter — sitka- och vitgran — som anlagts i plantskolor som vindskydd. Även häckar av vanlig gran har visat sig kunna vara permanenta smittohärdar. Vidare har i fröplantager ympar och ympunderlag ofta befunnits vara hårt angripna.

Skador förorsakade av snytbaggen tycks detta år ej ha varit påfallande. I barkhögar efter handbarkning av virke i skogen har talrikt med snytbaggelarver påträffats, däremot är förekomsten i barkhögar efter maskinbarkning obetydlig. Försök att i förebyggande syfte behandla barkhögar med kemikalier pågår.

5. Svampskador

Angrepp av skadesvampar såsom snöskytte och skytte samt rotröta, honungsskivling, ringröta och törskatesvampen är vanliga i våra skogar. Av de angrepp som under 1959 konstaterats av statens skogsforskningsinstitut, kan följande förtjäna att särskilt omnämnas.

Fallsjuka, har rapporterats från plantskolor i Blekinge, Upplands och Östergötlands län.

En annan fallsjukesvamp (*Pythium species*) som vid fuktiga förhållanden kan angripa mindre plantor även från toppen, har förekommit i Nedansjö.

Vårtöra, har uppträtt i en plantskola i Österfärnebo. I plantskolor inom Gripsholms revir och i Nattberg har tallskytte iakttagits.

Tallens gren- och granens topptorka har påträffats bland tallplantor från Grönbo och Gällivare, inom en 10—20 årig granplantering i kronoparken Fägerhult i Hinneryds socken, hos öster-

rikisk tall planterad i Svanebäck norr om Hälsingborg och hos lärkplantor i Arjeplogs revir.

Coniothyrium conorum (tillhör säcksvamparna) har rapporterats på två- och treårig oomskolad gran från Kilamon respektive Anundsjö, Fällfors. Svampen dödar topp- och sidoskott.

Inom en 5-årig tallkultur i Osby och på äldre tall i Kopparbergs län har förskate uppträtt.

Tallbarrens blåsrostsvamp har rapporterats från ett flertal håll. Den angriper företrädesvis plantor eller yngre träd, vilket varit fallet i Skaraborgs län och i Ingelsby. På äldre träd har den förekommit i Enskede, Skärkind, Ed och Svenljunga distrikt.

Den ganska allmänt uppträdande honungsskivlingen har bl. a. rapporterats från Skarhult och Höör samt från en

ung grankultur i närheten av Hässleholm, där kulturen hade anlagts på ett hygge efter bokskog. Detta visar honungsskivlingens spridningssätt, enär avverkade stubbar, framför allt efter lövträd, lätt tycks infekteras med denna svamp.

Tallens gråbarrsjuka har påträffats bland plantor i Nattberg och granens gråbarrsjuka i Billdal utanför Göteborg.

Inom Kosta revir har äldre tall angripits av grån- och tallkräfta. Skadan var mer omfattande på de undertryckta träden än på de övriga, där den inskränkte sig till trädkronornas understa del.

Tallens knäckesjuka, har rapporterats från Arvidsjaur.

På blad av ek från Åby har *Gleosporium umbrinellum* (tillhör säcksvamparna) iakttagits.

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbyggnad

För riksskogstaxeringens väginventering 1956/57, huvudsakligen avseende 1957, har redogjorts i Skogsstatistisk årsbok 1956—1958. Aktuella uppgifter beträffande väglängder och vägtäthet från riksskogstaxeringens väginventeringar föreligger icke heller före denna årsboks tryckning, varför samma uppgifter här, som redovisats i föregående årsböcker, återkommer i det följande.

Ur skoglig synpunkt har vägarna vid väginventeringarna uppdelats i s. k. S-, T- och Ö-vägar. (Definition av dessa begrepp återfinns i Skogsstatistisk årsbok 1956, sid. 52). S-vägar kan betraktas som vägar med direkt betydelse för skogstransporter. Av tabell Q framgår den totala omfattningen 1957 av enskil-

da permanenta vägar med vägkaraktär S. Även många av de allmänna vägarna betraktas ur skoglig synpunkt som vägar med S-karaktär, vilket framgår av tabell R.

Enligt sistnämnda tabell beräknades icke mindre än 86 % av de allmänna vägarna i Norrland och Kopparbergs län ha vägkaraktär S och 60 % av samma vägar i övriga Sverige ha denna vägkaraktär. I genomsnitt för hela riket uppgick ifrågasvarande andel till 69 %.

Den kontinuerliga statistiken om skogsvägbyggnader vilken innehåller uppgifter om under året färdigbyggda skogsbilvägar redovisas i tabellerna 9 och S. Som en bakgrund till dessa uppgifter ger tabellerna Q och R en föreställning om den totala omfattningen av

Tabell Q. Enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km

Private permanent motor-roads with road-character S in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar	8 940	4 710	13 650
<i>Crown forests</i>			
Eckl. och övr. allmänna skogar	860	5 320	6 180
<i>Other public forests</i>			
Aktiebolagsskogar	12 910	9 960	22 870
<i>Companies' forests</i>			
Övr. enskilda skogar	20 230	59 160	79 390
<i>Other private forests</i>			
S:a vägkaraktär S 1957	42 940	79 150	122 090
<i>Total road-character S 1957</i>			

Tabell R. Allmänna vägar enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957. Km

Public roads in kms according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Koppar- bergs län <i>Northern Sweden</i>	Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>	Riket <i>Entire country</i>
Kronoskogar <i>Crown forests</i>	3 360	1 330	4 690
Eckl. och övr. allmänna skogar <i>Other public forests</i>	800	1 670	2 470
Aktiebolagsskogar <i>Companies' forests</i>	6 020	3 450	9 470
Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>	18 500	28 480	46 980
S:a vägaraktär S <i>Total road-character S</i>	28 680	34 930	63 610
S:a vägaraktär T och Ö <i>Total road-character T and Ö</i>	4 770	23 510	28 280
Totalt 1957 <i>Total 1957</i>	33 450	58 440	91 890

dylika vägar jämte allmänna vägar med direkt betydelse för skogliga terrängtransporter. Enligt tabell Q uppgick sålunda den totala längden av enskilda permanenta bilvägar (med vägaraktär S) till drygt 120 000 km. Detta vägnät har under senare år ökat med 2 000—2 500 km skogsbilvägar årligen, motsvarande ca 2 %.

Uppgifterna i tabell T om vägtätheten är i sig själva synnerligen upply-

sande, men med ledning av dessa uppgifter har skogsforskningsinstitutet också utfört överslagsvisa beräkningar angående medellunnavståndet i de olika delarna av landet. Sålunda ger vägtätheten 3,5 m permanenta bilvägar per ha i »Norrland och Kopparbergs län» ett medellunnavstånd av 1,3 km till dylik väg, medan motsvarande siffror för »Övriga Sverige» blir 12,5 m per ha och ca 0,4 km.

Färdigbyggda skogsbilvägar 1950—1959

År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index	År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index
1950	1 888	100	1955	2 462	130
1951	1 946	103	1956	2 700	143
1952	2 157	114	1957	2 868	152
1953	2 351	125	1958	2 402	127
1954	2 552	135	1959	3 043	161

Tabell S. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativa omfattning (sträckmeter per km² skogsmark) 1959. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres per km² forest land) 1959. By counties

Måttenhet: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

Län County	Vägbbyggnad Road building	Dikning Draining	Län County	Vägbbyggnad Road building	Dikning Draining
Nb	6,6	4,6	Krb	21,6	23,0
Vb	9,0	10,6	Klm	15,3	9,0
Jtl	8,3	22,2	Gtl	11,2	37,8
Vnr	12,2	11,8	Gbg	13,0	10,1
Gvl	21,1	6,5	Hl	31,0	30,4
Kpb	16,3	6,7	Bl	14,8	5,4
Vrm	20,6	22,1	Krs	15,9	14,1
Ör	23,9	12,1	Mlm	24,9	9,4
Vstm	11,8	10,3	I	7,6	7,3
Ups	17,7	16,0	II	10,0	17,7
Sth	14,0	3,8	III	18,3	6,6
Sdm	21,1	11,9	IV	18,7	15,2
Ög	13,8	8,3	V	18,3	18,3
Skb	20,6	16,3	Hela riket ...	13,4	12,0
Äbg	20,1	11,9	Entire country		
Jkp	18,7	23,0	1958	10,5	14,7

Verksamheten med byggandet av permanenta skogsbilvägar har ökat påtagligt under det senaste decenniet, vilket framgår av vidstående tablå. Framför allt har skogsbilvägnätet under senaste åren utbyggt i Kopparbergs, Norrbottens, Jämtlands och Västernorrlands län. Enligt tablå minskade färdigställandet av skogsbilvägar 1958 med 16 % jämfört med 1957, men ökade återigen 1959, nytt toppår i skogsbilvägbyggandet, med 27 % jämfört med 1958. I tabell 9 redovisas antalet km färdigbyggda skogsbilvägar 1959 i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Av de under året nybyggda vägarna utfördes 19 % på kronoskogar (f. å.

20 %), 12 % på övriga allmänna skogar (f. å. 15 %), 35 % på bolagsskogar (f. å. 34 %) och 34 % på övriga enskilda skogar (f. å. 31 %). Skogsvägbyggnadsverksamheten var 1959 störst, absolut sett, i Kopparbergs län, där 10,8 % av de under året färdigställda vägarna är belägna, därefter i Gävleborgs län med 9,8 %, Västerbottens län med 9,5 %, Norrbottens län med 8,7 % och Värmlands län med 8,6 %. Minsta antalet km under året färdigbyggda skogsbilvägar redovisades av Gotlands och Malmöhus län med vardera 0,5 %, Göteborgs och Bohus län med 0,7 % och Blekinge län med 0,9 % av totalantalet. Behovet av skogsvägbyggnader är givetvis beroen-

Tabell T. Vägtäthet i meter väg per ha utmark enligt riksskogstaxeringens väginventering 1957 avseende allmänna och enskilda permanenta bilvägar med vägkaraktär S

Road-density in road-metres per hectare forest land of public and private permanent motor-roads with road-character S according to the Road Enumeration 1957 of the National Forest Survey

Ägargrupp <i>Owner group</i>	Norrland och Kopparbergs län <i>Northern Sweden</i>			Övriga Sverige <i>Rest of Sweden</i>		
	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>	Allm. vägar <i>Public roads</i>	Ensk. vägar <i>Private roads</i>	S:a <i>Total</i>
Kronoskogar <i>Crown forests</i>	0,6	1,6	2,2	2,3	8,3	10,6
Eckl. och övr. allmänna skogar <i>Other public forests</i>	0,6	0,7	1,3	3,2	10,1	13,3
Aktiebolagsskogar <i>Companies' forests</i>	1,1	2,3	3,4	2,5	7,2	9,7
Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>	2,3	2,5	4,8	4,3	8,9	13,2
Samtliga 1957 <i>Total</i>	1,4	2,1	3,5	3,8	8,7	12,5

de på förekomsten av övriga vägar och andra transportleder samt av terrängens beskaffenhet och skogens produktionsförhållanden m. m. Relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbilvägar per km² skogsmark torde kunna vara av intresse, och dylika relationstal redovisas i tabell S. Den största omfattningen per arealenhet hade byggandet av skogsbilvägar 1959 liksom tidigare år på »övriga allmänna skogar». Antalet meter färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark uppgick till 28,5 (f. å. 27,8 m) för denna kategori av skogar mot 19,4 för bolagsskogar (f. å. 14,8 m), 12,9 för kronoskogar (f. å. 11,1 m), 8,9 för övriga enskilda skogar (f. å. 6,3 m) och 13,4 för samtliga skogar (f. å. 10,5 m). Bland länen uppvisade enligt tabell S Hallands län största an-

talet meter, 31,0 (f. å. 25,3 m), färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark, följt av Malmöhus län med 24,9 m (f. å. 47,1 m), Örebro län 23,9 m (f. å. 17,7 m), Kronobergs län med 21,6 m (f. å. 23,1 m) samt Gävleborgs och Södermanlands län med båda 21,1 m (f. å. resp. 13,5 m och 18,6 m). Minsta antalet meter färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark uppvisades 1959 av Norrbottens län med 6,6 m (f. å. 5,5 m) Jämtlands län med 8,3 m (f. å. 10,0 m), Västerbottens län med 9,0 m (f. å. 7,0 m) och Gotlands län med 11,2 m (f. å. 8,8 m) per km² skogsmark.

Beträffande anläggandet av andra vägar (bilbasvägar m. m.) finns ingen tillförlitlig statistisk information. Totala längden av dylika vägar torde emellertid vara relativt betydande.

Som bidrag till anläggandet av skogsbilvägar anslag riksdagen under skogsvägsanslaget för budgetåret 1958/59 7,7 milj. kr och för budgetåret 1959/60 lika så 7,7 milj. kr, vilka anslagsbelopp skall avräknas från bilskattemedlen. Med stöd från nämnda anslag färdigställdes under budgetåren 1958/59 och 1959/60

364 resp. 572 km skogsbilvägar. Från norrländska skogsproduktionsanslaget har under året utgått 236 000 kr i bidrag för anläggning av skogsbilvägar, och i vissa fall har bidrag även utgått av kommunala och landstingsmedel samt av beredskapsmedel.

II. Skogsdikning

Enligt undersökningar vid tredje riks-skogstaxeringen, redovisade i 1955 års skogsvårdsutrednings betänkande »Skogsvården å enskilda skogar», anses fortfarande avsevärda arealer skogsmark vara ur biologiska synpunkter dikningsvärda. De uppskattades i dessa undersökningar till 1 182 000 ha. 1955 års skogsvårdsutredning ansåg emellertid den ur tekniskt—ekonomiska synpunkter dikningsvärda sumpmarksarealen vara avsevärt mindre och understök även osäkerheten beträffande torrlägningsföretagens eventuella skadliga biverkningar för omgivande fastmarker. Utredningen ansåg att skogsdikning endast lokalt hörde till de mest angelägna skogsförbättringsarbetena och föreslog därför att dikningsingreppen koncentrerades på de fall, där man säkert kunde bedöma, att fördelarna med dikningen klart övervägde nackdelarna.

Under åren 1955—1959 upptogs respektive 2 812, 2 934, 3 359, 3 342 och 2 732 km skogsdiken. Uppgifter för 1959 redovisas länsvis i tabell 10. Med en antagen båtnadsareal av 6 ha per km dikeslängd motsvarar de under året upptagna diken ca 160 km² skogsmark. Sisinämnda areal uppgår till ca 1,4 % av den areal, 11 820 km², som skulle vara dikningsvärd enligt riksskogstaxeringens undersökningar. Längden av de

under 1959 färdigställda diken understeg med 18 % motsvarande längd för 1958. En viss om ock obetydlig nedgång i dikningsverksamheten registrerades även för 1958 jämfört med 1957. I den redovisade längden av under året färdigställda diken är inräknad sådan bäckrensning, som är att jämställa med nydikning, däremot icke fortlöpande underhållsrensning av vare sig diken eller bäckar. Av de under 1959 utförda dikningsarbetena kom 9 % på kronoskogar (f. å. 11 %), 7 % på övriga allmänna skogar (f. å. 8 %), 39 % på bolagsskogar (f. å. 50 %) samt 45 % på övriga enskilda skogar (f. å. 31 %). Av dessa ägarkategorier redovisade övriga enskilda ökning av dikningsverksamheten med 21 % mera färdigställda diken 1959 än föregående år. De andra ägarkategorierna redovisade däremot minskning, kronoskogar och aktiebolagsskogar med 37 % och övriga allmänna skogar med 22 %.

Dikningsverksamhetens relativa omfattning inom olika län 1959 framgår av tabell S. Största antalet meter under året färdigställda diken per km² skogsmark uppvisar för 1959 Gotlands län med 37,8 m (f. å. 26,7 m), Hallands län med 30,4 m (f. å. 29,0 m), Kronobergs län med 23,0 m (f. å. 24,2 m), Jönköpings län med 23,0 m (f. å. 21,2 m),

Slutförda och avsynade dikningsföretag

	Antal företag	Båtnads- areal ha	Bevilja- de stats- bidrag kr
Statens skogsförbättringsanslag			
1957/58	575	3 750	438 670
1958/59	709	4 820	572 138
1959/60	551	3 694	464 390
Statens skogsutdikningsanslag			
1957/58	18	151	7 376
1958/59	4	45	3 249
1959/60	3	19	1 028
Norrländska skogsproduktions- anslaget			
1957/58	51	224	113 664
1958/59	57	364	141 280
1959/60	40	245	71 803
Samtliga anslag			
1957/58	644	4 125	559 710
1958/59	770	5 229	716 667
1959/60	594	3 958	537 221

Jämtlands län med 22,2 m (f. å. 15,4 m) och Värmlands län med 22,1 m (f. å. 27,1 m). Minsta antalet meter diken per km² skogsmark redovisas för Stockholms län med 3,8 m (f. å. 5,3 m), Norrbottens län med 4,6 m (f. å. 7,6 m), Blekinge län med 5,4 m (f. å. 3,1 m), Gävleborgs län med 6,5 m (f. å. 5,1 m) och Kopparbergs län med 6,7 m (f. å. 12,9 m). Totalt uppgick antalet under året färdigställda diken per km² skogsmark till 12,0 m (f. å. 14,7 m).

Utvecklingen av skogsdikningsverksamheten har under de senaste 10—15 åren visat en i stort sett stigande ehuru ganska ojämn trend, som dock med hänsyn till åren 1957—1959 kan tänkas övergå i en fallande. Den under senaste 10-årsperiod ökade omfattningen av dikningsverksamheten torde bero på att arbetsbesparande metoder i allt större utsträckning kommit till användning. Den årliga skogsdikningen fr. o. m. 1950 har haft följande omfattning (slutavsynade diken):

1950	3 065 km	1955	2 812 km
1951	1 147 »	1956	2 934 »
1952	1 682 »	1957	3 359 »
1953	2 500 »	1958	3 342 »
1954	2 270 »	1959	2 732 »

Statliga bidrag från statens skogsförbättringsanslag och norrländska skogsproduktionsanslaget utgår under vissa förhållanden till dikning. Även från det äldre anslaget, statens skogsutdikningsanslag, utbetalas vissa tidigare beviljade bidrag, alltefter det företagen utförts. I nedanstående tabell lämnas uppgifter — antal företag, båtnadsareal och beviljade statsbidrag — om slutförda och avsynade dikningsföretag under budgetåren 1957/58—1959/60 för de tre nämnda statsanslagen. Av tabell framgår att bidrag 1959/60 utgick till skogsdikningsåtgärder med 537 000 kronor mot 717 000 kronor under budgetåret 1958/59. Beträffande bidragstilldelning för skogsvårdande ändamål i allmänhet under budgetåret 1959/60 se under kap. G. V.

III. Flottledsbyggnad

De allmänna flottlederna inom riket hade 1959, såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 32 756 km (f. å. 33 168 km). Den obetydliga minskningen (1,2 %) från året förut hänförs sig sannolikt till nedlagda biflottleder.

Under 1959 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna 22 252 km mot 24 276 km 1958 vilket innebär en minskning med ca 8 %.

Flottledernas utbyggnad var i stort sett avslutad redan före första världs-

kriget, längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter hand upphör att trafikerats för att slutligen helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken härtil torde bl. a. vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelningsarbeten

Inom storskogsbruket har sedan länge skogshushållningsplaner ansetts nödvändiga för ett rationellt skogsbruk. Behovet av planer har däremot ej känts så starkt inom det medelstora och mindre skogsbruket, och endast en obetydlig del av bondeskogarna har tidigare blivit föremål för kartläggning och planläggning. Under de senaste tio åren har emellertid intresset för skogsbruksplaner ökat hos de enskilda skogsägarna, och för deras räkning upprättas numera planer av skogsvårdsstyrelserna, skogsbyråer, skogsägareföreningar och privata förrättningsmän. Den årliga planläggningen torde under senare år ha omfattat ungefär 2 % av privatskogsarealen. Enligt 1955 års skogsvårdsutrednings mening är denna takt för långsam och dessutom verksamheten för ojämn i olika län. Med understrykande av vikten att skogsvårdsarbetet bedrivs planmässigt föreslog därför utredningen statliga stödåtgärder för upprättande av planer lämpade för det enskilda mindre skogsbruket, s. k. skogsbruksplaner. 1959 års riksdag beslöt

också att upprättandet av skogsbruksplaner skulle i vissa fall kunna stödjas med statsbidrag. För bidragsbestämmelserna, som trädde i kraft den 1 juli 1960, redogöres ej här.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelningsarbetena finns för närvarande icke.

Domänverket använder på grund av skogens karaktär i rikets olika delar skilda indelningsmetoder. Indelning i södra Sverige är sålunda betydligt mer arbetskrävande per arealenhet än i rikets norra delar.

Vid skogsbrukets kartläggningsverksamhet utnyttjas numera praktiskt taget alltid flygbilder. Flygbilderna har under senare år även fått en vidare användning inom skoglig planläggningsverksamhet. Fotografering har i betydande omfattning utförts av rikets allmänna kartverk och av Airborne Mapping Ltd AB, delvis på samordnade uppdrag av skogsbruket. Tillgängligt bildmaterial har i starkt ökad omfattning tillgodogjorts.

Skogskartläggning genom användande

Under 1950—1959 upprättade skogshushållnings- och skogsvårdsplaner

Domänverket		Skogsvårdsstyrelserna	
		Fullständig hus- hållningsplan	Enkel skogs- vårdsplan
1 000 ha			
1950	167	80	68
1951	896	38	49
1952	1 514	32	34
1953	214	23	55
1954	234	38	42
1955	185	51	57
1956	267	32	71
1957	292	34	80
1958	360	38	90
1959	308	59	105

av flygbilder fick praktisk betydelse först 1948, då Svenska cellulosa AB och Mo och Domsjö AB beslöt begagna flygbilder. Användningsförfarandet har utvecklats sedan dess. Utnyttjandet av flygbilder i planlägningsarbetet blev snabbt regel inom domänverket och storskogsbruket. I södra Sverige har flygbilder använts i betydande omfattning först under senaste åren. Stereobilder (vanligen i skala 1:20 000), såsom direkt underlag för planering av olika skogliga åtgärder, har i starkt ökande omfattning tagits i bruk. Vid 1959 års utgång disponerade skogsvårdsstyrelserna sammanlagt över 25 000 aktuella flygbilder. Härtill har framför allt de s. k. flygbildsarkiven bidragit. Vid 1960 års utgång hade följande skogsvårdsstyrelser upprättat eller beslutat upprätta egna flygbildsarkiv nämligen skogsvårdsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Jönköpings, Hallands, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Västmanlands, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län. Därtill har skogsbruket i vissa län tillgång till flygbilder genom lantmäterikontoret t. ex. i Kopparbergs och delvis Värmlands län. Genom skogsstyrelsens återväxttaxering har ca 3 000 flygbilder

fördelade på 600 trakter systematiskt spridda över hela landet kommit till praktisk användning. Enbart genom skogsvårdsstyrelserna ställdes vid 1960 års slut sammanlagt ca 35 000 aktuella flygbilder till det enskilda skogsbrukets tjänst för dagligt utnyttjande. Flertalet nyanskaffade bilder har förlagts till länsskogvaktarna såsom stereomappar avsedda för fältbruk. Flygbilderna har mött stort intresse bland fältpersonalen. Storskogsbruket använder sedan länge egna flygbilder i betydande omfattning. Skogsägareföreningarna har i ökande utsträckning börjat köpa egna flygbilder.

Inom större delen av landet finns aktuellt bildmaterial. Alltsedan 1955 har mer än 1/5 av landets totala areal årligen täckts av nyfotografering från normal höjd (4 å 5 000 m). Dessutom har sedan 1957 nästan hela landet fotograferats från hög höjd (8 å 10 000 m). Allt nyare bildmaterial är genomsnittligt av god kvalitet och utomordentligt användbart. En systematisk omdrevsfotografering är föreslagen av kartverket och väntas befrämja en fortsatt expansion av bildutnyttjandet inom skogsbruket.

C. SKOGSKAPITALET TILLGODOGÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Utsyning och avverkning

Bland skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ingår att biträda med utsyning av skog för avverkning. Den arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vil-

ken berör huvudsakligen bonde- och godsskogar, var under kalenderåren 1955—1959 följande, fördelad på geografiska huvudområden.

Länsgrupp	1955	1956	1957	1958	1959
	Areal i 1 000-tal ha				
I	82	81	64	44	46
II	56	54	42	21	27
III	57	52	56	33	45
IV	193	166	174	119	150
V	35	32	28	27	29
Riket	423	385	364	244	297
Därav föryngringshuggning	58	51	47	26	35

Utsyningsarbetet försiggår av praktiska skäl huvudsakligen under sommar och höst. Omfattningen varierar avsevärt årsvis i samband med växlande priser och efterfrågan på virke. Under 1959 övergicks större areal med utsyning än 1958, då virkesmarknaden var tryckt. Dock uppnåddes ej samma omfattning som tidigare år, vilket kan bero på att många av 1958 års stämplingsposter på grund av prisläget fått kvarstå oavverkade och därför reducerat påföljande års utsyningsbehov. Skogsvårdsstyrelsernas kursundervisning och arbete för ökad självverksamhet inom bondeskogsbruket torde också resultera i att behovet av deras bistånd med stämpling, särskilt sådan för egen avverkning, så småningom minskar.

För det genom skogsvårdsstyrelsernas försorg utstämplade virket sker ej alltid eller överallt uppskattning av volymen. Stämpling med kubering har 1959 omfattat ca 12,8 milj. träd, vilka beräknats innehålla ca 3,7 milj. m³sk. Utan kubering har stämplats nära tre gånger så stort trädantal, vars medelvolum dock varit lägre än i de kuberade posterna, som ofta varit avsedda för rotförsäljning. Den sammanlagda volymen av skogsvårdsstyrelsernas utsyningar 1959 med och utan kubering kan uppskattningsvis anges till ca 9 milj. m³sk. Detta innebär, att ungefär 16 % av den totala årsavverkningen i riket kan anses vara utsynad genom skogsvårdsstyrelsernas försorg (15 % 1958, 20 % 1957). Utsyningar på allmänna skogar och ak-

tiebolagsskogar ombesörjes med få undantag av egen personal.

Drivningsförhållandena var under vintern 1958/59 skiftande, i stora delar av landet ogynnsamma. Detta i förening med sänkta priser och minskad efterfrågan fick till följd att virkesuttagen inom riket blev ca 10 % mindre än säsongen före. Vintern 1959/60 rådde däremot i så gott som hela landet mer än medelgoda drivningsbetingelser, på sina håll betecknade som närmast idealiska. Tillgången på arbetskraft var god och såväl virkespriser som efterfrågan hade förbättrats. Den totala avverkningen blev också större än något år efter 1946/47, som präglades av kristidens stora brännvedsuttag. Beträffande huvudsortimenten timmer och massaved har 1959/60 års avverkningsvolym ej något tidigare år uppnåtts.

Inom skogsstyrelsen har på grundval av konsumtion, lagerförändringar, import och export m. m. den totala avverkningskvantiteten beräknats till 45,4 milj. m³sk. 1958/59 och till 56,2 milj. m³sk. 1959/60 (se tabell 11).

För de allmänna skogarna ävensom för bolagsskogarna erhålles på bokföring grundade uppgifter om avverkningens storlek. En sammanställning av dessa lämnas i tabell 12. Sammanlagt anges uttagen på nämnda skogar för 1959 till 21,7 milj. m³sk. Under året sålda men kvarstående rotposter på de allmänna skogarna ingår i denna kvantitet.

Om man utgår från den av skogsstyrelsen beräknade totalavverkningen i hela riket 45,4 milj. m³sk., skulle sålunda avverkningen på bondeskogarna 1959 ha utgjort 23,7 milj. m³sk. (året före 28,5 milj. m³sk.). En restberäkning på detta sätt blir dock osäker, då man ingenting vet om de nyssnämnda kvarstående rotposternas omfattning utan

måste förutsätta att denna lagerhållning av oavverkat virke är lika stor såväl vid avverkningsårets ingång som vid dess utgång, vilket ingalunda är säkert.

Avverkningens beräknade fördelning på sortimentsgrupper framgår av tabell 11. En mera detaljerad sortimentsfördelning för åren 1952/53—1956/57 finns redovisad i Skogsstatistisk årsbok 1957 och 1958.

Skogsforskningsinstitutet har på grundval av stubbinventering i samband med den tredje riksskogstaxeringen sammanställt redovisning av beräknade virkesuttag. Hittills föreligger resultat för sex avverkningsår med fördelning på skogliga huvudområden och trädslag, som framgår av tabell U. För enskilda år kan konstateras betydlig olikhet jämfört med skogsstyrelsens beräkningar enligt tabell 11. Till en del kan skillnaderna bero på tidsförskjutning, då respektive avverkningsår inte exakt kan avgränsas vid någotdera av beräkningssätten.

Avverkningen för de sex säsongerna, sådan den framträder enligt stubbinventeringen, kan beräknas i genomsnitt uppgå till följande procentuella andel av förråden, redovisade i tabell G nämligen ca 1,9 % i område I, 2,2 % i område II—III, 2,5 % i område IV, 2,9 % i område V samt till 2,3 % för landet i sin helhet.

Den totala avverkningens fördelning på län kan ännu icke beräknas med nöjaktig säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13.

2. Virkesmätning

Omkring 60 % av skogsindustriens rundvirkesfångst inmättes genom de 12 inom landet verksamma virkesmätningssammanslagningarna; andelen är större för

Tabell U. Avverkade kvantiteter under avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 enligt stubbinventeringen 1953—1958. Samtliga ägoslag. Miljoner m³sk. Angivna medelfel i samma måttenhet

Total fellings during felling-seasons 1952/53—1957/58 according to the stump enumeration of the National Forest Survey 1953—1958. All types of land. Millions of m³sk. Standard errors in the same unit of measurement

a) total avverkningskvantitet inom hela riket för skilda avverkningssäsonger med fördelning på trädslag.

annual fellings in the entire country. By felling-seasons and by species.

Trädslag Species	Avverkningssäsong											
	1952/53		1953/54		1954/55		1955/56		1956/57		1957/58	
	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%
Tall Pine ...	13,2	33	20,9	41	16,3	34	13,6	33	16,4	34	21,9	41
Gran Spruce	21,9	55	25,4	49	25,5	53	22,4	53	24,2	49	24,2	45
Löv Broad-leaved	5,0	12	5,0	10	6,1	13	6,0	14	8,3	17	7,7	14
Samtliga ¹ ...	40,1	100	51,3	100	47,9	100	42,0	100	48,9	100	53,8	100
All												
Torrskog ...	0,7	—	0,7	—	0,7	—	0,8	—	0,9	—	0,8	—
Dead standing trees												
Medelfel ² ...	± 1,9	—	± 2,4	—	± 2,3	—	± 2,0	—	± 2,3	—	± 2,5	—
Standard error												

b) årlig total avverkning i genomsnitt för avverkningssäsongerna 1952/53—1957/58 inom skilda skogliga huvudområden.

average annual fellings for the felling seasons 1952/53—1957/58. By regions and by species.

Trädslag Species	Skogligt huvudområde ³									
	I		II—III		IV		V		Hela riket	
	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%	milj. m ³ sk.	%
Tall Pine	4,45	53	5,49	34	6,48	33	0,63	23	17,05	36
Gran Spruce	2,90	34	9,28	57	10,43	53	1,32	47	23,93	51
Löv Broadleaved	1,12	13	1,55	9	2,85	14	0,83	30	6,35	13
Samtliga ¹ All	8,47	100	16,32	100	19,76	100	2,78	100	47,33	100
Torrskog Dead standing trees	0,20	—	0,23	—	0,33	—	—	—	0,76	—
Medelfel ² Standard error	± 0,32	—	± 0,64	—	± 0,51	—	± 0,16	—	± 0,90	—

¹ Exklusive torrskog.

² På samtliga trädslag.

³ Se tabell F not 1.

massaved men betydligt mindre för såg-timmer enär särskilt de mindre sågverken i stor utsträckning själva ombesörjer sin mätning. I föreliggande årsbok har intagits uppgifter om föreningarnas mätningar under de senaste mätningssäsongerna. Verksamhetsåren räknas fr. o. m. 1 september t. o. m. 31 augusti.

Mätningsarbetet och kostnaderna därför påverkas väsentligt, förutom av mätningssupplemens storlek (mätningssunderlaget), av rådande väderleksförhållanden. För säsongen 1958/59 betecknas mätningssvädret som mestadels gynnsamt eller normalt utom i Gävleborgs och Kopparbergs län, där snö i riklig mängd var besvärande under januari. Även i Värmlands län rådde ogynnsamt väder som förorsakade stark isbildning på virket. Vintern 1959/60 rådde normalt eller bättre mätningssväder i nästan hela landet, men i sydöstra Sverige inträffade en svår snöstorm i januari till långvarigt förfång för mätningsarbetet. Under mars och april rådde starka växlingar i dygnstemperaturen med hindersam isbildning i de nedsnöade timmervältorna som följd.

I tabell 14 redovisas virkeskvantiteter, som inmätts av föreningarna under säsongen 1959/60 samt för jämförelse även motsvarande uppgifter för de två närmast föregående mätningssåren. Resultatet för 1958/59 blev på grund av den korta drivningsvintern och reducerad efterfrågan på virke för landet i sin helhet ca 20 % lägre än säsongen före. Denna nedgång blev mer än väl återhämtad under 1959/60, då i alla avseenden bättre betingelser förelåg.

Massaved har i Norrland och Värmland som regel mätts i fast mått. På senare år har i Norrland mätning i travat mått vunnit terräng, emedan den stadigt ökande mängden björkmassaved

nästan alltid mätes på detta sätt. Barrmassaved däremot mätes i travat mått i någon större utsträckning endast inom Örnsköldsviks virkesmätningssammanslagning. I följande sammanställning anges den travmätta volymen i procent av all massaved, som inmätts genom föreningarna i området fr. o. m. Ljungans ådal och norrut.

Virkes- mätningss- förening	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Norrbottnens	19,2	19,6	21,0	21,8
Skellefteå	3,8	2,3	1,7	3,0
Umeå	11,0	8,7	6,7	6,5
Örnsköldsviks	59,0	50,2	47,5	50,6
Ångerman- älvens	4,5	4,0	1,0	5,5
Sundsvalls	9,9	7,2	14,0	13,5
Vägda medel- tal	16,6	15,8	17,6	18,2

De sex norra virkesmätningssammanslagningarna redovisar även virkets härkomst — dock endast det i fast mått inmätta — från olika skogsägargrupper. Bondeskogsbrukets procentuella andel har under de senaste drivningssäsongerna varit följande.

Virkes- mätningss- förening	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Norrbottnens	28,8	26,3	18,2	21,2
Skellefteå	33,0	32,6	27,2	35,2
Umeå	33,6	29,7	27,6	28,8
Örnsköldsviks	36,3	37,5	22,5	31,0
Ångerman- älvens	47,3	48,0	42,0	48,6
Sundsvalls	52,5	52,8	45,0	49,6
Vägda medel- tal	41,0	39,5	31,5	37,5

Eftersom ungefär 85 % av allt gagnsvirke inom denna del av landet mätes av föreningarna, kan de redovisade värdena anses tämligen representativa för bondeskogsbrukets andel i totalavverk-

ningen av sådant virke. Dess andel i skogsmarksarealen inom detta område är enligt tredje riksskogstaxeringen 40,5 %. Andelen i 1958/59 års avverkning var osedvanligt låg vilket får ses mot bagrunden av låga virkespriser och reducerat köpintresse från industriens sida.

Av ovannämnda föreningars statistik kan vidare inhämtas att såväl 1958/59 som 1959/60 omkring 50 % av bonde-skogsbrukets avsaluvirke sålts genom skogsägareföreningarna, 30 % av skogsägarna direkt till industrien som leveransvirke och 20 % direkt i form av rotposter.

I tabell 14 anges på särskild plats även den kvantitet rundvirke, som för export över hamnar eller med järnväg inmätts genom mätningföreningarna. Under de tre åren har rundvirkesexportens omfattning starkt minskat. En del av exportvirket kan beräknas tidigare vara mätt vid bilväg och blir i så måtto till volymen dubbelredovisat. Detsamma kan f. ö. vara fallet även med massaved för inhemsk förbrukning i den mån virke överlåtits från en köpare till en annan och dubbelmätning skett. Det i tabellen för Dalälvarnas virkesmätningförening och Wermländska inmätningföreningen angivna exportrundvirket innefattar endast exportmätning i hamnar. Sedvanlig export över norska gränsen ingår i huvudtabellens kvantiteter, vilket f. ö. gäller även för importvirket med Trysilälven.

I ringa omfattning och endast i Syd-sverige förekommer att föreningarna ombesörjer mätning av sågat virke. I betydligt större omfattning anlitas de, som framgår av tabell 14, för inmätning av sågavfall, huvudsakligen vid leverans till massa- och boardfabriker.

Medelvolymer av det genom föreningarna i fast mått inmätta virket redovisas

i tabell 15. Under säsongen 1958/59 var medelvolymer för samtliga sortiment större än närmast föregående drivningsår. Bidragande härtill var för massavedens del en företagen höjning av dess minimidimension i Norrland. De låga virkespriserna torde också ha haft till följd att skogsägarna detta år för rotnettots skull undvikit avverkning i bestånd som företrädesvis ger klenvirke. Säsongen 1959/60 sjönk återigen timrets medelvolymer medan massavedens visade en svag, ytterligare ökning. Eftersom timrets andel i den inmätta, totala virkesmängden nu var större än året innan, blev medelvolymer för »allt inmätt virke» också något högre.

Virkesmätningföreningarnas medelkostnader per volymenhet redovisas i tabell 16, varav för 1959/60 en allmän kostnadssänkning konstateras gentemot föregående år. Mätningsunderlaget var också väsentligt större och väderleksförhållandena bättre. En direkt jämförelse mellan de skilda föreningarnas kostnadsnivå blir, även med hänsynstagande till olikheter i måttslag, missvisande, enär betingelserna för mätningsarbetets förlopp varierar regionalt avsevärt. Utöver de arbeten, som de i tabellen angivna kostnaderna avser, utför föreningarna i allmänhet kubering och prisräkning av mätsedlar. Särskild ersättning för dessa arbeten uttages av uppdragsgivarna.

3. Flottning

En löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finns publicerad i Kommersiella meddelanden; nr 10/1960 innehåller uppgifter om flottningen under 1959.

Flottningen i allmän flottled ombesörjes sedan gammalt av flottningsfö-

eningar och regleras genom lag den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Snömängden var under vintern 1958/59 mindre än den normala i landets norra flodområden. Fr. o. m. Gideälven och söderut t. o. m. Ljungan hade densamma ungefär normal omfattning, medan den söder om Ljungan var rikligare än vanligt. Den i allmänhet varma våren, ofta i förening med kraftiga regn, föranledde hastig islossning och snösmältning och på sina håll en exceptionellt hög vårflod. Vattenföringen sjönk emellertid snabbt tillbaka och från mitten av flottningssäsongen började i allmänhet vattenbrist menligt påverka i första hand flottningen men i viss mån även skiljningsarbetet. Den onormalt höga vårfloden jämte våldsamt isgång, företrädesvis i Dalälven, förorsakade dessutom ökade strandrensning- och reparationskostnader. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde dock med sällsynta undantag utflottas.

Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god. De för säsongen träffade avtalen innebar en löneförbättring för arbetarna med ca 2 %. I likhet med närmast föregående år har utflottningsarbetet i regel utförts mot timlön, medan däremot skiljnings- och buntningsarbetet betalades enligt ackordsöverenskommelse.

Lösflottning och delvis buntflottning har under 1959 bedrivits av 90 flottningföreningar (f. å. 96). Till följd av konkurrensen med lastbilarna har flottning inom begränsade områden och av mindre föreningar visat sig oekonomisk, vilket föranlett ökad sammanslagning av föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden minskade

från 1958 till 1959 med 2 024 km d. v. s. med icke mindre än ca 17 %. Denna ganska avsevärda nedgång torde till stor del i sista hand ha berott på fortsatta försämrade exportförhållanden för pappersmassa och minskad efterfrågan på sågtimmer från sågverksindustrien på grund av stor lagerhållning trots under året avsevärt förbättrade exportförhållanden, vilket allt medförde bl. a. minskad avverkning vid och tillsläppning till mera avsides belägna biflottleder. De alltmer ökande lastbilstransporterna har också sin del i ifrågasättande nedgång. Den trafikerade längden utgjorde 68 % av den totala längden 1959 mot 73 % 1958. Antalet flottande uppgick 1959 till 254 mot 300 år 1958 (se tabell 17).

Flottningsverksamheten har kvantitativt förhållit sig relativt konstant under de 38 år, som finns statistiskt belysta. Emellertid inträdde 1959 en avsevärd nedgång i tillsläppningen av flottgods med icke mindre än 18 % från 11,9 milj. m³ 1958 till 9,7 milj. m³ 1959 på grund av ovan angivna orsaker. I femårsgenomsnitt för tiden 1922—1956 samt under 1957—1959 har den årliga tillsläppningen av flottgods i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	1957	13,0
1927—1931	15,4	1958	11,9
1932—1936	13,3	1959	9,7
1937—1941	14,0		
1942—1946	11,4		
1947—1951	12,6		
1952—1956	12,0		

Av den för hela riket beräknade sågtimmer- och massavedsavverkningen flottades under de fyra femårsperioderna 1937—1941, 1942—1946, 1947—1951, 1952—1956 samt under 1957, 1958 och 1959 respektive 57, 54, 49, 38, 38, 35 och 31 %. Minskningen av andelen flottgods förklaras av att tyngdpunkten

av avverkningarna förskjutits längre söderut och att biltransporterna — bl. a. i samband därmed — fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas tillsläppningen fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1959 tillsläppta virket kom 5,0 milj. m³ eller ungefär 49 % (f. å. 51 %) på Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 27 % (f. å. 29 %), sulfitved 40 % (f. å. 39 %) samt sulfatved 33 % (f. å. 32 %).

Utvecklingen under de 38 år, som finns statistiskt belysta, visar att den genomsnittliga volymen per stock av det tillsläppta flottgodset blivit allt lägre. Detta framgår av nedanstående femårsmedeltal för åren 1922—1956 samt av årsmedeltalen för 1957, 1958 och 1959. För de två senaste åren redovisas emellertid en viss ökning av den genomsnittliga stockvolymen.

1922—1926	0,105 m ³	1957	0,068 m ³
1927—1931	0,099 »	1958	0,069 »
1932—1936	0,099 »	1959	0,071 »
1937—1941	0,092 »		
1942—1946	0,088 »		
1947—1951	0,076 »		
1952—1956	0,072 »		

Till ägarna avlämnades 1959 nära 133 milj. stockar med en sammanlagd volym av 9,5 milj. m³. Liksom 1957 men i motsats till förhållandet 1955, 1956 och 1958 var kvantiteten avlämnat gods mindre än kvantiteten tillsläppt gods. Av den totala för året redovisade flottgodsmängden blev 3,1 % eller 301 000 m³ kvarliggande i flottlederna (f. å. 0,8 %, 98 000 m³).

Flottningsföreningarnas kostnader redovisas i tabell 19. En mera detaljerad redogörelse beträffande kostnaderna samt föreningarnas skulder och tillgångar har publicerats i ovannämnda

nummer, 10/1960, av Kommersiella meddelanden. Utvecklingen under senaste tioårsperioden av de totala kostnader, som årligen påförts flottningsverksamheten, framgår av följande tabell.

År	Totalt, milj. kr	Per m ³ redovisat flottgods, kr
1950	47,9	4,17
1951	63,6	5,22
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65
1955	73,3	5,90
1956	74,1	6,21
1957	81,0	6,20
1958	77,4	6,35
1959	66,1	6,76

Kostnaderna per redovisad volymenhet, vilka 1953 för första gången sedan 1932 uppvisade en sänkning, fortsatte att sjunka 1954, men 1955 återkom den uppåtgående tendensen, vilken alltså sedan dess i stort sett varit rådande. Från 1958 till 1959 steg kostnaderna med icke mindre än 41 öre per m³ redovisat flottgods. Denna sistnämnda kostnadsökning bör dock vägas mot skillnaden i virkestillsläppning för de bägge åren och dessutom har under 1959 för flottningsarbetet ogynnsamma betingelser medverkat. De genomsnittliga kostnaderna påverkas givetvis även av nedläggandet av vissa flottleder och av sammansättningen av de trafikerade flottlederna. Av 1959 års totalkostnader kom 64 % på utflottning, 26 % på skiljning, buntning o. d. samt återstående 10 % på förvaltning o. d. Löner till arbetarpersonalen uppgick till 36,7 milj. kr eller 56 % av totalkostnaderna (f. å. 54 %).

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land haft mindre betydelse för rundvirkestransporterna än i vissa andra länder, närmast beroende på vår tillgång till flottleder, vilka i allmänhet överträffar järnvägarna i prisbillighet som transportmedel för rundvirke. På senare år har emellertid båda dessa transportmedel fått känna av den alltmer hårdnande konkurrensen från lastbilarna.

Med järnväg transporterades 1959, såsom närmare framgår av tabell 20, knappt 0,7 milj. ton rundvirke mot 0,8 milj. ton 1958. Siffran för 1957 var 1,1 milj. ton. Omräknat till volymmått motsvarar dessa 0,7 milj. ton något mindre än 1,0 milj. m³f. (massaved, kolved, brännved o. d. reducerade till fast mått). Till jämförelse kan nämnas att den under året flottade kvantiteten, omräknad i samma mått, uppgick till 9,7 milj. m³f. virke. Transportverksamheten på järnväg av ved och virke redovisas för tre femårsperioder (1942—1956) och för åren 1957, 1958 och 1959 i nedanstående tablå.

Av tablå framgår att under de fem åren 1942—1946 då vår bränsleförsörjning till följd av världskriget i stor omfattning baserades på brännved,

fraktades varje år i medeltal nära tre miljoner ton eller över sju miljoner m³t. ved på järnväg. Även en stor del av den under dessa år järnvägstransporterade massaveden användes för bränsleändamål. Från och med 1947 återgår transporterna på järnväg av oförädlade skogsprodukter till en fredsnivå, där framför allt minskat behov av brännved men även övergång till andra transportsätt tydligt återspeglas.

Det järnvägstransporterade virket utgjordes 1959 till 81 % av massaved och props (någon uppdelning av dessa båda sortiment har ej skett i det tillgängliga materialet). Till jämförelse må nämnas att massaved samma år utgjorde 73 % av tillsläppt flottgodskvantitet. År 1958 var motsvarande siffror 76 respektive 71 %. Medeltransportlängden av massaved och props uppgick 1959 till 196 km mot 194 km 1958, 222 km 1957 och 262 km 1956. Sistnämnda år berodde den höga transportlängden till stor del på förlängning av transportvägarna för exportgods till följd av issvårigheter vid norrlandshamnarna under en ovanligt lång tid. Medeltransportlängden för sågtimmer m. m. uppgick till 219 km under 1959, vilket den även gjorde under 1958 efter att ha nedgått från 284 km

Transporter på järnväg av rundvirke o. d. 1942—1959
1 000-tal ton.

År	Sågtimmer, stolpar, etc. ¹	Massaved, props	Brännved, kolved o. d. ¹	Summa
1942—1946	431	356	2 859	3 646
1947—1951	425	908	542	1 875
1952—1956	340	1 040	61	—
1957	204	851	26	1 081
1958	183	638	13	834
1959	125	542	3	670

¹ Beträffande åren 1942—1951 ingår kolved i kolumnen för sågtimmer och stolpar.

1957 och 309 km 1956. Medeltransportlängden för »stolpar, pålar, master och spiror» minskade kraftigt 1959 till 242 km från 365 km 1958. 1957 var medeltransportlängden för detta sortiment 327 km. Medeltransportlängden för allt här redovisat rundvirke uppgick 1959 till 202 km mot 209 km 1958, 235 km 1957 och 269 km 1956.

Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke belöpte sig till 10,6 milj. kr. 1959 mot 13,5 milj. kr 1957. Kostnadsminskningen uppgick således till 21 %, vilket väl överensstämmer med den redovisade minskningen av transporterat rundvirke, som uppgick till 20 %.

Fraktkostnaden per tonkilometer framgår av sista kolumnen i tabell 20. I enlighet med den degressiva järnvägstaxan motsvaras en minskning av medeltransportlängden här av en ökning av fraktkostnader per tonkilometer under förutsättning av att förändringar i nämnda taxa ej ägt rum.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstransporterade rundvirket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1959 som 1958. Så t. ex. tar de stora industrierna i Västernorrlands län virke icke blott från Norrland utan även i viss utsträckning från de mellansvenska länen, och å andra sidan transporteras virke från Västernorrlands län i mindre kvantiteter till södra och mellersta Sverige. Från Kopparbergs län, som var det största ursprungslandet, transporterades rundvirket huvudsakligen till närmast angränsande län, Värmlands och Gävleborgs län. Huvudparten av det per järnväg transporterade rundvirket kommer från Gävleborgs, Kopparbergs, Värmlands, Örebro och Västmanlands län. 1955—1959 kom respektive år 63, 63, 61, 63 och 68 % av det järnvägstransporterade virket från dessa fem

län. Enbart från Kopparbergs län kom 28 % 1958.

Beträffande mottagningen av järnvägstransporterat rundvirke bör nämnas att Värmlands, Gävleborgs och Västernorrlands län 1955—1959 respektive år tillsammans mottog 38, 52, 54, 56 och 60 % av allt järnvägstransporterat virke. 1959 mottog nämnda tre län jämte Älvsborgs och Jönköpings län 71 % av allt under året järnvägstransporterat virke och dessa fem län jämte Östergötlands och Kopparbergs län 80 %. Värmlands län mottog ensamt 40 % 1959. I övrigt hänvisas till tabell 21.

5. Lastbilstransporter

I föregående årgångar av Skogsstatistisk årsbok har i tabell 22 redovisats transporter av oförädlad virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under två månader respektive år. Denna redovisning var baserad på statens biltrafiknämnds undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil, och utgjorde det enda något så när kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under olika år per lastbil transporterade virket. I dessa biltrafiknämndens undersökningar, som huvudsakligen syftar till att belysa konkurrensförhållandena lastbil — järnväg, ingår endast yrkesmässig lastbilstrafik och transporter på längre avstånd än 100 km, som skall ha passerat en huvudort. Dessutom berör undersökningarna endast transporter under två av årets tolv månader.

I årsboken kommer fortsättningsvis ingen redovisning av de obetydliga transporter av oförädlad virke, som t. o. m. 1958 publicerats i tabell 22. Enligt denna tabell uppgick dessa transporter 1957 (för 1958 förelåg inga uppgifter) till 10 500 ton, d. v. s. ca 16 000

m³f. inkl. bark under månaderna mars—april. Under samma drivningsår avverkades 51 milj. m³sk., flottades 16 milj. m³f. inkl. bark och järnvägstransporterades nästan 2 milj. m³f. inkl. bark.

Under drivningssäsongen 1953/54 biltransporterades för skogsbrukets vidkommande icke mindre än 18 milj. ton (ung. 26—28 milj. m³f. inkl. bark) enligt Skogsbrukets motortransportkommittés »Biltransportutredning 1955», i huvudsak redovisad i Skogsstatistisk årsbok 1954. Samtidigt uppgick det järnvägstransporterade rundvirket till 1,4 milj. ton (2,2 milj. m³f. inkl. bark) och det flottade virket till 8,1 milj. ton (12,5 milj. m³f. inkl. bark) och hela årsavverkningen till 51,0 milj. m³sk. Medeltransportlängden för virkestransporterna på lastbil uppgick till ca 30 km mot ca 250 km för rundvirkestransporterna på järnväg. Korttransporterna överväger alltså vad gäller transporter av rundvirke på lastbil.

Inom Kungl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen pågår sedan 1959 gods-transportundersökningar, och som ett första led i dessa har skogstransporterna inventerats i syfte att fastställa hur landsvägstransporterna av rundvirke under avverkningsåret 1959/60 fördelat sig över det allmänna vägnätet i landets norra och mellersta delar. (Inventeringsområdet begränsas i söder ungefärligen av en linje från norra delen av Väneren till Dalälvens utlopp.) Insamlingen av primärmaterialet har utförts av Skogsbrukets Transportutredning och resultatet är sammanställt på översiktliga kortblad i »Skogstransportkarta 1959/60», där rundvirkestransporternas omfattning i ton kan avläsas för alla vägar i inventeringsområdet.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförädlat virke till utlandet är fartyg det utan gensägelse viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot en alltmär underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta beror bl. a. på att fartygstransporter nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

I föregående årsböcker har i tabell 23 redovisats de under året inom landet lossade kvantiteterna av rundvirke i inrikes hamn. Från och med föreliggande årsbok utgår huvudtabell 23 och ersätts med texttabell (nedanstående tabell V). Anledningen härtill har bl. a. varit dels den att primärmaterialet (Komm. koll. St.B. nr 50 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörden») ej längre redovisar rundvirket på olika sortiment, varför tabellen fortsättningsvis endast kommer att bestå av två sifferkolumner, dels även det förhållandet att trafiken ifråga är av så ytterligt blygsam omfattning, ungefär 0,2 % av totala årsavverkningen.

Enligt tabell V uppgick den fartygstransporterade brännveden till 3 200 m³f. och det på samma sätt transporterade rundvirket till 70 000 m³f. d. v. s. sammanlagt i det närmaste 50 000 ton. Den ringa omfattningen av fartygstransporter av rundvirke i inrikes trafik är uppenbar, om dessa transporter jämföres med rundvirkestransporterna på lastbil på någon kortare vägsträcka, t. ex. den mellan Hedemora och Avesta (ca 20 km), där under avverkningsssäsongen 1959/60 mellan 60 000 och 80 000 ton rundvirke transporterades med lastbil enligt Kungl. väg- och vattenbygg-

Tabell V. I rikets hamnar och lastageplatser 1959 lossade kvantiteter av oförädlad virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1959

Län <i>County</i>	Brännved <i>Fuelwood</i> m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat <i>Wood in the round or roughly squared</i> m ³ f.	Län <i>County</i>	Brännved <i>Fuelwood</i> m ³ f.	Virke, obe- arbetat eller barkat <i>Wood in the round or roughly squared</i> m ³ f.
Nb	—	—	Ög	—	1 156
Vb	55	—	Skgr	—	1 438
Jt1	—	—	Äbg	—	—
Vnr	—	—	Jkp	162	21 961
Gvl	—	23 541	Krb	—	—
Kpb	—	—	Klm	397	11 705
Vrm	960	858	Gtl	129	31
Ör	—	—	Gbg	652	820
Vstm	—	—	Hl	—	—
Ups	194	452	Bl	246	—
Sth	383	7 508	Krs	—	834
Sdm	—	—	Mlm	17	—
			Riket	3 195	70 304
			<i>Entire country</i>		
			1958	12 743	72 319

nadsstyrelsens skogstransportkarta 1959 /60.

Tabell V utvisar även att ungefär lika mycket rundvirke fartygstransporterades 1959 som 1958 medan den på samma sätt transporterade kvantiteten brännved samtidigt sjönk från ca 13 000 m³f. 1958 till 3 000 m³f. 1959. De största kvantiteterna rundvirke lossades i Gävleborgs, Jönköpings och Kalmar län.

7. Havsflottning

Enligt kommerskollegii sjöfartsstatistik hade 1959 omkring 5,5 milj. m³f. (f. å. 5,9 milj. m³f.) rundvirke eller ca 57 % (f. å. 50 %) av det vid skiljeställe-

na under året levererade godset transporterats i timmerflottar till magasin i hamn eller vid lastageplats. I dessa siffror innefattas icke blott havsflottning i egentlig¹ mening utan även all bogsering av flottgods, som sker bl. a. i älvmynningarna. Fr. o. m. 1958 är emellertid uppgifter om havsflottningens omfattning tillgängliga, och enligt kommerskollegii beräkningar omfattade denna 1959 omkring 3,3 milj. m³f. rundvirke. Den övervägande delen av dessa

¹ Det torde vara lämpligt, att med »havsflottning» beteckna endast bogsering av timmerflottar till förädlingsverk eller magasin inom annat flodområde än det varifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

betydande transporter berör endast norrlandskusten. Av Sveriges import under 1959 av rundvirke från Finland

transporterades 114 075 m³f. eller ca 47 % (f. å. ca 60 %) i flottar över Bottniska viken.

II. Virkesförbrukning och produktion m. m.

1. Sågverksindustrin

I Skogsstatistisk årsbok 1958 sid. 69—70 redovisades vissa resultat från kommerskollegii allmänna sågverksinventering, avseende driften under 1958. Ytterligare data från undersökningen finns nu tillgängliga, belysande bl. a. sågverksnäringens strukturella produktionsförhållanden.

Totala antalet sågverk i brukbart skick 1958 var 7 510, varav 3 347 klassificerades som husbehovssågar för jordbruket och 4 163 som avsalusågar. Av de senare var 3 855 i drift under året. Antalet avsalusågar av olika typer och produktionsstorlek framgår av följande tabell X, vari även anges procentandel av 1958 års totala avsaluproduktion av barrträvaror i riket (1,67 milj. stds).

I jämförelse med 1953 års inventering har sågverksbeståndet minskat med totalt ca 400, i verkligheten sannolikt mer eftersom det visat sig att fler småsågar fanns 1953 än de som kom med i statistiken. Minskningen faller helt på de små husbehovssågarna. En viss strukturförändring kan konstateras för avsalusågarna, i det att utbyggnad i ganska betydande omfattning ägt rum av enklare cirkelsågar till kompletta cirkelsågverk. De enramiga verken har minskat i antal, en del har byggts ut till tvåramiga och andra ersatts med kompletta cirkelsågverk. En följd av dessa förskjutningar har blivit att andelen cirkelsågat virke ökat från 35 % till 38 % och det ramsågade i samma mån minskat.

Vidare har sågverksinventeringen för 1958 till fullo bekräftat erfarenheten från 1953 att timmeråtgången per std sågvara genomsnittligt ligger vid drygt 8,8 m³f. ub. (justeringsmån oräknad) motsvarande 53 % sågutbyte. Den varierar emellertid mellan 8,5 m³f. vid småsågarna och 9,3 m³f. vid de stora export-sågverken, som är mera inriktade på skarpkantig sågvara.

Biprodukter i form av ribb och bakar eller därav tillverkade sortiment utfaller med 1,95 m³f. per std i genomsnitt och varierar mellan 1,25 vid de minsta och 3,0 vid de största verken. Totala mängden vid avsalusågarna uppgick till över 3,3 milj. m³f., bark frånräknad, och dess utnyttjande har genomgått en väsentlig och förmånlig förändring. Nu användes 69 % av totala utfallet för massa- och boardtillverkning mot endast 51 % under 1953.

I Skogsstatistisk årsbok 1958 finns på sidan 71 en tabell, som utvisar sågverksnäringens successiva förskjutning regionalt under de sista 30 åren. Härav framgår, att de fyra nordligaste länens andel i landets trävaruproduktion nedgått från 42 % till 23 %, att Götalands i stället ökat från 16 % till 36 % och att den mellanliggande delen av landet bibehållit sin andel tämligen oförändrad.

Även om den redogörelse, som här lämnats, avser förhållandena 1958 kan den räknas som aktuell även för 1959 i allt väsentligt utom vad beträffar totalproduktionens storlek. Konjunkturläget i början av året hade återhållande

Tabell X. Avsalusågar i drift år 1958 med fördelning på verkstyper och storleksgrupper samt gruppernas procentandel av deras sammanlagda produktion av barrträvaror

Number of commercial sawmills in operation in 1958 distributed by size-groups and according to type of mill and groups' production in % of total production of coniferous sawnwood

Verkstyper <i>Type of sawmill</i>	Storleksgrupper av sågverk efter årsproduktion i stds <i>Size-groups of sawmills according to annual production of coniferous sawnwood in stds</i>									% av produktionen <i>% of total production</i>
	under 60	60—	300—	500—	1 000—	2 000—	5 000—	10 000 o. över	summa	
Cirkelsågar <i>Circular sawmills</i>										
enkla <i>with only a blade</i>	736	550	29	4	—	—	—	—	1 319	6
med kantverk <i>with edging saw</i>	189	595	121	33	5	—	—	—	943	10
med kantverk och klyv <i>with edging saw and circular rip-saw</i>	110	337	168	181	71	8	1	—	876	22
summa total	1 035	1 482	318	218	76	8	1	—	3 138	38
Blockbandsågar <i>Logbandsaws</i>	7	8	1	1	2	—	—	—	19	0
Ramsågar <i>Frame sawmills</i>										
enkla <i>with one frame</i>	77	191	64	63	21	—	—	—	416	7
1 rampar <i>with 1 pair of frames</i>	2	20	21	51	67	67	7	—	235	24
2 rampar <i>with 2 pairs of frames</i>	—	—	—	1	1	4	14	2	22	9
3 rampar <i>with 3 pairs of frames</i>	—	—	—	—	—	—	3	12	15	10
4 rampar och fler <i>with 4 pairs of frames or more</i>	—	—	—	—	—	—	—	10	10	12
summa total	79	211	85	115	89	71	24	24	698	62
Totalsumma <i>Grand Total</i>	1 121	1 701	401	334	167	79	25	24	3 855	100
% av produktionen <i>% of total production</i>	2	15	9	13	14	14	11	22	100	

inverkan på timmerhandeln, och 1959 års totalproduktion vid sågverken inklusive husbehovssågarna beräknas ha stannat vid 1,5 milj. stds barrvirke (1,71 milj. stds 1958). Härtill erforderlig timmermängd är ca 13,5 milj. m³f. ub. Lövvirkesproduktionen vid sågverken har på senare tiden haft storleksordningen 35 000 stds med smärre variationer årsvis. Motsvarande timmerförbrukning beräknas vara 0,3 milj. m³f. och ca 80 % kan lokaliseras till Götaland.

Den timmerförbrukning och produktion, som belöper på de av kommerskollegii ordinarie årsstatistik omfattade sågverken, redovisas i tabellerna 24—25.

2. Fanér- och plywoodindustrierna

Verksamheten vid denna industrigren blev 1959 av i stort sett samma omfattning som året före. Omläggning av den statistiska redovisningen har emellertid medfört att en direkt jämförelse sortimentsvis ej blir korrekt.

Produktionen av kryssfanér o. dyl. av barr- och lövträd blev ca 22 400 ton (1958 ca 25 300 ton). För lamell- och annat skiktträ redovisas 6 200 ton, men här inbegripes nu ej snickeriprodukten lamellgolv.

Av enkelfanér med en tjocklek om högst 5 mm (tidigare gräns 7 mm) tillverkades 20,3 milj. kvadratmeter, varav

60 % av utländska och 40 % av inhemska lövträdslag.

Den totala råvaruförbrukningen vid samtliga fanér- och plywoodfabriker var, som framgår av tabell 24, 174 000 m³f., utländskt virke inräknat.

3. Massaindustrien

Under 1959 bedrevs massatillverkning vid 112 större eller mindre industrianläggningar inom landet. Antalet fabriker blir 126 om man räknar olika produktionslinjer vid integrerade anläggningar som särskilda enheter.

Det svaga konjunkturläge, som i början av året rädde särskilt för slipmassa och oblekt cellulosa, förbättrades successivt. Produktionen steg till sammanlagt ca 4,4 milj. ton emot ca 4,1 milj. ton 1958.

1950-talet har, fränsett ett par år av lätt tillbakagång, kännetecknats av fortgående och betydande produktionsökning inom massaindustrien. Tekniska rationaliseringar, ny- och utbyggnader samt övergång till kontinuerlig drift har skett i ansenlig omfattning och pågår alltjämt. Utvecklingen under de senaste tio åren belyses av följande sammanställning. Härav framgår att ökningen varit starkast inom sulfatsektorn och att de blekta massornas andel i cellulosaproduktionen med åren blivit allt större.

År	Mekanisk och halv-kemisk massa	Sulfitecellulosa		Sulfatcellulosa		Summa
		blekt	oblekt	blekt	oblekt	
1950	723	728	725	251	760	3 187
1951	747	699	787	288	821	3 342
1952	659	639	709	300	718	3 025
1953	719	700	676	311	794	3 200
1954	800	792	764	391	900	3 647
1955	873	854	815	413	949	3 904
1956	924	896	842	440	1 003	4 105
1957	960	955	775	504	1 051	4 245
1958	905	946	742	547	951	4 091
1959	996	969	737	623	1 060	4 385

Massatillverkningen 1959 är redovisad länsvis i tabell 26.

Förbrukningen av rundvirke vid massafabrikerna 1959 uppgick (tabell 24) till 17,4 milj. m³f. varav inemot 1,0 milj. m³f. lövved. Härutöver använde cellulosafabrikerna som råvara sågverkshack, ca 4,2 milj. m³ löst mått (= ungefär 1,6 milj. m³f.) samt 76 000 m³t. ribb- och bakaved.

4. Wallboardindustrin

Antalet i landet verksamma boardfabriker har i flera år varit oförändrat 17. De flesta är förtagda till eller i närheten av sågverk, från vilka en stor del av råvaran erhålles i form av sågavfall. Totalproduktionen 1959 blev den hittills största, 556 000 ton, varav 88 % hård och 12 % lös board. Något mer än två tredjedelar gick till utlandet.

Boardtillverkningen har under 1950-talet expanderat förhållandevis ännu starkare än massaproduktionen, kapaciteten har under decenniet fördubblats. De olika årens resultat har varit följande (i 1 000-tal ton):

1950	273	1955	429
1951	328	1956	450
1952	230	1957	513
1953	272	1958	542
1954	368	1959	556

Rundvirkesförbrukningen under 1959 utgjorde, som anges i tabell 24, 453 000 m³f., i allt väsentligt barrved. Dessutom användes sågverkshack, ca 2,0 milj. m³ löst mått (= ca 0,7 milj. m³f.), och ca 300 000 m³t. ribb- och bakaved. I mindre omfattning har även slipmassa använts som råvara. Boardindustrin har sedan några år låtit väsentliga mängder bark ingå i tillverkningen, en omställning som skapat ekonomisk avsättning för avfallet även vid sågverk av mindre storleksordning.

S. k. spånskivor eller spånplattor är

en med board närmast jämförlig träprodukt, som på senare år börjat framställas inom landet. I större skala tillverkas spånskivor vid en fabrik i Dalarna och två i Småland. Sammanlagt uppgick produktionen 1959 till ca 32 000 ton, vartill beräknas ha åtgått ca 80 000 m³f. virke av varierande slag (ingår ej i tabell 24).

5. Förbrukning av brännved m. m.

Den aktuella brännvedsförbrukningens storlek inom landet är ej statistiskt känd. Med utgång från någorlunda säkra beräkningar i 1950-talets början har det successivt krympande vedbehovet bedömts senast för 1956 av bl. a. Södra Sveriges skogsindustriutredning och Skogsindustrins virkesutredning. Man får räkna med att minskningen alljämt fortsätter, ehuru i långsammare tempo.

Kalkyler för 1959 har indikerat en totalförbrukning om något mindre än 12 milj. m³t. varav drygt 10 milj. m³t. hushållsved och resten industribränsle. Av hushållsveden kan ca 6 milj. m³t. hänföras till jord- och skogsbrukares egen husbehovsved. Den totala vedmängden om inemot 12 milj. m³t. beräknas bestå av 9 å 10 milj. m³t. skogsved. Resten är avfallsved av olika slag, mest ribb och bakar. I tabell 11 har avverkningen av skogsved efter omräkning till fast mått exklusive bark angivits till 5,0 milj. m³f. 1959 och till 4,8 milj. m³f. för 1960.

Kungl. socialstyrelsen har på mycket lågprocentig stickprovsbasis företagit en levnadskostnadsundersökning avseende 1958 (SOS, Hushållens konsumtion 1958), varvid uppgifter redovisats även för hushållens (inklusive jordbrukarhushållens) brännvedskostnader efter konsumentprisnivå.

Totalvärdet för hela landet, städer

som övriga kommuner, befanns vara 318 milj. kr, ett resultat som i vart fall inte motsäger skäligheten i ovan bedömd storleksordning om drygt 10 milj. m³t. hushållsved. Av undersökningen har vidare bl. a. framgått, att av landets ca 2,5 milj. bostadslägenheter fortfarande ungefär en tredjedel saknar centralvärme (över en femtedel i städerna och omkring hälften i övriga kommuner). Brännved är följaktligen ett sortiment, som ehuru i minskning ännu länge har en uppgift att fylla.

Diverse rundvirke för jordbruket —

utom sågtimmer — kan bedömas ha sjunkit till knappt 200 000 m³f. ifrån 270 000 vid 1951 års undersökning.

Träkolningen har som allmänt känt gått starkt tillbaka. Vid 1950-talets början disponerades ännu i runt tal 1 milj. m³f. ved för detta ändamål. Den nuvarande vedåtgången kan tillfredsställande uppskattas med ledning av industriens, främst järnbrukens, träkolsförbrukning. Därjämte förekommer en viss export. Endast omkring 240 000 m³f. ved kan beräknas ha åtgått för kolning 1959, varav 15 à 20 % ribbved.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror

Sveriges export av rundvirke är av ringa omfattning i jämförelse med de kvantiteter, som undergår industriell förädling inom landet. Under 1959 exporterades ej fullt 0,9 milj. m³f. eller blott 2,4 % av den totala avverkningen i landet 1958/59.

Importen av rundvirke har sedan början av 1950-talet varit betydligt mindre än exporten. Under 1959 importerades något över 0,5 milj. m³f.

En återblick på de sista tio årens utveckling av vår utrikeshandel med rundvirke kan vara av intresse. I efterföljande sammanställning redovisas därför enligt handelsstatistiken exporterade och importerade mängder i 1 000-tal m³ fast mått. »Övrigt virke» innefattar såg- och fanértimmer av lövträd, pålar, stolpar och diverse annat rundvirke men ej brännved.

Drygt hälften av vår rundvirkesexport gick 1959 till Västtyskland. Propsexporten sjönk ytterligare och importländerna var i storleksordning Turkiet,

Västtyskland, Storbritannien och Spanien.

Med Norge sker traditionellt virkesutbyte via gränshandeln huvudsakligen i Värmland och Dalsland. Allt som allt utfördes 1959 till Norge ca 180 000 m³f., och ca 240 000 m³f. infördes därifrån. Från Finland importerades nära 250 000 m³f. timmer och massaved, och intet virke gick från Sverige dit.

Importen av »övrigt rundvirke» utgör till största delen fanértimmer och exotiska lövträdslag.

I tabellerna 27 och 28 redovisas utrikeshandeln med bl. a. rundvirke i såväl kvantitet som värde för åren 1955—1959, och av tabell 29 framgår fördelning på länder. Värdet i pengar utgjorde för exporterat rundvirke 71 och för importerat 43 milj. kr i avrundade tal. Motsvarande siffror 1958 var respektive 97 och 57, exportöverskottet har sålunda minskat.

Tabellerna 27, 28 och 29 har en annan uppställning än i tidigare årshöcker, vilket beror på att en ändrad tulltaxa

Exporterat och importerat rundvirke 1950—1959

År	Sågtimmer m. m. av barrträd		Massaved		Props		Övr. rund- virke		Summa	
	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.	exp.	imp.
1950	32	458	255	490	242	0	80	21	609	969
1951	29	456	170	742	316	0	43	40	558	1 238
1952	48	358	183	782	1 000	—	78	26	1 309	1 166
1953	61	252	206	275	552	4	106	31	925	562
1954	108	331	581	293	329	—	90	61	1 108	685
1955	102	204	1 051	280	436	0	99	47	1 688	531
1956	85	182	747	348	269	—	76	56	1 177	586
1957	106	131	890	299	457	—	79	49	1 532	479
1958	146	331	646	274	288	—	90	55	1 170	660
1959	200	167	339	315	208	—	135	34	882	516

frädde i kraft 1 januari 1959, baserad på den s. k. Brysselnomenklaturen och en inom Förenta Nationerna omarbetad varugruppering (SITC).

2. Sågat virke

Volymmässigt sett blev 1959 ett avsevärt bättre exportår än 1958, eftersom utförseln ökade från 876 000 till 1 023 000 stds barrträvaror. Men tyvärr följde med exportökningen priseftergifter. Värdet av den totala utförseln steg från 879 till endast 911 milj. kr, genomsnittspriset fick sålunda vidkännas en reduktion om ca 11 %. Exportutvecklingen i 1 000-tal stds under de senaste tio åren belyses av tabblån på sid. 78.

Av bjälkar och sparrar gick 42 % till Västtyskland och 50 % till Danmark. Två tredjedelar av slipersexporten gick till Danmark och resten till Nederländerna och Västtyskland.

I sammanställningen redovisas under beteckningen »övriga sågade trävaror» plankor, battens, scantlings, bräder, lādämnen och annat småvirke. Andelen hyvlat virke fortsätter att minska. Storbritannien är alltså det viktigaste avnämrandet för vår sågverksindustris

huvudsortiment även om dess andel blev mindre 1959 än året förut. Av den till 983 000 stds uppgående kvantiteten »övriga sågade trävaror» exporterades sålunda till Storbritannien 38 %, Nederländerna erhöi 19 %, Västtyskland 15 %, Danmark 9 % samt Frankrike och Belgien tillsammans 12 %. Värdet i pengar av denna export uppgick till 885 milj. kr eller genomsnittligt 900 kr/std. För bjälkar, sparrar och slipers tillkommer ca 26 milj. kr och för lövträvaror 2,7 milj. kr.

Import till Sverige av sågat virke förekommer ej i större omfattning; den var 1959 ca 37 000 stds, varav ca 10 000 stds lövträvaror.

Ytterligare uppgifter om export och import redovisas i tabellerna 27—29.

3. Fanérskivor

Utrikeshandeln med fanérskivor för byggnadsändamål och möbelindustri är av underordnad betydelse i jämförelse med handeln med sågat virke. Utvecklingen har på senare tid gått mot minskad export och ökad import. Värdemässigt räknat har de sista tre åren rätt importöverskott.

Exporten av enkelfanér (högst 5 mm

Export av sågade trävaror 1950—1959

År	Bjälkar o. spar- rar	Slipers	Övr. sågade trä- varor		Summa barr- träds- virke
			ohyvlade	hyvlade	
1950	38	9	690	73	810
1951	59	6	778	73	916
1952	33	9	619	45	706
1953	27	10	890	39	966
1954	30	5	852	55	942
1955	31	6	988	48	1 073
1956	22	13	941	47	1 023
1957	25	10	1 032	40	1 107
1958	31	7	806	32	876
1959	37	3	956	27	1 023

tjock) blev drygt 2 600 ton med ett värde av ca 8,5 milj. kr. En tredjedel var tillverkad av icke nordiska trädslag. Västtyskland och Norge dominerade på köparsidan. För kryssfanér (plywood) blev exporten tämligen oförändrad i ca 6 300 ton, men värdet sjönk något till ca 7,5 milj. kr. Det viktigaste importlandet i Europa för svenskt kryssfanér var Danmark, som tog mer därav än Västtyskland och Storbritannien tillsammans. Omkring 40 % avsattes på utomeuropeisk marknad, bl. a. till så avlägsna länder som Brittiska Östafrika, Irak, Ceylon och Indonesien. Endast ca 10 % var björkfanér, resten i allt väsentligt furuplywood.

Importen blev 1959 något större än 1958, av enkelfanér nära 2 700 ton och av kryssfanér nära 7 000 ton med ett sammanlagt värde av 21,6 milj. kr. Omkring hälften av enkelfanéret kom från Västtyskland. Av kryssfanér importerades ca 3 700 ton björkplywood från Finland. I gruppen kryssfanér inräknas även lamellträ, varav ca 1 400 ton importerades från Västtyskland.

4. Massa och wallboard

Av Sveriges exportvaror är gruppen

massa och papper den mest betydande i värde räknat. Nedanstående sammanställning visar exportutvecklingen under 1950-talet för massa av olika slag samt för wallboard (träfiberplattor). Kvantiteterna anges i 1 000-tal ton torr-tänt vikt. Tillbakagången 1958 återhämtades mer än väl 1959, exportmängden ökade med i runt tal 360 000 ton.

Av slipmassaexporten absorberade Storbritannien mer än hälften. Bland övriga importländer kan nämnas Frankrike och Nederländerna.

Kemisk cellulosa gick också främst till Storbritannien, som mottog 23 % av denna export. I storleksordning följde sedan Frankrike, Västtyskland, USA (mest sulfatmassa), Italien, Nederländerna och Belgien.

Värdet i pengar av 1959 års svenska massaexport uppgick till 1 620 milj. kr (1 524 milj. kr 1958). Exporten av papp och papper steg till 1 077 000 ton och ett värde av ca 950 milj. kr (f. å. resp. 978 000 ton och 934 milj. kr).

Wallboardindustriens export har oavbrutet ökat och uppnådde under året 393 000 ton, vilket motsvarar 70 % av produktionen. Främst bland importländerna kom Storbritannien med 125 000

Sveriges export av massa och wallboard 1950—1959

År	Slip- massa	Sulfitcellulosa				Sulfatcellulosa			S:a massa	Wall- board
		pappersmassa		dis- solv- ing	s:a	oblekt	blekt	s:a		
		oblekt	blekt							
1950	283	553	221	352	1 126	455	227	682	2 091	138
1951	296	493	178	380	1 051	418	244	662	2 009	183
1952	269	369	179	267	815	320	226	546	1 630	105
1953	310	473	291	329	1 093	434	329	763	2 166	127
1954	358	522	249	348	1 119	423	329	752	2 229	213
1955	385	505	300	344	1 149	431	339	770	2 304	260
1956	432	503	366	357	1 226	505	385	890	2 548	300
1957	413	479	356	363	1 198	454	395	849	2 460	340
1958	345	414	399	316	1 129	418	465	883	2 357	350
1959	360	417	466	324	1 207	544	567	1 111	2 678	393

ton, därefter USA med 64 000, Nederländerna med 43 000 och Västtyskland med ca 32 000 ton. Totala exportvärdet för träfiberplattor uppgick 1959 till ca 170 milj. kr. Import till Sverige är oväsentlig.

Fr. o. m. 1959 redovisas i statistiken även det tämligen nya sortimentet spånplattor. Härav exporterades 3 900 ton och importerades 6 500 ton.

Ytterligare uppgifter om utrikeshandeln med massa och board återfinnes i tabellerna 27—29.

5. Tjära och träkol

Exporten av dessa förr så betydande skogsprodukter är numera av ringa omfattning men medtages här för fullständighetens skull.

Trätjära användes mest vid gummitillverkning, sedan dess funktion som träimpregneringsmedel alltmer övertagits av andra kemikalier. Tjärexporten 1959 uppgick till 3 170 ton med ett värde av 2,2 milj. kr. Största köparna var Australien, Västtyskland, Brasilien och Danmark.

En mindre export av träkol sker alltså jämt. Under 1959 blev den ca 30 000 m³ med ett värde av 2,2 milj. kr. Tre fjär-

dedelar gick till Storbritannien och en femtedel till Norge.

Sammanlagt värde

De i föregående redogörelser behandlade sortimenten har alla mer eller mindre direkt sitt ursprung från skogen. Omsättningsvärdet för denna del av vår utrikeshandel blir följande (i milj. kr).

	Export	Import
Oarbetade trävaror ...	71	43
Sågat virke	914	45
Fanérskivor	16	22
Massa	1 620	2
Papper och papp	950	33
Wallboard och spånplattor	172	5
Trätjära och träkol ...	4	0
Summa	3 747	150
(1958)	3 610	167)

Biprodukter såsom terpentin, träsprit o. dyl. har här ej medtagits, exporten därav har liten omfattning. — Värdet av Sveriges totala export av samtliga varor uppgick 1959 till 11,4 miljarder kr (mot 10,8 miljarder kr 1958). Härav kommer följaktligen ungefär en tredjedel på produkter, vartill råvaran erhållits från skogen.

D. VIRKESPRISER OCH OMKOSTNADER

I. Rotpriser

Med skogsvårdsstyrelsernas medverkan har skogsstyrelsen företagit en stickprovsundersökning angående priser m. m. vid försäljning av stämplingsposter från bondeskogsbruket under drivningsåret 1959/60. Metodiken har varit densamma som vid de tidigare undersökningarna, vilkas resultat redovisats i Skogsstatistisk årsbok fr. o. m. 1953. Det insamlade materialet har varit av normal omfattning i motsats till närmast föregående år, då de fyra norra länen var underrepresenterade.

Hur stor andel av virkesutlagen inom bondeskogsbruket som sker i form av försäljning på rot är ej statistiskt känt. Överslagsvis har man brukat räkna med en tredjedel eller i runt tal 10 milj. m³sk. Stickprovsundersökningen för 1959/60 berör 1 572 rotposter om tillsammans något över $\frac{1}{2}$ milj. m³sk., varför alltså ca 5 % av allt på rot sålt virke från bondeskogarna skulle ingå i materialet. Uppgifterna härrör från praktiskt taget samtliga länsskogvaktarområden inom landet. I vad mån de framräknade medeltalen skall anses representativa är svårbedömbart, för huvudområdena och för hela riket torde resultaten dock vara säkrare än för enskilda län.

För jämförelse har i slutet av tabell Y införts riksmedeltalen för de fyra närmast föregående åren. Posternas genomsnittliga kubikmassa har under femårsperioden varierat tämligen obetydligt med undantag för 1958/59, då virkesmarknaden allmänt påverkades av

sänkta priser och begränsad avsättning. Drivningsvägen har successivt förkortats. Trädslagsblandningen har varierat något årsvis, men utan påtaglig utvecklingstendens. Medelvolymen per träd har de två senaste åren varit större än tidigare.

För leveransvirke hade sedan 1958/59 skett en prisåterhämtning. Massavedpriserna steg sålunda med 8 å 10 % över hela landet. Sågtimmerpriserna ökade i Norrland med ca 10 %, i södra och mellersta Sverige var prisstegringen länsvis oenhetlig och varierade i regel mellan 10 och 25 %. Rotpriserna höjdes också i samtliga län. Riksmedelpriset blev att döma av föreliggande undersökning kr 31:12 per m³sk. vilket ej är direkt jämförbart med fjolårets kr 28:72 enär detta, som framhölls i skogsstatistisk årsbok för 1958, blivit för högt på grund av onormal regional fördelning av undersökningsmaterialet. Det rätta värdet för prisökningen synes ligga närmare 4 kr per m³sk. eller ca 15 %.

En jämförelse mellan olika län i fråga om priser och medelvolum blir missvisande när de stämplade trädens minimidiameter är olika. Denna är i norrländska län regelmässigt 3" i brösthöjd, medan i mellan- och sydsvenska län ej är vanligt att klenare träd än 4", ibland t. o. m. lägst 6", ingår i försäljningen.

Prisläget för enskilda rotposter har allmänt påverkats av tendensen vid de av domänverket på höstarna hållna kronoauktionerna. Detta inflytande förefanns emellertid ej 1958 och 1959 norr

Tabell Y. Sammansättning, medelpris m. m. för stämplingsposter sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1959/60

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on forests in the cutting year 1959/60

Län eller länsdel <i>County</i>	Un- der- sökt antal rot- för- sälj- ning- ar <i>No. of sales of stand- ing tim- ber</i>	I medeltal per rotförsäljning <i>Average per sale of standing timber</i>										driv- nings- väg <i>haul- ing dis- tance km</i>	betalt pris per m ³ sk. <i>price per m³ sk. Sw. cr.</i>		
		antal träd <i>No. of trees</i>	kubikmassa <i>volume</i>					medelvolym m ³ sk./träd <i>average volume per tree m³ sk.</i>							
			m ³ sk.	fördelning <i>of which</i>			tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>	löv bro- ad- lea- ved	tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>			löv bro- ad- lea- ved	samtl. <i>all</i>
				%	%	%									
Nb lappmarken	39	2 000	283	66	34	—	0,17	0,10	—	0,14	2,0	18,23			
kustlandet	61	3 572	353	63	28	9	0,12	0,07	0,08	0,10	1,5	17,80			
Vb lappmarken	75	2 376	387	40	60	—	0,18	0,15	—	0,16	2,5	20,81			
kustlandet	97	2 247	281	61	35	4	0,16	0,09	0,10	0,13	1,2	27,10			
Jtl	126	3 972	691	31	68	1	0,24	0,15	0,20	0,17	1,3	20,35			
Vnr	71	3 120	566	31	68	1	0,27	0,16	0,14	0,18	1,8	22,30			
Gvl	66	1 502	316	51	48	1	0,30	0,16	0,20	0,21	1,2	36,27			
Kpb	105	2 342	430	44	56	—	0,25	0,15	—	0,18	1,0	36,76			
Vrm	82	2 346	520	30	62	8	0,34	0,20	0,18	0,22	1,0	32,39			
Ör	48	731	248	42	57	1	0,61	0,32	0,23	0,34	0,5	43,39			
Vstm	32	513	219	55	45	—	0,55	0,34	—	0,43	0,6	44,13			
Ups	23	334	126	56	43	1	0,57	0,26	0,18	0,38	0,2	37,24			
Sth	26	1 119	315	45	50	5	0,35	0,27	0,13	0,28	0,5	27,84			
Sdm	54	562	260	55	44	1	0,55	0,39	0,30	0,46	0,5	38,12			
Ög	53	893	343	55	41	4	0,51	0,32	0,15	0,38	0,7	40,48			
Skb	40	468	183	50	50	—	0,46	0,34	—	0,39	0,3	39,71			
Äbg	89	948	275	29	68	3	0,34	0,29	0,13	0,29	0,4	38,32			
Jkp	103	590	193	37	61	2	0,39	0,31	0,13	0,33	0,5	45,16			
Krb	78	566	214	34	66	—	0,42	0,36	—	0,38	0,6	46,49			
Klm n:a	47	940	335	66	30	4	0,42	0,30	0,18	0,36	0,4	41,05			
Klm s:a	22	607	255	45	55	—	0,47	0,38	—	0,42	0,3	40,46			
Gtl	45	917	188	62	37	1	0,27	0,15	0,11	0,21	0,5	26,58			
Gbg	24	1 171	266	35	58	7	0,35	0,23	0,14	0,23	0,7	32,22			
Hl	43	706	198	36	61	3	0,28	0,28	0,20	0,28	0,3	38,88			
Bl	30	796	315	22	76	2	0,42	0,41	0,16	0,39	0,2	42,58			
Krs	80	499	155	36	59	5	0,37	0,27	0,75	0,31	0,3	38,59			
Mlm	13	559	191	4	67	29	0,42	0,26	1,04	0,34	0,2	39,80			
I	272	2 545	327	56	41	3	0,15	0,11	0,09	0,13	1,7	21,69			
II	197	3 664	646	31	68	1	0,25	0,16	0,18	0,18	1,5	20,97			
III	171	2 017	386	46	53	1	0,27	0,15	0,19	0,19	1,1	36,61			
IV	697	893	282	42	55	3	0,43	0,27	0,17	0,32	0,5	39,05			
V	235	762	203	36	59	5	0,30	0,26	0,30	0,27	0,3	36,51			
Hela riket	1 572	1 624	335	41	56	3	0,26	0,19	0,15	0,21	0,9	31,12			
<i>Entire country</i>															
1958/59	1 291	1 185	262	45	53	2	0,28	0,19	0,14	0,22	1,0	28,72			
1957/58	1 596	1 691	313	46	50	4	0,23	0,16	0,12	0,19	1,0	34,93			
1956/57	1 500	1 877	320	39	57	4	0,22	0,15	0,12	0,17	1,0	31,44			
1955/56	1 588	1 834	310	41	56	3	0,21	0,15	0,12	0,17	1,2	36,89			

Tabell Z. Av domänverket erhållna medelpriser vid försäljning av rotposter 1955—1959

Average prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root 1955—1959

Måttenhhet: kr per m³sk.
Unit of measurement:

Område ¹ Region	Försäljningsår				
	1955	1956	1957	1958	1959
Norrland och Dalarna					
enl. försäljningslängd <i>listed</i>	35,25	26,99	25,98	24,12	26,39
allt å rot sålt virke <i>all wood sold on root</i>	30,50	20,43	21,59	17,08	20,89
Övriga Sverige					
enl. försäljningslängd <i>listed</i>	53,95	43,56	49,29	41,31	47,81
allt å rot sålt virke <i>all wood sold on root</i>	50,48	40,87	44,42	37,19	43,34
Hela riket					
<i>Entire country</i>					
enl. försäljningslängd <i>listed</i>	45,07	37,69	38,98	35,43	38,80
allt å rot sålt virke <i>all wood sold on root</i>	39,76	31,73	33,08	28,29	32,60

¹ Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgränserna.

om Gävle—Dala distrikt (i huvudsak Gävleborgs samt Kopparbergs län), enär auktionerna därstädes samt i några mellansvenska revir dessa år ersattes med skriftligt anbudsförfarande. I övriga Sverige hölls däremot sedvanliga auktioner. De större och värdefullare av domänverkets rotposter förtecknas i en upprättad försäljningslängd, smärre rotposter och sådana, som innehåller sortiment av mer varierande värde, brukar avyttras direkt från reviren. De högsta medelpriserna erhålles för de i försäljningslängden upptagna posterna.

I tabell Z redovisas de medelpriser, som erhållits under åren 1955—1959.

Den bättre kategorien av kronans stämplingsposter säljes regelmässigt om hösten, men övriga rotförsäljningar

sker även på andra tider. Därför blir de olika årens medelpriser sinsemellan ej fullt jämförbara, om konjunkturläget under något kalenderår undergått mer betydande växlingar. Höstpriserna 1959 enligt försäljningslängd är närmast jämförbara med rotpriserna inom bondeskogsbruket drivningsåret 1959/60 enligt tabell Y. Man finner vid en jämförelse, att kronans poster betingade åtskilligt bättre riksmedelpris än bondeskogsbrukets och att prisåterhämtningen sedan året före blev ca 10 %.

De vid samtliga virkesuttag från kronoskogarna — således inbegripet de i egen regi företagna avverkningarna — erhållna rånettovärdena per m³sk. under de senaste tio åren framgår av tabell 30.

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

För sågverken hade 1958 varit ett bekymmersamt år, och det ekonomiska läget tedde sig alltför mycket oviss vid förhandlingarna om 1959 års timmerpriser. När dessa i början av året kunde fastställas, innebar de en sänkning av toppeylinderpriserna i jämförelse med året innan, som för o/s kvalitet i Norrland var ca 11 % för tall och ca 20 % för gran. I mellersta och södra Sverige varierade sänkningen länsvis mellan 10 och 30 % för o/s tall och mellan 20 och 30 % för o/s gran. De lägre kvaliteterna prissänktes hårdare genom höjda kvinta- och utskottsrabatter och i Norrland togs utskottstimmer överhuvudtaget ej emot. Där särskilt pris utgick för timrets mantelvolym, sänktes detta med 25 %.

Även för massaindustrien hade 1958 varit ett mindre gynnsamt år med fallande massapriser och viss produktionsinskränkning för slipmassa och oblekt cellulosa. Massavedpriserna för 1959 fick mot denna bakgrund vidkännas en för hela landet tämligen enhetlig reduktion om 10 à 12 %. Priserna på sågtimmer och massaved framgår närmare av tabellerna 31 och 32.

Priserna på sågtimmer inom området Ljungan och norrut utgår numera — som i årsböckerna för 1957 och 1958 omnämnts — icke per f³tr. utan med ett pris för toppeylindern (f³to.) och ett pris för mantelvolymen. För att möj-

liggöra jämförelse med tidigare år, då priserna utgick per f³tr., anges 1959 års priser här nedan omräknade till denna måttenhet.

Inom området Ume älv och norrut betalas numera vanligen sågtimmer efter en uträknad prisnota, angivande priserna per stock. Dessa priser är uträknade på basis av de avtalade och i tabell 31 återgivna priserna per f³to. och för mantelvolymen. I stycketalspriserna har tillägg och avdrag för längder över och under 16 fot inarbetats.

De i tabell 31 angivna timmerpriserna följs allmänt i Norrland, Dalarna och Värmland. Beträffande södra Sverige åter är de angivna priserna delvis endast s. k. riktpriiser och ligger i genomsnitt under de i praktiken tillämpade. I denna del av landet betalas timmer ofta med genomsnittspriser för medelkvalitet i stället för med o/s-priser samt kvinta- och utskottsrabatter.

Prisutvecklingen under 1950-talet belyses av sammanställningen sid. 84 över priserna fritt slutskilje vid Ångermanälvens mynning för obarkat furutimmer (16'×8") och för helbarkad sulfited. Priserna avser situationen i början av respektive drivningssäsonger, och i serien har medtagits även höstpriserna 1959, således gällande timmer för leverans 1960. En viss prisåterhämtning hade då skett från det föregående årets bottennoteringar. I den mån prissätt-

Prisområde		Toppdiameter i tum				
		6	7	8	9	10
Ljungan, Indalsälven	furu	131	170	182	199	221 öre per f ³ tr.
och Ångermanälven	gran	—	142	151	163	174 » » »
Gide älv	ett	öre lägre pris	per f ³ tr. än för Ljungan m. fl.			
Öre älv, Ume älv	två	»	»	»	»	» » » » »
Skellefte älv	tre	»	»	»	»	» » » » »
Pite-Torne älv	fyra	»	»	»	»	» » » » »

År	Sågtimmer		Sulfitved	
	öre per f3tr.	Index 1948 =100	öre per f3tr.	Index 1948 =100
Hösten 1950 ...	200	177	185	168
» 1951 ...	280	248	270	245
» 1952 ...	225	199	156	142
» 1953 ...	234	207	170	155
» 1954 ...	247	218	190	173
» 1955 ...	243	215	194	177
» 1956 ...	204	180	177	161
» 1957 ...	208	184	158	144
» 1958 ...	182	161	143	130
» 1959 ...	202	179	154	140

ningen har grundats på annan volym än f3tr., har priserna omräknats att avse denna måttenhet.

Efterfrågan på brännved är alltfjämt svag och tenderar att ytterligare sjunka. För många skogsägare har dock bortfallet av detta avsalusortiment kompen-serats genom ökad avsättning för björk-massaved och boardved. Brännvedspriserna, som närmare framgår av tabell 33, har ej undergått några större förändringar från föregående år och läm-nar alltfjämt dåligt rotnetto.

III. Drivningskostnader

Avtal om arbetspriserna i skogen under 1959 kunde träffas först i mars och innebar — som närmare framgår av kap. E. Arbetarförhållanden — en mindre justering uppåt. Tillgången på arbetskraft var särskilt i början av året mycket god. Drivningsförhållandena var tidvis och regionalt skiftande, i södra Sverige mestadels ogynnsamma. De ytterligare pressade virkespriserna medverkade till att reducera virkesuttagen och minska efterfrågan på arbetskraft. Betingelserna för s. k. löneglidning utöver avtalspriserna var sålunda detta år inte stora.

I tabellerna 31—33 redovisas avverkningskostnader för sortimenten sågtimmer, massaved och brännved. Dessa siffror är som vanligt vägda medeltal av uppgifter, som lämnats av domänverket, Sveriges skogsägareförbund beträffande bolagsskogarna samt av skogs-

vårdsstyrelserna. För området Ljungan och norrut är kostnaderna medeltal endast för domänverkets och bolagens skogar. Förändringarna sedan närmast föregående år är små. En översiktlig bild av avverkningskostnadernas förändringar visar efterföljande sammanställning, som avser medeltal för domänverkets skogar. Det bör dock påpekas, att de angivna uppgifterna icke får användas för jämförelser mellan kostnaderna i olika delar av riket emedan i norra delarna av landet även flottningskostnader ingår i viss utsträckning. Däremot ger de en ungefärlig bild av kostnadsutvecklingen inom samma område under angiven tidsperiod, dock må framhållas att andelen helbarkat virke i leveranserna på senare år visat minskning i Norrland, vilket självfallet haft förbilligande inverkan på drivningskostnaderna.

	1955	1956	1957	1958	1959
Drivningskostnader i kr per m ³ sk.					
Norrland o. Dalarna	30:70	33:35	32:33	32:26	31:27
Södra Sverige	20:29	21:07	20:88	21:25	22:41
Hela riket	27:40	29:50	28:86	29:13	28:53

IV. Priser på sågade trävaror och massa

År 1959

Tidigt på året inträffade en allmän konjunkturuppgång, som även kom sågverksindustrin till del. Priserna började sakta men säkert stiga för bättre furuvaror, senare på året följde prisförbättring även för gran- och kvintavirke. Avsättningen på inlandsmarknaden var god tack vare den livliga byggnadsverksamheten. Exporten blev livlig och kom för året att uppgå till 1 010 000 stds exkl. slipers och lådämnen, vilket var 18 % mer än 1958. Årets medelpris blev för o/s furu detsamma som sistnämnda år men lägre i fråga om o/s gran och kvinta, som drabbats hårdare av priset under sommaren och hösten 1958. Exportprisernas ändringar under 1959 belyses av tabell Å.

Prisutvecklingen 1959 blev för massa- industriens produkter ogynnsammare än för sågverkens. Efterfrågan på världsmarknaden var visserligen relativt god, varför årets export blev ca 14 % större än 1958, men prisnivån försämrades undan för undan hela året, som framgår av tabell Å.

År 1960

Konjunkturförbättringen för sågat virke fortsatte och 1960 uppvisade re-

kordsiffran 1,1 milj. stds för svensk trävaruexport. Också prismässigt måste året betecknas som gynnsamt, även om en stor del av årets export hade sålts under 1959 till då rådande priser. Medelpriset för alla exporterade barrträvaror 1960 blev ganska jämnt 1 000 kr/std mot knappt 890 kr/std under 1959. Prisförbättringen blev relativt sett något starkare för kvintavirke och o/s gran än för bättre furu, åtminstone gäller detta, som tabell Å utvisar, vid en jämförelse mellan årsmedelpriserna för basdimensionen $2\frac{1}{2} \times 7$ i Härnösands distrikt.

Även för massaindustrin blev 1960 ett rekordår beträffande såväl produktionen, preliminärt beräknad till ca 5 milj. ton, som den till drygt 2,9 milj. ton uppgående massaexporten. Någon prishöjning kunde dock ej ernås för mekanisk massa. Årsmedelpriset för olika slag av kemisk massa kom dock att ligga mer eller mindre över motsvarande för 1959, och mot slutet av 1960 var prisförbättringen påtaglig, vilket framgår av tabell Å.

Massaprisernas fluktuationer årsvis under tiden 1950—1960 framgår av efterföljande indextabell med 1948 som basår (= 100).

År	Mek. massa	Sulfitmassa			Sulfatmassa	
		blekt		oblekt	blekt	oblekt
		dissolv.	annan			
1950	74	92	94	89	96	91
1951	140	199	210	240	212	254
1952	127	188	150	161	149	168
1953	101	121	99	92	104	90
1954	100	122	112	104	112	104
1955	101	126	116	111	115	113
1956	113	126	116	115	117	115
1957	112	124	114	109	114	113
1958	102	119	108	102	108	103
1959	98	112	100	94	103	94
1960	98	114	103	99	103	101

Tabell A. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 och 1951—1960

Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1951—1960

År Year	Sågade trävaror ¹ Sawn timber			Massa ² Pulp					
	Furu o/s <i>Pine</i> u/s 2½"× 7"	Gran o/s <i>Spruce</i> u/s 2½"× 7"	Furu o. gran V <i>Pine</i> <i>and</i> <i>spruce</i> <i>quinta</i> 2½"× 7"	Meka- nisk massa <i>Mechan- ical</i>	Sulfit blekt <i>bleached</i>		oblekt <i>un- bleach- ed</i>	Sulfat blekt <i>bleach- ed</i>	
					dis- solving	annan <i>other</i>			
	kr per std			kr per ton torrtänt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>					
1939	256	276	218	..	..	219	150	187	121
1951	1 223	1 179	1 145	478	1 484	1 454	1 379	1 485	1 360
1952	1 101	1 053	980	433	1 399	1 038	926	1 046	900
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1955	1 217	1 082	1 038	343	936	806	639	804	604
1956	1 194	1 050	967	384	936	806	661	818	617
1957	1 194	1 060	980	381	925	793	627	802	602
1958	1 162	1 009	901	349	884	750	586	758	552
1959	1 163	930	832	334	832	696	541	722	503
1960	1 255	1 049	961	333	845	717	568	725	541
1959									
Jan.	1 135	950	815	343	844	715	581	759	540
Febr.	1 130	880	800	344	847	731	546	745	519
Mars	1 145	875	800	343	826	707	554	737	527
April	1 145	890	800	328	833	680	534	721	480
Maj	1 150	890	810	332	837	685	537	717	491
Juni	1 155	895	805	333	836	686	521	713	502
Juli	1 155	890	810	334	825	689	534	723	474
Aug.	1 160	920	820	331	824	679	536	698	500
Sept.	1 185	950	855	328	824	682	521	711	499
Okt.	1 195	985	875	331	829	691	537	721	490
Nov.	1 200	1 000	890	323	839	693	549	706	499
Dec.	1 205	1 030	905	332	821	708	541	707	510
1960									
Jan.	1 215	1 045	920	335	834	698	554	726	504
Febr.	1 240	1 030	950	344	840	694	564	712	523
Mars	1 250	1 030	955	343	849	704	559	712	529
April	1 255	1 045	955	341	827	692	557	711	524
Maj	1 260	1 050	965	331	831	715	546	719	535
Juni	1 265	1 055	980	333	828	715	566	729	543
Juli	1 255	1 055	965	319	844	717	568	734	554
Aug.	1 260	1 055	965	320	846	729	583	728	551
Sept.	1 260	1 055	965	335	865	743	586	732	556
Okt.	1 260	1 055	965	329	861	732	570	737	551
Nov.	1 265	1 055	970	329	852	728	585	726	556
Dec.	1 275	1 055	975	329	864	741	579	734	561

¹ Noteringar i Härnösands distrikt för resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade trävaror. För kvinta angives vägt medeltal av priserna för resp. furu och gran.

² Genomsnittspriser under exportmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

E. ARBETARFÖRHÅLLANDEN

I. Löner och avtal

Uppgörelse om nya skogsavtal för tiden 1/1—31/12 1959 träffades för Norrlands del den 17 mars 1959 och för södra Sverige den 18 mars 1959. Uppgörelserna anslöt till kostnadsramen i den centrala överenskommelsen mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen. Avtalen för 1959 kom att medföra, att 1958 års daglöner i Norrland höjdes med 1,8—3,5 % och att timlönerna i södra Sverige ökades med 14 öre vad gäller manlig fullgod arbetstagare över 18 år. I övrigt bibehölls 1958 års relationer mellan tidlönerna för olika kategorier arbetstagare i södra Sverige. Huggningsackorden ökades i Norrland med 0,6—1,0 % och i södra Sverige med 0,9 %. Körningsackorden höjdes i hela landet med 1,5 %.

Uppgörelserna innebar bl. a. att den ordinarie arbetstiden per hel arbetsvecka minskades med 1 timme till 46 timmar och att parterna enades om att snarast taga upp till behandling alla de avtalsmässiga och andra problem, som sammanhänger med skogsbrukets tilltagande mekanisering.

Även övriga avtalsuppgörelser har anslutit sig till den ram, som angavs i överenskommelsen mellan Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen.

Avtalsslutande parter för skogsavtalen var å ena sidan domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivareföreningen samt Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgiva-

reförening, å andra sidan Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk (RLF) var för sig samt i vissa (södra) delar av landet även lokala samarbetsorganisationer av Trävaruindustridepartementet inom Sveriges arbetares centralorganisation.

I tabell 34, baserad på uppgifter från domänverket, redovisas skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster länsvis under drivningssäsongerna 1955/56—1959/60. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 42 kr 1958/59 och 45 kr 1959/60 samt för körare (häst och karl) 70 kr 1958/59 och 73 kr 1959/60. Dagsförtjänsten ökade således under avverkningssäsongen 1959/60 för huggare med 7,1 % och för körare med 4,3 %. Dessa genomsnittsförtjänster kan dock icke anses vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i sin helhet, enär materialet icke innehåller uppgifter från andra skogsägarkategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild av lönenivåns förändringar år från år men endast en grov uppfattning om dess läge vid angiven tidpunkt. I detta sammanhang må påpekas att dessa dagsförtjänster för huggare och körare, redovisade i tabellerna 34 och Å samt i diagram 1, ej bör omräknas till månadslöner genom multiplicering med antal arbetsdagar i en månad, eftersom skogsarbetarna på grund av väderleksförhållandena icke alltid har möjlighet att arbeta samtliga månadens

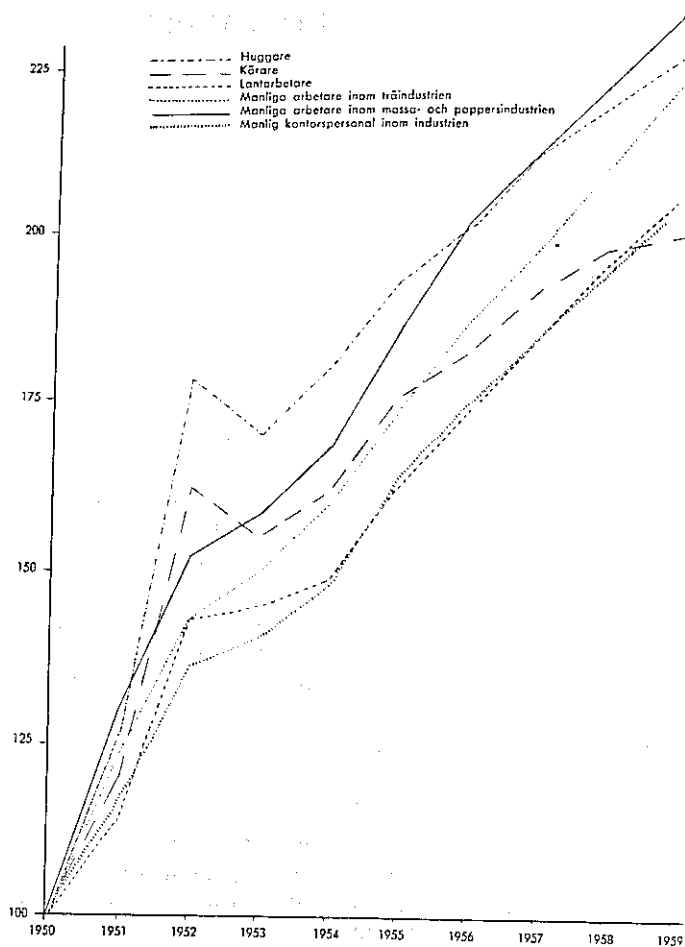

Diagram 1. Lönutvecklingen 1950--1959 för huggare, körare, lantarbetare, manliga arbetare inom träindustrin och massa- och pappersindustrin samt för manlig kontorspersonal inom industrien.

arbetsdagar. Ej heller bör den eventuellt framräknade månadslönen multipliceras med 12 för erhållande av en skogsarbetares årslön, enär den säsong, varunder den ovannämnda lönen erhålles, är genomsnittligt kortare än ett år.

Samtidigt bör emellertid observeras, vilket också framhållits i utredningen »Skogsbrukets arbetsmarknad» SOU 1956:36, att utvecklingen rörande anställningsförhållandena inom storskogs-

bruket särskilt under de senaste decennierna gått därhän, att en mycket stor del av arbetsstyrkan utgöres av arbetare, som relativt fast knutits till respektive arbetsgivare. Detta gäller framför allt huggare, men även, fast i relativt liten utsträckning, körare. Enligt nyssnämnda utredning utgöres ca 80 % av storskogsbrukets arbetare antingen av fasta årsarbetare eller av säsongarbetare, som regelbundet arbetar minst

Tabell Ä. Löneutvecklingen 1950—1959 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk och trä-, massa-, pappers- och pappersvaru-industri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrien

Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood, pulp and paper industry and of salaries of male clerical personnel in the whole industry in 1950—1959

År Year	Arbetare Workers					Kontorsperso- nal Clerical per- sonnel
	Skogsbruk Forestry		Jordbruk Agri- culture	Industri Manufacturing		Industri Manufac- turing
	huggare fellers	körare hauliers (horse and driver)		trä wood	massa, pappers, pappers- varu pulp, paper	hela all branches
	genomsnittlig dagsförtjänst kr earnings per day Sw. cr.		genomsnittlig timlön kr average wages per hour Sw. cr.		genomsnittlig månadslön kr average monthly salary Sw. cr.	

	Absoluta tal Actual figures					
1950	17,76	32,46	1,91	2,40	2,50	719
1951	22,38	39,01	2,18	2,95	3,24	831
1952	31,62	53,15	2,73	3,42	3,81	978
1953	30,15	50,18	2,77	3,59	3,94	1 007
1954	32,04	53,26	2,84	3,84	4,21	1 062
1955	34,23	57,03	3,12	4,17	4,65	1 177
1956	35,73	59,54	3,32	4,48	5,05	1 255
1957	37,71	62,47	3,54	4,75	5,31	1 331
1958	38,92	64,41	3,74	5,05	5,54	1 403
1959	40,07	64,91	3,91	5,32	5,79	1 465

	Indextal Index numbers (1950 = 100)					
1951	126	120	114	123	130	116
1952	178	164	143	143	152	136
1953	170	155	145	150	158	140
1954	180	164	149	160	168	148
1955	193	176	163	174	186	164
1956	201	183	174	187	202	175
1957	212	192	185	198	212	185
1958	219	198	196	210	222	195
1959	226	200	205	222	232	204

200 resp. minst 60 dagar per år hos en och samma arbetsgivare. Genomsnittligt uppgår de fasta årsarbetarna (huvudsakligen huggare) till 40 % av antalet

skogsarbetare hos storskogsbruket. Tabell 34 ger även belägg för det kända förhållandet, att såväl huggare som körare genomsnittligt kommer upp till

högre dagsförtjänster i norrlandslänen och i Kopparbergs län än längre söderut.

I tabell A jämföres löneutvecklingen 1950—1959 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk med motsvarande utveckling för vuxna manliga arbetare inom jordbruk samt trä-, pappers-, pappersvaru- och massaindustri samt för manlig kontorspersonal inom hela industrin. Av tabellen liksom också av diagram 1 framgår att löneutvecklingen under dessa år 1950—1959 bland här redovisade kategorier varit gynnsammast för arbetare inom massa-, pappers- och pappersvaruindustri, vilka under denna tioårsperiod fått sina löner ökade med

132 %. Huggarna uppvisade den näst gynnsammaste löneutvecklingen med en ökning av 126 % — huggarnas löner minskade från 1949 till 1950 med 5 % — varefter följde träindustriarbetarna med en ökning av 122 %. Lantarbetarlönerna ökade under perioden ifråga med 105 % och lönerna för den manliga kontorspersonalen inom hela industrin med 104 %. Sist bland de här redovisade kategorierna kom körarna (4 % löneminskning 1949—1950) med 100 % löneökning. Denna kategori är emellertid ej direkt jämförbar med de övriga, enär begreppet »körare» innebär häst och karl.

II. Sysselsättning

I »Skogsbrukets arbetsmarknad» (SOU 1956:36) hävdades att skogsbruket är en av det svenska näringslivets viktigaste grenar. Enligt denna utredning beräknades skogsbruket svara för ungefär en tiondel av nationalinkomsten och närmare hälften av landets totala exportvärde. Skogen uppskattades ge sysselsättning åt ca 150 000 årsarbetare, och ytterligare 150 000 anställda vid sågverk, massa- och pappersfabriker samt andra träförädlingsindustrier var enligt utredningen för sin sysselsättning beroende av råvarutillförseln från skogen. Drygt en åttiondel av vår manliga befolknings totala arbetsinsats ansågs ske inom skogsbruk och skogsindustri.

Skogsarbetet, som tidigare mestadels hade karaktären av bisyssla, har under de senaste decennierna mer och mer blivit ett huvudyrke för sina utövare, och antalet i skogsbruket helt sysselsatta arbetare har ökat betydligt, medan säsongerna samtidigt alltmer utjämnats.

Men skogsarbetet är i realiteten den huvudsakliga inkomstkällan även för stora delar av befolkningsgrupper, som redovisas inom det egentliga jordbruket.

I Skogsstatistisk årsbok 1954 och även tidigare årsböcker redovisades uppgifter beträffande de egentliga skogsarbetarna hämtade från Folkräkningen 1950. Aktuella motsvarande och även mera belysande uppgifter om sysselsättningen i skogsbruket torde kunna väntas, när resultaten från Folkräkningen 1960 lägges fram. Beträffande de arbetare, som mera tillfälligt är sysselsatta med skogsarbete, är kännedomen fortfarande ofullständig.

Den enda löpande statistik över sysselsättningen inom skogsbruket, som för närvarande föres, sammanställs av arbetsmarknadsstyrelsen och avser avverknings-, skogsvårds- samt husbyggnads- och anläggningsarbeten vid domänverkets och 54 större skogsbolags skogar. Även de i egen regi bedrivna

avverkningsarbeten, som avser rotposter inköpta på hemmansskogar, ingår. Sysselsättningen vid de nämnda arbetena under 1959 och 1960 belyses av tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare.

Om man betecknar totala antalet ar-

betare sysselsatta i avverkningsarbete under februari 1956 med 100 kan utvecklingen av det manuella arbetet med avverkning under olika årstider femårsperioden 1956—1960 avläsas av nedanstående relativa tal.

	1956	1957	1958	1959	1960
Domänverket					
februari	22	24	25	22	22
maj	11	10	11	8	8
augusti	7	7	6	6	6
november	17	16	12	14	14
Skogsbolagen					
februari	78	85	71	58	64
maj	50	39	33	28	33
augusti	35	34	27	28	29
november	61	52	42	49	49
Summa					
februari	100	109	96	80	86
maj	61	49	43	36	41
augusti	42	41	33	35	35
november	78	68	54	63	63
Medeltal	70	67	57	53	56

Tablån utvisar bl. a. att genomsnittliga antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete minskade under åren 1956—1959 för att åter igen stiga med 5 % under 1960, varvid är att märka att antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete för domänverket även 1960 minskade — om ock obetydligt. Av tablån framgår också att variationerna i sysselsättningen är större för skogsbolagen än för domänverket.

I detta sammanhang må även nämnas, att enligt uppgift från Forskningsstiftelsen SDA har t. o. m. 1960 inom landet försållts ca 175 000 motorsågar (enbart under 1960 ca 25 000).

Inom småskogsbruket har skogsägareföreningarna på många håll i landet börjat utföra skogsavverkning och skogsvårdsarbeten med fasta skogsarbetarlag på medlemmars skogar. I de

trakter, där denna verksamhet förekommer har därigenom möjlighet öppnats även för arbetskraften på bondeskogarna att få mer kontinuerlig sysselsättning, varjämte arbetet i större utsträckning kunnat mekaniseras.

Under tiden november 1957—maj 1960 har arbetsmarknadsstyrelsen företagit ett antal provundersökningar rörande sysselsättningen — närmast förändringarna i sysselsättningen — i bondeskogsbruket på urvalsbasis. De erfarenheter som vunnits av dessa undersökningar har resulterat i en plan för en fortlöpande statistik över sysselsättningen i bondeskogsbruket, och enligt denna plan skall fr. o. m. 1961 årligen företas fyra undersökningar — i februari, maj, augusti och november — rörande sysselsättningen i det enskilda skogsbruket.

Enligt »Skogsbrukets arbetsmarknad» (SOU 1956:36) utföres vid böndernas egna avverkningar arbetet i väsentlig omfattning av gårdens eget folk, d. v. s. gårdsägaren, familjemedlemmar och fast anställda personer (»året-runt-arbetare»). Speciellt är detta fallet i norra Sverige, där gårdens folk enligt en undersökning utgjorde ca 60 % av de i skogsbruket sysselsatta. I södra Sverige var motsvarande andel 40 %. Den arbetskraft, som därutöver sysselsättes, utgöres merendels av folk bosatta på orten, och bondeskogsbruket har därför i ringa omfattning efterfrågat arbetskraft genom arbetsförmedlingarna. Avverkningarna är huvudsakligen koncentrerade till vinterhalvåret — 85 % av dessa utfördes under perioden november—april och 60 % under månaderna januari—mars. Arbetet i skogen är vidare av ganska kort varaktighet, och i genomsnitt sysselsattes gårdens folk ca 40 dagar per man och år, medan tillfällighetsarbetare arbetade i genomsnitt 26 dagar per man och år. Enligt en annan utredning (»Jordbruks förstärkande med skog» SOU 1957:8) utgöres skogsarbetet huvudsakligen av leverans- och husbehovsavverkning. Till en mindre del förekommer avverkningsarbete på försålda rotposter huvudsakligen i form av körslor. Härjämte utföres skogsvårdsarbeten såsom röjningar, hyggesrensningar, markberedningar o. d. Förhållandet mellan leverans- och rotförsålt virke säges vidare variera starkt mellan skilda delar av landet. Rotpostförsäljningarna varierar även till sin innebörd med olika typer av förbehåll för säljarens arbetsinsats.

Den planerade statistiska tidsserien, där arbetskraftens förändringar inom bondeskogsbruket avses kunna följas, torde i stort sett ha samma karaktär som den härovan redovisade sedan 1950

kvartalsvis inhämtade serien rörande antalet sysselsatta inom storskogsbruket (domänverket + 54 skogsbolag).

Den totalmassa (»bondeskogsbruket») inom vilken sysselsättningen är föremål för beräkning, är så omfattande — ca 240 000 brukningsenheter — att man av kostnadsskäl valt att göra stickprovsundersökningar. Totalmassan har vidare reducerats så, att den slutgiltiga populationen (undersökningsmassan) kommit att omfatta brukningsenheter med en produktiv skogsareal om minst 10 ha i Götaland och Svealand och minst 25 ha i Norrland, totalt omfattande ca 167 000 bondeskogsbruksenheter. Enligt tidigare undersökningar (SOU 1957:8) sysselsätter skogsbruk under dessa gränser en obetydlig del av den ur arbetsmarknadssynpunkt viktiga kategorien av lejd arbetskraft.

Urvalet, som erhållits genom systematisk stratifierad sampling ur RLF:s register, omfattar ca 6 000 skogsägare eller 1/28 av jordbruksfastigheter med annan enskild ägare än aktiebolag och en produktiv skogsareal om minst 10 ha i Göta- och Svealand och minst 25 ha i Norrland. Nämda storlek har ansetts kunna ge önskvärd precision beträffande förändringar i sysselsättningen mellan olika tidpunkter. Den planerade sysselsättningsstatistiken för bondeskogsbruket är baserad på undersökningar förlagda så att de i stort sett sammanfaller i tiden med motsvarande sysselsättningsundersökningar i storskogsbruket i syfte att möjliggöra jämförelser mellan storskogsbruket och bondeskogsbruket beträffande förändringar i sysselsättningen. Det bör observeras, att sysselsättningen i storskogsbruket är uttryckt i antal sysselsatta vid avverkningsarbeten, skogsvårdsarbeten samt vid i skogsförvaltningarnas egen regi bedrivna anlägg-

Tabell Ö. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹) under veckorna 9—14 februari 1959 och 8—13 februari 1960 fördelade på skogsägaren och dennes familjemedlemmar resp. lejd arbetskraft. (Uppräknade tal)

Number of dayworks performed in farmers' forests during the weeks February 9—14 in 1959 and February 8—13 in 1960 by on the one side farmers and members of farmers' families and on the other by workers hired by farmers. (Evaluated figures)

Yrkesställning <i>Occupational status</i>	Antal dagsverken under veckan <i>No. of dayworks during the week</i>		Procentuell andel av samtliga <i>In per cent</i>	
	9—14 febr. 1959	8—13 febr. 1960	9—14 febr. 1959	8—13 febr. 1960
Skogsägaren och dennes familjemedlemmar <i>Farmers and members of farmers' families</i>	257 000	295 000	52,6	55,1
Lejd arbetskraft <i>Workers hired by farmers</i>	232 000	240 000	47,4	44,9
Samtliga <i>Total</i>	489 000	535 000	100,0	100,0

¹ Arbete på rotposter ej medräknade. — *Forest work on account of buyers of standing timber is not included.*

nings- och husbyggnadsarbeten andra helgfria tisdagen i februari, maj, augusti och november, medan sysselsättningen i bondeskogsbruket är uttryckt i antalet dagsverken under en vecka i nämnda månader för å ena sidan skogsägaren och dennes familjemedlemmar över 15 år och å andra sidan fast och tillfälligt lejd arbetskraft vid å ena sidan avverkningsarbeten — arbete på rotposter redovisas icke — och å andra sidan skogsvårds- och andra skogsarbeten. Det bör dessutom observeras att uppgifterna om sysselsättningen inom storskogsbruket är komna ur en totalundersökning, medan desamma om sysselsättningen inom bondeskogsbruket är uppräknade från en urvalsundersökning med en dyliks brister bl. a. mätosäkerhet och svarsbortfall.

Redovisning av dagsverken under en angiven räkningsvecka infördes efter den andra provundersökningen av sysselsättningen inom bondeskogsbruket för att erhålla ett säkrare mått på sysselsättningen än det från början använda d. v. s. antalet på en viss dag sysselsatta personer. Antalet sysselsatta ansågs nämligen vara starkt beroende av väderleksförhållanden och andra tillfälliga störningar.

I tabellerna Ö och AB redovisas några siffror från två provundersökningar av sysselsättningen inom bondeskogsbruket i februari 1959 och februari 1960. Dessa två provundersökningar var baserade på samma urval som det, vilket kommer att användas i fortsättningen i dessa urvalsundersökningar. I båda tabellerna redovisas sys-

Tabell AB. Antal i bondeskogsbruket utförda dagsverken¹⁾ veckorna 9—14 februari 1959 och 8—13 februari 1960 fördelade efter gårdens produktiva skogsareal. (Uppräknade tal)

Numbers of dayworks performed in farmers' forests during the week February 9—14 in 1959 and February 8—13 in 1960 and distributed according to the productive forest area of the farm. (Evaluated figures)

Gårdens produktiva skogsareal <i>Productive forest area of farm</i>	Hela antalet dagsverken veckan <i>No. of dayworks during the week</i>		Procent dagsverken utförda av lejd arbetskraft <i>Dayworks by hired workers in per cent of total no. of dayworks</i>	
	9—14 febr. 1959	8—13 febr. 1960	9—14 febr. 1959	8—13 febr. 1960
10— 24 ha	82 000	95 000	18	21
25— 49 »	126 000	146 000	28	27
50— 99 »	102 000	121 000	39	42
100—199 »	59 000	64 000	54	48
200 ha och mer	120 000	109 000	92	90
Samtliga Total	489 000	535 000	47	45

¹ Arbete på rotposter ej medräknade. — *Forest work on account of buyers of standing timber is not included.*

selsättningsvolymen i antal dagsverken under en viss vecka. Enligt tabell Ö utfördes nästan 10 % flera dagsverken i skogsarbete (exkl. arbete på rotposter) i februariveckan 1960 än i motsvarande vecka 1959, men ökningen hänförde sig till största delen till kategorin »Skogsägaren och dennes familjemedlemmar över 15 år» som ökade med nära 15 %, medan kategorin »Fast och tillfälligt lejd arbetskraft» endast ökade med drygt 3 %. Nämnade utveckling illustreras även av procenttalen i tabellen, vilka utvisar att den förstnämnda kategorins andel av samtliga utförda dagsverken ökade i februari 1960 jämfört med samma månad 1959. I tabell AB är bondeskogsbruket fördelade efter gårdens produktiva skogsareal, och av tabellen framgår, att den lejda arbetskraftens procentuella andel av totalt utförda dagsverken ökar med gårdens storlek.

Den avmattning som i hög grad kännetecknade skogsarbetsmarknaden under 1958 kvarstod i viss utsträckning även under 1959. Under senare hälften av året har den allmänna konjunkturuppgången påverkat sysselsättningen även inom skogsbruket.

I början av året var arbetslösheten något högre än vid samma tid 1958, i viss mån beroende på mindre tjänliga väderleksförhållanden. Under sommaren 1959 var medeltalet för perioden juni—september 1959 ca 1 350 arbetslösa mot ca 1 000 föregående år. Därefter förbättrades emellertid arbetstillgången så att medelarbetslösheten bland medlemmarna i skogs- och flottningsarbetarnas arbetslöshetskassa under sista kvartalet 1959 var ca 4 % lägre än under motsvarande period 1958. I huvudsak var arbetslösheten lokaliserad till norrlandslänen under nämnda kvartal

1959, medan övriga län redovisade endast ett mindre antal arbetslösa skogsarbetare. Antalet vid arbetsförmedlingarna lediganmälda platser var särskilt under den senare delen av året betydligt högre än 1958.

Inom storskogsbruket var sysselsättningen i november 1959 totalt 9,1 % högre än vid samma tid 1958, och inom bondeskogsbruket, varifrån uppgifter dock saknas, torde utvecklingen ha varit likartad. Under år 1959 har ett arbetsmarknadspolitiskt program för skogsbruket utarbetats, vari bl. a. framhållits, att det i första hand ankomme på markägarna själva att utnyttja dagens situation för skogsåtgärder m. m., och med hänsyn till det aktuella arbetsmarknadsläget och till önskvärdheten av en jämnare sysselsättning året runt borde skogsvårdsstyrelser och länsarbetsnämnder på allt sätt medverka till

och underlätta genomförandet av dylika åtgärder.

De arbetare, som under våren och sommaren friställts från avverkningsarbeten o. d. ägnar sig i Norrland, Dalarna och Värmland då ofta åt flottningsarbete. Sysselsättningen inom flottningsverksamheten redovisas särskilt i tabell 36; en betydande del av de här redovisade arbetarna torde med hänsyn till det anförda även innefattas i uppgifterna för februari och november i tabell 35 samt även i uppgifterna om dagsverken i bondeskogsbruket redovisade tidigare i detta avsnitt.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten vid olika tidpunkter illustreras, förutom av tabell 36, av nedanstående indextal, där antalet i flottningsarbete sysselsatta omkring den 15 maj 1955 satts lika med 100.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten

	Flottning o. d.					Skiljning o. d.				
	1955	1956	1957	1958	1959	1955	1956	1957	1958	1959
Omkring 15 maj	100	127	121	89	148	10	11	8	13	14
» 1 juli	155	130	129	125	72	65	63	65	58	53
» 15 aug.	56	52	49	48	28	62	60	61	60	38

Antalet sysselsatta i flottningsarbete per den 15 maj under åren 1955—1959 var 7 975, 10 164, 9 663, 7 101 resp. 11 842. Från 1957 till 1958 sjönk ifrågasvarande antal med 27 % för att 1959 stiga med icke mindre än 67 %

Flottningsförhållandena var ganska likartade under 1956 och 1957. Av ovanstående tabell synes framgå att flottningssäsongen kom sent igång under 1958. Under 1959 däremot, då våren i allmänhet var varm och ganska regnig, kom flottningen tidigt igång på grund av den hastiga och tidigare islossning-

en och snösmältningen. På sina håll förekom en exceptionellt hög vårflood, men vattenföringen sjönk emellertid snabbt tillbaka och från mitten av flottningssäsongen började i allmänhet vattenbrist menligt påverka i första hand flottningen men även i viss mån skiljningsarbetet. Det i flottlederna tillsläppta flottgodset kunde med smärre undantag utfloattas. Tillgången på arbetskraft var i allmänhet god under 1959 års flottningssäsong.

Antalet av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken fördelade sig med 67 %

på flottningsarbete etc. och 33 % på skiljning etc. Antalet dagsverken inom flottningsverksamheten var 1959 ca 13 % lägre än föregående år. Sammanlagt åtgick 1959 ca 1,1 milj. dagsverken (f. å. 1,2) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i viss mån av uppgifterna rörande arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket. En sammanställning över denna för 1958—1960 finns i tabell 37. Såsom framhålles i not till tabellen ingår däri även flottningspersonal. Be-

träffande denna tabell må framhållas att endast en ringa del av skogsbrukets arbetskraft tillsättes via arbetsförmedlingarna, och mycket litet är bekant om vilken eller vilka kategorier av skogsarbetare, som rekryteras genom arbetsförmedlingarna. Enligt tabellen var antalet tillsatta platser på 100 lediga avsevärt mindre 1960 än föregående år. Dessa tabellens uppgifter överensstämmer med de faktiska förhållandena under 1960, då arbetskraftsbehovet var stort inom de flesta områden.

III. Olycksfall och arbetarskydd

Den 1 januari 1955 trädde lagen den 14 maj 1954 om yrkesskadeförsäkring i kraft. Till följd av samordning med den samtidigt ikraftträdde lagen om allmän sjukförsäkring utges vid yrkesskada sjukersättning under den s. k. samordningstiden (i regel de 90 första dagarna — 180 dagar fr. o. m. 1959 — efter den då skadan inträffade) av de allmänna sjukkassorna och icke av yrkesskadeförsäkringsinrättningarna.

Den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen omfattar i stort sett alla arbetstagare i allmän eller enskild tjänst, d. v. s. alla, som är fast eller tillfälligt anställda hos en arbetsgivare. I yrkesskadeförsäkringslagen har arbetstagarbegreppet, liksom i sjukförsäkringslagen, samma innebörd som inom civilrättslig lagstiftning på andra områden.

Riksförsäkringsanstalten, som sammanställer och publicerar yrkesskadestatistik fr. o. m. 1955 i publikationen »Yrkesskador» redovisar i sin statistik tre skadetyper, nämligen färdolycksfall, arbetsolycksfall, vilka utgör huvudparten, samt yrkessjukdomar, varmed avses alla yrkesskador som uppkommit

på annat sätt än genom olycksfall. Uppgifterna i tabellerna 38, 39 och CD avser endast arbetsolycksfall. Den ändrade utformningen fr. o. m. 1955 av riksförsäkringsanstaltens yrkesskadestatistik gjorde densamma snabbare tillgänglig, varför i Skogsstatistisk årsbok 1958 uppgifter avseende skogsarbetarnas olycksfallsstatistik kunde presenteras för såväl 1956 som 1957, vilket innebar en närmare anslutning i tiden till övriga uppgifter i årsboken än vad tidigare varit fallet.

Näringsgrensindelningen i denna yrkesskadestatistik är i princip en indelning efter företagets art, medan i allmänhet hänsyn ej tagits till de anställdas individualyrken. I yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955 redovisas arbetsmängden genomgående i 1 000-tal arbetstimmar. Därest detta antal ej varit känt, har en under hela året sysselsatt arbetstagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med femdagars arbetsvecka. Före 1955 redovisades arbetskraftens omfattning i antal årsar-

Tabell CD. Arbetsolycksfall 1958, i procent samt per 1 milj. arbetstimmar, fördelade efter skadad kroppsdel.
Större arbetsgivare (exkl. staten)

*Industrial accidents at actual work-place in per cent and per 1 million working-hours distributed by injured part of body in 1958.
Major employers (excl. public service)*

Skadad kroppsdel <i>Injured part of body</i>	Skogsavverkning <i>Logging</i>		Skogsvård o. virkesmättn. <i>Planting and conservation of forests, timber measuring</i>		Flottning <i>Floating</i>		Kolning <i>Charcoal burning</i>		Summa <i>Total</i>		Samtl. näringsgrenar <i>All branches of industry</i>	
	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours	%	per 1 milj. arb.tim. per 1 million working hours
Huvud utom öga, hals <i>Head except eye, neck</i>	4,7	2,9	3,9	0,8	5,9	1,4	8,0	..	4,8	2,6	7,0	1,5
Öga <i>Eye</i>	3,1	1,9	7,3	1,4	0,7	0,2	—	..	3,1	1,7	2,8	0,6
Axel, arm <i>Shoulder, arm</i>	4,9	3,0	4,4	0,8	8,8	2,0	—	..	5,0	2,7	8,1	1,8
Hand, fingrar <i>Hand, fingers</i>	19,7	12,1	18,0	3,6	24,6	5,6	42,0	..	19,9	10,8	38,3	8,4
Bål utom rygg <i>Trunk, except back</i>	9,2	5,6	5,4	1,1	12,8	2,9	8,0	..	9,2	5,0	6,6	1,4
Rygg, ryggrad <i>Back, spine</i>	4,7	2,9	4,9	1,0	5,5	1,3	—	..	4,7	2,6	4,8	1,0
Höftled, knä, ben <i>Hip-joint, knee, leg</i>	31,4	19,2	32,7	6,5	22,3	5,1	—	..	31,0	16,9	13,1	2,9
Fot, tå <i>Foot, toe</i>	22,1	13,5	23,4	4,6	16,8	3,9	42,0	..	22,0	12,0	18,8	4,1
Kroppen i sin helhet <i>The entire body</i>	0,2	0,1	—	—	2,6	0,6	—	..	0,3	0,2	0,5	0,1
Summa <i>Total</i>	100,0	61,2	100,0	19,8	100,0	23,0	100,0	38,1	100,0	54,5	100,0	21,9

betare, varvid en årsarbetare motsvarade 300 dagsverken eller 2 400 arbetstimmar. I yrkesskadestatistiken särredovisas tre arbetsgivarekategorier, nämligen större arbetsgivare (exkl. staten), mindre arbetsgivare samt staten. Såsom större har i princip räknats arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar. Tabellerna 38, 39 och CD avser större arbetsgivare (exkl. staten). Riksförsäkringsanstalten indelar yrkesskadorna i tre svårhetsklasser, övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall samt graderar sjukligheten efter antal dagar för vilka sjukpenning eller hempenning utgått sammanfattningsvis benämnda sjukersättningsdagar. Dagar med halv sjukpenning har medräknats med halva antalet. Som invaliditetsfall har räknats alla fall med invaliditetsgraden vid livräntans början, varvid fall med s. k. anpassningsförhöjning medräknats med den normala invaliditetsgraden d. v. s. utan hänsyn till förhöjningen. Om därvid den normala invaliditetsgraden understiger 10 %, i vilket fall den icke närmare fastställts vid skaderegleringen, har den antagits utgöra 5 %¹. Yrkeskadorna, som föranlett invalidlivränta och senare haft dödlig utgång, har icke medräknats som dödsfall.

En viss uppfattning om yrkesskadens storlek inom olika näringsgrenar eller för olika grupper av arbetstagare får man av de frekvenskvoter, som anger antal arbetsolycksfall och antal yrkessjukdomsfall per en miljon arbetstimmar. Dessa kvoter är dock icke

¹ I 1955 års statistik hade fall av detta slag icke åsatts någon invaliditetsgrad, vilket torde beaktas vid jämförelser i tabellerna.

helt tillfredsställande som riskmått, enär de påverkas lika mycket av obetydliga skadefall som av svåra fall. Man bör därför jämsides med antalet skadefall betrakta antalet däribland förekommande invaliditets- och dödsfall. Mest rationellt torde vara att låta den sammanlagda arbetstid, som till följd av skadorna går förlorad genom sjukdom, invaliditet eller död, vara ett uttryck för riskens storlek. Det riskmått, som under benämningen svårhetstal användes i yrkesskadestatistiken fr. o. m. 1955, motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tal utförda arbetstimmar. (I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare redovisades antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare.) Vid konstruktionen av detta riskmått förutsattes en sjuktid av 365 dagar innebära en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. I svårhetstalen ingående antalet sjukdagar omfattar förutom antalet sjukersättningsdagar, beräknat enligt ovan, ytterligare två dagar för varje skada, motsvarande två karensdagar efter dagen för yrkesskadans inträffande, för vilka sjukpenning icke skall utgå. Slutligen skall nämnas att i den statistiska bearbetningen icke medtagits sådana fall, för vilka anmälningsskyldighet enligt yrkesskadeförsäkringslagen icke förelegat, d. v. s. skador, som kunnat slutregleras av sjukkassa utan att kassan behövt utgiva sjuk- eller hempenning enligt sjukförsäkringslagen och som alltså varit lättare skador, vilka icke föranlett sjukskrivning efter utgången av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

I Skogsstatistisk årsbok 1957 framhölls svårigheterna i att anställa jämförelser mellan den tidigare olycksfalls-

statistiken och den fr. o. m. 1955 nyutformade yrkesskade statistiken under hänvisning till definitionen av olycksfallsbegreppet före 1955 och efter samt till begreppet sjukdagar i den tidigare statistiken och begreppet sjukersättningsdagar i yrkesskade statistiken fr. o. m. 1955. Enligt tabell 38 (kolumn 4) uppgick antalet olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1958 till 7 181. Motsvarande antal 1955—1957 var 8 426, 8 879 och 8 775. Åren 1955—1958 uppgick antalet arbetstimmar i dessa arbeten enligt kolumn 3 i samma tabell till 149,0, 151,0, 148,0 och 131,9 milj. timmar och antalet sjukersättningsdagar (kolumn 7) till 176 695, 176 756, 183 220 och 157 429 dagar. I kolumn 8 redovisas den genomsnittliga invaliditetsprocenten, och denna uppgick för skogs- och flottningsarbeten till 17,2, 18,0, 16,2 och 18,5 mot 20,5, 21,0, 20,0 och 19,4 för samtliga näringsgrenar. Inom skogs- och flottningsarbeten utvisade avverkningsarbeten inom företag, som utnyttjar minst 50 000 arbetstimmar per år, de högsta procentalen 1955 och 1957, skogsvård jämte virkesmätning det högsta 1956 samt flottning det högsta 1958.

En uppfattning om yrkesskaderiskens storlek inom olika arbetsområden kan erhållas ur tabell 39, kolumn 15, »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar». Detta antal uppgick för skogs- och flottningsarbeten åren 1955—1958 till 56,5, 58,8, 59,3 och 54,5 och för samtliga näringsgrenar samma år till 24,5, 24,2, 23,0 och 21,9. Olycksfallsrisken synes alltså alltjämt vara betydande för skogsarbetare. Antalet förlorade arbetsdagar per olycksfall (tabell 39, kolumn 16) var däremot mindre i skogs- och flottningsarbeten än medeltalet för samtliga näringsgrenar, vilket belyses av följande serier för 1955—1958: Skogs- och flott-

ningsarbeten 45, 45, 51 och 55 och samtliga näringsgrenar 69, 67, 67 och 68. I tabell 39 redovisas även svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker inom olika arbetsområden av skogs- och flottningsarbeten samt genomsnittliga svårhetstal för samtliga näringsgrenar. Till kolumn 10 har räknats splitter, stänk o. d., intensivt ljus, värmestrålning, elektrisk ström, giftiga, frätande, beta ämnen och gaser, djur (stängning, spark, belt etc.) och andra ej nämnda orsaker.

Av kolumn 11 framgår att olycksfallsrisken för skogsarbetare uttryckt i svårhetstal är större än genomsnittligt för arbetare i samtliga näringsgrenar. Skillnaden här är dock inte så stor som då risken uttrycktes i antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar. Betraktar man kolumnerna 12—14 i tabell 39, vilka redovisar svårhetstal härrörande från sjukdom (övergående fall), invaliditet och död, och jämför skogs- och flottningsarbeten totalt med samtliga näringsgrenar, utvisar jämförelsen att invaliditetsfall och dödsfall är vanligare än genomsnittligt inom samtliga näringsgrenar. Den tidigare nämnda frekvenskvoten »Antal olycksfall per 1 milj. arbetstimmar» påverkas lika mycket av övergående fall som av invaliditetsfall och dödsfall, medan däremot svårhetstalet, såsom redan påpekats, innefattar all genom skador förlorad arbetstid och sålunda är ett bättre uttryck för riskens storlek. Bland näringsgrenar med stora svårhetstal märktes 1958 framför allt lufttransport med 13,61 (mycket hög dödsfallsrisk), kolgruvor med 8,01 (hög dödsfallsrisk), stuveriarbeten med 8,57, sjöfart med 7,24 (hög dödsfallsrisk), malmgruvor med 4,87 (andra malmgruvor än järnmalmgruvor med 9,78), byggnads- och anläggningsverksamhet med 3,53, träindustri med 3,26 samt

skogsbruk, flottning och kolning med 2,97.

Av stort intresse är den del av tabell 39, där svårhetstal härrörande från olika olycksfallsorsaker redovisas. Vanligaste olycksfallsorsak inom skogs- och flottningsarbeten (alla arbetsområden) var 1958 enligt tabellen »Fordon» med 0,76, följt av »Fallande föremål och ras» med 0,70, »Handverktyg m. m.» med 0,52 och »Fall, halkning» med 0,49. Svårhetstalen härrörande från olika olycksfallsorsaker inom skogs- och flottningsarbetens skilda arbetsområden utom skogsavverkning torde få bedömas med viss försiktighet, enär enstaka dödsfall eller svårare invaliditetsfall ger för stort utslag på grund av det jämförelsevis ringa antalet olycksfall över huvud taget och relativt små riskmassor. Olycksfall orsakade av fallande föremål, ras, av handverktyg m. m. och av fordon var 1958 liksom tidigare år vanligare i skogs- och flottningsarbeten än inom de flesta övriga näringsgrenar.

I tabell CD redovisas arbetsolycksfall i procent samt per 1 milj. arbetstimmar fördelade efter skadad kroppsdel. Av alla olycksfall i skogs- och flottningsarbeten var 1958 de oftast förekommande sådana som resulterat i höftleds-, knä- och bensskador med 31,0 % (32,3 % 1957, 31,9 % 1956), i fot- och tåskador med 22,0 % (22,7 % 1957, 22,1 % 1956) samt i hand- och fingerskador med 19,9 % (21,6 % 1957, 20,9 % 1956). Genomsnittligt för alla näringsgrenar var sådana olycksfall vanligast 1958 liksom även tidigare år som resulterat i hand- och fingerskador med 38,3 % (38,3 % 1957, 38,0 % 1956), fot- och tåskador med 18,8 % (18,9 % 1957, 18,3 % 1956) samt höftleds-, knä- och bensskador med 13,1 % (13,5 % 1957, 13,6 % 1956) av alla av olycksfall orsakade skador.

I syfte att nedbringa olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket och att öka arbetssäkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver staten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap och maskiner m. m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid. 120.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berättelse för 1959 hade såsom framgår av nedanstående tablå, under året 10 816 yrkesskadefall anmälts till skogsyrkesinspektionen mot 11 645 året före, vilket innebär en minskning med ca 7 %. Från 1957 till 1958 minskade yrkesskadefallen med 13 %. Denna minskning av antalet till inspektionen anmälda olycksfall under åren 1958 och 1959 beror nog till stor del på att skogsavverkningen under driftsåret 1958/59 bedrevs i betydligt inskränkt omfattning. Antalet dödsfall minskade från 28 till 22 och till 14 under åren 1957, 1958 respektive 1959 samt antalet olycksfall på väg till och från arbetet under nämnda år från 395 till 353 och till 262.

Då ovan redovisade statistik omfattar alla anmälda fall, således även de kortvariga fallen på högst tre dagar, samt även olycksfall hos mindre arbetsgivare (med arbetstagare i en omfattning motsvarande mindre än 10 000 arbetstimmar), är den icke direkt jämförbar med uppgifterna i tabell 38, vilken dessutom avser 1958.

Yrkesskador 1959 anmälda till skogsyrkesinspektionen

Arbetsområde	Vuxna	Minder- åriga	Totalt	Därav dödsfall
skogsvård	660	92	752	—
skogsavverkning	8 839	825	9 664	10
flottning	217	2	219	2
milkolning	6	—	6	—
flottledshyggnad m. m.	80	1	81	2
Summa	9 802	920	10 722	14
yrkessjukdom ¹	88	6	94	—
Totalt	9 890	926	10 816	14
olycksfall på väg till och från arbetet	248	14	262	4

¹ I Skogsstatistisk årsbok 1957 och tidigare årsböcker har ej dessa fall, som nästan uteslutande avser senskideinflammation, särredovisats.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsens skogsyrkesinspektion ägnat speciell uppmärksamhet 1959, kan nämnas utrymme för förvaring och underhåll av motorredskap, temperatur- och fuktighetsundersökning i skogsstall,

ljuddämpare på motorsågar samt virkeslastningsapparater. Skogsyrkesinspektionens föredrags- och undervisningsverksamhet uppgick 1959 till 768 föreläsningstimmar.

F. VILTTILLGÅNG OCH JAKT

Till Svenska jägareförbundet inger länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning av villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra. Emellertid har under senare år åtgärder vidtagits i syfte att förbättra viltstatistiken och i Jägareförbundets verksamhetsberättelse för jaktåret 1955 1/3 1956 lämnades för första gången en redogörelse över vildnadsförhållandena efter nya grunder för viltstatistik, vilka beräknats ge säkrare uppgifter om vilttillgång och avskjutning av villebråd.

Ur Jägareförbundets verksamhetsberättelse för tiden 1959 1/7 1960 har följande sammandrag gjorts av redogörelsen av vildnadsförhållandena under tiden 1959 1/3 1960.

Väderleken under berättelseåret var i stort sett gynnsam för villebrådet över hela riket. Våren 1959 var varm liksom sommaren, varför småviltets kullar fick en god start. Den ihållande torkan under sommaren torde dock i viss grad ha decimerat de stora och vackra försommarskullarna. Vintern 1959/60 var mild med ringa snötillgång.

Tillgången på älg före höstjakten 1959 betecknades som minst medelgod i samtliga län utom i Blekinge, Malmöhus, Kristianstads och Norrbottens län, där tillgången ansågs vara under medelgod. Ökning i tillgång — jämförd med föregående år — hade rapporterats till Jägareförbundet från Västerbottens och Norrbottens län samt minskning från Kalmar, Västmanlands, Gävleborgs och Jämtlands län. I övriga län ansågs tillgången vara oförändrad. Den legala

höstjakten 1959 gav enligt domänstyrelsens statistik 32 559 älgar mot 30 888 föregående höst (tabell 40), och är den största avskjutning som hittills rapporterats. Avskjutningen motsvarar 1,5 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark eller 0,9 skjutna älg per 1 000 ha skogsmark och övrig mark. Främst i avskjutning per sistnämnd ytenhet kom Södermanlands och Västmanlands län med 2,4, Gävleborgs län med 1,9 samt Uppsala, Värmlands och Örebro län med 1,8 skjutna älgar.

Beträffande av länsstyrelserna godkända skadeståndskrav för av älg förstörd gröda under hösten 1959, då bärgningsvärdet i allmänhet var mycket gott, uppgick dessa endast till 317 421 kr (f. å. 944 257 kr) med de största beloppen från Örebro (50 263 kr), Östergötlands (32 276 kr), Värmlands (31 647 kr) och Uppsala (30 893 kr) län. Älgskador på växande plantskog förekom under berättelsetiden över stora delar av riket.

Många älgar har under berättelsetiden fallit offer för järnvägs- och landsvägs- trafiken.

Kronhjortstammen i Skåne var oförändrad till sin storlek under året. Sporadisk förekomst av kronhjort rapporterades från Värmlands, Älvsborgs och Västmanlands län. Under året fälldes 48 kronvilt.

De lokala stammarna av dovhjort beräknades ha ökat i Uppsala, Södermanlands, Östergötlands och Blekinge län samt minskat i Skaraborgs och Hallands län. Omkring 1 300 dovvilt beräknades ha skjutits under jaktåret.

Med undantag för de fyra nordligaste

länen var tillgången på rådjur i riket minst medelgod, och icke mindre än 17 länsjaktvårdsföreningar rapporterade dessutom ökning i tillgången. Ehuru vintern 1959/60 var godartad över större delen av riket krävdes minst 58 offer bland rådjuren genom rivningar av hundar. Rådjursjakten hösten 1959 beräknades ha avkastat 36 400 djur eller 3 400 fler än föregående höst. De största avskjutningssiffrorna kom från Skåne samt från Örebro, Östergötlands och Södermanlands län.

Tillgången på skogshare betecknades under jaktåret som medelgod i hela riket. Icke mindre än 15 länsjaktvårdsföreningar rapporterade ökning i tillgången, medan däremot i Skaraborgs och Norrbottens län stammen av skogshare ansågs vara på tillbakagång, 97 000 skogsharar (f. å. 107 000) beräknades ha fällts i riket under jaktåret varav 31 000 i Norrland och omkring 15 000 i Småland. Fältharens stam ansågs i allmänhet ha repat sig sedan föregående år och ökning i tillgången rapporterades från Kronobergs, Kalmar, Gotlands, Blekinge, Malmöhus, Kristianstads och Hallands län. Minskning i tillgång på fälthare ansågs föreligga i Södermanlands, Östergötlands och Skaraborgs län. Avskjutningen beräknades till 79 000 (f. å. 76 500) med de högsta avskjutningssiffrorna från Skåne-länen, Hallands, Östergötlands och Gotlands län.

Vad vildkaninen beträffar ansågs tillgången vara oförändrad sedan föregående år på Gotland och i Blekinge, under det att från Skåne och Halland rapporterades ökning i tillgången. Den totala avskjutningen beräknades till 188 000 vildkaniner (f. å. 175 000) varav 125 000 på Gotland och 40 000 i Skåne.

Jakt på skogsfågel var under jaktåret 1959 1/3 1960 tillåten i samma omfattning som under föregående jaktår. Till-

gången på tjäder ansågs under berättelseåret ha varit medelgod i Jönköpings, Kronobergs, Hallands, Göteborgs och Bohus samt Kopparbergs län. Inom övriga delar av riket ansågs tillgången ha varit under medelgod. En glädjande ökning av stammen konstaterades emellertid under året i icke mindre än 14 län, vilken ökning framför allt torde ha berott på den torra våren och den varma sommaren, som bidrog till stora och väl utvecklade tjäderkullar. Avskjutningen inom 15 län beräknades uppgå till 10 900 (f. å. 8 400), varav 6 400 i Norrbottens, Västerbottens och Väster-norrlands län. För orre förelåg i stort sett samma förhållanden som ovan angivits för tjäder. Från Gotland, där tjäder saknas, rapporterades, att den svaga stammen av orre gått ytterligare tillbaka. Enligt rapporterna avkastade jakten under det aktuella jaktåret 9 700 fåglar (f. å. 8 000), varav 6 400 från Norrbottens, Västerbottens och Väster-norrlands län.

Tillgången på järpe betecknades som medelgod i Jönköpings, Kopparbergs och Gävleborgs län och som under medelgod eller tillfällig i större delen av landet i övrigt. Från Stockholms, Södermanlands, Östergötlands, Kronobergs, Värmlands, Örebro, Kopparbergs, Gävleborgs, Västerbottens och Norrbottens län rapporterades emellertid ökning av stammen. Jakten på järpe, tillåten endast i de fyra nordligaste länen, avkastade 6 800 fåglar (f. å. 5 000).

Tillgången på dalripa var i stort sett något förbättrad sedan föregående berättelseår. Från Norrbottens, Jämtlands och Gävleborgs län rapporterades ökad tillgång, från Västerbottens län minskad och från Väster-norrlands och Kopparbergs län oförändrad tillgång. I Örebro och Värmlands län betraktades förekomsten som tillfällig. Antal skjutna

eller snarade dalripor under jaktåret uppgick till 34 000 (f. å. 30 000), varav 30 000 i Västerbottens och Norrbottens län. Fjällripan ansågs ha ökat i Norrbottens län och minskat i Västerbottens län, medan i Jämtlands och Kopparbergs län tillgången betecknades som oförändrad. Under det aktuella jaktåret beräknades 18 000 fjällripor (f. å. 16 500) ha fångats eller skjutits, samtliga i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län.

Rapphönsstammens tillväxt fortsatte under det aktuella jaktåret, och tillgången ansågs vara medelgod inom Östergötlands, Kalmar (framför allt på Öland), Malmöhus, Kristianstads och Hallands län. Avskjutningen beräknades till 17 000 fåglar (f. å. 15 400), varav 6 000 i Skåne och 5 500 på Öland.

Fasanens återväxt har inte fortskridit i den utsträckning, som man hoppats. Endast inom Uppsala, Stockholms, Östergötlands, Kalmar (Öland), Gotlands, Blekinge, Skaraborgs och Örebro län ansågs tillgången som medelgod, medan den i övriga delar av riket betraktades som under medelgod. Ökning av stammen rapporterades från Kronobergs, Kalmar, Malmöhus, Kristianstads, Göteborgs och Bohus, Skaraborgs, Västmanlands och Kopparbergs län, medan minskning rapporterades från Södermanlands, Hallands och Älvsborgs län. Avskjutningen beräknades till 98 000 (f. å. 81 000) huvudsakligen tuppar, varav enbart i Skåne 50 000.

Vad beträffar egentliga änder har tillgången på gräsänder ej minskat i något län men ökat i sju län. Tillgången betecknades i allmänhet som växlande mellan medelgod och under medelgod. Avskjutningen beräknades till 89 000 gräsänder (f. å. 87 000). Tillgången på övriga egentliga änder — kricka, årtä, bläsand, stjärtand och skedand — be-

tecknades i allmänhet som under medelgod eller tillfällig. Avskjutningen av nämnda änder betecknades som svår att beräkna men uppskattades till 20 800 (f. å. 20 900).

Tillgången på dykänder var i stort sett oförändrad. Ejderstammen fortsatte emellertid sin tillväxt utefter såväl ost- som västkusten, och tillgången på ejder betecknades som över medelgod inom Östergötlands, Kalmar, Gotlands samt Göteborgs och Bohus län. Viggen, just nu en livskraftig sjöfågelart, rapporterades ha ökat i tillgång i tio län. Knipan, som förekommer över hela landet, ansågs även den ökat i tillgång. Alfågeln, som under vintern drabbats av svåra åderlätningar i Östersjön genom oljeutsläppen framför allt omkring Gotland, rapporterades likväl ha ökat i tillgång i Kalmar län. Minskad tillgång rapporterades från Östergötlands, Gotlands och Västerbottens län. Avskjutningssiffror: 18 700 ejdrar (f. å. 13 600), 9 000 viggas (f. å. 7 000), 11 400 knipor (f. å. 10 500), 6 800 alfåglar (f. å. 8 200), 6 500 svärter (f. å. 5 100), 3 700 stor-skrakar (f. å. 3 000) och 6 400 småskrakar (f. å. 6 300).

Ringduvan rapporterades ha ökat i tillgång inom Kalmar, Malmöhus, Kristianstads, Västmanlands, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens län men minskat inom Södermanlands, Östergötlands, Hallands och Kopparbergs län. I övriga län var tillgången oförändrad. 49 000 ringduvor beräknades ha skjutits under året, varav 25 000 i Skåne. Tillgången på den totalfredade skogsduvan betecknades som under medelgod i de flesta län och konstaterades ha minskat inom Östergötlands, Gotlands, Värmlands och Gävleborgs län.

Morkullan förekom i en ganska jämn stam över hela riket och från icke mindre än 19 län rapporterades tillgången

som medelgod. Inom Uppsala, Kalmar, Hallands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Gävleborgs, Jämtlands och Norrbottens län ansågs morkullestammen ha ökat. Avskjutningen beräknades till 25 000 (f. å. 24 200). Vad beckasinerna beträffar visar de i allmänhet en klen stam över hela riket utom i Skåne samt i Skaraborgs, Kopparbergs och Väster-norrlands län, där tillgången beteckna-des som medelgod. 3 600 enkelbecka-siner beräknades ha fällts under året (f. å. 4 000).

Tillgången på rödräv var jämn och god över mycket stora delar av riket. Den totala avskjutningen beräknades till 75 000 (f. å. 79 000).

Grävlingens stam, år från år tämligen oföränderlig, betecknades i allmänhet som medelgod. Omkring 9 600 gräv-lingar beräknades ha fällts under året (f. å. 9 000).

Tillgången på utter var fortfarande under medelgod eller tillfällig över i stort sett hela riket. Mårdstammen fort-satte att öka i tillgång över praktiskt taget hela riket. Vildminken fortsatte att utbreda sig alltmer till förfång för

småviltet och särskilt sjöfågeln. Stam-men av vildmink betecknades som över medelgod i 8 län, medelgod i 11 län och under medelgod i 5 län. Tillgången på vildmink rapporterades ha ökat under året i 14 län och minskat i fyra län. Fångsten under berättelseåret beräkna-des till 18 000 (f. å. 14 000).

Detaljerade uppgifter om avskjutning-en av de olika slagen av villebråd perio-derna 1946—1950, 1951—1955 (årsme-detal) samt vart och ett av åren 1956—1959 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämli-gen varg, järv och säl utbetalar staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans utbetalades 15 770 kr 1959, varav dock endast 650 kr belöpte på varg och järv, den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens avkastning (handelsvärde) i Sverige under berättelsetiden 1/7 1959 —30/6 1960 har beräknats sålunda:

Älg, kron- och dovvilt, rådjur	19,0	milj. kr
Pålsvilt	2,2	» »
Småvilt	3,8	» »
Summa	25,0	» »

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattning av de olika skogliga organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (SFS nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedermera skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger

att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruksegen-
domar,

att handha tillämpningen av gällande författningar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhänderha vårderna och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kamerabyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 10 överjägmästaredistrikt, vartdera med en överjägmästare samt i regel två biträdande jägmästare. Varje överjägmästaredistrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 15. Vid 1959 års utgång fanns 111 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltare). På de flesta reviren är dessutom anställd en biträdande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningstrakter, som förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningstrak-

ter var vid 1959 års utgång 479. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 200 biträdande kronojägare anställda.

Till förvaltningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt kontorstjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1959 uppgick till 11.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner och byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelser utgjorde vid 1959 års utgång ca 1 132 med en areal av ca 54 700 ha, varav 42 600 ha åker.

Under året var fem ordinarie statliga skogsskolor i verksamhet samt två tillfälliga statliga skogsskolor i Bjärka-Säby och Östad. Deras uppgift, belägenhet m. m. framgår av kapitel G, III sid. 111. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgöres av en föreståndare (som med undantag för Älvsby skogsskola tillika är jägmästare i reviret), en biträdande lärare (biträdande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådana finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammanlagda personal vid 1959 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 830. Därtill kommer bl. a. ca 350 skogsförmän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila statsförvaltningens tjänstemannaförbund (CST). Antalet arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1959 sysselsattes t. ex. 15 140 manliga arbetare, i maj en-

dast 9 130. Härtill kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försålda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Nu gällande instruktion för skogsstyrelsen utfärdades av Kungl. Maj:t den 22 april 1949 (SFS nr 148; ändr. 749/1952). Enligt denna åligger det skogsstyrelsen att med uppmärksamhet följa det enskilda skogsbrukets tillstånd och utveckling inom landet och, så långt möjligt, jämväl i utlandet samt vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder styrelsen anser påkallade för det enskilda skogsbrukets främjande.

Det åligger vidare styrelsen att, i enlighet med vad därom stadgats, handha administrativa, kamerala, tekniska och andra ärenden, som angår det enskilda skogsbruket, ävensom att meddela föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning.

Styrelsen skall samarbeta med skogsvårdsstyrelserna. För sådant ändamål äger skogsstyrelsen att vid behov infordra yttranden och upplysningar från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar. Den bör jämväl ge skogsvårdsstyrelserna kännedom om sådana förhållanden, som kan vara av vikt för främjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela dem råd och anvisningar i ämnen, som berör deras verksamhet. Skogsstyrelsen åligger vidare att öva tillsyn över användningen av de medel, som står till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för att stödja skogsbruket. På framställning skall skogsstyrelsen tillhandagå myndigheter, menigheter och institutioner med upplysningar och utredningar inom området för dess verksamhet.

Skogsstyrelsen utgöres av en överdirektör och chef samt fem ledamöter.

Hos styrelsen skall vara anställda befattningshavare i enlighet med gällande personalförteckning för styrelsen samt dessutom, i mån av behov och tillgång på medel, annan personal. Styrelsen äger därjämte att, så långt anvisade medel förslår därtill, anlita sakkunnig person vid behandling av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Styrelsen är organiserad på två skogsbyråer (första och andra skogsbyrån) samt en administrativ byrå. Dessutom finns en särskild avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

3. Skogsvårdsstyrelserna

Enligt statsmakternas beslut har fr. o. m. den 1 juli 1960 genomförts vissa betydelsefulla förändringar i fråga om skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet. I samband därmed har Kungl. Maj:ts förordning den 30 maj 1941 (SFS nr 350) angående skogsvårdsstyrelser fr. o. m. angivna dag upphört att gälla och samtidigt ersatts av förordningen den 3 juni 1960 (SFS nr 267) angående skogsvårdsstyrelser. Enligt sistnämnda förordning skall skogsvårdsstyrelse ha till uppgift att främja och stödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet på de enskilda skogarna inom styrelsens verksamhetsområde bedrivs på ett planmässigt sätt. Därjämte skall skogsvårdsstyrelse utöva den uppsikt och vidta de åtgärder, som enligt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningar ankommer på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelse har att till fullgörande av sin uppgift

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt;

verka för att sammanslutningar av

skogsägare bildas samt bistå dylika sammanslutningar i deras verksamhet för skogsvården;

medverka vid åtgärder i syfte att främja yttre rationalisering av skogbärande fastigheter;

bevilja bidrag och lån till det enskilda skogsbrukets främjande;

svara för att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finns tillräcklig tillgång på skogsfrö och skogsplanter av fullvärdig, för orten lämplig beskaffenhet;

bedriva skoglig yrkesutbildning och upplysning samt verka för samordning med liknande verksamhet som anordnas av annan huvudman; samt

vidta åtgärder i övrigt ägnade att befordra en förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen lämnar biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Skogsvårdsstyrelse skall på begäran tillhandagå andra myndigheter med de upplysningar och det biträde som styrelsen kan lämna. Av andra myndigheter äger styrelse påkalla de upplysningar och det biträde som erfordras för dess ämbetsutövning och av myndigheterna kan lämnas.

Vid fullgörande av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Av de fr. o. m. den 1 juli 1960 genomförda förändringarna i skogsvårdsstyrelsernas organisation och verksamhet må här framhållas följande. Den av styrelserna bedrivna frö- och plantpro-

duktionen har brutits ut ur styrelsernas allmänna verksamhet för att drivas rent affärsmässigt, skild från verksamheten i övrigt. I samband därmed har finansieringssystemet för sistnämnda verksamhet omlagts och bygger på principen att uppgifter av uppenbart offentlig natur skall bekostas av staten, medan uppdrag av servicekaraktär skall finansieras enligt självkostnadsprincipen. Ytterligare kan nämnas att skogsvårdsstyrelserna — numera 24 till antalet sedan sammanslagning ägt rum av styrelserna i Kalmar läns norra och södra landstingsområden — erhållit ändrad sammansättning och utgöres av sju ledamöter, varav tre utses av Kungl. Maj:t för en tid av fyra år. Kungl. Maj:t förordnar en av dessa ledamöter att vara ordförande samt utser suppleant för en var av dem. Tre ledamöter jämte suppleanter utses av landstinget eller, om inom styrelsens verksamhetsområde finns fler än ett landsting, av dessa gemensamt för samma tid som de av Kungl. Maj:t utsedda ledamöterna. Såsom självskriven ledamot ingår länsjägmästaren hos skogsvårdsstyrelsen. Landshövdingen i länet äger, ändå att han icke är ledamot av styrelsen, närvara vid dess sammanträden och delta i överläggningarna. Detsamma gäller

landssekreteraren eller annan av länsstyrelsen därtill förordnad tjänsteman.

Den nya förordningen saknar bestämmelser om särskilda råd för undervisningsfrågor, vilka tidigare funnits vid skogsvårdsstyrelserna.

Hos skogsvårdsstyrelserna skall vara anställda tjänstemän i enlighet med personalförteckning fastställd av Kungl. Maj:t, som därjämte fastställt sektionsindelning för styrelserna. Sektionsindelningen vid de större skogsvårdsstyrelserna är följande: en administrativ sektion, en eller flera skogsvårdssektioner, en återväxtsektion, en skogsteknisk sektion samt slutligen en undervisningssektion. Chef för personalen är länsjägmästaren. Under denne tjänstgör ett antal jägmästare, bl. a. såsom chefer för de olika sektionerna, samt länsskogvaktare såsom föreståndare för länsskogvaktarområde och undervisningspersonal av olika kategorier m. fl.

Annan personal är sådan, som finns uppförd på personalförteckning, anställs i mån av behov och tillgång på medel. Vid bestämmande av anställningsvillkor för denna personal skall skogsvårdsstyrelse ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, som meddelas av Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, av skogsstyrelsen.

II. Skogsforskningsinstitutet

Statens skogsforskningsinstitut utgör enligt av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion (SFS 1945 nr 439 med ändringar) det centrala organet för den med statsmedel bedrivna skogliga forskningen i landet.

Institutet har två huvuduppgifter. Den ena är att genom vetenskaplig forskning klargöra hur skogen under olika

förhållanden lämpligen bör skötas, och den andra att genom en fortlöpande inventering uppskatta omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar samt avverkningarnas storlek (riksskogstaxering). Dessutom har institutet en viss undervisningsskyldighet vid skogshögskolan.

Bakom denna allmänna beskrivning

döljer sig mångskiftande uppgifter. För fullgörande härav är institutet uppdelat på följande sju avdelningar:

1. Avdelningen för skogsproduktion.
2. Avdelningen för skogsföryngring.
3. Avdelningen för botanik och marklära.
4. Zoologiska avdelningen.
5. Avdelningen för skogstaxering.
6. Genetiska avdelningen.
7. Avdelningen för arbetslära.

Förutom dessa avdelningar finns, gemensamma för institutet, ett kontor för matematisk statistik och ett kansli samt ett driftslaboratorium för markanalyser.

Institutet står under överinseende av en för skogshögskolan och institutet gemensam styrelse. Denna utgörs av cheferna för domänstyrelsen och skogsstyrelsen, skogshögskolans rektor och chefen för institutet såsom självskrivna ledamöter samt för närvarande sju av Kungl. Maj:t för en tid av tre år utsedda ledamöter.

Den närmaste ledningen av institutet tillkommer en av Kungl. Maj:t utsedd chef. Chefens huvuduppgift är att samordna och leda arbetet inom institutet samt uppehålla kontakten med andra forskningsgrenar och med den skogliga praktiken.

De olika avdelningarna förestås av avdelningsföreståndare med professors ställning, som vid sin sida har en eller

flera försöksledare. Föreståndare och försöksledare har var och en sina särskilda forskningsområden. De biträds i sitt arbete av ett för de olika avdelningarna växlande antal assistenter, skogsmästare, skogstekniker, laboratoriebiträden och andra hjälpkrafter. Kontoret för matematisk statistik står under ledning av en försöksledare, som därvid närmast biträds av en assistent. Kansliet förestås av en förste byråsekreterare.

Forskningen vid institutet grundar sig huvudsakligen på analys och bearbetning av i fältet insamlat observationsmaterial. Fältarbetet är därför mycket omfattande. Institutet har sålunda flera tusen fasta försöksytor och tillfälliga undersökningsytor fördelade över hela landet. Dessutom disponerar institutet fem försöksparker med en sammanlagt areal av 4 700 ha skogsmark, nämligen Tönnersjöhedens försökspark i Halland, Siljansfors försökspark i Dalarna samt Svaribergets och Kulbäckslidens försöksparker i Västerbotten. Härtill kommer Bögesunds försöksfält invid Stockholm. För tillsynen av dessa anläggningar svarar närmast å desamma stationerade skogsmästare.

Resultaten av institutets verksamhet bekantgörs dels i särskilda publikationsserier, främst Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, dels i facktidsskrifter dels genom föreläsningar och praktiska demonstrationskurser.

III. Skoglig undervisning

Den högsta skogliga utbildningen erhålls vid skogshögskolan å Experimentalfältet utanför Stockholm. Efter en studietid vid denna av ca 4 år avlägges civiljägarmästarexamen. Numera finns

även möjligheter att efter mer specialiserade studier avlägga skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 69 inträdessökande till skogshögskolan 1959 antogs 36 som elever och av 59 in-

trädessökande 1960 antogs 37. År 1959 utexaminerades 28 civiljägmästare och 1960 34.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshanteringen, som erfordras bl. a. för förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och träförädling, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller ock realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader. År 1959 utexaminerades från skolan 20 skogsmästare och 1960 20. Av de 50 inträdessökande 1959 antogs 20 och av 52 inträdessökande 1960 antogs 20.

De åtta skogsskolornas (varav sju är statliga och står under domänstyrelsens tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshanteringen i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogvaktare, skogvaktare eller andra därmed jämförbara arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Älvsbyn, Hällnäs, Bispgården, Bjurfors, Bjärka-Säby, Östad och Kolleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Kurserna är ettåriga. Vid skolorna utexaminerades 1959 sammanlagt 167 elever och 1960 var antalet utexaminerade 166; av 252 sökande hösten 1959 antogs 165 nya elever och av 285 sökande hösten 1960 antogs 166 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av förberedande skogskurs. Dylik kurs anordnades 1959 vid fyra härför avsedda sko-

lor. Av dessa bedrevs två av domänverket (Storsund och Skinnskatteberg) och en av skogsstyrelsen i samarbete med skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län (Asa); den fjärde var privat (Gammelkroppa). Vid domänverkets båda skolor hölls två kurser om vardera fyra månader. I Asa pågick likaledes två kurser i vardera fyra månader, medan den i Gammelkroppa pågick i fem månader. Under 1959 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 206 elever och under 1960 204, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av de sökande.

Huvudparten av den statsunderstödda skogligen yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Verksamheten genomförs i nära samråd med skogsbrukets olika företrädare.

Yrkesutbildningen bedrivs i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsbrukare. Med grundutbildning förstås den undervisning av grundläggande natur som meddelas personer med ingen eller ringa yrkeserfarenhet, företrädesvis ungdom i åldern 15—25 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogligen ämnen.

Den allmänna grundutbildningen i skogligen yrkesarbete meddelas i årskurs 1 (lärlingskurser). Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare och skogsbrukare, bedrivs undervisningen vid dessa kurser gemensamt för båda grupperna. Lärlingskurserna utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolskeden) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och under fackmans ledning (praktikskeden). Under de senaste åren har försöksverksamhet med årskurs 2 startats. Dessa kurser

Tabell EF. Skoglig yrkesutbildning läsåret 1959/60

Professional training in forestry in the year 1959/60

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kurstyp Type of course	Domänverket The State Forest Service			Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. Companies, associations etc.			Skogsvårdsstyrelse County Forestry Board		
	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days	Antal kurser No. of courses	Antal elever No. of pupils	Antal elev-dagar No. of pupil-days
1. Grundutbildning Vocational training									
11. Ungdomskurser Courses for young people									
avslutade (completed)	—	—	—	—	—	—	32	421	27 751
pågående (continued)	—	—	—	—	—	—	1	11	495
12. Årskurs 1 First year's course									
avslutade (completed)									
skolskeden (theoretical) ...	3	45	3 825	6	69	2 870	54	772	64 191
praktikskeden (practical) ...	—	—	7 875	—	—	9 401	—	—	80 334
pågående (continued)									
skolskeden (theoretical) ...	—	—	—	3	34	1 465	4	72	4 904
praktikskeden (practical) ...	—	—	—	—	—	5 772	—	—	6 009
13. Årskurs 2 Second year's course									
skogshushållning	—	—	—	—	—	—	6	71	4 084
forest management									
hästkörning	—	—	—	—	—	—	2	25	1 222
hauling, horse									
2. Vidareutbildning Continuation courses									
21. Drivning Felling and hauling									
21.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	1	15	15	11	76	152
6-12 » 6-12 »	—	—	—	—	—	—	19	218	2 119
≤ 13 » ≤ 13 »	—	—	—	2	24	720	9	120	2 861
21.2 Motorsågning Motorsawing									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	36	273	683	1	10	30	28	287	805
6-12 » 6-12 »	13	104	624	19	190	1 140	145	1 402	8 434
21.3 Körning, häst Hauling, horse									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	12	146	730	75	976	1 716	25	308	704
6-12 » 6-12 »	—	—	—	4	48	540	19	191	1 200
21.4 Körning, traktor Hauling, tractor									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	3	19	57	3	44	264
6-12 » 6-12 »	—	—	—	—	—	—	1	16	773
≤ 13 » ≤ 13 »	—	—	—	1	8	176	—	—	—

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
21.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... <i>Courses with written and oral instruction</i>	—	—	—	1	14	70	16	207	1 040
21.6 Instruktionsverksamhet <i>Instruction-days</i>	—	—	—	32	257	293	458	2 679	2 896
21.7 Övriga kurser <i>Other courses</i>	2	17	102	6	86	530	—	—	—
22. Skogshushållning <i>Forest management</i>									
22.1 Allmän General									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	—	—	—	3	25	111
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	4	41	235
≤ 13 » ≤ 13 »	—	—	—	—	—	—	7	80	1 883
22.2 Beståndsanläggning <i>Establishing of stands</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	21	215	645	1	22	66
6—12 » 6—12 »	—	—	—	1	10	60	3	36	216
22.3 Beståndsvård <i>Tending of stands</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	15	504	600	52	609	1 441
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	5	52	415
22.4 Skogsmätning <i>Timber-measuring</i>									
≤ 5 dagar ≤ 5 days	—	—	—	192	3 846	3 999	3	37	101
6—12 » 6—12 »	—	—	—	—	—	—	71	852	5 129
22.5 Kombinerad skriftlig och muntlig undervisning ... <i>Courses with written and oral instruction</i>	—	—	—	2	132	216	122	1 343	7 568
22.6 Övriga kurser <i>Other courses</i>	—	—	—	3	37	111	—	—	—
3. Förmansutbildning <i>Courses for foremen</i>									
31. Allmän General	2	43	258	6	81	5 538	6	73	3 084
32. Handledare <i>Instructors</i>	—	—	—	—	—	—	1	6	12
33. Fortbildning <i>Advanced training</i>	—	—	—	18	243	2 216	1	10	120
4. Skogsbetonade fortsättningskolor <i>Continuations schools with emphasis on forestry</i>	6	90	5 400	21	417	15 486	231	3 361	144 024
5. Övriga kurser <i>Other courses</i>	—	—	—	5	56	898	—	—	—
6. Skogsundervisning vid lantmannaskolor <i>Silvicultural instructions at farm schools</i>									
— 50 timmar	—	—	—	—	—	—	28	666	—
51—120 »	—	—	—	1	41	—	28	613	—
121—200 »	—	—	—	5	105	—	9	212	—
201—300 »	—	—	—	5	95	—	10	160	—
301—400 »	—	—	—	1	13	—	6	136	—
401— »	—	—	—	1	12	—	—	—	—

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1959/60.

Län	Fastighetens namn	Prod. skogs- mark ha	Antal elev- platser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogs- mark ha	Antal elev- platser	
			som- mar	vin- ter				som- mar	vin- ter
Nb	Björkfors	(905)	18	18	Ör	Åkerby	(206)	24	24
	Tärendö	200	—	—	Vstm	Västsura	617	28	28
	Lidmyrliden	1	18	18	Ups	Frossarbo	166	16	16
	Radnejaur	1	18	18					
Vb	Tväråselet	1	18	18					
	Bäcksjö	570	16	16	Sth	Ladvik	563	24	24
	Hammar	229	14	14	Sdm	Vallmotorp	250	34	34
	Småbacka	93	14	14	Ög	Skullebo	287	20	20
Jtl	Vågnäs	(184)	16	16	Skb	Gårdsjö	(957)	12	12
	Halåsen	342	30	30		Klagstorp	(500)	16	16
	Persåsen	(250)	16	16					
	Vågdalen	(200)	26	26					
Vnr	Ljungaskog	263	18	16	Äbg	Rådde gård	(170)	16	16
	Bredbyn	(700)	14	14		Fredriksborg	1	16	16
	Skedom	421	38	38		Laxsjön	1	18	18
	Skogsgården				Jkp	Trollebo	348	24	24
Gvl	Junsele	(250)	16	16	Krb	Asa	(383)	16	16
	Viken	(240)	26	26	Klm	Lidhem	335	28	28
	Kratte Masugn	338	42	42	Gtl	Hejdes	240	16	16
	Friggesund	(250)	—	—	Gbg	Hensbacka	215	14	14
Kpb	centr.sk.				Hl	Lia	(161)	14	14
	Ljusdal centr.	(1 200)	—	—	Bl	Sjöarp	160	18	18
	verkst.sk.				Krs	Breanäs	89	24	24
					Mlm	Ullstorp	109	8	8
Vrm	Rankhyttan	450	30	30					
	Dådran	1	16	16					
	Opsaheden	1	12	12					
	Särna	1	12	12					
	Östäng	1	16	16					
	Södra Viken	350	30	30					
	Lundsholm	1	12	12					
	Geijersholm	1	16	16					

¹ ej avgränsade övningsområden.

Uppgifter inom parentes anger annan ägare än skogsvårdsstyrelsen.

specialinriktas på skilda linjer. Under 1959/60 anordnades dylika kurser i skogshushållning och hästtransport och under 1960/61 även i maskinteknik. Även denna utbildning består av skol- och praktiskskeden.

Vidareutbildningen är uppdelad på

två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dylikt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanering, aptering m.m. av värde för

driften av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas vid särskilda förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till kursdeltagarna utgår elevunderstöd samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid.

Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har inrättats vid ett tiotal lantmannaskolor.

En mycket omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (genom skogsdagar, utställningar, föredrag, ambulerande instruktörer) förbereder och kompletterar den kursmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även av domänverket samt av vissa skogsbolag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under läsåret 1959/60 redovisas i tabell EF.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildningsverksamhet är i flertalet län koncentrerad till styrelsernas skogsbruksskolor. Såsom framgår av sammanställningen på sid. 114 ägde eller disponerade under året 20 av landets 24 skogsvårdsstyrelser fastigheter med lokaler för undervisningsändamål. 1945 innehade endast nio skogsvårdsstyrelser sådana fastigheter. En kraftig utbyggnad och upprustning av skogsbruksskolorna pågår.

IV. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skogliga verksamhetsområden lämnas härnadan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sålunda behandlas först ideella föreningar, därefter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

1. Ideella föreningar

Skogssällskapet, bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med uppgift — en-

ligt av Kungl. Maj:t fastställda stadgar — att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbättrad skogsvård. Sällskapet söker intressera primärkommuner och landsting m. fl. för att förvärva och istandsätta kalmarker och vanvårdade skogsmarker. Genom att medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill Sällskapet jämväl skapa goda föredömen i bygderna. Även församlingar, stiftelser, sambruksföreningar m. fl. och, i vissa fall, sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla Sällskapets bistånd.

Under 1959 tog Sällskapet befattning med 498 st olika förvaltningsenheter

omfattande sammanlagt 214 000 ha samt under 1960 med 512 st förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 222 000 ha. Sällskapetets personal bestod av ett 80-tal personer, därav 12 jägmästare och 44 skogvaktare.

Svenska skogsvårdsföreningens syfte är att verka för skogsvårdens främjande, främst genom anordnande av möten, överläggningar och exkursioner samt utgivande av publikationer. Föreningen ägnar också sin uppmärksamhet åt naturskydd, landskapsvård samt jaktvård. Antalet medlemmar i föreningen var vid utgången av år 1960 9 729. Förutom tidskrifterna »Skogen» och »Svenska skogsvårdsföreningens tidskrift» utges från föreningen diverse upplysningsskrifter, en skogskalender m. m.

Stiftelsen Skogsveckans uppgift är att under benämningen »Skogsveckan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skogsnäringens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammanträden för behandling av för skogsnäringen betydelsefulla frågor. 55 organisationer är anslutna.

Norrlands skogsvårdsförbund, som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exkursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» och fr. o. m. 1960 tidningen »Skogs Norrland». Förbundet har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Praktisk skogshandbok», »Handledning i skogshushållning» och »Den nordsvenska skogsmar-

ken». Dessutom utges nu en serie populära upplysningsskrifter.

Västra Sveriges skogsvårdsförbund som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt intresserade personer till diskussion och meningsutbyten samt att verka för skogsodling inom de vidsträckta kalmarksområden, som av ålder funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började arbeta även för åstadkommande av bättre beståndsvård, främst ungskogsrojning.

Verksamheten bedrivs huvudsakligen inom Älvsborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Förbundet söker intressera skogsägarna att bilda skogsvårdsföreningar eller skapa skogsbruksområden i avsikt att få till stånd intensivare skogsvård och understödjer även genom lämnande av bidrag bildande av sådana sammanslutningar. Dessutom anordnas diskussionsmöten och exkursioner.

Förbundet utger regelbundet en årskrift med redogörelse för årets verksamhet och med inlägg i skogliga frågor. På förbundets initiativ och med dess ekonomiska stöd startades Östads skogsskola i november 1958.

Sveriges skogsägareförbund utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsbolagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Dettas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattepolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och övriga frågor,

som berör skogsbruk, jordägarerätt, social jordlagstiftning, skogsbeskattning, skogligt transportväsende, skogsundervisning och skogsforskning m. m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propaganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävande av det större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerar en sammanlagd areal av ca 5,6 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradsallmänningsförbund, i vilket samtliga 60 häradsallmänningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befrämja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarata allmänningsdelägarnas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet har till ändamål att utgöra ett samband mellan dem, som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning och närbesläktade spörsmål, samt att gagna flottningsväsendets utveckling i olika avseenden. Förbundet deltar med 6 delegater i det Nordiska flottningsrådet och samarbetar sålunda verksamt med flottningsorganisationer i Finland och Norge. Förbundet verkar bl. a. genom föreläsningar (2 dagar under varje skogsvecka), utredningar, studieresor och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation, numera kallad Svenska flottledsförbundets årsbok (1 000 ex.), som innehåller årsmötesföredrag, exkursionsreferat, flottningstekniska artiklar samt matrikel över anslutna ledamöter (1959: 41 flottnings-

föreningar, 5 skogsindustrier samt närmare 350 personliga ledamöter).

Svenska jägareförbundet, som stiftades 1830, verkar för viltvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvårdsfonden. Under förbundet sorterar tjugofem länsjaktvårdsföreningar, till vilka omkring 2 000 lokalorganisationer varit anslutna. Antalet medlemmar var 68 000 aktiva och 116 000 passiva. Förbundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl. a. genom kurser för jaktvårdare och blivande jaktvårdskonsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk jakt» (upplaga omkring 80 000 ex.).

2. Föreningar för skoglig växtförädling

Föreningen Skogsträdsförädling började sin verksamhet den 1/4 1959 genom sammanslagning av Föreningen för växtförädling av skogsträd och Sällskapet för praktisk skogsförädling. Till föreningen är som stödjande medlemmar anslutna domänstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser, samtliga skogsägarföreningar samt huvudparten av svenska skogsbolag och en del allmänningsskogar. Föreningen har till syfte att bedriva praktisk, servicebetonad, skoglig växtförädling och föryngringsforskning av betydelse för denna serviceverksamhet samt att utöva konsultande verksamhet för medlemmarnas räkning och medverka till att gjorda erfarenheter och uppnådda resultat omsättes i praktiken. Föreningens verksamhetsområde omfattar hela landet, som indelats i fyra distrikt, nämligen norra distriktet, med Sundmo försöksstation, mellersta distriktet, med Uppsala som huvudort, sydvästra distriktet med Brunsbergs försöksstation, samt

sydöstra distriktet, med Ekebo försöksstation.

Föreningen har utgett berättelse över verksamheten 1959 samt årsbok 1960, vari redogörelser lämnats för de olika distriktens forskning och service. Förutom genom medlemmarnas avgifter har verksamheten bekostats av anslag från Fonden för skoglig forskning samt av avkastning från egna fonder och genom försäljning av ympar m. m.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförrädlings och genetik är dels ett forum för vetenskapliga programdiskussioner på den skogliga växtförrädlings och skogsgenetikens område och dels ett samordnande organ för den skogliga fröplantageverksamheten.

Nämnden är sammansatt av representanter för skoglig forskning och administration samt för det praktiska skogsbruket. I samarbete med de skogliga förädlingsorganen i Sverige har nämnden under anläggning 91,5 ha egna forskningsplantager, lika fördelade på Syd-, Mellan- och Nordsverige. Dessa plantager skall tjäna det dubbla syftet att dels utgöra grunden för en utbyggnad av de skogliga fröplantagerna, dels effektivt bidra till att föra forskningen inom plantageområdet framåt. Allt eftersom forskningsplantagerna realiserats och erfarenheter rörande plantagernas anläggning och skötsel vunnits, har domänverket och skogsvårdsstyrelserna i större omfattning börjat anlägga skogsfröplantager, s. k. *allmänna plantager*.

Av den planerade allmänna plantagearealen om 550 ha har hittills ympar motsvarande en färdigställd areal av ca 200 ha utplanterats. Anläggningen av dessa plantager sker under samverkan mellan nämnden, genetiska avdelningen vid Statens skogsforskningsinstitut och numera Föreningen Skogs-

trädsförrädlings. Samarbetsnämnden sorterar i administrativt hänseende under skogsstyrelsen.

3. Ekonomiska intresseföreningar

Skogsägareföreningarna, som under 1920-talet bildades i olika delar av landet, var antingen ideella, med huvudsyfte, att verka för ökat intresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, eller ekonomiska föreningar vars arbetsuppgifter även omfattade försäljning av medlemmarnas skogsprodukter. Under 1930-talet upptog samtliga ideella föreningar försäljningsverksamhet på sitt arbetsprogram och ombildades därvid till ekonomiska föreningar. 1932 bildades föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl. a. genom att föra deras talan inför statsmakterna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbrukets organisationer.

I det följande lämnas en del sifferuppgifter om Riksförbundets och föreningarnas verksamhet vid slutet av 1960, varvid motsvarande tal för 1959 och 1958 sättes inom parentes.

Medlemsantalet i de till Riksförbundet anslutna 23 skogsägareföreningarna var vid 1960 års slut 127 607 (126 321) med en produktiv skogsmarksareal av 6 580 019 ha (6 533 060).

Jämsides med merkantil och industriell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda informeras medlemmarna bl. a.

om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spørsmål, om organisationsfrågor o. s. v. Föreningarna anordnar, dels själva och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna och andra organisationer, s. k. skogsdagar med demonstrationer, föreläsningar, diskussioner samt lävlingar. Antalet sådana skogsdagar 1960 var 500 (352) med ett deltagarantal av ca 31 000 (ca 19 000). Kortare kurser har ordnats bl. a. 118 i aptering (98) med 2 437 deltagare (2 279), 6 i redskapsvård (20) med 190 deltagare (385) samt 18 andra kurser (9) med 389 deltagare (154). Vidare har biträdeshjälp lämnats vid 62 av skogsvårdsstyrelserna anordnade kursdagar (76) med 478 deltagare (727). Föredrag i organisatoriska, tekniska och ekonomiska ämnen har hållits vid 523 olika tillfällen (264) inför ca 19 000 åhörare (11 300). Undervisning har meddelats i lantmannaskolor vid 49 kursdagar (23) och med 433 elever (639).

Skogsägareföreningarnas verksamhet inom skogsvårdens område ökar successivt. Genom av föreningarna organiserade fasta arbetslag eller på annat sätt har för medlemmarnas räkning utförts hyggesrensning, bränning, markberedning, sådd, plantering, röjning, stämpling, dikning och vägbyggnad. Föreningarna har även utfört taxeringar och upprättat skogsbruksplaner för medlemmarnas räkning. Likaså har avverkningsarbeten, såväl vinter- som sommarhuggning, utförts för medlemmar som av någon anledning behövt hjälp. Samarbetet mellan enskilda skogsägare i form av skogsbruksområden eller bondeskogsdistrikt under ledning av en av skogsägareföreningen anställd inspektör har mötts av stort intresse från skogsägarnas sida. Vid 1960 års utgång var 56 sådana skogsbruks-

områden i verksamhet (38), omfattande ca 3 400 skogsägare (2 600) och ca 235 000 ha (200 000 ha).

Inom den skogsindustriella verksamheten har Skogsägarnas cellulosa AB (SCB) vid sin fabrik i Mönsterås under år 1960 producerat drygt 82 000 ton sulfatmassa och därmed överträffat den beräknade produktionskapaciteten i första utbyggnadsskedet. Under året har beslut fattats om utbyggnad till dubbla kapaciteten.

I Mörrum pågår programenligt uppförandet av en ny sulfatfabrik, AB Mörrums bruk, med en planerad produktionskapacitet av 140 000 ton.

Kapitalanskaffningen till Norrlands skogsägares cellulosa AB (NSCB) har slutförts under året, varigenom de enskilda skogsägarna och deras organisationer tecknat över 40 milj. kr som aktiekapital och industrilån. Därigenom är kapitalfrågan tryggad och bolaget avser att förvärva eller uppföra en sulfatfabrik i Norrland på plats, som ännu ej är definitivt bestämd.

I Skånes cellulosa AB har Broby pappersbruk ökat sin produktionskapacitet och utbyggnaden fortsätter. Inom Strömsnäs bruks AB har sulfatfabriken i Delary utbyggt, och i Strömsnäsbruk har ombyggnaden av säckpappersmaskinen slutförts, vilket möjliggör en kapacitetsökning med ca 60 %.

Under året har vidare påbörjats uppförandet av en lamellträfabrik på Gotland.

Skogsägareföreningarna och deras dotterföretag har under 1960 innehaft och drivit 19 ramsågverk, 30 arisågverk, 22 cirkelsågverk, 1 bandsågverk, 7 snickerifabriker, 10 impregneringsverk, 15 brädgårdar, 9 vedgårdar, 3 massafabriker med pappersbruk, i vilka egen produktion av slipmassa, sulfit- och sulfatmassa förädlas till papper,

papp och kartong, en spånskivefabrik, en kartongfabrik, en årfabrik och en mekanisk verkstad för tillverkning av brädgårdstruckar. Vid föreningarnas och dotterföretagens sågverksanläggningar har under året producerats inalles 89 800 stds (73 504), varav 54 400 stds ramsågat virke (46 450) och 35 400 stds band-, ari- och cirkelsågat virke (27 054). Genom legosågning har därutöver försågats 4 300 stds (5 811). Tillverkningen av massa har uppgått till 150 000 ton (82 000) för export och vidare förädling i egna industrier och produktionen av papper, papp och kartong till ca 87 000 ton (65 000), som delvis vidareförädlats till säckar, emballage m. m.

Riksförbundet har för föreningarnas räkning under året exporterat props, massaved, stolpar, slipers och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 21 milj. kr (24). Härtill kommer en ganska omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1960 ca 504 milj. kr (367) eller totalt ca 710 milj. kr (537), om även dotterföretagens omsättning medräknas.

Jordbrukarnas föreningsblad, Riksförbundets officiella tidningsorgan, har genom samprenumeration utgått till organisationens samtliga medlemmar, som däri fortlöpande informerats i aktuella föreningsangelägenheter och skogliga spørsmål. Tidningen har utgått i en upplaga av ca 350 000 ex. Riksförbundets facktidsskrift »Skogsägaren» har utkommit med 12 ordinarie nummer i en upplaga av 32 000 exemplar samt ett extranummer i en upplaga av 87 000 exemplar.

Nordspenska virkesföreningen, Hålsinglands virkesförening samt Väst-

svenska och Sydspenska virkesföreningarna har till syfte att tillvarata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Västsvenska virkesföreningen omhänderhar även flottningarna i Upperudsälvens flodsystem (Dalslands kanal). Inom de områden där skogsindustrierna icke sammansluttat sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enahanda syftemål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sagts.

4. Arbetsmarknadens föreningar

Föreningen Skogsarbeten utgör arbetsgivarorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr. o. m. Olandsån och norrut).

Medlemmar i föreningen är:

- A idkare av skogsbruk och rundvirkeshantering
- B idkare av flottning
- C » » flottläggning
- D » » virkesmätning

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikt. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare; den ingriper därmed i praktiskt taget alla arbetsmarknadsspörsmål inom sitt verksamhetsområde, ehuru lönefrågorna kommer i främsta rummet. — Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsområdet, samtliga

flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmättningsföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen står tillsammans med domänverket som stiftare av Forskningsstiftelsen SDA, varom mera nedan.

Svenska lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbetsgivare inom jordbruket och trädgårdsnäringen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Föreningen tillvaratar medlemmarnas gemensamma intressen bl. a. genom att förhandla om kollektivavtal, yttra sig i lagstiftningsfrågor, verkställa utredningar och genom arbetsstudier medverka till rationalisering.

Föreningen hade 1960 10 430 medlemmar (f. å. 10 671) representerande 643 652 ha jordbruk (f. å. 656 663) och 1 087 508 ha produktiv skogsmark (f. å. 1 093 321).

De tre södra virkesmättningsföreningarna bildar en särskild grupp inom föreningens skogssektion, vidare finns en grupp omfattande ett trettiotal skogsplantaskolor och i den allmänna sektionen ingår bl. a. 120 sågverk.

I såväl skogligen avtalsfrågor som i Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA) samarbetar föreningen med domänverket.

Föreningen utger Svenska Lantarbetsgivareföreningens Tidskrift.

Värmlands och västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening (Vevebe) är en samanslutning av skogs-, flottnings- och virkesmättningsarbetsgivare i Värmland jämte angränsande delar av Älvsborgs, Örebro och Kopparbergs län. Antalet medlemmar är 53, varav 40 skogsbolag, 12 flottningsföreningar och 1 virkesmättningsförening.

Föreningen, vars kansli är beläget i Filipstad, har som sin huvuduppgift att för medlemmarnas räkning träffa

kollektiva arbets- och löneavtal beträffande skogs-, flottnings-, virkesmättnings- och därmed förknippade arbeten samt att stå medlemmarna till tjänst i frågor rörande avtalens tillämpning liksom också i andra spörsmål rörande förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare.

I syfte att åstadkomma ändamålsenliga betalningssystem för de olika arbetena äger ett fortlöpande samarbete rum med Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA).

Arbetstagarparten representeras av:

1. Till Landsorganisationen anslutna *Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet*, som förhandlar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare, virkesmätare m. fl. arbetsgrupper inom skogsbruket. Förbundet, som har ca 41 000 medlemmar, har sitt säte i Gävle och omspanner med sin verksamhet hela riket.

2. *Riksförbundet Landsbygdens folk* (RLF), som är en bondeorganisation omfattande hela landet, har ca 200 000 medlemmar. Förbundet förhandlar bl. a. om löner för skogskörningsarbete och kolningsarbete, ca 35 000—40 000 av medlemskåren beröres av dessa förhandlingar. Arbetet utföres i huvudsak såsom binäring till det ofullständiga jordbruket.

5. Föreningar för skogsbrukets rationalisering

Forskningsstiftelsen SDA:s (förutvarande Föreningen Skogsarbetens och Kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning) verksamhet har framför allt under de senare åren inriktats på att genom arbets-, tids- och metodstudier samt försök av olika slag rationalisera redskap, maskiner och arbetsmetoder

m. m. i första hand för avverkningsarbetet. Studier i avsikt att förbättra skogsbrukets arbets- och löneavtal intar ävenledes en framskjuten plats på arbetsprogrammet. Stiftelsen är organiserad på tre forskande avdelningar, en *teknisk avdelning* med *försöksstation* i Lycksele, en *arbetsstudieavdelning* och en *utredningsavdelning*. Det undersökningsmaterial avdelningarna insamlar bearbetas av en särskild *bearbetningsavdelning*, som sorterar under utredningsavdelningen. För att tillgodose kraven på förmedlings- och propagandaverksamhet finns en *förmedlingsavdelning*, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer och en omfattande kursverksamhet m. m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringsfrågor upprättades 1948 en *arbetsstudienämnd* med representanter från forskningsstiftelsen samt från Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk. — Forskningsstiftelsen SDA:s verksamhet under 1960 har bl. a. omfattat fortsättning och avslutning av de brett upplagda undersökningarna över huggningsarbete såväl på barmark som på snötäckt mark. Liksom föregående år har den maskinella barkningen studerats. Årets studier har framför allt gällt mekaniserad hantering i samband med denna barkningsform. Studier av barmarkskörning med häst har utförts i avsikt att öka kännedomen om terrängfaktorns inverkan. Under vintern har jämförande studier med körning i terräng av brosslat virke och virke hopdraget i 3—5 bitar eller rus-

hugget genomförts. I samband med fortsatta studier av terrängkörning med traktor har under året omfattande studier verkställts av lastning med olika traktormonterade lastningsapparater och under vintern och våren har lastbils-lastning med olika former av griplastare och gaffellastare studerats inom SDA:s hela verksamhetsområde. Genom insamlande av en mycket omfattande statistik över hela verksamhetsområdet har metoder och vägkostnader vid mekaniserad terräng- och basvägstransport granskats. De under flera år provade metoderna för vinterupptagning av vägar genom olika former av snöpackning har pågått också under 1960 och får nu betraktas såsom för tillfället avslutade. SDA har fortsatt sina tidigare påbörjade studier över dragförmågan och rullningsmotstånd hos skilda typer av traktorband. I samarbete med särskilt tillkallad expertis och de övriga arbetsstudieavdelningarna har skogsbrukets maskinkostnader utretts.

Till uppdragsgivare och utomstående har arbetsstudieresultaten förmedlats dels genom en omfattande kursverksamhet, dels genom utgivande av olika publikationer såsom Meddelanden, Redogörelser, Redskapsboksblad, Aktuell Information, Referat m. m. Kortare reportagefilmer rörande olika former av terrängtransporter har under året upptagits.

Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA) i Filipstad har som medlemmar 6 större skogsbolag inom Värmland med närliggande områden. Föreningen utför arbetsstudier och undersökningar för avtalsfrågor och rationalisering inom skogsbruket samt verkar för bättre redskap, arbetsmetoder och organisationsformer inom främst avverkningsarbetet. Föreningen förfogar över en verkstad för redskapsservice

och tekniska försök. Vunna erfarenheter och resultat förmedlas bl. a. genom skriftliga redogörelser och kursverksamhet.

Under 1959 har påbörjats omfattande huggningsstudier för underlag till nytt avtal.

Verksamheten har vidare innehållit fortsatta studier och fysiologiska mätningar rörande samordning huggningskörning, undersökning över arbetsmetodiken vid huggning, prestationsstudier och vidareutveckling av ny barkningsmaskin, försök med hantning av klenvirke, studier och förbättringar av vinschar, utredning av lastning vid biltransport, studie över mosdragning av virke, undersökning rörande hästens draganordningar, vidareutveckling av hästredskap, studier angående plantering och maskinell röjning.

Tekniska avdelningen har under 1959 följt upp och provat nyutkomna huggnings- och körningsredskap, konstruerat och provat bl. a. påhängsvagn för traktor, snöpackningsvält, bakkälke som komplement till VSA lunnkälke och ändamålsenliga skaklar, utfört slitageprov med hästskor, provat hjulutrustning för lunnkärre och konstruerat rekstopp för VSA lunnkälke.

I samarbete med SDA och MSA har behandlats tekniska frågor rörande provningsapparater, lastapparater, lastfordon för traktorer m. m. En ny form av motorsågsservice har startats.

Kursverksamheten har omfattat bl. a. förvaltdagar med presentation av aktuella frågor, kurs i arbetsledningspsykologi, förmansutbildning samt övervakning av skogsbetonade fortsättningskolor.

Mellan- och Sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl. a. att utföra undersökningar och arbets-

studier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, kartlägga och beskriva inom skogsbruket använda arbetsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade sambandet med arbetstagareorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska lantarbetareförbundet.

MSA är organiserat på två forskande avdelningar, arbetsstudieavdelningen i Bromma och försöksstationen i Katrineholm.

Under 1959 har arbetsstudieverksamheten dominerats av undersökningar inom områdena huggning och mekaniserad terrängtransport.

Huggningsundersökningarna skall belysa arbetssvårigheten vid huggning med motorsåg vid olika arbetsobjekt. De avses ge underlag för diskussioner mellan avtalsparterna om en revidering av nuvarande huggningsavtal.

Försöken att mekanisera det första ledet i virkestransporten, från stubben till bilväg, har omfattat dels transport efter traktor och dels användning av fristående vinsch. Traktorstudierna har inriktats på att utveckla effektiva metoder för lastning och lossning samt på valet av transportredskap. Delar av undersökningarna har registrerats på film.

Mätningar av markgrepp och slirning vid körning med traktorer och lastbilar på snö- och isvägar har genomförts.

Ett nytt lunningsredskap för körning

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning från

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse SFS nr 239/1948 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen utom häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder, skogsdikning och röjningsgallring i stavaskog.
Anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsvägsanslaget» kungörelse SFS nr 530/1943 med ändringar).	Skogar under skogsvårdslagen.	Byggande av skogsväg och — med hänsyn till skogliga transporter be- tingad — förbättring av annan en- skild väg.
Anslaget till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. (»Norrländska skogsproduktionsan- slaget» kungörelse SFS nr 599/1940 med ändringar).	Skogar i Norrland under skogs- vårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, ehuru vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslagets tillämpningsom- råde.	Samma åtgärder, som kan stödjas med bidrag från skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen, samt — i lappmarkerna — betesanläggning och röjningsgallring i plant- och ungskog.
Prisutjämningsmedel till återupp- byggnad av skogsbeståndet (kungö- relsen SFS nr 374/1949 med änd- ring).	Skogar under skogsvårdslagen ut- om häradsallmänningar.	Återväxtåtgärder.

¹ *Kategori A* Enskilda personer som äger fastighet eller fastigheter med ett sammanlagt värde av högst omkring 100 000 kr. Har ägaren väsentliga inkomster, som ej härflyter från hans fastighet, t. ex. av särskilt yrke, hänföres han dock till kat. B.
Kategori B Under kat. A nämnda undantag samt övriga enskilda personer
Kategori C Juridiska personer såsom kommuner, bolag, allmänningar m. fl. utom vissa allmänningar i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker, vilka är särskilt nämnda i kungl. kungörelse 287/1947, och som skall hänföras till kat. A.
Undantagsbestämmelser I fråga om återväxtåtgärder inom skyddsskogsområde hänföres alla markägare till kat. A.

de särskilda skogsvårdsanslagen under budgetåret 1959/60

Vissa bestämmelser om bidrags- givning	Vanligen tillämpad procentsats	Särskilda bestämmelser om bi- dragsprocent m. m.
Bidrag utgår huvudsakligen för sådana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarligen otillfredsställande skogstillstånd (skogsvårdslagen § 17).	<i>Skogsdikning:</i> Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %² <i>Övriga åtgärder:⁴</i> Kat. A 50 %¹ Kat. B 50 % Kat. C 50 %²	Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximiprocent är 60.
Vid beviljande av bidrag till vägbyggnader skall företräde givas åt företag, där delägarna är många eller där behovet av bidrag med hänsyn till delägarnas ekonomiska ställning är särskilt stort.	<i>Större skogsväg (stamväg):</i> Kat. A 50 % Kat. B 50 % Kat. C 25 %³ <i>Mindre skogsväg:</i> Kat. A 40 %¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %²	Högre bidragsprocent än 50 för stamväg och 40 för annan skogsväg kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.
S. k. skogsvårdsområde bildas. Markägarna förbinder sig att utföra alla i en skogsvårdsplan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).	<i>Lappmarkerna och svärförnygrade skogar i Jämtlands län:</i> Kat. A 60 %¹ Kat. B 60 % (De angivna procentsatserna gäller dock ej för väganläggning, vilken åtgärd i ringa omfattning understöts med bidrag från detta anslag.) <i>Området i övrigt:</i> De procentsatser, som för motsvarande åtgärder angivits härövan under skogsförbättrings- och skogsvägsanslagen.	Bidragen till betesanläggning är maximerade på så sätt, att procentsatserna i regel tillämpas på en anläggningskostnad av högst 2 000 kr/ha. Bidrag till skogsdikning utgår endast i undantagsfall, ävensom bidrag till kategori C oavsett slag av åtgärder.
Bidrag utgår för återväxtåtgärder efter äldre avverkning, vilka omfattas av sådan reproduktionsplikt, som av särskilda skäl icke ansetts kunna utkrävas (»formell reproduktionsplikt»). Avverkningen, som utlöste reproduktionsplikt, skall ha varit utförd senast omkring år 1940.	Kat. A 50 % ¹ Kat. B 25 % Kat. C 25 %	För att bidrag av medlen överhuvudtaget skall utgå, skall markägaren ha utfört andra återväxtåtgärder i »normal omfattning». Bidragsmedlen skall alltså åstadkomma en <i>utökad</i> verksamhet med återväxtåtgärder.

- ² Bidrag beviljas markägare av kat. C huvudsakligen endast i sådana fall där denne ingår som delägare i företag, vilket med hänsyn till övriga delägares insats bör stödjas.
- ³ I fråga om sådan stamväg, som genom anslutning i båda ändar till genomfartsvägar eller på annat sätt medför stor allmännytt, liksom om andra särskilda skäl föreligger, må dock även för kategori C bidrag utgå med 50 %.
- ⁴ Före den 26 augusti 1959 utgick bidrag med 25 % till markägare av kategorierna B och C.

med häst har tillkommit i form av en kärra uppburen av två handboggier.

Under året har ett större antal egna skrifter distribuerats till medlemmarna avseende resultat av genomförda undersökningar. Förmedlingsverksamheten har i övrigt omfattat hästkörarkurser och kurser inom specialområden hos enskilda medlemsföretag samt anordnandet av exkursioner i samband med pågående fältarbeten.

MSA har under 1960 avslutat de under 1959 påbörjade huggningsundersökningarna. En utredning angående kostnader för motorsågar har påbörjats där ett antal huggare för kostnadsstatistik.

Försöken avseende mekaniserad terrängtransport har fortsatt och speciell uppmärksamhet ägnats samarbetet mellan huggaren och traktorköraren. I syfte att utöka materialet från traktorstudierna har MSA medverkat till att viss statistik föres vid ett antal traktordrivningar hos olika medlemsföretag.

En studie av virkestransport i svår terräng, med det vid MSA:s försöksstation konstruerade bandförsedda lunningsredskapet, har utförts.

Tidigare års undersökningar rörande markgrepp hos traktor och lastbildriv-

hjul har avslutats. Funktions- och hållbarhetsprovning av gummifendrar på traktorband har genomförts.

På uppdrag av armétygförvaltningen har ett anspanssfordon för armén konstruerats.

Förmedlingsverksamheten har, såsom under tidigare år, omfattat distribution av föreningens publikationer. Vidare har anordnats kurs för yrkesverksamma hästkörare, informationskurser för skogsägare samt exkursioner i samband med pågående fältarbeten. Föreningen har dessutom tagits i anspråk för en rad angelägenheter förknippade med verksamhetens syfte.

Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC) bildades 1951 som ett samarbetsorgan för arbetsstudieorganisationerna SDA, VSA och MSA med syfte att — för undvikande av onödigt dubbelarbete — samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter samt att verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten.

Beträffande virkesmätningsföreningarnas och flottningsföreningarnas verksamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flottning.

V. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidragsverksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslöshet.

Bland ifrågavarande skogliga åtgärder märks skogsodling, dikning, skogsvägbyggnad m. m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undan-

tagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning, t. ex. tidigare åker- och betesmarker.

För budgetåret 1959/60 har av riksdagen anvisats under anslaget till vägbyggnader å skogar i enskild ägo, norrländska skogsproduktionsanslaget samt statens skogsförbättringsanslag samman-

Tabell GH. Av riksdagen anvisade¹ medel under de särskilda skogs- vårdsanslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement:

Budgetår <i>Budget- year</i>	Statens skogsut- diknings- anslag ² <i>Forest draining grants</i>	Statens skogsod- lingsan- slag <i>Reforest- ation grants</i>	Tillfäl- liga skogs- vårdsan- slaget <i>Tempora- ry grants for silvi- cultural purposes</i>	Anslaget till väg- o. flott- ledsbygg- nader ³ <i>Road- building grants</i>	Norr- ländska skogs- produk- tionsan- slaget <i>Forest produc- tion grants for Norr- land</i>	Vedutsy- ningsan- slaget <i>Grants for marking etc.</i>	Anslag till om- kostna- der i samband m. inköp och lösen av ved <i>Grants for pur- chases of fuel wood</i>	Statens skogsför- bättrings- anslag <i>Forest improve- ment grants</i>	Summa <i>Total</i>
		Reservationsanslag				Förslagsanslag			
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	340	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 000	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/54	—	—	—	1 800	1 200	—	—	1 700	4 700
1954/55	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600
1955/56	—	—	—	2 500	1 500	—	—	2 100	6 100
1956/57	—	—	—	2 800	1 600	—	—	2 300	6 700
1957/58	—	—	—	7 500	1 700	—	—	2 500	11 720
1958/59	—	—	—	7 700	1 700	—	—	2 600	12 000
1959/60	—	—	—	7 700	1 700	—	—	3 600	13 000

¹ Av de angivna summorna har Kungl. Maj:t i vissa fall spärrat delbelopp, som i allmänhet ställts till förfogande under senare budgetår.

² T. o. m. budgetåret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximerad dispositionsrätt.

³ Fr. o. m. den 1/7 1957 har det tidigare anslaget uppdelats i två, ett för vägbyggnad och ett för flottledsbyggnad m. m. Försättningsvis redovisas enbart vägan-slaget.

⁴ Därav 100 000 kr på tilläggsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

lagt 13,0 milj. kr. Dessutom har för återuppbyggnad av skogsbeståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diversemedelsfonden för prisutjämningsavgifter. De för berörda skogsvårdsanslag gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattade i tablå å sidorna 124—125.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell GH, sid. 127, utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåret 1959/60 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabell 42. Under budgetåret

har från skogsvägsanslaget anvisats bidrag med 7,5 milj. kr. Från skogsförbättringsanslaget anvisades 3,6 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 1,7 milj. kr. Inalles tilldelades således bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder under budgetåret 1959/60 med 12,8 milj. kr. Förutom från ovan nämnda ordinarie anslag har medel ställts till förfogande i arbetslöshetsbekämpande syfte. Sålunda har skogsvårdsstyrelserna tilldelats 10,6 milj. kr från beredskapsanslaget för bedrivande av vissa statliga beredskapsarbeten och arbetslöshetskurser inom det skogliga området.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal, 13 178 milj. ha, täcks en tredjedel eller 4 405 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmark på följande sätt (enligt FAO:s. Yearbook of Forest Products Statistics 1960, tabell 44):

	Milj. ha	%
Europa (utom USSR)	141	3,2
USSR	1 131	25,7
Nordamerika	733	16,6
Centralamerika	74	1,7
Sydamerika	957	21,7
Afrika	753	17,1
Asien (utom USSR)	520	11,8
Oceanien	96	2,2
Hela världen	4 405	100,0

En stor del av skogen är emellertid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Enligt FAO:s ovannämnda årsbok 1960 är den procentuella andel skogsmark, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2
USSR	0
Nordamerika	45
Centralamerika	26
Sydamerika	71
Afrika	50
Asien (utom USSR)	37
Oceanien	73
Hela världen	38

Av tablan framgår att vidsträckta skogar i Sydamerika, Afrika och Nordamerika allttjämt ligger oåtkomliga för lönsam exploatering. Enligt FAO:s årsbok 1960, tabell 44, betecknar Sovjetunionen nu all sin skogsmark som tillgänglig för exploatering. I föregående årsbok angavs andelen skogsmark icke tillgänglig för exploatering till 43 %. Det bör ob-

serveras i fortsättningen att FAO:s uppgifter avseende visst år ofta blir ändrade i efterföljande årsbok.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i vissa länder där skogsbruket intar en framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största för användning tillgängliga skogsmarksarealerna. Inom Europa intar Sverige och Finland i detta hänseende en särställning. I förhållande till den totala landarealen har Finland, Japan, Sverige och Sovjetunionen de största skogsmarksarealerna och sett i relation till folkmängden är Canada, Belgiska Kongo, Tanganyika, Sovjetunionen och Finland de skogrikaste. Uppgifterna om skogsmarksarealerna redovisade i tabell 43 och hämtade från FAO:s årsbok 1960 är i många fall ändrade jämfört med tidigare uppgifter som en följd av de exaktare arealuppgifter, som blivit tillgängliga genom FAO:s femårsrapport »World Forest Inventory 1958».

Världens virkestillgångar och deras årliga tillväxt undersöktes 1958 för tredje gången inom FAO och resultaten från denna undersökning publicerades i »World Forest Inventory 1958», mars 1960. Den första inventeringen av världens virkestillgångar och årliga virkestillväxt ägde rum 1947 och resultaten från denna publicerades i Unasylva, Vol. II, No. 4, 1948 och Vol. IV, No. 2, 1950 under titeln »Forest Resources of the world». Den andra inventeringen företogs 1953 och resultaten från denna redovisades i FAO-publikationen

»World Forest Resources», mars 1955. Av 1953 års inventering framgick att världens skogar teoretiskt hade förutsättningar att försörja med produkter en avsevärt större folkmängd i världen än dagens. Detta bekräftades av den nya inventeringen 1958, och i allmänhet visar de senaste uppgifterna att vissa av världens oexploaterade virkestillgångar kanske är rikare än man tidigare föreställt sig. Bland annat har nya undersökningar avslöjat större virkestillgångar i Nordamerika och Sovjetunionen och i viss utsträckning även i Europa än tidigare uppgifter givit anledning att förmoda. Världens barrskogar med deras relativa homogenitet, tillgänglighet och nyttiga användbara egenskaper erbjuder alltså ett effektivt utnyttjande. De tre områdena på norra halvklotet, Europa, Sovjetunionen och Nordamerika, med 29 % av världens befolkning och 46 % av världens skogar, svarar för två tredjedelar av alla exploaterade skogar och för två tredjedelar av all avverkning. Enligt FAO:s beräkningar, som torde få anses vara ganska osäkra, när de delvis är baserade på ganska bristfälliga eller otillräckliga uppgifter från flera länder och territorier, uppgick det totala virkesförrådet inom alla världens för utnyttjande tillgängliga skogar till 156 000 milj. m³ på bark gentemot 101 000 milj. m³ enligt inventeringen 1953. 65 % av detta virkesförråd utgjordes av barrträd (59 % enligt 1953 års beräkningar). (Enligt en av FAO gissningsvis gjord uppskattning av världens aktuella totala virkestillgångar skulle dessa uppgå till omkring 320 000 milj. m³, om tillgängliga ej exploaterade skogar samt för exploatering oåtkomliga skogar inräknades.) Virkesförrådet per ha beräknades vid 1958 års inventering till i genomsnitt 145 m³ för barrskog och 80 m³ för löv-

skog (95 m³ respektive 75 m³ enligt 1953 års inventering) och 110 m³ för alla kategorier. Sverige har genomsnittligt enligt tredje riksskogstaxeringens preliminära beräkningar 92 m³ per ha (80 m³ per ha enligt riksskogstaxeringen 1938—1952). Den årliga tillväxten i världens skogar uppskattades enligt FAO:s beräkningar 1958 till 2 800 milj. m³ på bark, varav 1 430 milj. eller 51 % kommer på barrträd (motsvarande siffror enligt FAO:s beräkningar 1953 var 2 300 milj. m³, 1 000 milj. m³ respektive 46 %). Tillväxten per ha uppgick enligt »World Forest Inventory 1958» till 2,2 m³ för barrskog och 2,0 m³ för lövskog (enligt 1953 års inventering: 1,8 m³ respektive 2,4 m³) och 2,1 m³ för alla kategorier. Sveriges skogar tillväxer enligt den tredje riksskogstaxeringens preliminära beräkningar med i genomsnitt 3,1 m³ per ha och år (inkl. bark). Enligt riksskogstaxeringen 1938—1952 uppgick tillväxten till 2,7 m³ per ha och år (inkl. bark).

Avverkningarna i världen 1959 uppskattades enligt senaste uppgifter i FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1960 till 1 718 milj. m³ f. ub. mot 1 663 milj. 1958 och 1 668 milj. 1957. Bland »världsdelarna» enligt tabläerna i detta avsnitt uppvisade Nordamerika under 1959 de största avverkningskvantiteterna, 406 milj. m³ f. ub., följt av Sovjetunionen med 397 milj., Europa med 300 milj. och Asien med 281 milj. Av totalavverkningen, 1 718 milj. m³ f. ub., gick 57 % till industriellt bruk. Av Nordamerikas avverkning gick 86 % till industriellt bruk. Motsvarande andelar för Sovjetunionen och Europa var 68 % respektive 65 %. Avverkningarna ökade från föregående år mest i Nordamerika med 34 milj. m³ f. ub., i Sovjetunionen med 21 milj. och i Asien med 4,8 milj. Det avverkade virkets procentuella för-

	Sågtimmer, fanértimmer, timmer till slipers		Massaved, props		Annat indu- striellt timmer		Brännved	
	1948	1959	1948	1959	1948	1959	1948	1959
% av total avverkning								
Europa (utom USSR)	34	35	16	23	8	7	42	35
USSR	24	36	9	15	20	17	47	32
Nordamerika	55	55	23	26	6	5	16	14
Centralamerika	14	17	—	3	1	1	85	79
Sydamerika	9	13	1	1	1	1	89	85
Afrika	5	8	1	0,2	1	3	93	89
Asien (utom USSR)	17	29	2	8	3	7	78	56
Oceanien	51	58	4	9	3	3	42	30
Hela världen	30	36	11	15	8	8	51	41

delning på olika sortiment under åren 1948 och 1959 framgår av ovanstående tablå, som dock får tolkas med viss försiktighet, enär s. k. husbehovsvirke avverkas över hela världen utan att redovisas i officiell statistik.

Av tablå framgår att brännveden fortfarande utgör en betydande andel av det avverkade virket i områden, där den industriella utvecklingen är lägst. I Afrika, Sydamerika, Centralamerika och Asien utgör brännvedens andel av totalavverkningen 89 %, 86 %, 83 % respektive 59 %. Av tablå framgår också variationerna i rundvirkets användning mellan »världsdelarna» samt en viss förändring under tiden 1948—1959. Enligt tablå utgör gruppen »sågtimmer, fanértimmer och timmer till slipers» den största andelen av rundvirke för industriellt bruk. Enligt tablå har gruppen »massaved och props» ökat i de flesta av världsdelarna. Emellertid torde ökningen här huvudsakligen vara att tillskriva massaveden, enär pitpropsförbrukningen minskar emedan dels gruvstöttor av trä i allt större utsträckning behandlas för att öka livslängden och dels gruvstöttor av stål och betong alltmer användes i gruvorna.

Rundvirkesförbrukningen per invånare växlar betydligt, från 260 m³f.ub. per 1 000 invånare i Asien till 1 825 m³f. ub. i Nordamerika. Det bör i detta sammanhang observeras att två tredjedelar av den lilla volym rundvirke, som förbrukas av en invånare i Asien, utgöres av brännved, medan av den betydligt större volym, som förbrukas av en invånare i Nordamerika, endast 15 % utgöres av brännved och resten av rundvirke för industriellt bruk, t. ex. papper.

Enligt FAO:s beräkningar uppgick värdet av världens totala skogsproduktion 1959 till omkring 36 200 milj. USDollars (34 000 milj. 1958), varav 16 300 milj. sågtimmerprodukter, 14 700 milj. massavedsprodukter, 1 100 milj. props, 800 milj. annat industriellt virke och 3 300 milj. brännved. Siffrorna torde få betraktas med stor försiktighet enär de till stor del är baserade på osäkra genomsnittstal.

Internationellt sett är avverkningsuppgifter av sekundär vikt, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Totala expor-

ten i världen av skogsprodukter evalverade till rundvirke ökade från 156,8 milj. m³f. ub. 1958 till 170,7 milj. m³f. ub. 1959, d.v.s. med nära 9 %. Ledande världsdel i detta hänseende är Europa, vars totala export 1959 uppgick till 80,6 milj. m³f. ub., d.v.s. ca 47 % av världsexporten (48 % 1958). Från Nordamerika exporterades samma år 57,4 milj. m³f. ub., från Sovjetunionen 12,6 milj. m³f. ub., från Asien 10,4 milj. m³f. ub. och från Afrika 5,4 milj. m³f. ub.

Av nedanstående tablå framgår hur stor andel av den avverkade industriveden som exporteras i de olika världsdelarna.

Europa (utom USSR)	42 %
USSR	5 »
Nordamerika	18 »
Centralamerika	15 »
Sydamerika	11 »
Afrika	42 »
Asien (utom USSR) ¹	13 »
Oceanien	9 »
Hela världen ¹	18 »

¹ Exkl. Kina.

Exportandelen var lika stor 1959 i Europa och Afrika. Afrikas exportvolym av industrived var emellertid endast 5,4 milj. m³f. ub., bestående till största delen av obearbetat lövträtimmer, medan Europas var 15 gånger större, 80,6 milj. m³f. ub. och huvudsakligen bestod av slutprodukter.

I ovan redovisade exportsiffror ingår både intra-regional och inter-regional export. Världsdelarnas ställning med hänsyn till handeln med skogsprodukter visas bättre genom följande tablå, i vilken redovisas nettohandelsbalanser uttryckta i till rundvirke evalverade, exporterade och importerade skogsprodukter (export +, import —). Trots att Europa såsom ovan sagts redovisar de största exportsiffrorna bland alla världsdelar, är det likväl en netto-importerande världsdel. Dess förbruk-

ning av industrived är dessutom relativt låg, motsvarande i genomsnitt 0,5 m³f. ub. per invånare, medan Nordamerikas förbrukning uppgår till 1,7 m³f. ub. per invånare.

	Nettobalans, milj. m ³ f. ub.	
	1958	1959
Europa (utom USSR)	—8,6	— 8,6
USSR	+8,8	+10,8
Nordamerika	+8,7	+ 5,6
Centralamerika	—0,4	— 0,3
Sydamerika	—3,0	— 2,6
Afrika	—0,7	+ 0,5
Asien (utom USSR)	—2,6	— 3,5
Oceanien	—2,2	— 2,1

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke lämnas i tabell 45. Länder sådana som USA, Japan och Västtyskland, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväl ett betydande importöverskott av denna vara. USA importerar huvudsakligen massaved, Japan lövtimmer och Västtyskland framför allt massaved men även lövtimmer och props. Japans import av rundvirke 1959 uppgick till 5,5 milj. m³f. ub., Västtysklands till 4,2 milj. m³f. ub. och USA:s till 3,1 milj. m³f. ub.

Störste exportör av massaved under året var Canada med 2,5 milj. m³f. ub., följt av Finland med 2,4 milj. m³f. ub., som även var årets störste exportör av props med 1,0 milj. m³f. ub. följt av Sovjetunionen med 0,9 milj. m³f. ub. Årets störste exportör av rundvirke överhuvudtaget var Finland med 3,6 milj. m³f. ub. följt av Filippinerna (löv-timmer) med 3,3 milj. m³f. ub., Sovjetunionen även med 3,3 milj. m³f. ub. och Canada med 2,8 milj. m³f. ub. Propsexporten från alla de redovisade länderna fortsatte att minska 1959 och uppgick detta år till 3,1 milj. m³f. ub. mot 3,8

milj. m³f. ub. 1958, d.v.s. en minskning med 18 %. Storbritanniens propsimport minskade 1959 med 14 % till 0,9 milj. m³f. ub. och Västtysklands med 38 % till 0,8 milj. m³f. ub., varvid Storbritannien blev årets störste propsimportör.

Vad beträffar såväl volym som värde utgör sågade trävaror (barrträd och lövträd) de viktigaste skogsprodukterna. 1959 års produktion uppnådde en ny rekordnivå på 314,0 milj. m³, varav 252,0 milj. m³ sågade trävaror av barrträd och 62,0 milj. m³ av lövträd. Ökningen i världsproduktionen av sågade trävaror (barrträd och lövträd) uppgick till 12,7 milj. m³ eller 4,2 %. Bland världsdelarna var Nordamerika den störste producenten med 103,7 milj. m³. Samtliga världsdelar utom Europa och Afrika ökade 1959 sin produktion av sågade trävaror jämfört med föregående år. Största producentland av sågade trävaror (barrträd och lövträd) var 1959 liksom föregående år Sovjetunionen, som ökade sin produktion med 5 % till 99,0 milj. m³, därefter följde USA med en produktionsökning 1959 av 9 % till 86,2 milj. m³ och Japan med en ökning av 7 % till 23,8 milj. m³. I Europa var Frankrike med 7,4 milj. m³, Sverige med 7,1 milj. m³, Västtyskland med 6,9 milj. m³ och Polen med 6,5 milj. m³ de närmsta producenterna av sågade trävaror (barrträd och lövträd). De mest betydande producenterna 1959 av sågade trävaror av barrvirke, utgörande 80 % av hela produktionen av sågade trävaror, var Sovjetunionen med 18,0 milj. stds, USA med 14,8 milj. stds, Japan med 4,4 milj. stds, Canada med 3,5 milj. stds och Sverige med 1,5 milj. stds. Följande länder ökade sin produktion 1959 från föregående år: USA med 8 %, Japan med 6 %, Sovjetunionen med 5 % och Canada med 2 %. Sveriges produktion minskade däremot samtidigt med

12 %. De mest framträdande producentländerna av sågade trävaror av lövvirke var 1959 USA med 17,1 milj. m³, Sovjetunionen med 14,8 milj. m³, Japan med 3,2 milj. m³, Australien med 2,5 milj. m³ och Frankrike med 2,5 milj. m³. Största procentuella ökningen från 1958 till 1959 av produktionen av sågade trävaror av lövvirke hade USA med 13 %, Japan med 12 %, Sovjetunionen med 5 % och Australien med 2 %. Frankrikes produktion minskade däremot samtidigt med 7 %.

Produktionen av andra viktiga träindustriprodukter i mera betydande producentländer framgår av tabell 46. Största producent av lådämnen var 1959 liksom tidigare år Japan med 4,6 milj. m³, d.v.s. hälften av den rapporterade världsproduktionen. Uppgifter härom saknas bl. a. från USA och Sovjetunionen. Under hela efterkrigsperioden har världsproduktionen av plywood ökat för varje år. 1959 uppgick denna produktion till 14,7 milj. m³, vilket innebär en ökning från föregående år med 13 %. Största plywoodproducent 1959 liksom tidigare år var USA med 8,0 milj. m³, d.v.s. 55 % av världsproduktionen, följt av Sovjetunionen med 1,3 milj. m³, Japan med likaså 1,3 milj. m³, Canada med 0,9 milj. m³ samt Västtyskland med 0,5 milj. m³. FAO:s statistik över produktionen av spånplattor (particle board) förbättras för varje år, även om den alltså får betraktas som ganska ofullständig. Enligt tillgängliga uppgifter ökade denna produktion från 1958 till 1959 med 23 % till i det närmaste 1,2 milj. ton. Ledande producentland var 1959 liksom tidigare Västtyskland, som detta år svarade för hälften av Europas produktion och en tredjedel av världsproduktionen av spånplattor.

Världsproduktionen av trämassa uppnådde 1959 rekordnivån 55,0 milj. ton,

d.v.s. en ökning från föregående år med 9 %. Nordamerikas produktion vilken omfattar nära 58 % av världsproduktionen (se nedanstående tablå), ökade med nästan 10 %. Europa, med 28 % av världsproduktionen, ökade sin trämassaproduktion 1959 med 7 %. De mest betydande trämasseproducerande länderna hade 1959 följande procentuella andelar av världsproduktionen: USA 40 %, Canada 18 %, Sverige 8 %, Finland 6 % och Japan 5 %.

	Trämasseproduktionen i %			
	1948	1952	1958	1959
Nordamerika	65,3	62,6	57,6	57,9
Europa (utom USSR)	28,6	26,7	28,3	27,7
Asien (utom USSR)	1,6	4,0	6,0	6,7
USSR	3,5	5,3	5,8	5,5
Oceanien	0,5	0,6	1,1	1,0
Sydamerika	0,3	0,5	0,6	0,6
Afrika	—	0,1	0,3	0,3
Centralamerika	0,2	0,2	0,3	0,3
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0

Tillverkningen av mekanisk massa bibehåller i stort sett den omfattning den haft under senare år. Anledningen torde bl. a. vara den betydelse produktionen av papper för tidningar, böcker m. m. verkligen har och den alltmer ökande betydelse denna produktion synes komma att få. En annan anledning torde vara expansionen inom fiber-plattindustrin. I nedanstående tablå redovisas den mekaniska massans procentuella andel av all trämassa.

	1948	1952	1958	1959
Nordamerika	33	34	30	31
Europa (utom USSR)	35	38	36	36
USSR	30	28	28	27
Hela världen	34	36	32	33

Produktionen av »annan fibermassa» (av bambu, espartogräs, bomull, lin, halm m. m.) ökade från 2,75 milj. ton

1958 till 2,85 milj. ton 1959, d.v.s. med ca 4 %. Största producenter av »annan fibermassa» var 1959 USA, Nederländerna, Indien, Frankrike och Storbritannien.

Världsexporten av sågade trävaror (barr- och lövvirke) ökade mellan 1958 och 1959 med nästan 9 %. Lövvirket ökade med 10 % och barrvirket med 8 %. Exportökningen för de olika världsdelarna var följande: Sovjetunionen 21 %, Oceanien 18 %, Europa 11 %, Centralamerika 11 %, Nordamerika 6 %, Asien 5 % och Afrika 3 %. Sydamerika uppvisade däremot en minskning 1959 med 25 %.

Exporthandeln med sågade trävaror av barrvirke domineras av Europa och Nordamerika och 1959 redovisade dessa gemensamt 78 % av världshandeln; 45 % kom från Europa och återstående 33 % från Nordamerika. Tabell 47 utvisar att den främste exportören av sågade trävaror av barrträd 1959, liksom tidigare år, var Canada. Detta land ökade under året sin export med 5 % till 2,1 milj. stds, vilken kvantitet utgjorde 31 % av världsexporten detta år. Sverige, näst främste exportören av sågade trävaror av barrträd 1959, ökade sin export av detta sortiment med 17 % till 1,0 milj. stds, 15 % av världsexporten. Finland och Sovjetunionen följde därefter med 14 % respektive 13 % av världsexporten. Mest betydande importländer av sågade trävaror av barrträd var 1959, liksom tidigare år, USA och Storbritannien, vilka gemensamt svarade för icke mindre än 49 % (f. å. 46 %) av världens totala import av sågade varor av barrträd. 98 % av USA:s import 1959 kom från Canada, medan huvuddelen av Storbritanniens import samma år kom från Finland (29 %), Sverige (25 %), Sovjetunionen (23 %) och Canada (10 %).

Endast 11 % av den totala exporten av sågade trävaror utgjordes 1959 av sågat lövvirke, men exporten av detta sortiment ökar för varje år. Ökningen 1959 uppgick, som ovan sagts, till 10 % mot 8 % för det sågade barrvirket. De mest betydande exportörerna av sågade trävaror av lövträd var 1959 Jugoslavien med 349 000 m³, Canada med 341 000 m³, USA med 295 000 m³, Japan med 291 000 m³, Rumänien med 282 000 m³ och Frankrike med 269 000 m³. De största importörerna av sågat lövvirke var Storbritannien med 772 000 m³, USA med 766 000 m³, d.v.s. vardera 19 % av världens totala import av detta virke. Övriga betydande importörer av sågat lövvirke var 1959 Canada med 323 000 m³, Västtyskland med 230 000 m³ och Italien med 214 000 m³.

Världsdelarnas ställning med hänsyn till handeln med sågade trävaror redovisas i nedanstående tablå över nettohandeln (export +, import —).

	Nettohandel			
	Sågade trävaror av barrvirke 1 000 stds		Sågade trävaror av lövvirke 1 000 m ³	
	1958	1959	1958	1959
Europa (utom USSR)	—650	—725	—655	—590
USSR	+709	+881	—203	—222
Nordamerika	+620	+440	—305	—455
Centralamerika	— 5	—	+ 15	+ 20
Sydamerika	+ 10	+ 15	+ 75	+ 75
Afrika	—300	—245	+ 55	+155
Asien (utom USSR)	—125	—195	+835	+985
Oceanien	—115	— 90	—140	—115

Världsexporten av plywood ökade 1959 med 38 % till 1,81 milj. m³ (f. å. 1,2 milj. m³). De största exportörerna var detta år, liksom föregående år Japan med 425 000 m³ (23 % ökning från 1958 och en tredjedel av landets produktion), Finland med 295 000 m³ (23 % ökning från 1958 och 85 % av landets produktion) Filippinerna med 127 000 m³ och Sovjetunionen med 121 000 m³. Japan och Finland hade tillsammans 45 % av världens totala export av plywood. USA och Storbritannien hade sammanlagt 71 % av världens totala import av plywood.

Världens totala export av trämassa ökade 1959 med 11 % jämfört med föregående år till 8,52 milj. ton. Europas export av trämassa, 63 % av världsexporten, ökade med 11 % och Nordamerikas med 13 %. Mest betydande exportländer under året var Sverige med 2,68 milj. ton, Canada med 2,22 milj. ton och Finland med 1,46 milj. ton, d.v.s. respektive 31, 26 och 17 % av världsexporten av trämassa. Dessa tre länder jämte Norge och USA svarade för icke mindre än 90 % av den totala världsexporten 1959. Årets största importörer av trämassa var Storbritannien med 2,26 milj. ton och USA med 2,21 milj. ton. Dessa två länder hade sammanlagt 53 % av den totala världsimporten av trämassa 1959. Ovan nämnda siffror utvisar ett visst mönster för massahandeln, nämligen å ena sidan export från Canada till USA och å andra sidan export från Nordeuropa till Västeuropa, framför allt England.

I. SUMMARY

Forest Land and Forest Capital

According to the Swedish National Forest Survey, forests cover about 22.9 million hectares (ha), i.e. 56 % of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.1 ha of forest land per caput and 5.4 ha of forest land per ha of agricultural land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and Diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests is publicly owned, another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Publicly owned forests are mainly located to Northern Sweden. Tables B and C intend to show the combination of forestry and farming in economic units owned by farmers in different parts of the country. There are 283 000 such units with forest land owned by farmers, 53 000 of which, however, without crop land. 32 % of these 230 000 units with crop land possess forest land less than 10 ha and 59 % of the same units possess forest land less than 25 ha. To these group of 230 000 units belong about 9.0 million ha of forest land. In table D figures are given concerning the forest areas of river basins in Northern Sweden. The only other tables where river basins appear are those relating to floating activity (tables 17—19 and 36).

In table E is shown the age-class distribution, i.e. the proportion of the forest area occupied by trees of different ages. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily noticed.

Table F, shows the ideal production capacity of the soil (site quality) expressed in m^3 per annum and ha by which is meant the average optimum of sustained yield provided the best possible management. The figures illustrate the very marked dif-

ference between northern and southern parts of Sweden due to climatic conditions.

Detailed figures concerning the growing stock in different counties are presented in table 4 »Growing stock incl. bark total and per ha, by species and sizegroups, according to the second National Forest Survey» which has been transferred unchanged to this yearbook from the Statistical Yearbook of Forestry 1958 as well as table 5 »Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the second National Forest Survey».

After five completed years (1953—1957; figures for 1958 and 1959 not available) the third Survey now in progress, has yielded the preliminary results shown in tables G—J. According to the third Survey the growing stock in the country amounts to 2 100 million $m^3sk.$ in comparison to 1 900 million $m^3sk.$ in the second Forest Survey. The composition of the total growing stock in respect to species has changed very little since the second Survey and it is made up to 45 % of spruce, 40% of pine and 15 % of broadleaved species. (The second Survey: spruce 44 %, pine 40 % and hardwoods 16 %.) The composition of the total growing stock in respect to sizegroups shows the following figures; 31 % large-sized stock (25 cm DBH and more) 40 % medium-sized stock (15—24.9 cm DBH) and 29 % small-sized stock (less than 15 cm DBH). (The second Survey: respectively 28 %, 41 % and 31 %.)

The annual increment (incl. bark) — preliminary figures — according to the third Forest Survey is shown in table J (cf table 4) and amounts to 68 million $m^3sk.$ i.e. 3.1 $m^3sk.$ per ha. The rate of increment increases from 2.4 % in the northern parts of Sweden to 4.6 % in the southern parts. The average growing stock per ha of forest land (table H) has increased from 80 $m^3sk.$ per ha according to the second Forest Survey to 92 $m^3sk.$ per ha according to the third Survey.

According to the figures available from

the General Real Property Assessment 1957 performed for the purpose of property taxation, the total value of Swedish forests (in rural areas) in 1957 was estimated at 10 117 million Sw. cr. or approximately 2 000 millions US\$ (table K). This means an increase from the previous General Real Assessment in 1952 by 96 % due to rises in timber-prices and logging-costs, changes in assessment methods and increases of the growing stock. The parvalues show, however, different percentage increases, which to some degree are due to changes in assessment methods. In 1952 a greater part of the total value was attributed to the ground value than was done in the Property Assessment 1957. According to the table K the value of the growing stock was subject to an increase of 117 % from 1952 to 1957, whereas the value of the forest ground increased only by 11 % during the same period. The total value and its changes are, however, more important. This total value amounted to 450 Sw. cr. per ha forest land in 1957 (236 Sw. cr. per ha in 1952).

The County Forestry Boards and, for the State forests, the State Forest Service are responsible for the supply of seed and seedlings (table L). However, several big companies are collecting seed and managing nurseries for their own supply. Seedlings are also to some extent produced in private enterprises.

The production of spruce seed was considerably higher in 1959 than in 1958 when it was rather insignificant, and the production of pine seed was somewhat higher than in 1958. During 1959 the number of seedlings used for artificial regeneration amounted to 270 million, about 58 million of which were imported (table M). Most imported seedlings were delivered by the Federal Republic of Germany and Denmark. In recent years the production of seedlings has been greatly intensified. In 1959 the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 712 ha (124 ha in 1945) and the total area of all nurseries in the country amounted to 1 250 ha. Table 6 shows the extent of silvicultural measures carried out in 1959; according to the table planting and sowing as well as thinning in very and young stands have increased a little in comparison with 1958. Scarification and removal of waste on the other hand were subject to decreasing activity. The

silvicultural measures accounted for in table 6 involve some reduplications in cases where the same area is treated more than once by different methods, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing per 1 000 ha forest land within forests belonging to different owner categories are computed in table N. The development of the regeneration work etc. during the period 1942—1959 is accounted for in table O. Investigations have been made in 1956 by the National Forest Survey about the condition of the forests in the country and the need for regeneration work. According to the result of these investigations 151 800 ha ought to be artificially reforested annually, 44 % of which by sowing and 56 % by planting. This figure, however, does not amount to more than 0.96 % of the total forest area.

In 1959 the number of forest fires was considerably higher than in any year hitherto reported by the National Inspectorate of Fire Services as well as the area damaged (tables 7, 8 and P). In 1947, the most unfavourable year in the forties, the area damaged by forest fires amounted to about 5 000 ha, in 1955, another year with a dry summer and many forest fires, the corresponding area amounted to 4 300 ha and in 1959 no less than 9 000 ha were damaged by fire. The number of fires reached in 1959 7 093 as compared with 2 136 in 1947 and 2 528 in 1955. The fires are, however, subdivided into A-fires and B-fires the latter referring to fires with less than 0.1 ha burnt. The total area of B-fires is insignificant and from 1957 the area is not included in the statistics, but there has of late been some improvement as regards the reporting of smaller fires. The majority of the 1959 fires is, as is shown in table 7, B-fires (5 462 B-fires). The number of A-fires amounted in 1959 to 1 631, in 1955 to 1 200 and in 1947 to 1 212. In table 8 the forest fires in 1959 are distributed according to cause and the remarkable thing in the table is the great number of fires where the reason is unknown. Most of them, however, are supposed to have been caused by man (children). For forest fire protection a net-work of about 300 watch-towers has been established in all forest districts, but the manning of these watch-towers has to a great extent been discontinued in later years (101 manned watch-towers in 1959)

and tower-watching has been superseded by airborne control, using private aero clubs. This control has on the whole proved less expensive by some 20 per cent, and facilitates the localization of a fire as well as the directing of the extinguishing work.

No damage worth mentioning by frost, snow or storms occurred in 1959. As mentioned above forest fires were exceptionally frequent in 1959 owing to the dry weather during the summer-months. The drought occasioned rather important damages to the forests mainly in the eastern parts of the country. Many nurseries in these parts of the country suffered heavy losses of seedlings and in plantations regeneration was frustrated. On the whole damages caused by drought were, however, less extensive in 1959 than in 1955, when the dry period set in earlier.

The damage caused by elk was insignificant in the southern parts of the country in 1959, where as in the northern and middle parts of the country slight increases in some regions alternate with slight decreases in other regions. In certain northern counties a further reduction of the stock of elks seems to be eligible. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to reforestation work.

In spite of the dry period in 1959 insect attacks caused rather slight damages in the country. Conifers, however, were attacked more severely than usual by gall-lice and tree-lice, which profited from the dry summer.

Injury from fungi was rather ordinary in the country during the year.

Technical Activities

A widespread network of transport roads facilitates the supply of labour for forestry work. It makes possible a mechanization of the transport work which involves lower costs for hauling and silvicultural measures. The most important type of forest roads is the permanent motor road. In addition, there are nonpermanent roads to be used only when the soil is either well dried-up or well frozen.

During the last fifteen years the activity of forest road building has increase. In 1958, however, the forest roads completed during the year decreased by 16 % from 2 868 kms in 1957 to 2 402 kms in 1958, but

in 1959 the same roads increased again by 27 % to 3 043 kms (tables 9 and S). 35 % of the forest roads built during 1959 refer to companies' forests, 34 % to other private forests, 19 % to crown forests, and 12 % to other public forests.

The State grants certain sums for forest road building, 7.7 million Sw. cr. being allocated for the budget-year 1958/59 and the same sum for the budget-year 1959/60.

Figures from the Road Enumeration of the third National Forest Survey, showing the extent of the network of the roads in Sweden in 1956/57, are given in tables Q, R and T. According to these tables the total length of the private permanent motor-roads in the country amounted to about 120 000 kms. The length per ha forest land of such private permanent motor-roads and public roads, to which timber can directly be transported from the forest for piling at roadside was calculated to about 3.5 metres in Northern Sweden and about 12.5 metres in Southern Sweden. The average hauling distances from stump to road was estimated for Northern Sweden to 1.3 km and for Southern Sweden to 0.4 km.

In 1959 forest drainage was undertaken to a minor extent — a decrease by 18 % — than in 1958 2 732 kms of draining ditches were completed during the year and that means that about 16 400 ha of forest area were drained, 39 % of which related to companies' forests, 48 % to other private forests, 9 % to crown forests, and 7 % to other public forests (tables 10 and S).

In 1959 the total length of floatways was about 32 800 kms (table 17). Except some routine repairs no constructional work of floatable water-courses was carried out. On the contrary some ancillary floatways are given up every year.

Utilization of the Forest Capital

One important task belonging to the County Forestry Boards is to assist forest owners (mainly farmers) in marking trees for felling. It is estimated that in general one fourth of the total annual cut is marked by the assistance of the County Forestry Boards.

According to estimates made within the Board of Private Forestry and reported in table 11, the total cut for the season 1958/59 amounted to 46.4 million m³ solid volume

excl. bark i.e. a decrease by 8 % — owing to impaired logging conditions, a low demand, and reduced prices — in comparison with the previous season. During the season 1959/60, when the logging conditions were almost ideal and prices and demand higher the total cut increased by 22 % to 56.6 million m³ solid volume. The output of timber decreased by 13 % from 1957/58 to 1958/59 and increased by 30 % from 1958/59 to 1959/60 and the output of pulpwood decreased by only 5 % from 1957/58 to 1958/59 and increased by 26 % from 1958/59 to 1959/60. Specific information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (tables 12 and 13). In 1959 the total cut per ha of forest land was in average for all categories, 2.02 m³ (standing timber).

However, in addition to the figures given in the above-mentioned tables other statistics are also available namely those based upon the stump enumeration by the National Forest Survey 1953—1958 as presented in table U.

Practically all roundwood for exports, i.e. mainly pitprops and pulpwood and also a great deal of the logs for processing in Sweden, is measured by authorized timber measurers. Tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In Northern Sweden most timber is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is presented in tables 17—19.

The quantity floated in 1959 amounted to 9.7 million m³ solid volume excl. bark, i.e. 18 % less than during 1958. The decrease was caused mainly by impaired exports conditions for pulp and a low demand for timber from the sawmills due to their large stocks. Half of the timber quantity was floated on the five biggest rivers.

The quantity of roundwood transported by rail decreased by 20 % in 1959 as compared with 1958 — the decrease from 1957 to 1958 amounted to 23 %; as is shown in table 20, about 0.7 million tons or roughly about 1.0 million m³ solid volume excl. bark were transported in 1959, about 81 % of which consisted of pulpwood and pitprops. Table 21 lists the various origins and destinations of roundwood transported within Sweden.

Shipping is of rather little importance for transporting roundwood within the country. Table V shows the quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays in 1959.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or factories on the coast. The figures published by the Board of Trade show that roundwood amounting to about 5.5 million m³ solid volume excl. bark was transported in 1959 by sea-rafts; of this volume, however, 2.2 million m³ referred to rafting within the rivermouths.

Most Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1955—1959. It should be noted, however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees, i.e. only 16 % of the total number of sawmills but 75—80 % of the total production. The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25, which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. According to tables 24 and 25 the consumption of roundwood in the above-mentioned sawmills amounted to 11.3 million m³ solid volume excl. bark and the production of unplanned planks etc. to 5.5 million m³. A census of sawmills was undertaken by the Board of Trade in 1958, and some results of this census were reported in the Statistical Yearbook of Forestry 1958. According to the census of 1958 the number of sawmills had decreased by at least 5 % from 1953 to 1958 mainly by the abandoning of sawmills for domestic use. The commercial sawmills in operation in 1958 are reported in table X. According to the census the timber consumption for the production of one std sawnwood amounts to 8.8 m³ solid volume excl. bark, i.e. the sawing yield equals 53 %. The total production of coniferous sawngoods in 1959 was 1.5 million standards, i.e. 12 % less than in 1958, and the sawmills consumed in 1959 about 13.5 million m³ solid volume excl. bark, or 11 % less than in 1958. According to table 24 about 174 000 m³ solid volume of timber were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1959, i.e. 6 % more than in 1958. The production of plywood and veneer in 1959 was of about the same

size as in 1958 but comparisons between the assortments are not possible owing to changes in the statistical reporting.

The quantity of roundwood consumed in 1959 by the pulp mills amounted to 17.4 million m³ solid volume i.e. 5—6 % more than in 1958. The fifties have witnessed an almost continuous and a rather considerable increase of the production of pulp owing to technical and organizational ameliorations. The sulphate sector has above all been favoured by a noteworthy increase in production and the bleached pulp has during the period increased its percentage of the output of wood pulp. The pulp production in 1959 amounted to 4.4 million tons dry weight, i.e. 7—8 % more than in 1958, 23 % of the total production in 1959 consisted of mechanical pulp (incl. fibre pulp), 39 % of sulphite pulp and 38 % of sulphate pulp. — Fibreboard production has expanded on a proportionately larger scale than pulp production during the fifties — the capacity has been doubled. In 1959 the production of fibreboard amounted to 556 000 tons (table 26), i.e. nearly 3 % more than in 1958 and the consumption of roundwood by the fibreboard factories to 453 000 m³ solid volume excl. bark (table 24) i.e. a decrease by 5 % as compared with the previous year. However, sawmill waste is now being used to an ever increasing extent in this processing. In 1959 chips amounting to 700 000 m³ solid volume, waste edgings and slabs amounting to 300 000 m³ piled volume and small quantities of mechanical pulp were consumed in the fibreboard factories.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity. There seems, however, to be a fairly constant demand for fuel wood amounting to approximately 12 million m³ piled wood per annum, 2 million m³ of which refers to industrial waste, 12 million m³ piled wood equals 4.7—5.2 million m³ solid volume excl. bark.

In general a comparatively small proportion of Swedish roundwood is exported but the yearly variations may be rather important (table 27). In 1959 exports of unprocessed wood amounted to not exactly 0.9 million m³ solid volume excl. bark, i.e. 2.4 % of the total cut. In 1959 as well as in the preceding years most of the unproces-

sed wood exported consisted of pulp wood. During the year there was a decrease in the exports of most kinds of unprocessed wood with the exception of coniferous sawlogs and veneer logs, which have been showing a steady increase during the last four years. The principal importing countries 1959 were the German Federal Republic and Norway (table 29). The exports of sawn goods increased in 1959 as compared with 1958, when the exports were the lowest since 1952, and amounted to 1.0 million stds. The major part of these exports consists of unplanned wood, 38 % of which were imported by the United Kingdom, 19 % by the Netherlands, 15 % by the Federal Republic of Germany and 9 % by Denmark.

In spite of her own large resources Sweden imports rather important quantities of unprocessed wood particularly logs and pulp wood, from exclusively Finland and Norway (tables 28 and 29). During the last decade the imports have, however, been considerably smaller than the exports.

Pulp is Sweden's most important export product; in 1959 the exports amounted to 2.68 million tons (dry weight), i.e. an increase by about 14 % since 1958. During 1959 exports of fibreboard continued to increase and amounted to 393 000 tons, i.e. an increase by about 12 % since the preceding year and not less than 70 % of the total output.

Very long ago, wood tar was a very remunerative export product for Swedish forestry, but nowadays it is an insignificant export product amounting to no more than 3 170 tons in 1959.

Timber Prices and Production Costs

Every autumn standing timber in the Crown Forests is sold by auction by the State Forest Service. The prices obtained at these auctions (table Z) are considered to indicate the trend of the prices for standing timber for sale in the farmers' forests during the coming season. No such influence was, however, exerted upon the prices in Northern Sweden in 1959, because no auctions were held there that year. The prices of standing timber on private forests which are shown in table Y, have been obtained by means of a sample survey undertaken with the aid of the County Forestry Boards.

On an average for the whole country prices for wood sold on root decreased by about 21 % during the season 1958/59 as compared with the season 1957/58 but increased again during the season 1959/60 by 13 %. In table 30 are shown the net values of the wood (all kinds: wood sold on root, roundwood etc.) from the Crown Forests in 1950—1959.

The prices for the season 1958/59 referring to timber are shown in table 31, to pulp wood in table 32 and to fuel wood in table 33. In order to illustrate the development of the prices of timber and pulp wood during the last decade these prices (timber and sulphite wood) are expressed as a series of Index figures (base year 1948 = 100) as follows:

	timber	pulp wood
Autumn 1950	177	168
1951	248	245
1952	199	142
1953	207	155
1954	218	173
1955	215	177
1956	180	161
1957	184	144
1958	161	130
1959 (for delivery in 1960)	179	140

It is obvious from the figures above that a certain price recovery had taken place during the autumn 1959.

The costs of logging, floating etc. are also shown in tables 31—33. Owing to wide variations, the figures presented are, in several cases, estimated averages. 1959 was in comparison with 1958 a relatively favourable year for the sawmill industry. Prices began to rise and exports increased. The prices amounted this year to 1 163 Sw. cr. per std for pine (quality u/s, dimension $2\frac{1}{2}'' \times 7''$) and to 930 Sw. cr. per std for spruce wood (u/s, $2\frac{1}{2}'' \times 7''$) (table A). 1960 was a still more favourable year for the sawmill industry than 1959. The export quantity of sawnwood reached the record level, 1.1 million stds, and prices increased considerably although a large part of the 1960 exports had been sold already in 1959 at 1959-prices. The prices amounted to 1 255 Sw. cr. per std for pine (u/s, $2\frac{1}{2}'' \times 7''$) and to 1 049 Sw. cr. per std for spruce wood (u/s, $2\frac{1}{2}'' \times 7''$) (table A). In 1959 pulp exports increased by 14 % as compared with 1958, prices, however, continued to drop

during the year as is evident from table A. In 1960 the pulp industry reached a top of production and exports, the pulp prices, however, showed only a slow increase towards the end of the year.

Labour Market Conditions

In table A and diagram 1 comparisons are made between the wages of adult male workers in forestry, agriculture and in pulp- and paperindustries as well as in the salaries of male clerical personnel in the whole industry during the period 1950—1959. According to the table and the diagram the rise in wages or salaries has been most favourable for workers in pulp and paper industries and least favourable for farm labourers, the clerical personnel in the whole industry and hauliers (horse and driver). The fellers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as these statistics, however, refer only to conditions in the Crown Forests, they are incomplete. It is worth remarking here that fellers and hauliers seldom work on every workday in the month and never work all twelve months in the year.

Forestry is one of the most important branches of the Swedish commercial and industrial life. It has been estimated that forestry is responsible for one-tenth of the Swedish National Income and for almost half of the total value of Swedish exports. More than one-eighth of Sweden's male adult population is employed on forestry and the timber-industry. Formerly, forest work was more or less a subsidiary occupation but nowadays it has become more and more the principal occupation for the workers employed within forestry. The number of workers in all-the-year-round employment within forestry has increased considerably during recent years. It must be noted, however, that cutting and hauling are the principal sources of income for a large number of people who are ranged under Agriculture in official statistics.

Current statistics on employment in forestry are still incomplete; table 35 shows the number of workers employed in the Crown Forests and in the greatest part of the companies' forests while table 36 shows the number of persons occupied in floating.

Some facts about employment in farmers' forests are available thanks to sample surveys undertaken in February 1959 and

February 1960 (tables Ö and AB). Both these tables show number of dayworks performed in farmers' forests during a week. In comparison with February 1959 the number of dayworks increased with 10 % in February 1960, the increase, however, mainly referring to the category »Farmers and members, 15 years and more, of farmers' families». In table AB are shown dayworks performed by hired labour in per cent of total dayworks performed.

Statistical information about accidents in forest work in 1958 is given in tables 38, 39 and CD. According to table 38 the number of accidents in forest work and floating amounted to 7 181 in 1958 and to 8 426, 8 879 and 8 775 in the years 1955—1957 respectively. The number of hours in forest work and floating was in 1955—1958 respectively 149.0, 151.0, 148.0 and 131.9 million and the number of sickness benefit days was during these years respectively 177 000, 177 000, 183 000 and 157 000. Table 39 reports »severity rates» for accidents in forest work by cause of accident. A »severity rate» is a measure of the accident risk and it is computed in accordance with the recommendations of the Sixth International Conference of Labour Statisticians arranged in 1947. The »severity rate» corresponds, in principle to the number of working days lost by accidents per 1 000 actual working hours. The average severity rate in forest work and floating amounted in 1955—1958 to respectively 2.53, 2.67, 3.00 and 2.97. The corresponding rate in all branches of industry was in the same years respectively 1.69, 1.66, 1.54 and 1.48. In this connection some branches of industry with very high severity rates in 1958 may be mentioned as for instance air transport with 13.61 (very high death risks), stevedoring with 8.57, coal mining (high death risks) with 8.01, and water transport (high death risks) with 7.24. See further table CD.

In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made by the Board of Labour Protection among others by means of improving tools and working methods.

Wild animals and Hunting

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot in 1959 amounted to 32 559, 5 % more than in 1958 (table 40). The total number of elk shot in 1959

was equivalent to 1.5 elk per 1 000 ha forest area or 0.8 elk per 1 000 ha total land area. The hunting of other game of importance is all accounted for in table 41. The shooting of hazel-hen, capercaillie and black grouse was allowed in some parts of the country during certain periods of the year. The Government pays rewards for killing certain animals such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters Relating to Forestry

I. Administration

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the National Board of Crown Forests and Lands and the National Board of Private Forestry.

The National Board of Crown Forests and Lands administers the Crown Forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board deriving revenue from selling timber, leasing land to tenants etc. It has a large staff of foresters in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administration or supervision.

The National Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its object is to study the status and development of private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the County Forestry Boards, one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The County Forestry Boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests, grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. The Forest Research Institute

The Forest Research Institute has two main tasks. The first is to illustrate through scientific research how forest land should be managed under different conditions the second is to estimate continuously the quantity and the quality of the forest resources of the country. The re-

search work is mainly based on observations in the field. For this purpose it has established several thousands of experimental areas distributed throughout the country. In addition it has five experimental forests at its disposal.

III. Forestry Education and Training

Basic training in forestry is given in four-months preparatory courses in four schools established for this purpose. The number of pupils in 1959 was 206 and in 1960 204. This course is compulsory for all those who wish to enter one of the three types of schools for lower or higher forestry education.

There are eight Forest Ranger Schools, providing one-year courses. There were 167 pupils in 1959 and 166 in 1960.

A special State School gives a 15-months course for students who aim at forestry positions higher than those open to pupils with only forest ranger training. In 1959 20 students passed this course and in 1960 also 20.

The highest standard of forestry education is provided at the Royal College of Forestry near Stockholm. The students usually graduate after 3½ years of studies. Lately it has also been possible to obtain a Doctor's Degree at this school. In 1959 28 students graduated and in 1960 34.

In addition to these permanent schools, numerous courses, varying in duration from a few days to two or three months are arranged by the County Forestry Boards, associations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by County Forestry Boards, by the State Forest Service and by companies and organizations is shown in table EF. The training given by the County Forestry Boards takes place to a large extent in special Forestry Training Schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 114.

IV. Associations and Organizations

A large number of associations and or-

ganizations are active in Swedish forestry. Among those aiming at promoting forestry and silviculture Svenska skogsvårdsföreningen (The Swedish Silvicultural Society) and Norrlands skogsvårdsförbund (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding are now combined in one organization, Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik (The Committee for Forest Genetics and Tree-breeding). — In each county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interest of the smaller forest owners; they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes etc. These local forest owners' associations are united in Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (National Federation of Swedish Forest Owners Associations) representing (in 1959) 6.5 million ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations the largest being: Föreningen Skogsarbeten (The Association of Forest Work) and Svenska lantarbetsgivareföreningen (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers and Svenska skogs- och flottningssarbetareförbundet (The Swedish Association of Workers in Forestry and Floating) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry all aiming at greater efficiency and safety in working methods. These organizations are working in close collaboration.

V. State Subsidies for Silvicultural

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are shown in table GH. The use made of these funds which are actually in operation, during the budget-year 1959/60 is shown in table 42.

International Review

The tables 44—47 present an international statistical review, the material of which is extracted from FAO-statistics.

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabeller 2 o. 3.

Tab. B o. C. RLF:s jordbruksregister.

Tab. D o. F. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1938—1952.

Tab. E. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 och 1953—1957.

Tab. G—J. Uppsatsen »Skogarna och skogstillståndet vid periodens slut» — baserad på riksskogstaxeringarna 1953—1957 — i domänverkets jubileumsskrift »Sveriges skogar under 100 år».

Tab. K. SOS, Skattetaxeringarna samt fördelningen av inkomst och förmögenhet taxeringsåret 1957, tab. 1.

Tab. L. SOS, Domänverket 1955—1959: Skogsvårdsstyrelsernas berättelser 1955/56—1959/60, tab. 5.

Tab. M. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. N. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. O. SOS, Domänverket 1942—1950, SOS, Det enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok, 1951—1959, huvudtabell 6.

Tab. P. Statens brandinspektion: Meddelande 1960:8.

Tab. Q, R och T. Skogsforskningsinstitutet. Riksskogstaxeringens väginventering 1956—1957.

Tab. S. Skogsstatistisk årsbok, huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. U. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringens stubbinventering, 1953—1958.

Tab. V. Kommerskollegium: Stat. Blankett, nr 50, 1959 »Uppgift rörande trafiken och uppbörden».

Tab. X. Kommerskollegii sågverksinventering 1958, Kommersiella meddelanden 1961:2.

Tab. Y. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. Z. SOS, Domänverket 1955—1959.

Tab. Å. Kommersiella meddelanden samt månadsstatistik över handeln 1959 och 1960

Tab. Ä. SOS, Löner 1959, del I och II.

Tab. Ö. och AB. Arbetsmarknadsstyrelsen: Undersökningar rörande sysselsättningen i det enskilda skogsbruket i februari 1959 och 1960.

Tab. CD. SOS, Yrkesskador år 1958.

Tab. EF. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. GH. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1959 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1960 (tab. 4, 10 och 46).

Tab. 2. SOS, Domänverket 1959 (tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938—1952 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogs-sällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån ålgårderna kommit till sådan styrelses kännedom).

Tab. 7 och 8. Statens brandinspektion: Meddelande 1960:8.

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges härradsallmänningsförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14—16. Uppgifter från virkesmättningsföreningarna.

Tab. 17—19. Kommersiella meddelanden 1960, nr 10. Primärmaterial: från flottningsföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1959 (huvudsakligen maskinlistor).

Tab. 24—26. SOS, Industri, berättelser för åren 1955—1959 (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27—29. SOS, Handel, berättelser för åren 1955—1959.

Tab. 30. Domänverket 1950—1959 (tab. 2).

Tab. 31—33. Sammanställda från primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34. SOS, Löner 1958, del II, tab. P och Meddelanden nr 40, 1 dec. 1960, från socialstyrelsens byrå för löne- och sysselsättningsstatistik. (Primärmaterialet utgöres av löneuppgifter från domänverkets revir.)

Tab. 35. Arbetsmarknadsstyrelsens berättelse angående verksamheten 1959 (tab. 4) samt primäruppgifter från arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 36. Kommersiella Meddelanden 1960, nr 10.

Tab. 37. Uppgifter sammanställda inom arbetsmarknadsstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Yrkesskador år 1958.

Tab. 40. SOS, Domänverket 1959 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska jägareförbundets redogörelser för jaktåren 1954/55—1959/60 samt SOS, Domänverket 1955—1959 (tab. 16).

Tab. 42. Sammanställd från administrativa uppgifter inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1960 (tab. 428) samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO 1960 (tab. 44).

Tab. 44—47. Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1960.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1959 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1959. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹	Areal (km ²) Area					Skogs- mark i % av total areal ³	Areal skogs- mark (ha) <i>Forest area</i>	
<i>County and ma- jor re- gion (group of coun- ties)</i>	Skogs- mark <i>Forest land</i>	Inägor ² <i>Other produc- tive land</i>	Impedi- ment och övrig mark <i>Unpro- ductive and other land</i>	Vatten ³ <i>Water</i>	Summa ³ <i>Total</i>	<i>Forest area in % of total area</i>	per inv. <i>per in- habitant</i>	per ha inägo- mark <i>per ha cultivat- ed land</i>
Nb	40 519	1 002	57 389	6 967	105 877	38,3	15,5	40,4
Vb	32 269	1 374	21 753	3 744	59 140	54,6	13,4	23,5
Jtl	26 777	868	19 864	4 040	51 549	51,9	18,9	30,8
Vnr	19 149	1 359	3 615	1 580	25 703	74,5	6,6	14,1
Gvl	14 131	1 264	2 801	1 529	19 725	71,6	4,8	11,2
Kpb	20 265	1 348	6 738	2 013	30 364	66,7	7,1	15,0
Vrm	12 777	2 118	2 710	1 811	19 416	65,8	4,4	6,0
Ör	5 335	1 625	1 385	700	9 045	59,0	2,0	3,3
Vstm	3 755	1 725	967	325	6 772	55,5	1,6	2,2
Ups	2 703	1 635	915	145	5 398	50,1	1,6	1,7
Sth ⁴	3 803	1 621	2 214	312	7 950	47,8	0,3	2,3
Sdm	3 228	1 933	1 089	574	6 824	47,3	1,4	1,7
Ög	5 374	3 049	1 634	1 022	11 079	48,5	1,5	1,8
Skb	3 412	3 519	1 140	379	8 450	40,4	1,4	1,0
Äbg	6 492	2 461	2 757	1 054	12 764	50,9	1,7	2,6
Jkp	6 555	1 865	2 169	899	11 488	57,1	2,3	3,5
Krb	5 853	1 288	1 835	937	9 913	59,0	3,7	4,5
Klm	6 818	2 232	2 048	524	11 622	58,7	2,9	3,1
Gtl	1 392	987	761	33	3 173	43,9	2,5	1,4
Gbg	1 625	1 081	2 250	188	5 144	31,6	0,3	1,5
Hl	2 081	1 563	1 110	176	4 930	42,2	1,2	1,3
Bl	1 766	689	454	130	3 039	55,1	1,2	2,6
Krs	2 564	2 632	960	263	6 419	39,9	1,0	1,0
Mlm	647	3 586	519	112	4 864	13,3	0,1	0,2
I	72 788	2 376	79 142	10 711	165 017	44,1	14,5	30,6
II	45 926	2 227	23 479	5 620	77 252	59,4	10,7	20,6
III	34 396	2 612	9 539	3 542	50 089	68,7	5,9	13,2
IV	66 105	25 071	20 863	8 682	120 721	54,8	1,6	2,6
V	10 075	10 538	6 054	902	27 569	36,5	0,5	1,0
Riket	229 290	42 824	139 077	29 457	440 648	52,0	3,1	5,4
<i>Entire country</i>								
1958	229 290	42 824	139 000	29 495	440 609	52,0	3,1	5,4

¹ Betr. länsgrupperna, se förkortningar å sid. 17 och karta på sid. 18.

17

Concerning groups of counties (major regions) see abbreviations on page 00 and map on page 00!

² Åker, kultiverad betesmark och äng (enl. 1956 års jordbruksräkning). *Arable land, pastures and meadows (according to the Census of Agriculture 1956)*

³ Exklusive sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 078 km².

Excluding lakes Vänern, Vättern, Mälaren and Hjälmaren (total area 9 078 km²).

⁴ Inklusive Stockholms stad.

Including the city of Stockholm.

⁵ Exklusive otaxerade områden om sammanlagt 542 km², omfattande »Stor-Stockholm», Bo och Järfälla kommuner samt Utö skjutfält. Dessa områden ingår under »Impediment och övrig mark». *Excluding unassessed regions amounting to 542 km². These regions are included in »Unproductive and other lands».*

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika
Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län och länsgrupp <i>County</i>	Domänverket <i>State Forest Service</i>											
	Kronoskogar		a) Bergverks- skogar b) Renbetes- fjäll		Krono- allmänningar		Allmänna inrättningar samt natio- nalparker		Ecklesiastika skogar		Summa <i>Total</i>	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	22 092	9 807	—	—	40	13	291	2133	5	3	22 228	9 956
Vb	10 456	3 780	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	3 837
Jtl	1 376	398	b 1 255	b 1 363	2	0	5	1	—	—	2 638	1 762
Vnr	1 354	274	—	—	—	—	1	0	—	—	1 355	274
Gvl	868	204	a 3	a 0	—	—	0	—	—	—	871	204
Kpb	2 700	1 091	a 18	a 3	—	—	210	21	0	—	2 728	1 095
Vrm	278	64	a 12	a 4	—	—	30	3	—	—	321	71
Ör	785	194	a 30	a 4	—	—	1	—	0	0	816	198
Vstm	456	111	—	—	—	—	1	0	0	0	458	111
Ups	71	9	a 14	a 2	—	—	1	0	—	—	85	11
Sth	218	63	—	—	—	—	21	0	—	—	219	63
Sdm	214	50	—	—	11	6	3	1	2	1	231	58
Ög	411	75	—	—	—	—	6	0	0	0	417	75
Skb	384	81	—	—	—	—	—	—	0	0	384	81
Åbg	282	109	—	—	10	1	2	0	—	—	293	110
Jkp	309	76	—	—	1	0	3	1	—	—	312	77
Krb	303	68	—	—	—	—	—	—	4	1	307	69
Klm	587	98	—	—	—	—	51	51	—	—	588	99
Gtl	75	20	—	—	—	—	24	1	—	—	79	21
Gbg	100	83	—	—	—	—	3	3	—	—	103	86
Hl	109	41	—	—	—	—	2	1	—	—	111	42
Bl	46	3	—	—	—	—	—	—	—	—	46	3
Krs	171	22	—	—	—	—	6	2	—	—	177	24
Mlm	40	3	—	—	—	—	0	—	0	—	41	3
I	32 548	13 587	—	—	60	68	92	135	5	3	32 705	13 793
II	2 730	672	1 255	1 363	2	0	6	1	—	—	3 993	2 036
III	3 568	1 295	21	3	—	—	10	1	0	—	3 599	1 299
IV	4 298	998	56	10	22	7	49	6	6	2	4 431	1 023
V	541	172	—	—	—	—	15	7	0	—	557	179
Riket <i>Entire country</i>	43 685	16 724	1 332	1 376	84	76	172	149	12	5	45 285	18 330
1958	43 632	16 393	1 332	1 376	84	76	172	149	12	5	45 231	17 999

¹ Här ingår vissa områden som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda (sammanlagt ca 2 800 km²).

² Nationalparker.

³ Därav 9 km² nationalparker.

⁴ Därav f. n. avskilda från skogsbruk 6 555 km² ovanför skogsodlingsgränsen.

⁵ Delvis nationalparker.

statliga myndigheter vid 1959 års slut. Länsvis

at the end of 1959. By counties

Måttenhet: km²
Unit of measurement: km²

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder <i>Diocesan Board</i>		Annan statlig myndighet <i>Other State Authority</i>									
Summa <i>Total</i>		Fortifikations- förvaltningen		Vattenfalls- styrelsen		Lantbruks- styrelsen		Sjöfartsstyrelsen		Summa <i>Total</i>	
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
149	156	99	14	7	6	102	24	5	5	213	49
143	57	11	2	2	—	91	36	2	1	106	39
373	138	20	17	4	0	86	42	—	—	110	59
238	40	6	8	2	0	104	22	—	—	112	30
200	27	6	3	—	—	27	4	—	—	33	7
189	47	4	1	0	—	26	3	—	—	30	4
263	53	8	1	0	—	17	3	—	—	25	4
67	9	58	23	1	—	5	0	—	—	64	23
81	16	2	1	1	—	6	1	—	—	9	2
74	12	15	3	—	—	3	0	—	—	18	3
82	16	68	37	—	—	10	2	—	—	78	39
60	9	17	4	—	—	9	1	—	—	26	5
94	12	6	1	0	—	10	1	—	—	16	2
106	19	19	2	0	—	6	1	—	—	25	3
137	33	10	4	2	1	22	6	—	—	34	11
181	54	35	5	—	—	19	4	—	—	54	9
167	47	5	3	—	—	8	2	—	—	13	5
109	14	2	—	—	—	15	2	—	—	17	2
57	13	20	8	—	—	5	3	—	—	25	11
31	26	9	14	—	—	8	5	—	—	17	19
43	13	2	3	—	—	8	2	—	—	10	5
19	2	2	0	—	—	9	0	—	—	11	0
52	7	28	17	—	—	2	—	—	—	30	17
13	1	4	9	0	—	—	—	—	—	4	9
292	213	110	16	9	6	193	60	7	6	319	88
611	178	26	25	6	0	190	64	—	—	222	89
389	74	10	4	0	—	53	7	—	—	63	11
1 422	294	245	84	4	1	130	23	—	—	379	108
215	62	65	51	0	—	32	10	—	—	97	61
2 929	821	456	180	19	7	598	164	7	6	1 080	357
2 914	818	456	180	11	2	614	210	7	6	1 088	398

Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelses tillsyn samt total
Forest land under the supervision of the County Forestry Boards and total forest area

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Skogar tillhörande Forests owned by									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. Counties etc.		Häradsallm. och allmänningssk. i Norrland och Dalarna Common forests		Städer Towns		Övriga primär- kommuner Other communities		Allm. inrätt- ningar Public institu- tions	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	34	14	2 139	996	60	18	33	12	—	—
Vb	35	24	1 023	307	25	3	112	48	—	—
Jtl	17	144	—	—	6	1	166	55	7	6
Vnr	20	3	—	—	32	6	122	18	—	—
Gvl	13	2	363	109	104	17	64	12	—	—
Kpb	11	1	1 593	734	19	1	304	77	15	2
Vrm	14	2	—	—	38	7	110	21	—	—
Ör	5	—	108	21	24	1	53	4	22	4
Vstm	7	1	110	18	57	9	7	—	134	28
Ups	9	1	172	32	7	—	6	1	121	12
Sth	13	3	28	3	192	46	35	9	57	8
Sdm	9	1	198	51	40	12	20	2	—	—
Ög	9	1	260	52	14	3	29	4	16	3
Skb	15	2	66	14	23	2	8	1	16	1
Äbg	20	2	18	5	43	7	51	15	—	—
Jkp	18	2	14	1	29	3	40	7	3	1
Krb	26	13	—	—	19	—	70	8	1	—
Klm	23	1	3	—	42	5	60	8	8	5
Gtl	17	4	—	—	2	1	2	—	—	—
Gbg	15	12	—	—	51	34	20	6	1	—
Hl	47	24	—	—	5	1	26	8	5	12
Bl	4	1	—	—	16	3	18	2	—	—
Krs	9	1	—	—	5	1	17	2	1	—
Mlm	30	2	—	—	15	1	—	—	—	—
I	69	38	3 162	1 303	85	21	145	60	—	—
II	37	147	—	—	38	7	288	73	7	6
III	24	3	1 956	843	123	18	368	89	15	2
IV	168	29	977	197	528	95	489	80	378	62
V	122	44	—	—	94	41	83	18	7	12
Riket	420	261	6 095	2 343	868	182	1 373	320	407	82
Entire country										
1958	409	261	6 095	2 399	874	174	1 367	308	407	72

1 Delvis beräknade siffror.

2 Of which protective forests and forests on poor soil.

3 Skyddsskogar.

4 Därav svärföryngrade skogar 1 208 km².

skogsmarksareal vid 1959 års slut. Länsvis

at the end of 1959. By counties

Måttenhet: km²
Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
				Summa Total			därav svår- föryngrade skogar och skydds- skogar ²	Samtliga skogar (tab. 2 och 3) All forests		
Aktiebolag Companies		Övriga enskilda Other private owners								
Prod. sk.	Imp. ¹	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Summa	Summa	Prod. sk.	Imp.	Summa
3 930	1 965	11 733	8 322	17 929	11 327	29 256	3 912	40 519	21 488	62 007
7 356	2 869	12 992	4 098	21 543	7 349	28 892	5 516	32 269	11 282	43 551
11 622	4 765	11 838	2 158	23 656	7 129	30 785	5 870	26 777	9 088	35 865
8 573	1 715	8 697	1 120	17 444	2 862	20 306	—	19 149	3 206	22 355
5 854	1 112	6 629	688	13 027	1 940	14 967	—	14 131	2 178	16 309
6 420	1 541	8 956	1 648	17 318	4 004	21 322	423	20 265	5 150	25 415
4 695	939	7 311	949	12 168	1 918	14 086	—	12 777	2 046	14 823
1 559	224	2 617	293	4 388	547	4 935	—	5 335	777	6 112
915	159	1 977	241	3 207	456	3 663	—	3 755	585	4 340
935	114	1 276	98	2 526	258	2 784	—	2 703	284	2 987
364	56	2 735	926	3 424	1 051	4 475	—	3 803	1 169	4 972
240	49	2 404	347	2 911	462	3 373	—	3 228	534	3 762
733	109	3 786	624	4 847	796	5 643	—	5 374	885	6 259
230	46	2 539	291	2 897	357	3 254	—	3 412	460	3 872
368	114	5 528	1 430	6 028	1 573	7 601	—	6 492	1 727	8 219
325	185	5 579	1 080	6 008	1 279	7 287	—	6 555	1 419	7 974
706	205	4 544	908	5 366	1 134	6 500	—	5 853	1 255	7 108
411	82	5 557	953	6 104	1 054	7 158	³ 77	6 818	1 169	7 987
36	47	1 174	379	1 231	431	1 662	⁴ 1 226	1 392	476	1 868
28	17	1 359	1 530	1 474	1 599	3 073	—	1 625	1 730	3 355
66	24	1 768	608	1 917	677	2 594	³ 70	2 081	737	2 818
76	8	1 576	171	1 690	185	1 875	³ 120	1 766	190	1 955
66	20	2 207	372	2 305	396	2 701	³ 127	2 564	444	3 008
6	3	538	47	589	53	642	³ 59	647	66	713
11 286	4 834	24 725	12 420	39 472	18 676	58 148	9 428	72 788	32 770	105 558
20 195	6 480	20 535	3 278	41 100	9 991	51 091	5 870	45 926	12 294	58 220
12 274	2 653	15 585	2 336	30 345	5 944	36 289	423	34 396	7 328	41 724
11 481	2 282	45 853	8 140	59 874	10 885	70 760	77	66 105	12 310	78 415
278	119	8 622	3 107	9 206	3 341	12 547	⁴ 1 602	10 075	3 643	13 718
55 514	16 368	115 320	29 281	179 997	48 837	228 834	17 400	229 290	68 345	297 635
55 514	16 368	115 391	29 548	180 057	49 130	229 187	17 400	229 290	68 345	297 635

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—1952). Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och läns- grupp County	Tax.- år <i>Year of survey</i>	Trädslag ¹ <i>Species</i>	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) <i>Growing stock by size-groups</i>							
			I milj. m ³ sk.				Per ha skogsmark m ³ sk.			
			Mind- re än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samt- liga <i>Total</i>	Mind- re än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samt- liga <i>Total</i>
Nb	1941	tall	23,9	45,3	35,3	104,4	5,9	11,2	8,7	25,8
		gran	22,6	25,4	14,5	62,5	5,6	6,2	3,6	15,4
		björk	23,6	9,2	1,3	34,2	5,9	2,3	0,3	8,5
		övriga	2,2	1,2	0,4	3,8	0,5	0,3	0,1	0,9
		s:a	72,3	81,1	51,6	205,0	17,9	20,0	12,7	50,6
Vb	1939 —41	tall	17,1	35,3	26,2	78,6	5,3	10,9	8,1	24,3
		gran	32,5	36,4	20,1	89,0	10,1	11,3	6,2	27,6
		björk	20,1	10,1	1,7	31,8	6,2	3,1	0,5	9,8
		övriga	1,5	1,3	0,6	3,4	0,5	0,4	0,2	1,1
		s:a	71,1	83,0	48,6	202,7	22,1	25,7	15,0	62,8
Jtl	1939 —40	tall	17,5	23,8	13,3	54,6	6,5	8,9	5,0	20,4
		gran	35,6	38,2	16,1	89,9	13,3	14,3	6,0	33,6
		björk	13,2	7,4	1,5	22,1	4,9	2,8	0,5	8,2
		övriga	1,7	1,0	0,8	3,5	0,6	0,4	0,3	1,3
		s:a	68,1	70,5	31,6	170,1	25,3	26,4	11,8	63,5
Därav Härje- dalen ²	1940	tall	7,8	8,9	4,9	21,6	11,7	13,3	7,4	32,4
		gran	4,4	5,0	2,5	11,9	6,6	7,5	3,7	17,8
		björk	2,3	0,9	0,1	3,3	3,4	1,4	0,1	4,9
		övriga	0,3	0,1	0,0	0,4	0,5	0,1	0,0	0,6
		s:a	14,7	14,9	7,5	37,1	22,2	22,3	11,2	55,7
Vnr	1938	tall	9,0	17,1	12,1	38,2	4,7	9,0	6,3	20,0
		gran	34,4	33,9	11,6	79,9	17,9	17,7	6,1	41,7
		björk	9,3	6,5	1,9	17,7	4,8	3,4	1,0	9,2
		övriga	3,3	1,8	1,1	6,3	1,7	1,0	0,6	3,3
		s:a	55,9	59,4	26,8	142,1	29,1	31,1	14,0	74,2
Gvl	1942	tall	12,3	23,8	22,0	58,1	8,7	16,8	15,6	41,1
		gran	26,0	28,1	11,9	66,0	18,4	19,9	8,4	46,7
		björk	7,2	4,9	1,5	13,6	5,1	3,5	1,0	9,6
		övriga	2,2	0,9	0,5	3,6	1,6	0,7	0,3	2,6
		s:a	47,7	57,7	35,8	141,2	33,8	40,9	25,3	100,0
Kpb ³	1943 —44	tall	19,8	38,8	29,5	88,1	9,7	19,2	14,6	43,5
		gran	29,2	32,8	12,6	74,7	14,5	16,1	6,2	36,8
		björk	7,3	3,7	0,9	11,9	3,7	1,8	0,4	5,9
		övriga	1,3	0,4	0,1	1,8	0,6	0,2	0,1	0,9
		s:a	57,7	75,6	43,2	176,5	28,5	37,3	21,3	87,1
Vrm	1950	tall	7,9	19,6	15,9	43,3	6,1	15,4	12,4	33,9
		gran	22,8	36,8	19,4	79,0	17,9	28,8	15,2	61,9
		björk	5,9	4,7	1,4	12,0	4,7	3,6	1,1	9,4
		övriga	1,5	0,8	0,4	2,7	1,2	0,6	0,3	2,1
		s:a	38,1	61,8	37,1	137,1	29,9	48,4	29,0	107,3
Ör ⁴	1951	tall	3,7	11,1	12,8	27,6	7,1	21,2	24,3	52,6
		gran	8,8	13,6	6,7	29,1	16,8	25,9	12,8	55,5
		björk	3,1	2,6	0,8	6,5	5,8	5,0	1,6	12,4
		övriga	0,9	0,6	0,3	1,8	1,6	1,2	0,7	3,5
		s:a	16,4	28,0	20,7	65,0	31,3	53,3	39,4	124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vstm	1950 —52	tall	3,5	8,7	8,9	21,1	9,3	23,1	23,8	56,2
		gran	5,9	9,9	5,1	20,8	15,6	26,2	13,7	55,5
		björk	2,1	2,0	0,6	4,7	5,6	5,4	1,4	12,4
		övriga	0,6	0,5	0,1	1,2	1,6	1,3	0,3	3,2
		s:a	12,0	21,0	14,7	47,8	32,1	56,0	39,2	127,3
Ups	1950 —52	tall	2,3	4,8	6,8	13,9	8,4	17,8	25,2	51,4
		gran	3,4	6,2	4,5	14,1	12,5	23,0	16,7	52,2
		björk	1,8	1,5	0,4	3,7	6,7	5,4	1,6	13,7
		övriga	0,5	0,3	0,2	1,1	2,0	1,3	0,8	4,1
		s:a	8,0	12,8	12,0	32,8	29,6	47,5	44,3	121,4
Sth5	1950 —52	tall	2,0	5,3	8,4	15,7	5,2	13,9	22,1	41,2
		gran	4,0	7,7	5,4	17,1	10,6	20,3	14,2	45,1
		björk	2,2	1,5	0,5	4,2	5,7	3,9	1,3	10,9
		övriga	1,1	0,7	0,6	2,3	2,7	1,8	1,6	6,1
		s:a	9,2	15,2	14,9	39,3	24,2	39,9	39,2	103,3
Sdm	1950 —52	tall	2,2	5,4	10,4	17,9	6,9	16,6	32,1	55,6
		gran	3,3	5,8	5,6	14,7	10,2	17,9	17,4	45,5
		björk	1,6	1,3	0,8	3,6	4,8	3,9	2,6	11,3
		övriga	0,6	0,4	0,5	1,6	1,9	1,4	1,7	5,0
		s:a	7,7	12,9	17,3	37,9	23,8	39,8	53,8	117,4
Ög	1952	tall	3,4	9,6	18,0	31,1	6,4	17,9	33,6	57,9
		gran	5,0	9,9	10,6	25,6	9,3	18,5	19,8	47,6
		björk	2,1	2,2	1,2	5,5	3,8	4,2	2,2	10,2
		övriga	1,1	0,9	0,9	2,9	2,1	1,6	1,7	5,4
		s:a	11,6	22,7	30,8	65,1	21,6	42,2	57,3	121,1
Skb	1950 —51	tall	2,3	6,4	10,2	18,9	6,6	18,7	29,8	55,1
		gran	3,2	6,2	5,7	15,1	9,2	18,2	16,7	44,1
		björk	2,2	1,8	1,0	5,0	6,5	5,3	2,7	14,5
		övriga	0,7	0,7	0,6	2,0	2,1	2,1	1,6	5,8
		s:a	8,3	15,2	17,4	40,9	24,4	44,3	50,8	119,5
Äbg	1949	tall	3,2	8,8	10,5	22,5	5,0	13,6	16,1	34,7
		gran	7,7	15,5	12,9	36,1	11,9	24,0	19,8	55,7
		björk	3,3	2,6	1,0	6,9	5,1	3,9	1,6	10,6
		övriga	1,0	0,9	0,5	2,4	1,5	1,4	0,8	3,7
		s:a	15,2	27,8	24,9	67,8	23,5	42,9	38,3	104,7
Jkp	1947	tall	3,5	9,1	12,6	25,2	5,4	13,9	19,2	38,5
		gran	7,5	14,1	10,2	31,8	11,6	21,5	15,4	48,5
		björk	2,9	2,4	0,9	6,2	4,4	3,6	1,4	9,4
		övriga	0,6	0,6	0,5	1,7	1,0	0,9	0,7	2,6
		s:a	14,6	26,1	24,1	64,9	22,4	39,9	36,7	99,0
Krb	1946 —47	tall	3,2	8,5	9,4	21,0	5,4	14,5	16,1	36,0
		gran	6,2	11,4	8,3	25,9	10,5	19,6	14,2	44,3
		björk	2,7	2,1	0,7	5,5	4,6	3,6	1,2	9,4
		övriga	0,7	0,6	0,6	1,9	1,2	1,1	1,0	3,3
		s:a	12,7	22,7	19,0	54,4	21,7	38,8	32,5	93,0
Klm	1947	tall	3,9	12,0	17,0	33,0	5,8	17,5	25,0	48,3
		gran	5,8	10,0	7,4	23,2	8,4	14,7	10,9	34,0
		björk	2,8	2,8	1,3	6,9	4,1	4,2	1,9	10,2
		övriga	1,5	1,4	1,5	4,3	2,2	2,1	2,1	6,4
		s:a	14,0	26,3	27,2	67,4	20,5	38,5	39,9	98,9
Gtl6	1952	tall	1,1	3,0	3,7	7,7	7,8	21,9	26,9	56,6
		gran	0,6	1,0	0,6	2,2	4,4	7,8	4,5	15,9
		björk	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,7	0,3	1,8
		övriga	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,9
		s:a	1,8	4,1	4,4	10,3	13,3	29,8	32,1	75,2
Gbg	1949	tall	0,8	1,8	1,4	4,1	5,2	11,0	8,9	25,1
		gran	1,6	3,0	2,3	6,9	9,5	18,4	14,3	42,2
		björk	0,9	0,7	0,3	1,9	5,4	4,2	1,7	11,3
		övriga	0,5	0,4	0,2	1,1	3,3	2,3	1,4	7,0
		s:a	3,8	5,9	4,3	14,0	23,4	35,9	26,3	85,6

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
HI	1946	tall	1,2	2,2	2,4	5,7	5,7	10,4	11,3	27,4
		gran	1,5	2,5	2,2	6,2	7,4	11,8	10,5	29,7
		björk	0,9	0,9	0,5	2,3	4,3	4,3	2,3	10,9
		övriga	0,7	0,9	0,9	2,5	3,4	4,2	4,3	11,9
		s:a	4,3	6,4	5,9	16,6	20,8	30,7	28,4	79,9
BI	1945	tall	0,4	1,0	1,5	2,9	2,1	5,8	8,8	16,7
		gran	1,4	2,5	2,3	6,2	8,2	14,0	13,1	35,3
		björk	0,9	1,0	0,3	2,1	5,3	5,4	1,4	12,1
		övriga	0,8	0,9	0,9	2,6	4,7	4,9	5,0	14,6
		s:a	3,6	5,3	5,0	13,9	20,3	30,1	28,3	78,7
Krs	1945	tall	0,8	2,3	3,2	6,3	3,0	9,1	12,2	24,3
		gran	1,8	2,6	2,6	7,1	7,1	10,1	10,3	27,5
		björk	1,4	1,2	0,5	3,1	5,4	4,8	1,7	11,9
		övriga	1,7	2,2	2,6	6,4	6,4	8,5	10,1	25,0
		s:a	5,6	8,4	8,9	22,9	21,9	32,5	34,3	88,7
Mlm	1945	tall	0,1	0,2	0,2	0,5	1,8	2,6	2,7	7,1
		gran	0,6	1,0	1,1	2,7	8,7	16,2	17,2	42,1
		björk	0,1	0,2	0,1	0,5	2,3	2,8	2,4	7,5
		övriga	0,4	0,8	2,2	3,5	7,1	13,2	35,4	55,7
		s:a	1,3	2,2	3,6	7,1	19,9	34,8	57,7	112,4
I	1939 —41	tall	40,9	80,5	61,5	183,0	5,6	11,1	8,4	25,1
		gran	55,0	61,8	34,6	151,5	7,6	8,5	4,7	20,8
		björk	43,7	19,3	3,0	66,0	6,0	2,7	0,4	9,1
		övriga	3,7	2,5	1,1	7,2	0,5	0,3	0,2	1,0
		s:a	143,4	164,1	100,2	407,7	19,7	22,6	13,7	56,0
II	1938 —40	tall	26,5	40,9	25,4	92,9	5,8	8,9	5,5	20,2
		gran	69,9	72,1	27,7	169,8	15,2	15,8	6,0	37,0
		björk	22,5	13,9	3,4	39,8	4,9	3,0	0,8	8,7
		övriga	5,1	2,9	1,8	9,8	1,1	0,6	0,4	2,1
		s:a	124,0	129,9	58,4	312,2	27,0	28,3	12,7	68,0
III	1942 —44	tall	32,2	62,5	51,5	146,2	9,4	18,2	14,9	42,5
		gran	55,2	60,9	24,5	140,6	16,0	17,7	7,1	40,8
		björk	14,5	8,6	2,3	25,4	4,2	2,5	0,7	7,4
		övriga	3,5	1,3	0,6	5,5	1,0	0,4	0,2	1,6
		s:a	105,4	133,4	78,9	317,7	30,6	38,8	22,9	92,3
IV	1946 —52	tall	41,1	109,3	140,8	291,2	6,2	16,6	21,3	44,1
		gran	83,5	147,3	101,8	332,6	12,6	22,3	15,5	50,4
		björk	32,7	27,4	10,5	70,6	5,0	4,1	1,6	10,7
		övriga	10,7	8,5	6,8	26,0	1,6	1,3	1,0	3,9
		s:a	168,0	292,4	260,0	720,4	25,4	44,3	39,4	109,1
V	1945 —52	tall	4,4	10,5	12,4	27,2	4,3	10,4	12,3	27,0
		gran	7,5	12,6	11,1	31,2	7,5	12,5	11,1	31,1
		björk	4,3	4,0	1,7	10,0	4,3	4,0	1,7	10,0
		övriga	4,2	5,1	6,9	16,3	4,3	5,1	6,8	16,2
		s:a	20,4	32,2	32,1	84,7	20,4	32,0	31,9	84,3
Riket Entire coun- try	1938 —52	tall	145,0	303,8	291,6	740,4	6,3	13,3	12,7	32,3
		gran	271,2	354,7	199,8	825,7	11,8	15,5	8,7	36,0
		björk	117,7	73,2	20,9	211,9	5,2	3,2	0,9	9,3
		övriga	27,2	20,3	17,2	64,7	1,2	0,8	0,8	2,8
		s:a	561,2	751,9	529,6	1 842,7	24,5	32,8	23,1	80,4

1 Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.

2 Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.

3 Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.

4 Exkl. skjutfält.

5 Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.

6 Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—1952

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ojusterade.

	1	2	3	4	5
Län County	Tillväxt hos träd, som vid taxeringstillfället var minst 10 cm i brh (ub.) ¹ Samtliga ägoslag <i>All ground</i>		Total tillväxt (pb.) <i>Total increment (incl. bark)</i> Skogsmark inkl. hagmark <i>Forests only</i>		
	Tall <i>Pine</i>	Gran <i>Spruce</i>	Samtliga trädslag <i>All species</i>		
	milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha	
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2	
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6	
JH	1,03	1,90	4,7	1,8	
därrav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4	
Vnr	0,76	1,81	4,5	2,3	
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6	
Kpb ²	1,98	1,92	5,8	2,8	
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2	
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9	
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4	
Ups	0,33	0,36	1,1	4,2	
Stb ²	0,38	0,51	1,5	3,9	
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5	
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6	
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1	
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4	
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2	
Krb	0,60	0,99	2,5	4,2	
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3	
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3	
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1	
HI	0,21	0,29	0,9	4,3	
BI	0,09	0,25	0,7	3,7	
Krs	0,18	0,29	1,0	4,0	
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0	
I	3,36	2,44	10,1	1,4	
II	1,79	3,71	9,2	2,3	
III	3,40	3,73	10,9	3,4	
IV	7,89	11,07	28,8	4,4	
V	0,81	1,25	3,9	3,9	
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7	
<i>Entire country</i>					

¹ Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.

² Se noterna 2—6 till tab. 4

Tabell 6. Arealer, som övergått med skogsvårdsåtgärder 1959, fördelade aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV). Länsvis

Silvicultural measures taken in 1959, by forest-owner groups (Crown forests = I, other

Anm.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning sid. 144 med delvis förelse de olika ägargrupperna emellan. Se även texten sid. 38—46.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp County	Hyggesrensning <i>Removal of waste from a cut area</i>					Markberedning (inkl. hyggesbränning) <i>Scarification (incl. broadcast burning)</i>				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Nb	461,6	29,1	111,6	94,8	697,1	170,0	12,8	10,0	18,0	210,8
Vb	177,4	5,8	103,1	83,1	369,3	72,2	4,2	92,2	16,4	185,1
Jtl	7,0	6,3	116,7	57,9	187,9	8,4	3,4	84,4	14,6	110,7
Vnr	6,8	7,4	78,0	25,3	117,6	11,0	0,7	59,0	3,5	74,3
Gvl	13,5	8,9	65,2	23,8	111,4	2,3	0,3	34,1	1,5	38,2
Kpb	20,8	20,6	72,0	24,2	137,5	8,1	6,5	26,3	5,9	46,7
Vrm	2,7	3,6	66,2	25,5	97,9	3,5	1,1	21,9	1,9	28,4
Ör	5,9	1,7	14,5	5,8	27,8	4,0	0,7	7,9	7,0	19,5
Vstm	5,1	4,4	8,5	7,4	25,4	1,3	1,4	3,2	0,7	6,6
Ups	0,9	5,8	9,9	3,0	19,7	1,0	2,5	8,4	1,4	13,3
Sth	1,9	4,4	3,8	9,3	19,5	1,1	2,1	2,8	3,5	9,4
Sdm	3,0	3,8	4,0	13,9	24,8	1,5	0,9	0,8	4,8	7,9
Ög	4,7	9,6	5,3	3,9	23,4	3,9	1,9	2,5	2,6	10,9
Skb	5,3	1,6	1,7	15,4	23,9	1,8	1,1	0,3	1,7	4,9
Äbg	3,5	4,6	5,7	24,8	38,6	0,9	0,5	0,9	0,7	3,0
Jkp	3,7	2,2	3,5	21,9	31,2	3,3	1,0	3,7	1,9	9,9
Krb	3,4	2,4	8,4	13,7	27,9	3,0	0,6	7,1	0,4	11,0
Klm	7,0	2,1	2,7	⁴ 15,1	26,9	6,2	0,6	2,6	⁴ 5,5	14,8
Gtl	—	0,5	—	4,5	5,0	0,2	0,3	—	1,8	2,3
Gbg	2,3	0,8	0,2	3,3	6,5	—	—	0,2	—	0,2
HI	0,9	0,7	0,7	3,7	6,0	0,4	—	—	0,4	0,8
BI	0,9	0,3	0,5	8,2	9,9	0,1	—	0,9	0,3	1,2
Krs	2,2	0,4	0,7	5,0	8,3	0,6	0,1	2,4	3,0	6,0
Mlm	0,7	0,1	—	1,4	2,2	0,3	0,5	0,2	2,6	3,6
I	639,0	34,9	214,6	177,9	1 066,5	242,3	17,0	102,2	34,4	395,8
II	13,8	13,7	194,7	83,2	305,5	19,4	4,1	143,4	18,1	185,0
III	34,3	29,5	137,3	47,9	248,9	10,3	6,7	60,4	7,5	84,9
IV	47,0	46,2	134,2	159,5	386,9	31,7	14,2	61,9	31,9	139,7
V	7,0	2,6	2,1	26,0	37,8	1,5	0,9	3,6	8,1	14,1
Riket	741,1	126,9	682,9	494,6	2 045,5	305,2	42,9	371,5	99,9	819,6
Entire country										
1958	686,3	126,9	854,8	650,5	2 318,6	316,0	43,9	455,2	116,8	931,9

¹ Ecklesiastika skogar, härads- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskapets förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogars areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda skogar än aktiebolagsskogar.

⁴ Därav Kalmar läns norra: hyggesrensning 8,0, markberedning 1,4, skogsodling 17,5 och rövning 16,6 km².

på skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹ = II,

public forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV) By counties

skiljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttas vid jäm-

Måttenhet:

Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling <i>Planting and sowing</i>					Röjning i plant-, ung- och stavaskog <i>Thinning in seedlings and young stands</i>				
I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
49,7	2,5	6,8	5,9	64,9	274,2	29,7	72,4	221,4	597,7
47,7	2,9	70,8	48,1	169,5	205,0	12,8	141,1	99,5	458,4
4,7	3,6	62,1	23,9	94,2	16,6	8,0	117,4	52,0	194,1
9,3	2,5	58,9	11,4	82,1	19,9	8,0	133,9	43,9	205,7
4,5	3,9	45,2	8,4	62,0	21,1	9,9	83,9	36,1	150,9
3,8	5,7	35,4	6,9	51,9	21,4	22,9	60,0	18,0	122,4
3,6	2,6	52,0	16,4	74,6	3,3	5,9	98,0	40,7	147,9
3,8	1,3	15,3	8,4	28,7	7,1	4,1	26,8	12,0	50,0
2,2	3,6	9,0	6,1	21,0	4,1	7,0	12,6	7,3	30,9
0,9	4,5	11,5	5,9	22,8	1,8	6,7	14,5	7,2	30,2
1,8	3,6	4,7	9,9	19,9	7,3	3,6	2,8	10,8	24,5
1,6	2,9	2,5	13,0	20,1	5,5	6,3	6,7	18,2	36,8
4,6	5,3	8,5	18,4	36,8	6,2	6,8	17,4	8,9	39,3
3,6	3,2	3,0	25,9	35,7	6,0	8,6	6,3	14,1	34,9
3,3	5,3	6,3	23,4	38,3	5,9	15,9	6,7	75,3	103,8
4,3	3,1	4,8	32,4	44,6	6,7	7,5	10,5	49,8	74,4
4,0	1,9	9,1	16,2	31,2	8,7	7,2	28,0	33,6	77,6
6,5	1,7	3,2	24,6	35,9	13,0	6,3	7,1	46,5	72,9
0,1	0,4	—	3,6	4,1	0,3	0,1	0,4	6,4	7,2
1,1	1,6	0,5	7,3	10,4	2,7	4,4	2,1	11,4	20,6
1,1	1,7	0,4	10,0	13,3	2,6	4,1	1,8	9,3	17,8
0,6	0,5	0,4	11,4	12,9	2,0	1,5	4,2	35,1	42,8
2,2	2,0	2,6	26,6	33,4	4,7	6,1	2,2	36,2	49,2
0,6	1,9	0,1	13,8	16,3	1,0	3,3	0,2	9,3	13,7
97,4	5,4	77,6	54,0	234,4	479,2	42,5	213,5	320,9	1 056,0
14,0	6,1	121,0	35,3	176,3	36,5	16,0	251,3	95,9	399,8
8,3	9,6	80,6	15,3	113,9	42,5	32,8	143,9	54,1	273,3
40,1	39,0	129,9	200,5	409,5	75,6	85,9	237,3	324,3	723,0
5,7	8,1	3,9	72,7	90,3	13,3	19,5	10,9	107,7	151,3
165,5	68,2	413,0	377,8	1 024,4	647,1	196,6	856,9	902,8	2 603,3
163,1	66,0	411,2	366,4	1 006,7	768,6	194,1	823,2	725,7	2 511,6

Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1959. Länsvis

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1959. By counties

Anm.: Till statens brandinspektions kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län County	Antal bränder No. of fires		Bränd areal Burnt area		Brandskada Damage			Beräk- nad släck- nings- kostnad Costs of extin- guishing fires	Antal förbru- kade ar- betsstim- mar för släck- ning No. of working hours for extin- guish- ing fires
	totalt total	till- bud under 0,1 ha less than 0,1 ha burnt	skogs- mark produc- tive forest	impedi- ment unprod. forest	å växan- de skog on grow- ing forest	å upp- huggna effekter m. m. on cut wood	totalt total		
			ha		kr Sw. cr.				
Nb	227	77	1 091	198	528 549	2 330	530 879	253 377	70 161
Vb	145	84	230	27	64 585	1 250	65 835	126 120	16 482
Jtl	148	70	374	1 009	164 840	2 800	167 640	144 770	18 272
Vnr	233	152	208	88	173 406	4 200	177 606	173 310	27 350
Gvl	325	190	455	33	304 057	107 000	411 057	301 380	37 943
Kpb	220	140	912	2 111	709 120	3 721	712 841	221 190	41 000
Vrm	180	107	137	39	54 690	200	54 890	239 987	41 319
Ör	239	202	17	10	14 650	7 775	22 425	122 309	12 146
Vstm	204	159	115	29	108 640	4 700	113 340	287 661	28 343
Ups	92	75	37	27	37 040	—	37 040	57 485	8 836
Sth ¹	2 425	2 154	180	151	244 800	840	245 640	200 798	76 955
Sdm	333	274	85	52	114 045	2 081	116 126	86 200	22 519
Ög	285	217	58	43	63 786	12 740	76 526	239 422	24 089
Skb	92	72	15	8	5 450	—	5 450	48 214	4 885
Äbg	300	254	108	100	97 840	400	98 240	262 764	22 275
Jkp	193	140	52	44	81 827	300	82 127	67 654	19 050
Krb	158	119	56	129	75 388	750	76 138	150 500	11 565
Klm	276	185	214	68	228 049	1 301 900	1 529 949	377 015	47 435
Gtl	71	49	30	23	3 875	5 960	9 835	68 208	10 849
Gbg	585	470	58	182	54 255	675	54 930	170 000	26 311
Hi	78	48	35	128	32 000	4 000	36 000	43 876	11 170
Bl	133	103	18	3	16 917	—	16 917	76 780	6 054
Krs	115	92	14	4	7 413	360	7 773	26 563	4 325
Mlm	36	29	2	20	4 100	600	4 700	20 806	2 554
I	372	161	1 321	225	593 134	3 580	596 714	379 497	86 643
II	381	222	582	1 097	338 246	7 000	345 246	318 080	45 622
III	545	330	1 367	2 144	1 013 177	110 721	1 123 898	522 570	78 943
IV	4 777	3 958	1 074	700	1 126 205	1 331 686	2 457 891	2 140 009	319 417
V	1 018	791	157	360	118 560	11 595	130 155	406 233	61 263
Riket Entire country	7 093	5 462	4 501	4 526	3 189 322	1 464 582	4 653 904	3 766 389	591 888
1958	1 607	1 099	1 122,6	483,6	728 584	10 180	738 764	566 079	69 104

¹ Från och med 1955 har skogsbrandskadorna inom Stockholms stad införts i riksskogsbrandstatistiken.

² Se not 1 till texttabell sid. 40.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Län County	Åkslag Lightning	Järnväg Railway		Landsvägs- trafik Road traffic		Eldar uppgjorda av yrkesfolk Fires lit by forest workers		Camp- eldar Camping fires		Minder- årigas lek By children		Tobaks- rökning Smoking		Annan känd anledning ^a Other known reason		Okänd anledning Unknown reason				
		antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	
Nb	7	36	15	20	—	—	20	162	23	193	50	421	19	25	14	124	23	43	56	265
Vb	3	3	25	19	—	—	13	97	18	26	16	61	8	—	3	1	17	9	41	41
Jl	32	1 032	21	136	—	—	26	113	18	23	11	39	4	—	3	6	17	21	16	13
Vnr	25	23	28	16	—	—	9	101	20	7	13	7	30	1	13	6	23	28	71	107
Gvl	52	47	45	28	4	—	7	156	21	10	33	7	32	3	20	17	34	99	77	121
Kpb	64	1 385	14	—	3	—	4	48	10	25	12	4	24	1	16	6	24	9	49	1545
Vrm	36	17	37	1	5	—	3	75	6	22	2	21	6	4	6	2	24	15	55	19
Or	19	2	57	5	4	—	3	—	10	—	7	—	49	2	8	—	26	10	56	8
Vstm	19	19	15	4	3	—	3	8	7	—	6	11	27	1	13	6	31	52	80	43
Ups	9	2	17	1	4	1	3	5	6	—	8	1	19	1	6	—	8	—	12	53
Sth	23	8	131	13	4	—	31	18	131	44	54	15	258	9	71	8	201	32	1521	184
Sdm	22	31	41	8	3	—	6	6	12	2	22	2	61	2	17	—	35	64	116	22
Og	55	17	20	3	3	—	6	1	39	12	9	3	38	2	18	10	45	44	52	9
Skb	7	2	11	—	—	—	1	—	8	1	6	—	12	7	4	—	10	3	33	10
Äbg	38	105	34	94	2	—	2	—	6	—	6	2	61	3	8	—	27	1	116	3
Jkp	36	17	12	—	4	1	4	1	20	8	3	1	39	—	9	—	20	28	46	40
Krb	29	55	8	2	6	—	4	—	23	3	3	2	21	2	10	2	21	14	33	105
Klm	44	66	5	—	1	—	4	—	16	5	4	—	52	5	22	7	35	38	96	161
Gul	4	3	—	—	6	—	3	5	6	—	1	—	9	1	—	—	20	6	22	38
Gbg	30	153	9	—	—	—	3	—	19	8	5	—	277	15	13	1	52	4	180	59
El	11	21	—	—	—	—	2	3	17	13	5	16	8	4	3	—	18	105	14	1
Bl	5	1	6	2	—	—	—	—	15	2	—	—	31	1	8	—	21	5	44	10
Krs	2	1	13	2	5	1	2	—	23	3	2	—	15	—	4	—	13	1	38	10
Mlm	—	—	2	—	—	—	2	1	1	—	—	—	3	—	4	—	5	16	19	5
I	10	39	40	39	1	—	33	259	41	219	66	482	27	25	17	125	40	52	97	306
II	57	1 055	49	152	1	—	35	214	38	30	24	46	34	1	16	12	40	49	87	120
III	116	1 432	59	28	7	—	11	204	31	35	45	11	56	4	36	23	58	108	126	1 666
IV	337	341	388	131	39	2	65	114	284	97	130	58	643	38	132	35	483	301	2 216	657
V	52	179	30	4	14	1	7	9	81	26	13	16	343	21	32	1	129	137	317	123
Riket	572	3 046	566	354	62	3	151	800	475	407	278	613	1 103	89	293	196	750	647	2 843	2 872
Entire country	57	100,6	147	92,2	5	0,9	86	300,4	239	147,9	28	34,7	489	113,9	38	41,3	162	113,7	356	662,4

¹ Inkl kolning och tjärbränning.

² Annan känd anledning innefattar bl. a. följande orsaker: ammunition, sprängämnen, fyrverkeri, brinnande byggnad samt uppsattlig anläggning.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1959, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis

Forest roads completed in 1959, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 6! Måttenhet: km
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags-skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	166,0	28,8	38,1	33,3	266,2
Vb	113,5	7,3	103,8	64,2	288,8
Jtl	—	33,3	148,4	31,0	212,7
Vnr	37,1	3,6	153,9	38,2	232,8
Gvl	19,4	6,5	87,7	184,1	297,7
Kpb	74,1	29,9	152,0	74,1	330,1
Vrm	8,3	6,2	155,2	92,6	262,4
Ör	31,7	15,9	53,8	25,5	126,9
Vstm	15,1	5,8	15,6	7,9	44,4
Ups	—	16,1	17,3	14,3	47,7
Sth	9,9	13,9	17,1	12,3	53,2
Sdm	5,5	13,6	11,2	37,5	67,9
Ög	1,5	13,9	25,6	33,3	74,3
Skb	9,8	24,3	7,8	28,6	70,6
Äbg	18,5	31,6	22,5	57,8	130,4
Jkp	17,9	26,7	26,2	51,8	122,6
Krb	9,7	19,2	25,3	72,2	126,4
Klm	19,7	29,6	9,6	245,3	104,1
Gtl	—	2,3	—	13,2	15,5
Gbg	—	10,2	0,7	10,2	21,1
Hl	4,9	21,5	4,3	33,9	64,5
Bl	—	5,1	2,1	19,0	26,2
Krs	—	6,9	0,6	33,3	40,7
Mlm	—	3,0	0,2	13,0	16,1
I	279,5	36,1	141,9	97,5	555,0
II	37,1	36,9	302,3	69,2	445,5
III	93,5	36,4	239,6	258,2	627,7
IV	147,6	217,0	387,2	479,1	1 230,9
V	4,9	48,9	7,8	122,5	184,1
Riket <i>Entire country</i>	562,6	375,3	1 078,8	1 026,6	3 043,2
1958	485,6	365,9	820,3	729,9	2 401,7

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 32,4 km.

Tabell 10. Under 1959 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1959, by forest-owner groups. By counties

Se anmärkning till tab. 6! Måttenhet: km
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags- skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	88,9	6,4	74,7	14,1	184,1
Vb	64,4	7,0	127,3	143,9	342,7
Jtl	4,1	13,4	318,9	229,1	565,4
Vnr	11,1	0,5	191,4	22,8	225,7
Gvl	2,2	8,7	57,0	23,3	91,3
Kpb	9,4	41,8	50,1	34,0	135,3
Vrm	1,7	2,6	94,2	183,4	281,9
Ör	6,2	5,9	6,9	45,3	64,3
Vstm	3,8	10,8	10,1	13,9	38,6
Ups	—	9,4	10,8	22,7	42,9
Sth	1,6	6,2	0,4	6,1	14,4
Sdm	1,0	2,3	8,0	26,8	38,1
Ög	6,7	7,8	5,9	24,2	44,6
Skb	5,8	5,7	16,1	28,1	55,7
Äbg	4,0	13,2	11,3	48,3	76,9
Jkp	4,1	28,1	31,8	86,5	150,5
Krb	7,4	13,8	25,9	87,3	134,3
Klm	3,8	5,6	6,7	45,1	61,2
Gtl	—	1,6	—	50,9	52,5
Gbg	0,4	4,0	0,8	11,2	16,4
Hl	4,1	2,2	3,1	54,2	63,3
Bl	—	0,1	0,3	9,2	9,6
Krs	3,2	5,3	4,7	22,8	36,0
Mlm	0,2	0,2	0,4	5,3	6,1
I	153,3	13,4	202,0	158,1	526,8
II	15,2	13,8	510,3	251,8	791,2
III	11,6	50,5	107,1	57,3	226,6
IV	46,1	111,4	228,1	617,8	1 003,4
V	7,9	13,5	9,3	153,6	184,3
Riket	234,1	202,6	1 056,8	1 238,6	2 732,1
<i>Entire country</i>					
1958	370,1	259,5	1 687,5	1 024,7	3 341,8

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 4,7 km.

Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1950/51—1959/60

Estimated annual fellings, by assortments, in the felling-seasons 1950/51—1959/60

Måttenheter: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment Assortment	1950 /51	1951 /52	1952 /53	1953 /54	1954 /55	1955 /56	1956 /57	1957 /58	1958 /59	1959 /60
Sågtimmer av barr- träd ²	13,7	12,2	14,0	17,0	15,5	14,2	14,2	15,5	13,5	*17,5
<i>Coniferous timber</i>										
Massaved av barr- o. lövträd	14,5	18,8	12,2	16,5	18,3	20,3	20,2	18,4	16,7	*21,7
<i>Pulp wood</i>										
Brännved ³	8,5	7,5	6,5	6,0	5,8	5,6	5,4	5,2	5,0	4,8
<i>Fuel wood</i>										
Övrigt virke ⁴	2,0	2,5	2,0	2,0	2,0	1,8	1,9	1,8	1,7	1,7
<i>All other wood</i>										
S:a i milj. m ³ f. ub.	38,7	41,0	34,7	41,5	41,6	41,9	41,7	40,9	36,9	*45,7
Total i milj. m ³ sk.	47,6	50,4	42,7	51,0	51,2	51,5	51,3	50,5	45,4	*56,2

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — *In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i. e. increased by 23 %.*

² Inkl. bjälk-, sparr- och slipersämnen samt fanérvirke. — *Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.*

³ Långved, kastved (även ved för husbehov). — *Long logs and billets (also for housing use).*

⁴ Props, stolpar, kolved, gagnvirke av lövträd, kubb och virke för husbehov. — *Pitprops, poles, charcoal wood and industrial broadleaved wood.*

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1950—1959

Fellings in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, totals and per ha, in the years 1950—1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
År Year	Samtliga skogar <i>All forests</i>		Därav <i>Of which</i>							
	Sum- ma av- verkn. <i>Total felling</i>	Av- verkn. per ha ¹ <i>Felling per ha</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övr. allm. skogar ² <i>Other pub- lic forests</i>		Bolagsskogar <i>Companies' forests</i>	
			totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha	totalt	per ha
	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.
1950	41,8	1,82	5,10	1,26	0,79	2,72	..	..	..	..
1951	47,6	2,07	4,82	1,19	0,82	2,83	1,37	1,48	..	..
1952	50,4	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40	..	..
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43	..	..
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27
1955	51,2	2,20	6,17	1,52	0,83	2,85	2,00	1,78	13,00	2,33
1956	51,5	2,25	5,72	1,41	0,82	2,82	1,77	1,55	12,44	2,24
1957	51,3	2,24	6,68	1,64	0,91	3,11	1,92	1,67	12,93	2,33
1958	50,5	2,20	6,36	1,56	0,75	2,57	1,71	1,48	13,20	2,38
1959	45,4	1,98	6,51	1,59	0,89	3,04	2,00	1,73	12,31	2,22
Genomsnitt för angivna år	48,3	2,11	5,78	1,42	0,82	2,80	1,80	1,63	12,76	2,30
<i>Yearly average</i>										

Anm.: I avverkningskvantiteterna ingår skog som sålts på rot under året oavsett när den avverkades.

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen. Jfr tab. 2 noterna 1 och 4.

² För åren 1953—1959 innefattas här samtliga övriga allmänna skogar (jfr tab. 2 och 3); för 1951 och 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1959. Länsvis

Fellings in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1959. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och läns- grupp County	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>		S:a allm. skogar <i>Total public forests</i>	
	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total fell- ing</i>	Av- verkn. per ha <i>Fell- ing per ha</i>
	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.
Nb	1 877	0,95	12	0,83	267	1,08	2 156	0,97
Vb	1 296	1,27	33	2,32	77	0,59	1 406	1,20
Jtl	184	1,57	60	1,60	96	0,62	340	1,10
Vnr	197	1,45	58	2,45	41	1,43	296	1,58
Gvl	248	2,86	62	3,10	115	1,98	425	2,57
Kpb	404	1,53	56	2,98	333	1,67	793	1,64
Vrm	161	5,93	116	4,45	54	2,71	331	4,50
Ör	357	4,55	25	3,74	106	3,45	488	4,21
Vstm	200	4,39	26	3,20	118	3,65	344	3,93
Ups	26	3,66	25	3,35	112	3,24	163	3,30
Sth	62	2,84	28	3,45	124	3,07	214	3,04
Sdm	116	5,41	25	4,17	106	3,66	247	4,35
Ög	175	4,31	33	3,65	129	3,76	337	4,00
Slkb	208	5,40	36	3,35	52	3,35	296	4,60
Äbg	169	6,17	51	3,74	51	3,11	271	4,65
Jkp	157	5,32	66	3,65	38	2,43	261	4,05
Krb	154	5,09	70	4,20	33	2,55	257	4,27
Klm	267	4,62	40	3,64	48	3,15	355	4,20
Gtl	9	1,21	10	1,84	7	1,41	26	1,46
Gbg	47	5,21	14	4,60	20	1,93	81	3,45
Hl	54	4,94	16	3,66	28	3,05	98	4,00
Bl	18	3,87	8	3,95	17	3,50	43	3,78
Krs	96	5,66	18	3,55	15	2,46	129	4,55
Mlm	32	7,90	3	2,54	15	3,06	50	4,90
I	3 173	1,06	45	1,56	344	0,91	3 562	1,04
II	381	1,50	118	1,93	137	0,74	636	1,28
III	652	1,87	118	3,05	448	1,74	1 218	1,88
IV	2 052	4,80	541	3,80	971	3,27	3 564	4,12
V	256	4,75	69	3,25	102	2,54	427	3,68
Riket <i>Entire country</i>	6 514	1,59	891	3,04	2 002	1,73	9 407	1,70
1958	6 362	1,56	752	2,57	1 707	1,48	8 821	1,60

¹ Se noter under tabell 12!

Tabell 14. Av virkesmättningsföreningarna under säsongerna 1957/58—1959/60 inmätta kvantiteter virke

Volume of timber measured in the felling-seasons 1957/58—1959/60 by timber measurement associations Måttenhett: 1 000 m³ f. ub.¹
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Virkesmättnings- förening <i>Association</i>	Sågtimmer ² <i>Timber</i>		Massaved ³ <i>Pulp wood</i>		Övrigt virke ⁴ <i>Other wood</i>			Summa <i>Total</i>				
	1957/58	1958/59	1959/60	1957/58	1958/59	1959/60	1957/58	1958/59	1959/60	1957/58	1958/59	1959/60
Norrbottens ...	742	577	767	1 815	1 208	1 413	16	7	14	2 573	1 792	2 194
Umeå	433	337	434	620	517	640	1	1	—	1 054	855	1 074
Skellefteå	404	320	438	666	516	701	1	1	1	1 071	837	1 140
Örnsköldsviks ...	330	246	332	1 043	951	1 105	24	64	—	1 397	1 261	1 437
Ångermanälvens ..	445	260	430	1 063	769	1 064	3	3	—	1 511	1 032	1 494
Sundsvalls	715	458	773	2 022	1 595	2 130	47	30	—	2 784	2 083	2 893
Summa <i>Total</i>	3 069	2 198	3 174	7 229	5 556	7 043	92	106	15	10 390	7 860	10 232
Ljusnans	350	288	393	685	518	679	—	—	3	5 103 ⁵	5 806	5 107 ⁵
Dalälvarnas ...	746	502	656	1 944	1 681	2 345	34	7	4	2 724	2 190	3 005
Wernländska ...	1 031	691	1 061	2 322	1 740	2 403	—	—	—	3 353	2 431	3 464
Summa <i>Total</i>	2 127	1 481	2 110	4 951	3 939	5 427	34	7	7	7 112	5 427	7 544
Sydv. Sveriges	394	229	450	743	828	975	26	34	45	1 163	1 091	1 470
Mellansvenska	953	626	1 125	1 313	1 346	1 822	85	57	63	2 351	2 029	3 010
Sydv. Sveriges	303	226	385	511	877	991	54	29	9	868	1 132	1 385
Summa <i>Total</i>	1 650	1 081	1 960	2 567	3 051	3 788	165	120	117	4 382	4 252	5 865
Hela riket	6 846	4 760	7 244	14 747	12 546	16 258	291	233	139	21 884	17 539	23 641
<i>Entire country</i>												

¹ Beträffande »övrigt» virke samt mindre kvantiteter av massaved och sågavfall är dock barken medräknad. ² Inkl. slipers- och spårånnen, fanévirke samt sågbar kub. ³ Inkl. flottningsbrännved, boardved samt massaved av lövträd. ⁴ Brännved, props m. m. ⁵ Exkl. s. k. dispensmätning.

Exportmätning (rundvirke)

Volume of roundwood measured for export

Virkesm.-fören.	1957/58	1958/59	1959/60
Norrbottens	—	19	6
Umeå	—	4	—
Örnsköldsviks	—	7	1
Dalälvarnas	32	19	—
Wernländska	19	23	—
Sydv. Sveriges	147	61	21
Mellansvenska	273	158	50
Sydv. Sveriges	297	212	64
Summa	768	503	142

Sågt virke och slipers

Volume of sawnwood and sleepers measured

Virkesm.-fören.	1957/58	1958/59	1959/60
Sydv. Sveriges	16	15	—
Sydv. Sveriges	20	23	11
Summa	36	38	11

Sågavfall (ribbad, flis o. d.)

Volume of sawing waste measured

Virkesm.-fören.	1957/58	1958/59	1959/60
Skellefteå	64	79	109
Örnsköldsviks	107	57	92
Dalälvarnas	109	125	131
Sydv. Sveriges	—	22	57
Summa	280	233	389

Tabell 15. Medelvolymer under bark för virke inmätt i fast mått av virkesmättningsföreningarna under drivningssäsongerna 1958/59 och 1959/60

Average volume of timber measured by timber measurement associations in the felling-seasons 1958/59 and 1959/60

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14		
Virkesmättningsförening Association	Redovisnings- enhet Unit used	1958/59						1959/1960							
		Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood			Sågtimmer Timber			Massaved Pulp wood			Allt in-mätt virke All wood	
		tall pine	gran spruce	tall + gran both	sulfit- ved ved	sulfat- ved ved	Pulp wood	tall pine	gran spruce	tall + gran both	sulfit- ved ved	sulfat- ved ved	Pulp wood	Allt in-mätt virke All wood	
Norrbottens	f³ tr.	6,45	5,22	6,30	1,89	2,30	2,90	6,21	5,44	6,12	1,93	2,39	3,03		
Skellefteå	»	7,00	6,21	6,84	1,90	2,30	2,82	6,46	6,15	6,40	1,93	2,17	2,83		
Umeå	»	6,81	6,17	6,68	1,98	2,25	2,96	6,56	6,10	6,46	2,02	2,30	3,01		
Örnsköldsviks	»	7,54	7,39	7,49	1,89	2,05	2,58	7,26	6,88	7,11	1,95	2,18	2,78		
Ångermanälvens	»	7,56	7,24	7,41	2,26	2,47	2,82	7,06	6,70	6,87	2,29	2,49	2,94		
Sundsvalls	»	7,60	7,55	7,58	2,59	2,62	3,13	7,32	7,04	7,17	2,65	2,66	3,26		
Ljusnans	f³ fl. el. f³ mi.1	7,84	7,87	7,85	1,63	1,63	2,41	7,73	7,82	7,76	1,59	1,70	2,50		
Dalälvarnas	f³ to.	6,20	5,77	6,02	2,23	2,60	3,04	5,98	5,71	5,87	2,23	2,59	3,09		
Wernländska	f³ to. el. f³ mi.1	5,62	5,90	5,75	1,91	2,08	3,47	5,57	5,86	5,73	1,96	2,13	4,12		
Sydvästra Sveriges	» »	5,62	5,90	5,75	1,91	2,08	3,47	5,57	5,86	5,73	1,96	2,13	4,12		
Mellansvenska	» » »	5,62	5,90	5,75	1,91	2,08	3,47	5,57	5,86	5,73	1,96	2,13	4,12		
Sydöstra Sveriges	f³ to.	5,62	5,90	5,75	1,91	2,08	3,47	5,57	5,86	5,73	1,96	2,13	4,12		

1 För »Massaved» och »Allt inmätt virke» är redovisningsenheten f³mi.

Tabell 16. Virkesmätningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke drivningsåren 1955/56—1959/60

Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the felling-seasons 1955/56—1959/60

Anm.: Kostnader för virkesredovisning (d.v.s. kubering, pristräkning o.d.) ej medräknade, däremot andra serviceuppdrag, som förekommer i olika omfattning inom skilda föreningar och ej är att hänföra till direkt mätning, såsom tillsyn vid skogsmätning, stukmärkning o. d.

Måttenhet: öre per volymenhet
Unit of measurement: öre per volume unit

1	2	3	4	5	6	7
Virkesmätningsförening	Anmärkning (sortiment, enhet etc.)	Drivningssäsong				
Association	Remarks (assortments, units etc.)	Felling season				
		1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Norrbottnens ...	f ³ tr. m ³ t.	6,0 —	5,7 —	5,4 —	5,4 28,7	5,0 26,9
Skellefteå	f ³ tr. m ³ t.	4,4 —	4,3 —	4,2 —	4,1 22,9	3,8 20,9
Umeå	f ³ tr. m ³ t.	4,9 47,8	4,5 47,1	4,5 40,0	4,5 37,0	4,2 21,9
Örnsköldsviks...	f ³ tr. m ³ t.	4,7 22,4	4,4 23,6	4,2 23,6	4,4 22,4	4,4 17,9
Ångermanälvens	f ³ tr. m ³ t.	4,9 37,7	4,9 26,9	5,2 29,4	5,1 34,6	4,7 36,9
Sundsvalls	f ³ tr. m ³ t.	3,4 23,2	3,3 21,7	3,5 28,5	3,7 17,8	3,5 25,5
Ljusnans	sågtim. f ³ fl., massav. f ³ mi. massaved m ³ t.	3,0 38,2	2,7 33,6	3,0 36,2	2,9 37,5	2,7 31,7
Dalälvarnas ...	f ³ to. m ³ t.	4,1 32,4	3,9 31,6	4,1 31,5	4,8 37,7	4,4 33,5
Wermländska ...	f ³ mi. m ³ t.	4,0 58,2	4,0 56,0	4,2 51,5	4,8 63,8	4,5 54,4
Sydvästra Sveriges	brännved » sågtimmer f ³ to. massaved f ³ mi. massaved m ³ t. specialsortiment f ³ mi. brännved aukt. mätn. m ³ t.	46,7 5,3 5,9 68,1 6,7 43,9	53,2 5,5 6,5 69,8 7,9 40,8	40,7 5,5 6,3 70,1 7,7 40,6	— 5,1 6,4 64,3 6,8 35,8	37,2 5,0 6,1 61,9 6,1 35,9
Mellansvenska...	sågtimmer f ³ to. fanér- o. lövtimmer f ³ mi. massaved m ³ t. brännved »	3,7 4,9 32,7 32,7	3,7 4,6 33,2 33,4	4,0 4,6 34,9 35,2	4,2 5,3 39,4 39,4	3,8 5,5 34,9 34,9
Sydöstra Sveriges	sågtimmer, barr f ³ to. sågtimmer, löv f ³ mi. massaved m ³ f. massaved m ³ t. props, landsvägs » brännved »	5,7 8,2 — 58,2 59,9 36,8	5,3 7,9 — 59,0 62,7 38,8	6,1 10,0 — 58,9 65,7 36,8	5,6 10,2 — 53,9 56,0 33,9	5,6 11,3 — 55,6 65,7 36,9

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1959

Floating associations and floatways in 1959

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vattendoms- o. flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendoms- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal före- ning- ar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd <i>Length</i> km	Under året tra- fikerad längd <i>Used length</i> km	No. of asso- cia- tions	Float- ing mem- bers		Total längd <i>Length</i> km	Under året tra- fikerad längd <i>Used length</i> km	No. of asso- cia- tions	Float- ing mem- bers
Övre Norrbygden	6 500	3 887	6	51	Österbygden ...	6 359	4 681	19	32
Torneälven	1 230	864	2	22	Ljusnan	2 229	1 825	16	14
Kalixälven	1 894	1 196	1	8	Testeboån	194	66	1	1
Råneälven	600	319	1	5	Dalälven	3 676	2 730	1	16
Luleälven	1 248	798	1	7	Olandsån	77	60	1	1
Piteälven	1 094	710	1	9	Övriga <i>Other</i> ...	183	—	—	—
Övriga <i>Other</i> ...	434	—	—	—	Söderbygden ...	419	87	1	1
Nedre Norrbyg- den	9 060	5 539	9	50	Västerbygden ...	3 163	2 596	22	65
Aby och Byske älvarna	876	623	1	9	Nissan	203	151	2	4
Skellefteälven .	1 422	995	1	11	Klarälven ³	1 161	1 099	1	9
Umeälven	2 967	2 419	1	8	Norsälven	567	567	1	13
Öreälven	672	399	1	5	Byälven	478	418	6	18
Lögdeälven	342	295	1	3	Upperudsälven	334	259	8	13
Gideälven m. fl.	1 620	520	1	2	Örekilsälven ...	160	45	1	1
Nätra älvar	209	143	1	6	Övriga <i>Other</i> ...	260	57	3	7
Övriga <i>Other</i> ...	952	145	2	6	Riket 1959	32 756	22 252	90	254
Mellanbygden ...	7 255	5 462	33	55	<i>Entire country</i>				
Ångermanälven	3 707	2 634	3	15	1958	33 168	24 276	96	300
Indalsälven ...	2 157	1 632	11	18					
Ljungan	1 005	856	17	17					
Harmångersån	127	113	1	2					
Delångersån ...	259	227	1	3					
Övriga <i>Other</i> ...	—	—	—	—					

¹ Föreningar som under året bedrivit flottning. *Associations which have had floating during the year.*

² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden. *The same member may float in two or more river basins.*

³ Exklusive inom norskt område. *Excl. Norwegian part of river.*

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1959

Wood floated and delivered in 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden	Under året tillsläppt flottgods Wood admitted during the year						Redovisat flottgods Wood accounted for			
River basins	Såg- timmer o. d. Saw- logs etc.	Sulfit- ved Wood for sul- phite pulp	Sulfat- ved Wood for sul- phate pulp	Övrigt virke Other timber	Summa	Total	Avlämnat till ägarna Delivered to the owners	Kvarliggande i flottlederna Remaining in the float- ways		
	1 000 m ³ f.ub.				Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000-tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.	Antal stockar No. of logs 1 000- tal	Volym Vol- ume 1 000 m ³ f. ub.
Övre Norrbygden ...	453	239	678	6	19 374	1 376	19 121	1 361	219	16
Torneälven ¹	146	85	116	4	5 938	351	5 819	347	—	—
Kalixälven	119	77	193	2	5 121	391	5 061	387	11	1
Råneälven	11	8	21	—	562	40	558	40	—	—
Luleälven	95	46	189	—	4 438	330	4 400	328	168	12
Piteälven	82	23	159	—	3 315	264	3 283	259	40	3
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden ...	441	448	639	1	20 361	1 529	19 920	1 495	314	23
Aby o. Byske älvar	49	21	83	—	1 931	153	1 588	127	310	23
Skellefteälven	91	73	131	—	3 869	295	3 894	297	—	—
Umeälven	198	158	287	0	8 310	643	8 234	637	—	—
Öreälven	30	67	39	1	1 955	137	1 965	137	—	—
Lögdeälven	21	33	36	—	1 274	90	1 251	89	—	—
Gideälven m. fl.	32	54	45	—	1 828	131	1 821	131	—	—
Nätra älvar	14	20	7	—	608	41	598	39	—	—
Övriga Other	6	22	11	—	586	39	569	38	4	0
Mellanbygden	697	1 712	736	9	39 951	3 154	39 755	3 139	630	53
Ångermanälven	253	665	263	1	15 428	1 182	15 328	1 177	48	3
Indalsälven	123	515	212	3	10 802	853	11 015	869	8	1
Ljungan	176	403	219	5	9 582	803	9 106	762	559	48
Harmångersån	43	46	9	—	1 311	98	1 293	97	—	—
Delångersån	102	83	33	—	2 828	218	3 013	294	15	1
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	692	790	739	—	37 816	2 221	35 089	2 032	1 989	137
Ljusnan	291	308	378	—	17 044	977	16 180	920	—	—
Testeboån	18	3	5	—	278	26	278	25	—	—
Dalälven	368	465	350	—	20 009	1 183	18 146	1 052	1 989	137
Olandsån	15	14	6	—	485	35	485	35	—	—
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderbygden	—	17	—	—	304	17	304	17	—	—
Västerbygden	332	732	374	6	18 718	1 444	18 416	1 422	1 162	72
Nissan	8	20	—	—	395	28	274	21	566	34
Klarälven	203	337	266	—	10 130	806	9 899	786	188	14
Norsälven	89	148	69	5	3 824	311	3 818	310	—	—
Byälven	14	41	6	1	830	62	859	64	9	1
Upperudsälven	3	17	4	0	315	24	325	26	—	0
Örekilsälven	—	92	—	—	1 628	92	1 644	93	399	23
Övriga Other	15	77	29	—	1 596	121	1 597	122	—	—
Riket 1959	2 615	3 938	3 166	22	136 524	9 741	132 605	9 466	4 314	301
Entire country										
1958	3 380	4 670	3 817	44	171 660	11 911	174 919	12 096	1 405	98

¹ I redovisningen ingår finskt virke med ca hälften. Timber from Finland is included to about a half of the quantity.

Tabell 19. Utflottnings- och skiljningskostnader m. m. 1959

Floating and sorting costs etc. in 1959

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	Utflottnings- kostnader <i>Floating expenses</i>		Skiljnings-, buntnings- och forläggningskostnader <i>Expenses for sorting etc.</i>			Förvalt- nings- kostn. (löner, pensioner, rän- tor etc.) <i>Administrative expenses</i>	Summa gemen- samma kostn. <i>Total common expenses</i>	Kostna- der för separat- flottning <i>Expenses for pri- vate floating</i>
	Totalt <i>Total</i>	därav arbets- kostn. <i>of which working costs</i>	Totalt <i>Total</i>	därav arbetskostn. of which working costs				
				skiljn. sorting	buntn. o. d. bundling			
Övre Norrbygden ...	7 155	4 990	3 461	1 495	628	1 009	11 625	499
Torneälven	1 153	926	1 136	284	128	325	2 614	221
Kalixälven	2 802	1 992	685	419	153	266	3 753	105
Råneälven	247	194	160	80	23	22	429	28
Luleälven ¹	1 265	788	747	325	145	175	2 187	67
Piteälven ¹	1 688	1 090	733	387	179	221	2 642	78
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden ...	6 736	4 470	2 525	1 613	437	1 402	10 663	685
Aby o. Byske älvarna	1 031	750	226	181	2—	69	1 326	136
Skellefteälven ¹	1 211	920	562	481	2—	208	1 982	137
Umeälven	2 703	1 603	1 240	639	361	679	4 622	235
Öreälven	452	264	128	101	2—	98	678	34
Lögdeälven	376	239	95	73	2—	56	526	7
Gideälven m. fl.	546	394	217	87	76	215	977	136
Nätra älvar	234	165	46	41	—	42	322	—
Övriga <i>Other</i>	184	135	11	10	—	35	230	—
Mellanbygden	10 674	6 520	4 678	2 329	1 017	1 841	17 193	1 361
Ångermanälven	3 976	2 833	2 346	1 234	558	787	7 109	153
Indalsälven	2 575	1 401	1 232	601	243	476	4 283	898
Ljungan	2 933	1 518	952	365	216	453	4 338	232
Härnängersån	452	234	—	—	—	—	452	49
Delångersån	738	534	148	129	—	125	1 011	29
Övriga <i>Other</i>	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	10 153	6 178	4 364	3 235	176	1 860	16 377	624
Ljusnan	4 524	2 633	2 419	1 696	171	790	7 733	236
Testeboån	117	67	11	7	—	20	148	45
Dalälven	5 426	3 403	1 934	1 532	5	1 041	8 401	343
Olandsån	85	75	—	—	—	3	88	—
Övriga <i>Other</i>	1	—	—	—	—	6	7	—
Söderbygden	1	—	—	—	—	0	1	77
Västerbygden	3 076	2 112	1 972	1 108	426	627	5 675	1 293
Nissan	15	—	—	—	—	9	24	1
Klarälven	1 964	1 364	1 368	742	388	284	3 616	995
Norsälven	654	419	535	343	—	162	1 351	233
Byälven	186	124	14	2	4	116	316	7
Uppervudsälven	76	59	51	17	34	42	169	58
Örekilsälven	56	50	—	—	—	12	68	—
Övriga <i>Other</i>	125	96	4	4	2—	2	131	—
Riket 1959	37 795	24 270	17 000	9 780	2 684	6 739	61 534	4 539
Entire country								
1958	42 206	25 669	22 440	12 036	4 193	7 337	71 983	5 399

¹ Inklusive anslutna och närgränsande flottleder. *Connecting and adjoining floatways included.*² Ingår i »Arbetskostnad vid skiljningen». *Included in col. 5.*

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1959

Transports of unprocessed wood by rail in 1959

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem samtrafikerade järnvägar)

1	2	3	4	5	6	7
Sortiment Assortiment	Lastat gods Loaded		Tonkm 1 000-tal	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of trans- portation</i> km	Fraktkostnad Freight	
	Vikt Weight 1 000-tal ton	Beräknad volym ² <i>Esti- mated volume</i> 1 000-tal m ³			1 000-tal kr	öre per tonkm
Sågtimmer och annat rund- virke ej nedan nämnt ¹	76,5	102 m ³ f.	16 754	219	1 327	7,9
<i>Timber and other roundwood not mentioned below¹</i>						
Stolpar, pålar, master, spiror <i>Posts, poles, pilings, masts</i>	48,5	75 »	11 737	242	1 363	11,6
Massaved, props	541,9	1 141 m ³ t.	106 212	196	7 907	7,4
<i>Pulp wood, pitprops</i>						
Kolved, tjärved, brännved, träbriketter	2,6	7 »	559	215	49	8,8
<i>Charcoal wood, resinous wood, fuel wood</i>						
Allt virke	669,5	—	135 262	202	10 646	7,9
<i>All wood</i>						
1958	834,5	—	174 781	209	13 543	7,7

¹ Exkl. virke av utländska trädslag. — *Excl. wood from foreign species.*² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett med följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstorr:

Sågtimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Massaved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 »	Kolved etc.	375 »
		Brännved etc.	400 »

Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>												
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth	Sdm	Ög
Nb	1 209	375	32	5 480	—	—	18	—	22	—	33	—	20
Vb	387	2 167	289	6 589	63	84	—	5	7	1	40	—	—
Jtl	66	—	1 093	23 691	6 973	94	669	—	36	—	1 215	10	—
Vnr	131	244	294	763	109	71	254	—	—	—	—	3	—
Gvl	93	61	160	4 684	26 939	720	77	309	32	1 936	119	—	71
Kpb	226	285	472	759	29 773	9 141	122 642	2 609	4 015	4 925	124	—	249
Vrm	—	5	5	—	37	153	44 828	22	5	—	15	2	84
Ör	2 001	1 521	417	1 600	1 394	4 135	39 445	6 263	—	254	306	81	8 646
Vstm	447	354	737	1 353	21 885	2 983	38 057	5 136	55	15	61	—	90
Ups	—	49	—	53	1 401	2 200	110	67	—	—	63	—	128
Sth	90	46	—	3	2 307	2 002	1 970	16	4	3	5	46	619
Sdm	—	—	—	—	169	18	8 851	601	—	—	224	125	6 646
Ög	—	195	—	10	59	1	124	6	—	—	40	—	14 252
Skb	23	244	276	232	98	396	1 078	—	20	—	16	49	127
Äbg	—	—	—	—	—	198	6 118	—	18	—	—	3	144
Jkp	—	—	—	11	—	3	185	87	—	—	81	23	376
Krb	—	—	26	—	—	—	—	12	—	—	10	10	87
Klm	24	2	20	—	212	742	124	71	111	—	254	44	511
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	—	7	—	5	34	1 607	—	—	—	37	—	47
Hl	—	—	—	—	—	—	145	—	55	—	—	—	—
Bl	—	—	—	—	—	—	15	—	50	—	—	—	8
Krs	—	—	—	—	—	15	172	—	—	—	—	—	127
Mlm	14	—	—	1	—	—	202	25	—	—	13	23	339
Från utlandet .	—	—	5	—	5	—	6	38	—	—	102	—	431
Riket	4 711	5 548	3 833	45 177	91 428	22 988	266 695	15 266	4 429	7 135	2 756	419	32 999
<i>Entire country</i>													
1958	10 514	4 269	2 790	56 054	115 933	14 158	293 365	16 437	1 552	2 581	4 196	1 917	36 093

¹ Specifikation, se tab. 20!

oförädlat virke¹ 1959

Måttenhet: ton
Unit of measurement: ton

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
												Riket Entire country	1958
Skb	Abg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Till ut. landet		
—	—	21	—	—	—	19	—	—	—	—	457	7 635	18 458
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	34	9 668	13 084
34	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	218	34 113	24 754
34	31	—	5	20	—	—	—	—	—	3	2 248	4 208	5 712
1 060	253	213	—	374	—	1 035	378	—	23	15	529	39 079	83 785
638	5 074	120	24	672	—	2 282	373	12	241	339	3 787	188 780	208 936
2 981	3 458	655	—	2 200	—	629	—	—	—	—	4 158	59 237	67 613
3 089	6 198	1 021	68	844	—	664	80	—	—	60	6 918	85 004	78 652
2 428	7 510	164	140	455	—	244	—	—	—	45	313	82 472	89 621
174	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	126	4 441	2 048
727	—	18	3	315	—	14	3	—	—	—	825	9 014	4 582
862	3 164	639	—	551	—	—	—	—	—	71	2 193	24 112	31 515
—	2 536	255	73	1 320	—	750	18	—	—	94	370	20 100	28 501
40	1 991	1 262	16	769	—	768	1 848	31	504	66	1 667	11 521	13 658
1 031	6 607	5 073	284	419	—	70	3 709	—	67	63	192	23 995	44 196
223	2 347	8 074	592	1 188	—	203	2 581	195	778	33	327	17 306	25 551
—	1 548	226	55	247	—	46	341	5	174	131	831	3 749	5 599
210	517	427	132	4 467	—	778	78	90	53	125	2 358	11 350	19 190
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
350	331	—	28	271	—	219	19	—	—	27	89	3 069	5 749
—	—	—	—	15	—	—	95	—	—	19	878	1 206	4 592
—	204	1 114	—	190	—	—	325	—	—	21	445	2 372	1 476
170	—	5 114	3	77	—	—	2 244	17	16	—	1 657	9 611	20 154
—	18	8 538	110	298	—	157	215	18	96	112	3 929	14 108	36 493
35	93	58	—	1 166	—	444	12	—	8	991	—	3 392	616
14 086	41 879	32 988	1 533	15 940	—	8 324	12 317	367	1 962	2 216	34 547	669 540	834 533
15 489	41 535	50 215	1 697	35 223	—	9 210	19 709	406	4 405	1 868	94 864	834 533	

Tabell 24.* Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1955—1959

Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1955—1959

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). Only enterprises which usually have at least five workers employed.

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7
Industrigren och sortiment Branch of industry and assortment	1955	1956	1957	1958	1959	Års- medel- tal Ave- rage 1955 /59
Sågverk <i>Saw mills</i>	12 701	11 656	11 706	12 155	11 280	11 899
Timmer, slipersämnen och sågkubb <i>Timber, sleepers</i>						
av furu <i>of pine</i>	6 654	5 993	6 573	6 941	6 698	6 572
» gran <i>» spruce</i> ..	4 389	4 154	4 387	4 893	4 397	4 444
» björk <i>» birch</i>	78	63	61	67	185	175
» annat lövträ <i>» other broadleaved wood</i>	103	108	96	114		
ej spec. <i>unspecified</i>	1 477	1 349	589	140	—	711
Fanér- o. plywoodfabr. <i>Veneer- and plywood factories</i>	155	162	159	164	174	163
Fimmer o. d. <i>Logs etc.</i>						
av furu <i>of pine</i>	93	89	94	98	99	95
» gran <i>» spruce</i>	5	8	10	10	11	9
» björk <i>» birch</i>	26	24	24	24	64	54
» annat lövträ <i>» other broadleaved wood</i>	20	28	30	32		
ej spec. <i>unspecified</i>	11	13	1	—	—	5
Wallboardfabriker¹ <i>Wallboard factories¹</i>	396	478	592	477	453	479
Massaved <i>Pulp wood</i>						
av furu <i>of pine</i>	227	322	341	277	283	250
» gran <i>» spruce</i>	83	17	25	34	24	37
» lövträ <i>» broadleaved wood</i>	9	13	31	14	12	16
div. klenvirke <i>small wood</i>	77	126	195	152	134	137
Massafabriker¹ <i>Pulp mills¹</i>	15 734	16 697	17 147	16 491	17 421	16 698
Massaved <i>Pulp wood</i>						
av furu <i>of pine</i>	4 592	4 980	5 376	4 939	5 419	5 061
» gran <i>» spruce</i>	10 437	10 887	10 736	10 229	10 911	10 640
» asp <i>» aspen</i>	132	103	120	144	118	123
» björk <i>» birch</i>	500	654	824	1 058	843	756
div. klenvirke <i>small wood</i>	73	73	91	121	130	98

¹ Förbrukning av sågverksavfall redovisas i textavdelningen.
Consumption of sawmill waste is dealt with in chapter II.

*Tabellerna 22 och 23 har utgått fr. o. m. 1959.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lådämneshfabrikernas huvudsakliga produktion 1959. Länsvis

Production of sawn and planed goods in 1959. By counties

Anm. Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Måttenheter: 1 000 m³ (nominellt)

Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp County	Ohyvlade plank etc. (av barrträd) Unplaned planks etc. (coniferous)		Bräd- o. plankstump läkt, ribb, list, stav Ends, slatings, staves etc.	Ämnen till stav, m. m. Staves for coo- perage etc.	Bjälkar, sparrar, syllar Balks and sleepers	Virke av lövträd Broad-leaved lumber etc.	Lådämnen (sågade) Box-board (sawn)	Hyvlade bräder Planed lumber
	Antal arbetsställen No. of mills	Produktion ¹ Production						
Nb	55	456	3	0	8	0	—	29
Vb	71	386	9	3	10	0	—	34
Jtl	24	66	0	0	1	0	0	18
Vnr	45	585	21	—	1	—	0	21
Gvl	64	690	5	0	4	4	9	63
Kpb	71	438	5	0	22	0	15	82
Vrm	66	499	6	6	4	4	2	42
Ör	35	281	11	—	4	4	13	31
Vstm	36	191	1	0	5	4	1	48
Ups	24	153	1	—	3	1	2	19
Sth	31	107	1	—	6	0	4	59
Sdm	32	176	3	—	4	1	6	35
Ög	58	157	2	1	6	5	1	44
Skb	55	153	3	0	7	3	6	29
Äbg	82	153	1	0	7	1	2	48
Jkp	128	267	4	0	42	9	9	118
Krb	92	242	8	1	36	4	5	66
Klm	109	333	6	10	4	13	10	84
Gtl	7	7	0	—	2	—	—	1
Gbg	11	12	2	—	1	2	2	46
Hl	26	30	2	0	22	3	0	5
Bl	31	54	2	1	2	1	0	10
Krs	45	82	5	2	6	19	8	10
Mlm	15	15	1	2	5	12	3	6
I	126	842	12	3	18	0	—	63
II	69	651	21	0	2	0	0	39
III	135	1 128	10	0	26	4	24	145
IV	748	2 712	47	18	128	49	61	623
V	135	200	12	5	38	37	13	78
Riket	1 213	5 532	103	26	214	90	98	945
Entire country								
1958	1 173	6 042	81	—	190	112	47	982

¹ Därav lönsågning 148

² Därav Stockholms stad 27

Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1959. Länsvis

Pulp and wallboard production in 1959. By counties

Måttenhet: 1 000 ton
Unit of measurement: 1 000 ton

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp County	Pappersmassa Pulp						Wallboards	
	Mekanisk ¹		Sulfit		Sulfat		Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1 000 ton
	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)	Antal fabri- ker i drift No. of runn- ing mills	Produk- tion 1000 ton (torr- tänkt vikt) (dry weight)		
Nb	1	18	—	—	2	157	1	..
Vb	4	146	1	58	1	34	2	..
Jtl	3	29	1	20	—	—	1	..
Vnr	4	160	9	502	7	509	5	..
Gvl	2	20	7	331	5	316	2	..
Kpb	2	125	4	90	1	29	—	—
Vrm	5	128	8	266	5	273	1	..
Ör	3	27	1	21	2	68	1	..
Vstm	2	3	1	15	—	—	1	..
Ups	—	—	1	32	1	73	1	..
Sth	2	140	1	28	—	—	—	—
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..
Ög	1	72	2	60	1	57	—	—
Skb	1	9	1	24	—	—	1	..
Äbg	5	38	5	88	2	39	—	—
Jkp	—	—	4	66	1	47	—	—
Krb	2	20	3	47	1	23	—	—
Klm	2	9	1	12	2	58	—	—
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	2	28	1	21	—	—	—	—
Hl	1	3	1	25	—	—	—	—
Bl	1	9	—	—	—	—	—	—
Krs	1	12	—	—	—	—	—	—
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—
I	5	164	1	58	3	191	3	125
II	7	189	10	522	7	509	6	142
III	4	145	11	421	6	345	2	49
IV	23	446	28	659	15	638	6	210
V	5	52	2	46	—	—	—	—
Riket	44	996	52	1 706	31	1 683	17	556
Entire country								
1958	46	905	53	1 688	31	1 498	17	542

¹ Därav halvkemisk massa 47 420 ton.

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1955—1959

Exports of roundwood, sawn wood, veneers, board and woodpulp 1955—1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SITC ¹	Sortiment Assortment	Måtten- het Unit of measure- ment	1955	1956	1957	1958	1959	1955	1956	1957	1958	1959
			Kvantitet ² Quantity					Värde: 1 000 kr Value: 1 000 Sw. cr.				
241—01	Brännved och träavfall, inkl. sågspån <i>Fuel wood incl. sawdust and wood waste</i> därav: thereof:	m ³ l.	..	..	..	..	36 160	220	1 483	1 665	277	647
	brännved, <i>fuelwood</i>	—»—	18 581	133 632	131 005	7 061	18 361	212	1 452	1 562	133	488
241—02	Träkol <i>Charcoal</i>	—»—	37 011	28 923	32 263	33 932	29 761	2 104	1 822	2 216	2 424	2 214
241	Brännved och träkol <i>Fuelwood and charcoal</i>	—»—	..	..	..	..	65 921	2 324	3 305	3 881	2 701	2 861
242—01	Massaved, <i>Pulpwood</i>	1 000 m ³ f.	1 051,0	747,0	890,5	645,6	338,8	80 906	58 542	64 086	44 854	21 199
242—02	Sågtimmer o. fanértim- mer av barrträ <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	—»—	102,4	85,0	105,5	145,7	199,9	14 654	11 890	15 367	19 346	20 748
242—03	Sågtimmer o. fanértim- mer av annat träslag än barrträ <i>Sawlogs and veneer logs, non-coniferous</i>	—»—	12,0	11,2	25,9	41,7	9,3	1 335	1 208	2 473	2 932	1 332
242—04	Gruvstolpar, <i>Pilprops</i>	—»—	436,3	268,7	456,7	288,0	207,5	33 230	20 997	35 273	21 437	13 559
242—09	Pälar, stolpar och annat rundvirke <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pilprops</i>	—»—	86,8	64,9	52,6	48,0	126,2	15 956	12 364	10 389	8 435	14 452
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke <i>Wood in the round or roughly squared</i>	—»—	1 688,5	1 176,8	1 531,2	1 169,0	881,7	146 081	105 001	127 588	97 003	71 290
243—01	Järnvägs- och spårvägs- sliprar av trä <i>Railway sleepers (ties) whether sawn or not</i>	1 000 stds	6,0	13,2	9,6	6,5	3,1	5 602	13 488	9 518	5 946	2 337
243—02	Virke, sågat, hyvlat, spontat, falsat, fasat el. på likn. sätt bearbetat av barrträ <i>Lumber, sawn, planed grooved, tongued etc., coniferous</i>	—»—	1 049,8	994,1	1 081,3	857,0	1 010,5	1 115 483	1 019 502	1 102 530	856 947	895 817

243-03	bjälkar o. sparrar, balks Virke, sågat, hyvlat, spontat, falsat, fasat el. på likn. sätt bearbetat av annat träslag än barrträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., non-coniferous</i>	—»— 1 000 m ³ f.	31,0 14,9	22,1 11,2	25,0 13,6	31,1 14,0	37,2 9,0	23 175 3 441	16 457 3 473	17 673 3 976	21 019 3 796	23 701 2 669
243	Sågade eller hyvlade trä- varor <i>Wood shaped or simply worked</i>	—»—	4 947,8	4 717,5	5 110,1	4 048,6	4 744,4	1 124 526	1 036 463	1 116 024	866 689	900 823
632-01 (del, part)	Lådämnen <i>Boxboards</i>	1 000 stds	17,1	16,0	15,3	12,1	9,8	23 545	22 104	20 583	16 128	13 320
631-01	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm ³ <i>Veneer sheets with thick- ness 5 mm or less</i>	ton	1 639	2 016	2 527	2 848	2 616	4 795	5 453	7 226	8 612	8 456
631-02	Kryssfanér (plywood) o. fanerat trä <i>Plywood, including wood faced with veneer sheets</i>	—»—	8 899	7 509	6 729	6 356	6 338	10 706	9 158	8 478	7 839	7 456
631-03	Träfiberplattor (wall- board) <i>Fibreboard</i>	—»—	260 151	299 700	339 825	349 747	393 479	125 457	137 845	154 681	152 491	169 457
	därav: <i>thereof:</i>											
	hårda <i>compressed (hard)</i>	—»—	..	..	..	..	358 705	..	..	..	..	149 250
	porösa <i>non-compressed (insulation)</i>	—»—	..	..	..	..	34 774	..	..	..	..	20 207
631-09 (del, part)	Spänplattor <i>Particle board (shipboard)</i>	—»—	0,0	—	560	469	3 867	1	—	251	272	2 547
251-02	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	384,7	431,7	412,8	345,1	360,3	134 854	165 783	161 016	119 390	117 941
251-03	Kemisk pappersmassa av trä, sulfat <i>Chemical wood pulp, sulphite</i>	—»— ⁴	1 148,6	1 226,0	1 197,5	1 129,5	1 207,1	886 227	959 294	918 042	821 350	820 162
251-04	Kemisk pappersmassa av trä, annan än sulfat <i>Chemical wood pulp, other than sulphite</i>	—»— ⁴	769,1	889,4	849,6	883,1	1 111,2	532 000	622 808	590 717	583 223	682 756
251-05	Kemisk pappersmassa av annat mat. än trä, ss halm, lump, pappersav- fall <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	—»—	0,0	—	—	0,0	—	14	—	—	2	—
251 ⁵	Pappersmassa <i>Wood pulp</i>	—»— ⁴	2 302,4	2 547,1	2 459,9	2 357,7	2 678,6	1 553 081	1 747 885	1 669 775	1 523 965	1 620 859

¹Förenta Nationernas varunomenklatur Standard International Trade Classification (SITC). *The Standard International Trade Classification (SITC) drawn up by the United Nations.* ² 1 std motsvarar 4,672 m³f. *One standard equals 4.672 m³f.* ³1958 och tidigare högst 7 mm. *1958 and before 7 mm or less.* ⁴ Torrträ vikt. *Air dry weight.* ⁵ Exkl. 251-01.

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke, fanérskivor, fiberplattor och pappersmassa 1955—1959

Imports of roundwood, sawnwood, veneers, board and wood pulp 1955—1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
SITC ¹	Sortiment <i>Assortiment</i>	Måtten- het <i>Unit of measure- ment</i>	1955	1956	1957	1958	1959	1955	1956	1957	1959	1959
			Kvantitet ² <i>Quantity</i>					Värde: 1 000 kr <i>Value: 1 000 Sw. cr.</i>				
241—01	Brännved och träavfall, inkl. såg- spån <i>Fuel wood incl. sawdust and wood waste</i> därav: <i>thereof:</i> brännved <i>fuelwood</i>	m ³ l.	..	..	..	..	49 452	181	817	810	610	717
241—02	Träkol <i>Charcoal</i>	»	1 183	748	1 046	537	132	106	76	102	87	37
241	Brännved och träkol. <i>Fuelwood and charcoal</i>	»	..	..	..	..	49 584	287	893	912	697	754
242—01	Massaved <i>Pulp wood</i>	1 000 m ³ f.	279,9	348,4	298,8	273,4	315,0	16 308	22 080	17 615	14 973	15 707
242—02 (del, part)	Sågtimmer o. fanértimmer av barträ <i>Sawlogs and veneerlogs, coniferous</i>	»	203,6	181,9	131,1	331,4	167,4	19 230	15 685	10 364	26 179	12 025
242—03	Sågtimmer o. fanértimmer av annat träslag än barträ <i>Sawlogs and veneer logs, non- coniferous</i>	»	44,9	55,2	44,0	47,9	33,5	10 228	10 678	13 319	15 564	15 631
242—04	Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	»	0,5	—	0,0	—	—	30	—	1	—	—
242—09	Pålar, stolpar och annat rund- virke <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	»	1,9	1,0	5,2	7,2	0,1	193	131	343	449	23
242	Rundvirke och grovt kanthugget virke <i>Wood in the round or roughly squared</i>	»	530,8	586,5	479,1	659,9	516,0	45 989	48 574	41 642	57 165	43 386
243—01	Järnvägs- och spårvägssliprar av trä <i>Railway sleepers (ties) whether sawn or not</i>	1 000 stds	0,9	4,0	9,3	0,8	0,2	649	3 190	6 510	563	152
243—02 242—02 (del, part)	Virke, sågat, hyvlat, spontat, falsat, fasat el. på likn. sätt bearbetat, av barträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., coniferous</i>	»	11,7	7,7	10,4	18,5	26,9	11 200	7 289	9 330	13 522	17 987

242—02	darav: <i>inereoj</i> : bjälkar o. sparrar <i>balks</i>	1 000 stds	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	2	10	4	10	169
243—03	Virke, sågat, hyvlat, spontat, fallet, fasat el. på likn. sätt bearbetat av annat träslag än barrträ <i>Lumber, sawn, planed, grooved, tongued etc., non-coniferous</i>	1 000 m ² f.	54,0	43,3	46,1	52,8	45,4	28 669	24 634	28 730	29 940	26 482
243	Sågade eller hyvlade trävaror <i>Wood shaped or simply worked</i>	»	112,8	98,2	138,1	142,8	172,2	40 518	35 113	44 630	44 025	44 621
632—01 (del, part)	Lådämnar <i>Boxboards</i>	1 000 stds	—	—	—	0,0	0,0	—	—	—	58	98
631—01	Fanér med en tjocklek av högst 5 mm ³ <i>Veneer sheets with thickness 5 mm or less</i>	ton	2 007	1 525	2 162	2 377	2 664	7 084	5 740	9 689	10 967	12 327
631—02	Kryssfanér (plywood) och fanerat trä <i>Plywood including wood faced with veneer sheets</i>	»	5 666	5 025	6 602	6 352	6 976	8 356	7 592	9 747	9 169	9 255
631—03	Träfiberplattor (wallboard) <i>Fibreboard</i>	»	149	190	226	660	434	197	246	347	790	443
	därav: <i>thereof</i> :											
	hårda <i>compressed (hard)</i>	»	..	..	..	..	368	..	..	..	..	372
	porösa <i>non-compressed (insulation)</i>	»	..	..	..	..	66	..	..	..	..	71
631—09 (del, part)	Spånplattor <i>Particle board (shipboard)</i>	»	3 466	3 600	3 571	4 702	6 504	2 701	2 888	2 904	3 709	4 570
251—02	Slipmassa av trä <i>Mechanical wood pulp</i>	1 000 ton ⁴	0,0	—	—	0,4	0,4	13	—	—	81	80
251—03	Kemisk pappersmassa av trä, sulfitt <i>Chemical woodpulp, sulphite</i>	» ⁴	0,6	0,1	2,4	2,0	1,0	404	130	2 455	2 109	855
251—04	Kemisk pappersmassa av trä, annan än sulfitt <i>Chemical woodpulp, other than sulphite</i>	» ⁴	0,2	0,6	0,0	0,0	0,9	161	387	1	2	924
251—05	Kemisk pappersmassa av annat mat. än trä ss. halm, lump, pappersavfall <i>Chemical pulp of straw, of fibres and of rags</i>	»	1,2	0,9	0,8	0,6	0,5	1 288	785	845	936	662
⁵ 251	Pappersmassa <i>Wood pulp</i>	» ⁴	2,0	1,5	3,3	3,0	2,8	1 806	1 302	3 301	3 128	2 521

¹ Se tab. 27, not 1. — See note 1, table 27.² Se tab. 27, not 2. — See note 2, table 27.³ Se tab. 27, not 3. — See note 3, table 27.⁴ Se tab. 27, not 4. — See note 4, table 27.⁵ Exkl. 251—01.

Tabell 29. Sveriges export och import av vissa skogs- och skogsindustri-produkter med fördelning på export- resp. importländer 1959

Swedish exports and imports of certain roundwood and timber industry products by countries of destination and origin in 1959

1	2	3	4	5	6	7	8
SITC ¹	Sortiment <i>Assortment</i>	Export- resp. im- portland <i>Country of destina- tion or origin</i>	Mätt- enhet <i>Unit of measure- ment</i>	Export		Import	
				kvan- titet <i>quan- tity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>	kvan- titet <i>quan- tity</i>	värde 1 000 kr <i>value 1 000 Sw. cr</i>
242—01	Massaved <i>Pulpwood</i>	Norge	1 000 m ³ f.	145,3	8 440	209,7	10 515
		Finland	»	—	—	105,3	5 189
		Förbundsrepubl.	»	185,3	12 145	—	—
		Tyskland	»	4,0	345	—	—
		Frankrike	»	4,2	269	—	—
		Övriga	»	338,8	21 199	315,0	15 707
		Samtliga	»	—	—	—	—
242—02	Sågtimmer o. fa- nértimmer av barr- trä <i>Sawlogs and veneer logs, coniferous</i>	Norge	»	17,3	1 036	28,0	1 993
(del, part)		Finland	»	—	—	139,5	10 028
		Förbundsrepubl.	»	166,1	18 028	—	—
		Tyskland	»	16,1	1 626	—	—
		Nederländerna	»	0,4	58	—	—
		Övriga	»	199,9	20 748	167,4	12 025
		Samtliga	»	—	—	—	—
242—03	Sågtimmer o. fa- nértimmer av annat träslag än barrträ <i>Sawlogs and veneer logs, non-conifer- ous</i>	Danmark	»	5,8	255	0,4	125
		Finland	»	—	—	1,3	155
		Förbundsrepubl.	»	—	—	—	—
		Tyskland	»	2,8	942	0,1	90
		Franska Västafrika	»	—	—	3,5	908
		Franska Ekvato- rialafrika	»	—	—	8,6	2 229
		Ghana	»	—	—	2,8	922
		Brittiska Västafri- ka utom Gambia o. Sierra Leone	»	—	—	8,2	1 735
		Burma	»	—	—	2,7	3 676
		Thailand	»	—	—	2,1	2 955
		Övriga	»	0,7	135	3,8	2 836
		Samtliga	»	9,3	1 332	33,5	15 631
242—04	Gruvstolpar <i>Pitprops</i>	Förbundsrepubl.	»	59,6	3 729	—	—
		Tyskland	»	43,0	2 905	—	—
		Storbritannien	»	27,7	1 827	—	—
		Spanien	»	73,8	4 747	—	—
		Turkiet	»	3,4	351	—	—
		Övriga	»	207,5	13 559	—	—
		Samtliga	»	—	—	—	—
242—09	Pålar, stolpar och annat rundvirke <i>Poles, pilings, posts and other wood in the round except pitprops</i>	Norge	»	19,6	3 057	—	—
		Danmark	»	3,0	434	—	—
		Förbundsrepubl.	»	60,4	4 773	—	—
		Tyskland	»	14,6	1 281	—	—
		Nederländerna	»	19,1	3 053	—	—
		Storbritannien	»	9,5	1 854	0,1	23
		Övriga	»	126,2	14 452	0,1	23
		Samtliga	»	—	—	—	—

(Forts. på nästa sida)

1	2	3	4	5	6	7	8
243—02	Virke, sågat, hyv-	Norge	1 000 m ³ f.	74,9	15 023	—	—
242—02	lat, spontat, falsat	Danmark	»	517,8	93 389	0,0	22
(del, part)	el. på likn. sätt be-	Finland	»	3,8	663	123,1	16 748
	arbetat, av barrträ	Förbundsrepubl.	»	741,9	157 699	0,2	202
	<i>Lumber, sawn,</i>	Tyskland	»	860,1	148 496	—	—
	<i>planed, grooved,</i>	Nederländerna	»	145,4	29 108	—	—
	<i>tongued etc., co-</i>	Belgien, Luxem-	»	1 717,1	316 815	—	—
	<i>niferous</i>	burg	»	202,7	40 853	—	—
		Storbritannien	»	70,0	13 173	—	—
		Frankrike	»	76,9	16 133	—	—
		Grekland	»	310,3	64 465	2,4	1 015
		Algeriet	»	4 720,9	895 817	125,7	17 987
		Övriga	»				
		Samtliga	»				
243—03	Virke, sågat, hyv-	Norge	»	5,1	1 386	0,0	13
	lat, spontat, falsat,	Danmark	»	0,2	189	3,8	1 628
	fasat el. på likn.	Förbundsrepubl.	»	0,4	96	3,5	1 714
	sätt bearbetat, av	Tyskland	»	—	—	5,2	2 456
	annat träslag än	Polen	»	1,6	424	—	—
	barrträ	Storbritannien	»	—	—	4,0	1 960
	<i>Lumber, sawn,</i>	Jugoslavien	»	—	—	3,4	2 899
	<i>planed, grooved,</i>	Burma	»	—	—	4,3	4 507
	<i>tongued etc., non-</i>	Thailand	»	—	—	9,8	5 307
	<i>coniferous</i>	Japan	»	1,7	574	11,4	5 998
		Övriga	»	9,0	2 669	45,4	26 482
		Samtliga	»				
632—01	Lådämnar	Finland	»	—	—	0,1	92
(del, part)	<i>Boxboards</i>	Nederländerna	»	0,5	170	—	—
		Storbritannien	»	43,2	12 589	—	—
		Brittiska Västfri-	»	1,0	327	—	—
		ka utom Gambia	»	0,9	234	0,0	6
		och Sierra Leone	»	45,6	13 320	0,1	98
		Övriga	»				
		Samtliga	»				
631—01	Fanér och kryss-	Norge	ton	727	2 243	23	70
631—02	fanér (plywood)	Danmark	»	1 654	2 152	1 467	4 314
	och fanerat trä	Finland	»	254	1 253	4 399	4 872
	<i>Veneer sheets and</i>	Förbundsrepubl.	»	1 923	4 793	3 015	8 998
	<i>plywood incl. wood</i>	Tyskland	»	52	99	286	1 681
	<i>faced with veneer</i>	Frankrike	»	803	804	—	—
	<i>sheets</i>	Britt. Östafrika	»	566	674	—	—
		Irak	»	824	809	—	—
		Ceylon	»	2 151	3 085	450	1 647
		Övriga	»	8 954	15 912	9 640	21 582
		Samtliga	»				
631—03	Träfiberplattor	Danmark	»	17 871	7 694	—	—
	(wallboard)	Finland	»	—	—	349	296
	<i>Fibreboard</i>	Förbundsrepubl.	»	31 584	12 355	3	13
		Tyskland	»	43 090	18 586	—	—
		Nederländerna	»	125 197	55 381	—	—
		Storbritannien	»	14 844	7 040	—	—
		Frankrike	»	12 084	4 285	—	—
		Grekland	»	64 361	27 598	39	45
		USA	»	84 448	36 518	43	89
		Övriga	»	393 479	169 457	434	443
		Samtliga	»				

(Forts. på nästa sida)

Tab. 29 (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8
251—02	Pappersmassa	Norge	1 000 ton	35,4	18 988	0,8	260
251—03	Wood pulp	Förbundsrepubl.	»	327,0	206 438	—	—
251—04		Tyskland	»	150,7	89 284	—	—
251—05		Nederländerna	»	90,3	60 426	—	—
		Belgien, Luxemburg	»	838,1	486 931	—	—
		Storbritannien	»	303,2	179 205	0,1	86
		Frankrike	»	206,2	141 465	—	—
		Italien	»	252,3	160 390	1,7	2 143
		USA	»	80,3	40 939	—	—
		Argentina	»	43,8	25 597	—	—
		Australien	»	351,3	211 196	0,2	32
		Övriga	»	2 678,6	1 620 859	2,8	2 521
		Samtliga	»				
251—02	därav: thereof:	Norge	»	1,9	720	0,4	79
	slipmassa av trä	Förbundsrepubl.	»	9,2	2 926	—	—
	mechanical wood	Tyskland	»	40,6	13 439	—	—
	pulp	Nederländerna	»	193,7	65 089	—	—
		Storbritannien	»	49,3	16 197	—	—
		Frankrike	»	5,9	1 864	—	—
		Portugal	»	8,4	2 421	—	—
		USA	»	7,9	2 244	—	—
		Argentina	»	43,4	13 041	0,0	1
		Övriga	»	360,3	117 941	0,4	80
		Samtliga	»				

1 Se not 1 till tabell 27.

**Tabell 30. Rånnettovärden för virkesuttagen å kronoskogar
1950—1959. Länsvis**

Net value of wood cut in Crown forests in 1950—1959. By counties

										Måttenhet: Unit of measurement: kr pr m ³ sk.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län County	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Nb	12:82	28:04	30:86	15:79	18:48	18:31	15:24	11:76	11:90	6:74
Vb	17:54	32:31	37:03	21:80	24:89	25:65	22:25	18:66	15:65	14:88
Jtl	19:71	35:18	35:42	22:45	23:38	27:25	20:58	18:69	14:93	11:89
Vnr	20:89	39:98	38:50	21:46	24:04	26:16	21:26	16:38	14:84	12:92
Gvl	21:45	38:37	45:40	28:33	21:66	22:98	25:66	25:15	23:19	18:72
Kpb	20:91	42:54	41:61	29:01	30:48	31:44	30:66	28:58	26:05	22:83
Vrm	31:77	60:25	48:90	39:07	44:34	44:60	35:62	36:22	30:67	28:49
Ör	18:59	34:92	49:20	29:06	30:68	31:10	29:84	27:64	26:42	19:97
Vstm	19:20	37:68	47:13	26:39	27:73	26:31	28:16	24:57	22:02	18:50
Ups	27:88	46:40	51:52	37:33	30:23	25:56	31:14	27:97	26:30	17:08
Sth	23:66	42:39	38:23	27:32	23:12	24:06	19:02	24:28	19:07	19:87
Sdm	26:92	52:68	46:59	42:45	39:06	42:80	40:31	37:87	31:85	33:07
Üg	26:07	45:21	47:49	41:13	39:32	42:62	38:02	35:28	30:68	29:85
Skb	26:48	48:15	54:37	40:61	40:19	41:23	37:23	37:87	34:11	32:52
Äbg	28:51	50:55	42:09	38:64	40:46	41:53	35:85	37:11	31:39	33:15
Jkp	35:82	64:87	49:10	49:36	52:49	50:12	43:13	44:09	37:50	38:59
Krb	29:39	48:59	53:25	41:16	43:69	41:64	40:88	42:32	37:38	36:59
Klm	32:89	47:72	42:15	41:43	43:51	43:63	38:31	42:29	34:48	38:60
Gtl	26:57	43:23	33:20	31:42	29:66	31:05	22:91	19:95	18:80	21:61
Gbg	17:09	34:80	39:21	24:09	26:02	28:47	30:50	29:51	25:79	18:88
Hl	24:29	41:02	41:44	34:07	38:02	39:92	35:40	34:61	29:06	33:06
Bl	23:81	44:08	35:49	30:84	35:24	36:47	30:63	38:29	36:56	39:39
Krs	26:85	46:95	40:78	36:32	36:20	39:08	33:71	34:56	32:89	36:53
Mlm	30:75	61:80	46:86	35:62	41:67	46:69	42:22	42:80	39:34	43:46
Riket Entire country	19:34	36:55	39:28	25:68	27:76	28:37	25:70	23:17	20:10	18:35

Tabell 31. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59
Sågtimmer av furu och gran

Gross prices and costs in the felling-season 1958/59. Coniferous timber

a) Norra Sverige

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer av o/s kvalitet och 16' medellängd fritt utsorterat. Körningskostnaden avser 2 km körväg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Prisområde Region	Träd- slag	Bruttopriser i öre per f ³ to. ¹ Gross prices in öre per f ³ to.						Pris i öre per f ³ för mantel- volymen Prices in öre per f ³ of volume above f ³ to.	Omkostn. i öre per f ³ tr. Costs in öre per f ³ tr.				
	Spe- cies	6"	7"	8"	9"	10"	11" o. gröv- re		hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total	
									Timmer och massaved 3,0 f ³ tr.				
Torneälven	t	145	195	205	224	249	249	71	25	25	20	70	
	g	—	161	171	187	199	199						
Kalixälven	t	145	195	205	224	249	249	71	25	25	20	70	
	g	—	161	171	187	199	199						
Luleälven	t	145	195	205	224	249	249	71	25	25	20	70	
	g	—	161	171	187	199	199						
Piteälven	t	145	195	205	224	249	249	71	25	25	20	70	
	g	—	161	171	187	199	199						
Skellefteälven .	t	146	196	206	225	250	250	72	26	27	17	70	
	g	—	162	172	188	200	200						
Umeälven	t	147	197	207	226	251	251	73	21	29	20	70	
	g	—	163	173	189	201	201						
Öreälven	t	147	197	207	226	251	251	73	21	29	20	70	
	g	—	163	173	189	201	201						
Gideälven m. fl.	t	148	198	208	227	252	252	74	21	29	20	70	
	g	—	164	174	190	202	202						
Ångermanälven	t	149	199	209	228	253	253	75	25	30	21	76	
	g	—	165	175	191	203	203						
Indalsälven— Ljungan	t	149	199	209	228	253	253	75	28	31	21	80	
	g	—	165	175	191	203	203						
									Endast timmer				
Ljusnan	t	145	170	190	210	230	245	—	17	23	28	68	
	g	—	140	160	180	200	210						

¹ För älvarna Torneälven—Ljungan anges särskilda priser för toppecy lindern och mantelvolymen, för Ljusnan ett gemensamt pris för hela stockens volym i f³fl., som ungefär motsvarar toppecy lindern jämte mantelvolymen (f³tr.).

För annan kvalitet än o/s är prisskillnaderna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V
Torneälven—Ljungan å toppecy lindervol.	t 25 %	t, g 35—40 %
Ljusnan å hel stockvolym	t 20 %	t, g 35 %

Utskottstimmer har ej mottagits

Tabell 31 (forts.).

b) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för timmer av o/s kvalitet, obarkat, utom för Värmland där priserna avser helbarkat timmer. Körningskostnaderna avser: Gvl, Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km och Gbg—Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Prisområde Region	Stock- arnas medel- längd Aver- age length of logs	Träd- slag Spe- cies	Bruttopriser i öre per f³ to. Gross prices in öre per f³ to.										Omkostn. i öre per f³ to. Costs in öre per f³ to.			
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	13" o. större	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total	
Gvl Gästrikl.	15'	t	170	190	200	215	235	265	286	285	285	18	22	25	65	
bilväg		g	160	180	190	195	200	205	210	210	210					
Kpb huvudälv	15'	t	—	205	220	240	260	280	310	310	310	20	27	29	76	
bilväg	15'	g	—	200	210	215	220	225	230	230	230					
Vrm huvudälv	15'	t	—	190	205	225	245	265	295	295	295	34	26	31	91	
bilväg	15'	g	—	185	195	200	205	210	215	215	215					
Ör	14'—15'	t, g	194	199	205	209	214	219	223	223	223	18	27	28	73	
»		t, g	185	190	196	200	205	210	214	214	214					
Vstm	14,5'	t	—	180	200	220	240	260	280	280	280	17	25	23	65	
»	15'	g	—	150	160	170	180	190	200	200	200					
Ups	14,3'—15'	t	—	180	200	220	240	260	280	280	280	18	26	28	72	
»	15'—16'	g	—	150	160	170	180	190	200	200	200					
Sth	14,3'—15'	t	115	170	190	210	230	250	270	270	270	19	25	19	63	
»	15'—16'	g	115	130	140	150	170	190	190	190	190					
Sdm	14,3'—15'	t	130	185	205	225	245	265	285	285	285	16	22	20	58	
»	15'—16'	g	130	145	155	165	185	205	205	205	205					
Ög	14'	t	—	140	165	180	190	205	220	230	230	17	23	23	63	
»		g	—	135	150	165	175	190	200	200	200					
Skb	14,3'	t, g	160	160	175	190	200	210	220	230	230	17	24	21	62	
Äbg. Dals, norra bilväg	14'	t, g	—	177	183	187	193	197	200	200	200	21	25	27	73	
(kanalsjö, + 7 öre)																
» södra bilväg	14'	t, g	—	150	160	170	180	195	210	210	210					
Västerg. »	14'	t, g	150	160	180	200	210	220	230	230	230					
Jkp	12'—14'	t	160	160	175	185	195	205	215	230	250	22	25	18	65	
»		g	160	160	160	170	180	190	200	220	240					
Krb	13'	t	160	175	185	190	200	210	225	230	240	18	24	18	60	
»	14'	g	135	150	160	170	175	185	195	200	210					
Klm	14'	t	—	140	165	180	190	205	220	230	230	17	22	16	55	
»		g	—	135	150	165	175	190	200	200	200					
Gtl	14'	t, g	135	150	160	170	180	190	200	210	210	22	22	13	57	

Tab. 31. (forts.)

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Gbg	hylväg	14'	t, g	—	150	160	170	180	195	210	210	210	21	20	23	64
Hl ²	»	13'—13,5'	t, g	150	160	170	180	190	200	210	210	210	20	25	15	60
Bl	»	13'	t	160	170	180	190	200	210	220	230	230	22	26	11	59
		14'	g	140	160	170	175	185	195	200	205	210				
Krs ³	»	13'	t, g	140	150	165	180	190	200	210	220	220	22	23	20	65
Mlm ⁴	»	..	t, g	—	—	—	200	—	—	—	—	—	19	17	..	..

Anm.: För annan kvalitet än o/s är tillägg resp. avdrag följande, i procent

	Tillägg för S-tim- mer	Avdrag för V		Avdrag för VI	
		t	g	t	g
Gvl (Gästrikland), Kpb	25	30	20	45	35
Vrm	30	25	15	⁵ —	⁵ —
Ör	40	30	30	50	50
Vstm	50	40	25	55	40
Ups	40	40	25	55	55
Sth, Sdm	32	41	28	56	46
Ög	30	35	25	45	40
Skb	30	30	20	40	40
Äbg, Dalsland, norra	—	25	15	⁵ —	⁵ —
» » , södra	—	25	25	35	35
» , Västergötland	(30)	25	25	35	35
Jkp	30	25	25	40	40
Krb	30	25	15	40	40
Klm	30	35	25	45	40
Gtl	—	30	30	55	55
Gbg	—	25	25	35	35
Hl	—	20	15	40	30
Bl	30	30	25	45	40

¹ Gäller för 5½".

² För större partier ca 10 % högre priser.

³ Medelpris för genomsnittskvalitet.

⁴ Medelpris, medeldiameter 8".

⁵ Utskottstimmer mottages ej.

Tabell 32. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59.

Massaved av barrträd

Gross prices and costs during the felling-season 1958/59. Coniferous pulp wood

Anm.: Priserna gäller Torneälven—Ljusnan fritt slutskilje, i övrigt — där ej annat anges — leverans vid bilväg. Alla priser för massaved i m³l. avser helbartat virke.

Körningskostnaderna avser: Torneälven—Ljusnan 2 km, Gästrikl., Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km samt Gbg—Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prisområde (flod- område resp. län)	Mått- enhet	Vir- kes- längd	Bruttopris i kr per måttenhet				Omkostn. i kr pr måttenhet				
Region	Unit used	Length of logs	Gross prices in Sw. cr. per unit				Costs in Sw. cr. per unit				
			Sulfitved Sulphite wood	Sulfatved Sulphate wood	Flottn. bränn- ved el. kolved	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. com- mon costs	sum- ma total		
			hb.	ob.	hb.	ob.					
Torneälven	f ³ tr.	—	1: 39	1: 24	1: 24	1: 09	0: 91	se under timmer, tab. 31			
Kalixälven	»	—	1: 39	1: 24	1: 24	1: 09	0: 91				
Luleälven	»	—	1: 39	1: 24	1: 24	1: 09	0: 91				
Piteälven	»	—	1: 39	1: 24	1: 24	1: 09	0: 91				
Skellefteälven	»	—	1: 40	1: 25	1: 25	1: 10	0: 92				
Umeälven	»	—	1: 41	1: 26	1: 26	1: 11	0: 93				
Öreälven	»	—	1: 41	1: 26	1: 26	1: 11	0: 93				
Gideälven m. fl. ...	»	—	1: 42	1: 27	1: 27	1: 12	0: 94				
Ångermanälven ...	»	—	1: 43	1: 28	1: 28	1: 13	0: 95				
Indalsälvs.-Ljungan	»	—	1: 43	1: 28	1: 28	1: 13	0: 95				
Ljusnan, fritt Mar- men	f ³ mi.	10 ½'	1: 49	—	1: 38	—	0: 91	0: 47	0: 25	0: 26	0: 98
Vrm huvudälv	»	—	1: 54	—	1: 34	—	—	0: 39	0: 26	0: 27	0: 92
bilväg	»	—	1: 45	—	1: 25	—	—	..	..	..	..
Äbg Dalsl. bilväg	»	—	1: 45	—	1: 25	—	—	..	..	..	..
Västerg. »	»	—	1: 40	—	1: 22	—	—	..	..	..	..
Gbg bilväg	»	—	1: 45	—	1: 25	—	—	..	..	..	..
			prima	sekunda	prima	sekunda					
Gvl Gästrikl., bilv.	m ³ t.	3 m	34: —	23: 75	30: —	21: —	—	11: 80	5: 45	5: 16	22: 41
Kpb huvudälv	»	»	35: 50	24: 75	31: 50	22: —	—	11: 28	6: 41	5: 38	23: 07
n. delen »	»	»	32: 50	22: 75	28: 50	20: —	—				
s. delen »	»	»	34: —	23: 75	30: —	21: —	—				
Vrm »	»	2 m	37: 25	26: 10	31: —	21: 70	—	..	..	..	..
		3 m	36: 25	25: 40	30: —	21: —	—				
Ör »	»	2 m	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	12: —	5: 75	5: 20	23: 95
Vstm n. delen »	»	3 m	34: —	23: 75	30: —	21: —	—	11: 62	5: 57	4: 47	21: 66
s. »	»	»	33: —	23: —	29: —	20: 50	—				
Ups n. »	»	»	34: —	23: 75	30: —	21: —	—	11: 54	5: 66	5: 29	22: 49
s. »	»	2 m	35: —	24: 50	30: —	21: —	—				
Sth »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	12: —	4: 82	4: 60	21: 42
		3 m	34: —	24: —	29: —	20: 50	—				
Sdm »	»	2 m	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	10: 87	4: 81	4: 10	19: 78
		3 m	34: —	24: —	29: —	20: 50	—				
Ög »	»	2 m	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	12: 77	5: 22	4: 05	22: 04
Skb »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	11: 68	4: 68	3: 73	20: 09
Äbg, Dalsl.	»	»	37: 25	26: 10	31: —	21: 70	—	11: 16	5: 35	5: 42	21: 93
Västerg. »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—				
Jkp »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	11: 19	4: 72	2: 80	18: 71
Krb »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	11: 05	4: 26	3: 15	18: 46
Klm »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	11: 35	4: 70	2: 90	18: 95
Gtl »	»	2-3 m	32: —	..	28: —	..	—	10: 82	4: 22	1: 91	16: 95
Gbg »	»	2 m	37: 25	26: 10	33: 20	23: 20	—	11: 14	4: 29	4: 78	20: 21
Hl »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	12: —	4: 82	3: 68	20: 50
Bl »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	11: 96	4: 39	..	..
Krs »	»	»	35: —	24: 50	30: —	21: —	—	12: 73	4: 55	3: 82	21: 10
Mlm »	»	»	35: 90	..	30: —	..	—	14: 04	3: 97	2: 75	20: 76

Tabell 33. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1958/59. Brännved

Gross prices and costs during the felling-season 1958/59. Fuel wood

Anm.: Priserna gäller i genomsnitt för hela säsongen och avser leverans vid bilväg.
Körningskostnaderna avser: Nb-Vrm 1 km, Ör-Gtl 0,75 km och Gbg-Mlm 0,3 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län County	Bruttopriser i kr per m ³ t. Gross prices in Sw. cr. per m ³ t.			Omkostnader i kr per m ³ t. (1 m-ved) Costs in Sw. cr. per m ³ t. (1 mtr lengths)				
	björk birch		barrved coniferous	pannved	huggning cutting	körning transport	gem. kostnader common costs	summa total
	prima	sekunda	prima					
Nb	25: —	21: —	..	18: —	12: 50	6: —	2: —	20: 50
Vb lappmark ...	27: —	23: —	21: —	18: —	12: —	5: 50	2: —	19: 50
kusland ...	26: —	20: —	20: —	17: —				
Jtl (Östersund)	35: —	..	..	29: —	..	..	..	..
Vnr	..	..	..	..	..	..	..	..
Gvl (Gästrik.)	..	..	..	..	9: 50	4: 50	2: 40	16: 40
Kpb	..	..	..	..	10: —	5: 60	2: 70	18: 30
Vrm	25: —	..	..	..	10: —	6: 20	2: 70	18: 90
Ör	18: —	15: —	16: —	14: —	9: 88	5: 99	2: 69	18: 56
Vstm	18: —	16: —	16: —	14: —	10: 21	5: 33	2: 22	17: 76
Ups	21: —	18: —	18: —	13: —	9: 90	5: 27	2: 63	17: 80
Sth	22: —	18: —	18: —	14: —	9: 78	4: 99	2: 76	17: 53
Sdm	21: —	17: —	17: —	13: —	9: 38	4: 51	2: 23	16: 12
Ög	19: —	17: —	..	14: —	9: 51	5: 05	2: 51	17: 07
Skb	19: —	16: —	..	14: —	9: 69	4: 78	2: 28	16: 75
Äbg Dalsland ...	23: —	19: —	..	16: —	9: 59	5: 28	3: 32	18: 19
Västergöt.	20: —	16: —	18: —	14: —				
Jkp	20: —	17: —	15: —	13: —	8: 92	4: 72	2: 20	15: 84
Krb	22: —	17: —	..	13: —	8: 54	4: 34	1: 55	14: 43
Klm	22: —	18: —	..	14: —	9: 35	4: 77	1: 29	15: 41
Gtl	26: —	..	22: —	18: —	9: 26	3: 94	1: 29	14: 49
Gbg	23: —	17: —	..	16: —	9: 33	3: 99	1: 91	15: 23
HI	20: —	16: 50	16: —	12: —	8: 67	4: 70	2: 42	15: 79
BI	21: —	15: —	14: 50	13: 50	8: 58	4: 12	..	..
Krs	19: —	13: —	14: —	12: —	8: 61	4: 42	2: 63	15: 66
Mlm	18: —	13: 50	16: —	12: —	7: 92	3: 85	1: 25	13: 02

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänster i kr (vägda genomsnitt¹), avverkningssäsongerna 1955/56—1959/60. Länsvis

Average daily wages (weighed averages¹) of forest workers in the felling-seasons 1955/56—1959/60. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län	Huggare Woodcutters					Körare Hauliers				
County	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60	1955/56	1956/57	1957/58	1958/59	1959/60
Nb	39	41	44	45	48	73	76	81	80	85
Vb	41	42	43	44	46	75	78	80	79	82
Jtl	37	39	39	37	38	63	68	69	66	67
Vnr	35	38	40	40	39	70	78	73	73	73
Gvl	38	41	40	40	43	65	70	71	67	73
Kpb	42	46	48	48	51	61	67	67	65	70
Vrm	35	37	39	37	38	47	52	69	61	66
Ör	33	35	36	38	40	48	51	53	55	57
Vstm	38	39	39	40	41	58	60	60	60	57
Ups	32	37	35	36	38	53	60	60	58	61
Sth	30	34	36	34	37	48	52	54	53	58
Sdm	29	33	35	35	41	45	45	46	50	55
Ög	32	32	34	35	37	47	48	49	52	51
Skb	31	32	33	35	41	45	45	46	46	54
Äbg	31	31	33	34	38	47	47	49	51	55
Jkp	31	31	33	34	46	46	47	50	49	50
Krb	32	34	37	38	41	49	49	55	56	61
Klm	29	33	34	37	39	46	46	49	51	53
Gtl	27	29	27	31	40	41	41	44	50	55
Gbg	31	35	37	38	41	46	50	51	53	58
Hl	32	32	31	33	35	45	48	48	47	50
Bl	32	35	38	43	50	50	52	55	58	80
Krs	31	34	35	40	45	47	48	50	53	65
Mlm	33	33	33	37	40	48	48	50	55	70
Riket	37	40	41	42	45	64	68	70	70	73
Entire country										
Index basår										
Basic year										
1955/56	100	108	111	114	122	100	106	109	109	114

¹ Vägda med avverkade kvantiteter. *Weighed with felled quantities.*

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1959 och 1960 vid domänverket och 54 större skogsbolag

Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1959 and 1960

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra tisdagen i angiven månad.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsgivare <i>Employers</i>	Månad och år <i>Month and year</i>	Antal arbetare sysselsatta i <i>Number of workers employed in</i>				
		avverkningsarbete ¹ <i>cutting</i>		skogs- vårds- arbeten ²	anlägg- nings- arbeten ³ m. m.	samtliga <i>all</i>
		total	därav körning <i>of which hauling</i>	<i>silvi- culture</i>	<i>road building</i>	
Domänverket <i>State Forest Service</i>	febr. 59	14 645	4 152	24	234	14 903
	» 60	14 411	4 272	14	222	14 647
	maj 59	5 393	840	3 862	487	9 742
	» 60	5 278	901	3 687	366	9 331
	aug. 59	4 227	732	4 793	1 111	10 071
	» 60	4 193	663	4 083	993	9 269
	nov. 59	9 561	2 057	705	805	11 071
	» 60	9 628	2 133	560	586	10 774
Skogsbolagen <i>Companies</i>	febr. 59	38 964	14 584	36	598	39 598
	» 60	43 152	15 681	36	566	43 754
	maj 59	18 958	3 320	8 138	701	27 797
	» 60	21 846	3 933	7 117	667	29 630
	aug. 59	18 910	1 559	6 518	1 010	26 438
	» 60	19 352	1 355	5 675	1 175	26 202
	nov. 59	32 514	8 061	1 010	1 211	34 765
	» 60	32 732	7 792	783	1 142	34 657
Summa <i>Total</i>	febr. 59	53 609	18 736	60	832	54 501
	» 60	57 563	19 953	50	788	58 401
	maj 59	24 351	4 052	12 000	1 188	37 539
	» 60	27 124	4 834	10 804	1 033	38 961
	aug. 59	23 137	2 291	11 251	2 121	36 509
	» 60	23 545	2 018	9 758	2 168	35 471
	nov. 59	42 105	10 118	1 715	2 016	45 836
	» 60	42 360	9 925	1 343	1 728	45 431

¹ Utsyning, stämpling, huggning, körning samt flottning i egen regi.

² Hyggesrensning, markberedning, skogsodling, röjning, skogsdikning och plantskole-
arbeten.

³ Skogsväghygnader samt uppförande av arbetarebostäder i egen regi.

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1959.

Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed in 1959.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendoms- och flodområden <i>River basins</i>	Förvaltningspersonal Administrative personnel	Antal sysselsatta arbetare ¹ <i>No. of workers employed</i>						Av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken 1000-tal ¹ <i>No. of day-works performed by workers</i>		
		i flottn.-arbete m. m. <i>in floating etc.</i>			vid skiljen <i>in sorting</i>			i flottningsarbete <i>in floating</i>	vid skilje <i>in sorting</i>	summa <i>total</i>
		omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>	omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>			
Övre Norrbygden	91	2 198	1 164	308	337	991	466	110	65	175
Torneälven	15	436	366	91	130	478	129	23	24	47
Kalixälven	34	1 076	393	95	52	186	96	43	19	62
Råneälven	2	103	—	—	2	52	—	4	2	6
Luleälven	16	177	159	63	25	141	115	19	15	34
Piteälven	24	404	246	59	128	134	126	21	5	26
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nedre Norrbygden	78	1 901	1 124	376	22	771	419	129	45	174
Åby o. Byske älvarna ...	6	168	199	132	8	12	71	22	4	26
Skellefteälven	12	104	213	113	14	185	102	23	10	33
Umeälven	36	753	288	67	—	241	241	47	21	68
Öreälven	1	127	28	10	—	66	—	7	3	10
Lögdeälven	1	127	48	3	—	92	—	6	2	8
Gideälven m. fl.	10	472	61	24	—	155	—	15	4	19
Nätra älvar	1	29	257	27	—	15	—	5	1	6
Övriga Other	11	121	30	—	—	5	5	4	—	4
Mellanbygden	151	3 023	1 660	583	307	1 079	986	203	108	311
Ångermanälven	50	1 290	669	122	36	519	497	73	52	125
Indalsälven	60	770	396	189	231	302	222	57	26	83
Ljungan	29	659	467	151	40	223	231	52	27	79
Harmångersån	3	66	18	18	—	—	—	7	—	7
Delångersån	9	238	110	103	—	35	36	14	3	17
Övriga Other	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Österbygden	142	3 201	1 183	471	65	890	749	180	88	268
Ljusnan	54	1 697	650	226	65	456	467	76	44	120
Testeboån	1	25	30	13	—	10	—	3	0	3
Dalälven	83	1 392	503	232	—	424	282	99	44	143
Olandsån	1	87	—	—	—	—	—	2	—	2
Övriga Other	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Söderbygden	6	11	9	8	—	—	—	1	—	1
Västerbygden	64	1 508	636	470	403	487	397	95	45	140
Nissan	4	3	4	5	—	—	—	0	—	0
Klarälven	30	800	310	320	280	280	280	66	29	95
Norsälven	13	520	60	60	123	157	87	19	14	33
Byälven	7	66	79	29	—	18	18	3	1	4
Upperudsälven ³	3	30	168	41	—	28	12	2	1	3
Örekilsälven	2	10	10	10	—	—	—	2	—	2
Övriga Other	5	79	5	5	—	4	—	3	0	3
Riket 1959	532	11 842	5 776	2 216	1 134	4 218	3 017	718	351	1 069
Entire country 1958	552	7 101	10 005	3 799	1 020	4 658	4 759	764	465	1 229

¹ Antalet sysselsatta arbetare jämte fullgjorda dagsverken är delvis approximativt beräknade. — *Number of workers employed and number of day-works performed by workers are partly estimated.*

² För Ljungan och Indalsälven delvis gemensam förvaltningspersonal. — *Ljungan and Indalsälven share some of the administrative personnel.*

³ Delvis separatflottning, varvid antalet sysselsatta jämte dagsverken icke redovisats. — *Partly private floating, for which the number of workers employed and the number of day-works performed by workers have not been reported.*

Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1958—1960¹*Labour-exchange activities in forestry in 1958—1960*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Månad Month	Lediga platser Vacancies			Tillsatta platser Placements			Tillsatta platser på 100 lediga No. of placements per 100 vacancies		
	1958	1959	1960	1958	1959	1960	1958	1959	1960
Januari	3 457	3 237	4 276	3 044	3 001	3 119	88	93	72
Februari	2 349	3 297	3 239	1 937	2 974	2 327	82	90	72
Mars	1 756	1 754	2 074	1 566	1 588	1 600	89	91	77
April	1 737	2 623	2 184	1 542	2 461	1 874	89	94	86
Maj	4 284	5 671	5 139	4 001	5 408	4 527	93	95	82
Juni	3 250	2 290	2 937	3 097	2 094	2 226	95	91	76
Juli	1 233	1 094	1 597	1 105	954	910	90	87	57
Augusti	1 093	1 393	2 468	992	1 184	1 332	91	85	54
September	1 152	1 691	2 932	1 018	1 425	1 414	88	84	48
Oktober	1 372	2 058	3 515	1 277	1 665	1 983	93	81	56
November	2 152	3 033	4 097	2 037	2 393	2 616	95	79	64
December	1 994	2 557	2 956	1 858	1 724	1 666	93	67	56
Hela året ¹ Whole year	24 876	29 233	37 414	23 474	26 871	25 594	—	—	—

¹ Statistiken omfattar arbetstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogsvård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som tillsatts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillsatts med tillfälligt placerad skolungdom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräknande även av dem som kvarstått aktuella från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillsammans liksom att antalet tillsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för någon av årets månader.

(exkl. staten)

Number of working-hours and number of industrial accidents in forest work and floating in 1958. Major employers (excl. public service)

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.

Only employers who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000 working-hours.

1	2	3	4	5	6	7	8
Arbetsområde Field of activity	Antal arbetsgivare No. of employers	1 000-tal arbetstimmar Thousands of working-hours	Arbetsolycksfall Industrial accidents at actual work-place	därav of which		Sjukersättningsdagar ^a Sickness benefit days	Genomsnittlig invaliditetstalsprocent Average percentage of disablement
			samtliga fall All cases	invaliditetsfall cases of disability	dödsfall fatal cases		
Skogsavverkning Logging	3 413	109 338	6 691	82	11	145 108	18,3
därav skogsavverkn. med mindre än 50 000 arbetstimmar per år of which Logging with less than 50 000 working-hours per year	3 202	19 187	1 651	23	3	38 321	17,4
» skogsavverkn. med minst 50 000 arbetstimmar per år of which Logging with at least 50 000 working-hours per year	211	90 151	5 040	59	8	106 787	18,6
Skogsvård och virkesmätning Planting and conservation of forests, timbermeasuring	515	10 332	205	2	—	3 979	12,5
Flottning Floating	86	11 872	273	5	6	7 807	25,0
Kolning Charcoal burning	..	..	..	..	..	..	..
Summa: Skogsbruk, flottning och kolning Total: Forestry, floating, charcoal burning	4 053	131 857	7 181	89	17	157 429	18,5
Samtliga näringsgrenar All branches of industry	73 330	3 857 358	84 413	1 362	260	1 998 131	19,4

¹ Från och med 1955 anges arbetskraftens omfattning i riks-försäkringsanstaltens olycksfallstatistik med 1 000-tal arbetstimmar. Där antalet arbetstimmar ej varit känt har en under hela året sysselsatt arbetstagare ansetts motsvara 2 150 arbetstimmar utom för vissa yrkesgrupper med lägre timantal, såsom kontor, skolor och yrken med fem dagars arbetsvecka. I olycksfallsstatistiken 1954 och tidigare angavs arbetskraftens omfattning med antal årsarbetare, varvid en årsarbetare definierades som 300 dagsverken eller 2 400 arbetstimmar.

² S. k. färdolycksfall ingår icke. Av arbetsolycksfall föranledda yrkesskador indelas i tre svårhetsklasser: övergående fall, invaliditetsfall och dödsfall. I antalet olycksfall ingår icke lättare skador, som icke föranlett sjukskrivning efter utgång av den lagstadgade karenstiden av tre dagar.

³ I antalet sjukersättningsdagar (d.v.s. exkl. karenisdagar) har dagar med halv sjukpenning medräknats endast med halva antalet.

Tabell 39. Svårhetstal¹ för arbetsolycksfall fördelade efter orsak, antal olycksfall och flottningsarbeten 1958. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Severity rates for industrial accidents distributed by cause of accident, number of accidents per 1 in 1958. Major employers (excl. public service)

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare, som under året haft arbetstagare i en omfattning, motsvarande
Only employers, who provided, during the year, employment corresponding to at least 10 000

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsområde Field of activity	Svårhetstal härrörande från följande olycksfallsorsaker Severity rates due to the following causes of accident					
	Motorer, transmissio- ner, arbets- maskiner, hissar, kra- nar, andra lyftanord- ningar <i>Motors, cranes etc.</i>	Fordon, annat trans- port- medel <i>Vehicles</i>	Hand- verktyg, enklare redskap <i>Hand- tools, simple equip- ment</i>	Explo- sion, eld o. d. <i>Explo- sion, fire etc.</i>	Fall, halkning <i>Falls, slipping</i>	Fallande föremål, ras <i>Falling objects, subsidi- ences</i>
Skogsavverkning <i>Logging</i>	0,18	0,75	0,52	0,02	0,40	0,84
Skogsvård o. virkesmätning <i>Planting and conservation of forests, timbermeasuring</i>	0,03	0,02	0,10	0,00	0,30	0,03
Flottnings <i>Floating</i>	0,54	1,53	0,82	0,00	1,54	0,02
Kolning <i>Charcoal burning</i>	—	0,60	0,02	—	0,76	0,01
Summa: Skogsbruk, flottnings och kol- ning <i>Total: Forestry, floating, charcoal burning</i>	0,19	0,76	0,52	0,01	0,49	0,70
Samtliga näringsgrenar <i>All branches of industry</i>	0,34	0,24	0,06	0,07	0,43	0,13

¹ Svårhetstalet är det riskmått som används i riksförsäkringsanstaltens omarbetade olycksfalls-
tal utförda arbetstimmar (kol. 11 = $\frac{\text{kol. 15} + \text{kol. 16}}{1\,000}$). Enligt rekommendationer av sjätte socialstatis-
innehålla en förlust av 300 arbetsdagar och ett dödsfall eller ett fall av total invaliditet motsvara
skador år 1958 sid. 18.

² Uppräkning av dessa orsaker finns i texten sid. 99.

per 1 milj. arbetstimmar och antal förlorade arbetsdagar per olycksfall i skogs-

million working-hours and number of working days lost per accident in forest work and floating

rande i runt tal minst 10 000 arbetstimmar.
working-hours.

8	9	10	11	12	13	14	15	16
				Svårhetstal härrörande från <i>Severity rates due to</i>			Antal olycksfall per 1 milj. arbetstim- mar <i>No. of acci- dents per 1 million working- hours</i>	Antal för- lorade ar- betsdagar per olycks- fall <i>No. of work- ing days lost per accident</i>
Klämning, trampning på, stöt av eller mot föremål <i>Crushing with ob- jects etc.</i>	Lyftande, bärande, hante- ring av material <i>Load</i>	Övriga ² <i>Other</i>	Samtliga <i>Total</i>	Sjukdom <i>Sickness</i>	Invalidi- tet <i>Dis- ability</i>	Död <i>Death</i>		
0,08	0,06	0,12	2,97	1,19	1,02	0,76	61,2	48
0,04	0,00	0,01	0,53	0,35	0,18	—	19,8	27
0,03	0,04	0,64	5,16	0,58	0,79	3,79	23,0	224
0,04	0,03	—	1,46	1,46	—	—	38,1	38
0,07	0,06	0,17	2,97	1,07	0,93	0,97	54,5	55
0,06	0,06	0,10	1,48	0,46	0,51	0,51	21,9	68

statistik. Svårhetstalet motsvarar i princip antalet genom skadorna förlorade arbetsdagar per 1 000-tiska konferensen 1947 har vid konstruktionen av detta riskmått en sjuktid av 365 dagar förutsatts en förlust av i genomsnitt 7 500 arbetsdagar. För vidare upplysning om svårhetstalet se SOS, Yrkes-

Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt per år under perioderna 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1959. Länsvis

Number of elk killed during legal shooting season during the periods 1936—1945, 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1959. By counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Län County	1936/ 1945	1946/ 1950	1951/ 1955	1956	1957	1958	1959				
	årsmedeltal yearly average						tjur bulls	ko cows	års- kal- var calves (less than 1 year)	ej an- givet kön sex un- spec.	sum- ma total
Nb	91	157	598	843	959	931	875	701	71	—	1 647
Vb	158	500	1 242	1 644	1 963	2 324	1 289	1 060	188	—	2 537
Jtl	488	1 264	2 928	4 126	4 444	4 846	2 455	2 109	711	—	5 275
Vnr	147	630	1 653	1 960	1 994	2 132	1 032	980	187	—	2 199
Gvl	379	916	1 848	2 509	2 623	2 950	1 518	1 424	320	—	3 262
Kpb	1 093	1 366	2 265	3 221	3 846	4 245	2 015	1 732	536	—	4 283
Vrm	670	865	1 785	2 307	2 399	2 619	1 293	1 164	374	—	2 831
Ör	888	964	1 351	1 172	1 169	1 260	646	511	62	4	1 223
Vstm	685	941	1 121	1 152	1 099	1 115	557	479	80	—	1 116
Ups	733	903	1 094	833	695	718	309	274	61	—	644
Sth	581	840	1 038	906	847	885	352	353	49	17	771
Sdm	625	804	1 099	1 021	1 016	1 088	511	463	69	—	1 043
Ög	696	897	1 151	1 029	801	889	413	404	48	—	865
Skb	369	494	724	776	744	798	422	348	18	—	788
Äbg	430	586	859	1 057	1 027	1 089	484	427	24	—	935
Jkp	324	412	555	631	604	615	331	303	49	—	683
Krb	503	493	636	695	658	502	325	271	27	—	623
Klm	565	670	780	812	748	790	394	300	44	—	738
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	81	194	243	297	318	308	145	124	11	—	280
Hl	190	228	371	395	395	379	210	192	15	—	417
Bl	93	67	81	125	132	142	59	45	31	—	135
Krs	198	158	160	220	224	224	113	100	12	—	225
Mlm	36	36	34	29	37	39	19	16	4	—	39
Riket Entire country	10 023	14 386	23 596	27 760	28 742	30 888	15 767	13 780	2 991	21	32 559

Tabell 41. Antal dödade villebråd i genomsnitt per år under perioderna 1946—1950, 1951—1955 samt för 1956—1959¹

Number of game killed during the periods 1946—1950, 1951—1955 (yearly average) and in 1956—1959.

1		2	3	4	5	6	7
Villebråd Game		1946/ 1950	1951/ 1955	1956	1957	1958	1959
Älg	<i>Elk</i>	14 386	23 596	27 760	28 742	30 888	32 559
Kronhjort	<i>Red deer</i>	24	43	45	60	60	48
Dovhjort	<i>Fallow-deer</i>	310	830	1 100	1 100	1 250	1 300
Rådjur	<i>Roe deer</i>	16 000	23 420	29 000	32 000	33 000	36 400
Skogshare	} <i>Hare</i>	149 460	123 800	104 000	122 000	107 000	97 000
Fälthare		105 900	105 300	71 000	80 000	76 500	79 000
Vildkanin		131 600	129 800	71 000	198 000	175 000	188 000
Rödräv	<i>Fox</i>	68 400	81 620	80 000	78 000	79 000	75 000
Grävling	<i>Badger</i>	10 740	9 680	9 000	9 350	9 000	9 600
Utter	<i>Otter</i>	1 440	1 120	900	800	800	800
Mård	<i>Marten</i>	940	730	700	1 230	1 750	1 900
Iller	<i>Polecat</i>	1 380	1 460	1 500	1 200	1 400	1 300
Vildmink	<i>Mink</i>	2 400	5 760	10 000	11 500	14 000	18 000
Hermelin och småvessla	<i>Ermine and weasel</i>	7 680	9 220	6 200	6 150	6 200	4 200
Ekorre	<i>Squirrel</i>	326 100	233 300	95 000	49 000	35 000	39 000
Säl	<i>Seal</i>	1 532	570	634	567	1 030	1 008
Björn	<i>Bear</i>	17	21	29	20	33	22
Lodjur	<i>Lynx</i>	12	8	11	8	3	10
Varg	<i>Wolf</i>	9	5	4	9	9	4
Järv	<i>Glutton</i>	41	23	12	21	20	27
Tjäder	<i>Capercaillie</i>	44 420	22 333	13 000	12 000	8 400	10 900
Örre	<i>Blackgrouse</i>	60 020	26 333	16 000	13 000	8 000	9 700
Järpe	<i>Hazel-hen</i>	72 000	31 000	20 000	8 600	5 000	6 800
Ripa	<i>Grouse</i>	123 260	80 100	44 000	60 200	46 500	52 000
Fasan	<i>Pheasant</i>	84 060	151 300	89 000	102 000	81 000	98 000
Rapphöna	<i>Partridge</i>	30 960	18 460	14 000	15 000	15 400	17 000
Morkulla	<i>Woodcock</i>	30 400	26 600	23 500	24 700	24 200	25 000
Duvhök	<i>Goshawk</i>	8 900	6 300	5 000	5 100	5 100	5 700
Sparvhök	<i>Sparrow-hawk</i>	8 160	7 380	6 000	6 300	5 500	5 800

¹ För säl, björn, lodjur, varg och järv avses kalenderår samt betr. övrigt vilt jaktåren 1/7 1946—30/6 1947 t. o. m. 1/3 1959—28/2 1960. Se texten.

² Treårsmedeltal; fridlyst i hela landet 1952 och 1953.

³ Tvåårsmedeltal; fridlyst i hela landet 1952—1954.

Tabell 42. Under budgetåret 1959/60 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut gärdar. Länsvis

State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget year 1959/60.

By counties

1	2	3	4	5	6	7	8
Län County	Skogsförbättringsanslaget ¹ Grants for forest improvement						
	Återväxtåtgärder och röjningsgallring Measures of reproduction			Skogsdikning Draining			Div. mindre företag ² Small enter- prices
	Areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Båtnads- areal Area	Beräknad brutto- kostnad Estimated gross cost	Stats- bidrag Govt. grants	Stats- bidrag Govt. grants
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	3 769,3	799,0	399,5	269	43,7	17,4	10,0
Vb	1 403,7	489,9	244,5	294	66,7	26,5	60,0
Jtl	221,7	105,1	47,7	320	93,8	36,8	24,9
Vnr	51,5	19,9	9,8	129	37,8	13,9	8,3
Gvl	199,2	124,2	60,1	171	49,5	16,4	5,0
Kpb	101,1	66,4	33,2	143	43,5	17,1	29,2
Vrm	376,1	209,8	104,8	274	85,2	31,1	81,4
Ör	158,9	109,2	53,7	81	29,3	10,8	15,1
Vstm	54,4	29,6	14,8	21	7,5	2,1	4,8
Ups	25,2	16,8	8,4	88	38,9	11,9	20,0
Sth	148,0	60,4	30,2	—	—	—	5,7
Sdm	363,0	218,1	108,9	68	32,1	8,8	14,6
Ög	254,9	179,8	89,9	69	30,7	9,0	35,0
Skb	714,4	508,7	254,3	—	—	—	35,6
Äbg	244,5	133,6	66,8	74	29,3	11,7	31,5
Jkp	170,1	85,4	42,7	195	78,5	29,5	44,0
Krb	321,3	248,2	124,1	120	65,6	22,6	45,1
Klm	171,8	104,0	51,8	56	36,5	12,7	75,5
Gtl	7,3	3,9	2,0	94	22,9	8,8	10,0
Gbg	74,5	51,4	25,7	43	26,9	9,8	39,0
Hl	219,0	122,6	61,3	76	41,5	14,5	15,4
Bl	465,0	345,3	172,5	40	26,9	10,0	30,0
Krs	772,1	636,8	318,3	46	24,2	9,3	71,9
Mlm	303,5	298,7	129,3	43	25,1	6,8	25,6
Riket ⁵	10 590,5	4 966,8	2 454,3	2 714	936,1	337,5	737,6
Entire country							
1958/59	6 957,2	2 923,2	1 297,2	4 174	1 455,2	531,3	746,3

¹ Utöver vad som redovisas i tabellen har 40 000 kronor ur anslaget disponerats för åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter inom Gotlands och Kopparbergs län.

² Prisutjämningsmedel för återuppbyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

³ Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k. understödsbidrag och förenklat förfarande).

Tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder

9			10	11	12	13	14	15	16	17	18
Skogsvägsanslaget			Prisutjämningsmedel ²			Norrländska skogsproduktionsanslaget			Summa beviljade bidragsmedel		
Grants for road-building			Grants from the »price equalization fund»			Forest production grants for Norrland			Total funds granted		
Vägbyggnad			Återväxtåtgärder			Div. mindre företag ³			Betesanläggning		
Road-building			Measures of reproduction			Small enterprises			Övriga åtgärder ⁴		
Väglängd			Areal			Bidrag			Statsbidrag		
Road length			Area			Grants			Govt. grants		
Beräknad bruttokostnad			Beräknad bruttokostnad			Bidrag			Statsbidrag		
Estimated gross cost			Estimated gross cost			Grants			Govt. grants		
km			ha			1 000 kr					
90,3	2 333,9	987,0	—	—	—	—	—	—	573,2	—	1 987,1
104,0	2 968,3	1 045,2	—	—	—	—	—	—	747,4	—	2 123,6
106,9	2 670,0	1 118,9	34,0	11,8	5,9	—	—	—	350,1	—	1 584,3
69,5	2 280,6	1 075,8	—	—	—	—	—	—	—	—	1 107,8
86,3	1 976,4	792,8	—	—	—	—	—	—	—	—	874,3
116,2	2 364,4	1 061,1	—	—	—	—	—	—	—	—	1 140,6
80,1	1 804,8	817,3	—	—	—	—	—	—	—	—	1 034,6
3,8	69,3	23,2	—	—	—	—	—	—	—	—	102,8
8,9	130,5	40,4	—	—	—	—	—	—	—	—	62,1
4,0	73,2	23,0	—	—	—	—	—	—	—	—	63,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	35,9
0,6	7,5	2,2	—	—	—	—	—	—	—	—	134,5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	133,9
12,2	278,8	129,8	—	—	—	—	—	—	—	—	419,7
4,8	118,0	48,3	—	—	—	—	—	—	—	—	158,3
26,7	435,5	179,1	—	—	—	—	—	—	—	—	295,3
9,4	103,0	45,0	—	—	—	—	—	—	—	—	236,8
2,5	24,0	6,2	—	—	—	—	—	—	—	—	146,2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20,8
4,7	127,0	58,3	—	—	—	—	—	—	—	—	132,8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91,2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	212,5
7,3	138,5	65,9	—	—	—	—	—	—	—	—	465,4
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	161,7
738,2	17 903,7	6 519,5	34,0	11,8	5,9	—	—	—	1 670,7	—	12 725,5
680,5	15 187,3	7 958,5	3 608,8	1 431,7	536,5	163,5	—	—	2 174,6	—	13 407,9

⁴ Hit hänföres bidrag till skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag.

⁵ Skogssällskapet, som tidigare av skogsstyrelsen också tilldelats bidragsmedel för särskilda skogsvårdsåtgärder, har under senare år ej blivit tilldelade dylika bidragsmedel.

⁶, ⁷ och ⁸ Skogsvårdsstyrelserna har under budgetåret av tidigare tilldelade bidragsmedel såsom odisponerad behållning återlevererat ur skogsvägsanslaget 44 000 kr, av prisutjämningsmedel 15 600 kr samt ur Norrländska skogsprod.anslaget 202 000 kr.

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och procent av landarealen, i vissa länder 1959

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries in 1959

1	2	3	4	5	6
Land Country	Land- areal ¹ milj. ha Land area in mill. ha	Invånare milj. No. of inhabi- tants in mill.	Skogsmarksareal ² Forest area		
			Totalt milj. ha in mill. ha	i % av land- arealen in % of total landarea	ha per invå- nare no. of ha per in- habitant
Argentina	278	20,2	60,0	21,6	3,0
Australien	770	³ 9,8	⁵ 17,9	2,3	1,8
Belgien och Luxemburg	3	9,4	0,7	23,3	0,1
Belgiska Kongo	235	13,6	94,8	40,3	7,0
Brasilien	851	⁴ 62,7	140,0	16,5	2,2
Burma	68	20,3	25,6	37,6	1,3
Canada	997	17,0	⁶ 186,6	18,7	11,0
Colombia	114	13,5	20,6	18,1	1,5
Finland	34	4,4	21,9	64,4	5,0
Frankrike	55	44,6	11,6	21,1	0,3
Italien	30	48,7	5,8	19,3	0,1
Japan	37	91,8	21,7	58,6	0,2
Jugoslavien	26	18,2	8,8	33,8	0,5
Kina ⁶	976	669,0	⁵ 28,1	2,9	0,4
Norge ⁷	32	3,5	5,3	16,6	1,5
Peru	129	10,2	15,0	11,6	1,5
Polen	31	28,8	7,5	24,2	0,3
Portugal ⁸	9	9,0	2,6	28,9	0,3
Sovjetunionen	2 240	⁹ 208,8	1 131,1	50,5	5,4
Spanien ¹⁰	50	29,7	15,8	31,6	0,5
Storbritannien	24	51,9	1,7	7,1	0,0
Sudan	251	11,0	26,5	10,6	2,4
Sverige	45	7,5	22,9	50,9	3,1
Tanganyika	94	8,9	51,0	54,3	5,7
Turkiet	78	25,9	10,5	13,5	0,4
USA ¹¹	936	174,8	¹² 213,7	22,8	1,2
Västtyskland ¹³	25	54,4	7,0	28,0	0,1
Östtyskland ¹⁴	11	17,4	[*] 3,0	27,6	0,2
Österrike	8	7,0	3,4	42,5	0,5
Totalt	¹⁵ 13 537	2 854,0	2 732,3	20,2	1,0
Total					

¹ Inkl. insjöar och floder. — *Incl. lakes and rivers.*

² För exploatering tillgänglig skog. — *Accessible forests.*

³ Exkl. urinvånare. — *Excl. aborigines.*

⁴ Exkl. indianerna i djungeln. — *Excl. indians in the jungle.*

⁵ Endast tillgänglig produktiv skog. — *Accessible productive forests only.*

⁶ Exkl. Formosa och Pescadorerna. — *Excl. Formosa and the Pescadores.*

⁷ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁸ Inkl. Azorererna och Madeira. — *Incl. the Azores and Madeira.*

⁹ Inkl. de asiatiska delarna. — *Incl. Asian part.*

¹⁰ Inkl. Balearerna och Kanarieöarna. — *Incl. the Balearic and the Canary Islands.*

¹¹ Inkl. Alaska och Hawaii, exkl. Panamakanalzonen och Puerto Rico. — *Incl. Alaska and Hawaii, excl. the Panama Canal zone and Puerto Rico.*

¹² Produktiv skog. — *Productive forests.*

¹³ Inkl. Väst-Berlin. — *Incl. West-Berlin.*

¹⁴ Inkl. Öst-Berlin. — *Incl. East-Berlin.*

¹⁵ All landareal inkl. insjöar och vattendrag men exkl. obebodda polarområden och obebodda öar. — *Landarea incl. lakes and watercourses but excl. uninhabited polar areas and uninhabited islands.*

**Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning
1958 och 1959**

Removals in certain countries with an extensive logging in 1958 and 1959

Måttenhet: milj. m³ f. ub.
Unit of measurement:

1	2	3	4	5	6	7
Land	1958			1959		
Country	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total	Barrträd Coni- ferous	Lövträd Broad- leaved	Summa Total
Argentina ¹	0,0	5,7	5,7	..	..	..
Australien ¹	1,9	13,1	14,9	2,0	13,3	15,3
Belgiska Kongo	..	10,0	10,0	..	10,0	10,0
Brasilien	*27,5	*74,6	*102,1	..	..	..
Canada	71,3	9,5	80,9	76,4	9,8	86,2
Colombia ²	0,1	12,6	12,7	..	..	..
Finland ³	30,5	10,7	41,2	31,1	*11,0	*42,1
Frankrike	15,5	25,3	40,7	14,8	24,6	39,4
Indien ^{1, 4}	1,3	13,6	15,0	..	..	..
Indonesien	0,1	75,0	75,1	0,1	76,1	76,2
Italien	1,9	18,8	20,7	1,8	17,9	19,7
Japan ⁵	34,8	28,1	62,9	36,7	28,4	65,0
Jugoslavien	3,4	12,1	15,5	3,7	12,0	15,6
Norge ^{6, 7}	7,9	0,3	8,2	7,2	0,3	7,4
Polen ⁸	14,3	2,2	16,5	14,0	2,0	16,0
Sovjetunionen	300,8	75,2	376,0	316,1	80,9	397,0
Spanien	4,7	9,2	14,0	4,6	9,0	13,6
Sudan ⁹	0,0	13,5	13,5	0,0	14,0	14,0
Sverige ⁶	37,2	4,2	41,4	33,3	4,4	37,7
Tanganyika	0,0	20,6	20,6	0,0	20,6	20,6
Tjeckoslovakien	10,8	3,0	13,8	10,3	2,9	13,3
Uganda	0,0	7,9	7,9	0,0	7,8	7,8
USA	196,2	94,6	290,8	217,0	102,4	319,4
Västtyskland ⁸	16,1	7,4	23,5	16,9	8,3	25,3
Östtyskland	7,0	1,1	8,1	6,3	1,2	7,4
Österrike	8,6	1,6	10,2	9,3	1,7	11,0
Totalt ⁹	835,0	732,4	1 614,0	877,8	745,8	1 670,1
Total						

¹ Endast redovisad avverkning. — *Recorded removals only.*

² Avser 1957. — *Year 1957.*

³ Avser uppgifter om förbrukning. — *Removals more accurately described as utilization.*

⁴ 1/4 1955—31/3 1956.

⁵ 1/4 1957—31/3 1958 resp. 1/4 1958—31/3 1959.

⁶ 1/7 1957—30/6 1958 resp. 1/7 1958—30/6 1959.

⁷ Exkl. husbehovsvirke. — *Excl. rural consumption.*

⁸ 1/10 1957—30/9 1958 resp. 1/10 1958—30/9 1959.

⁹ Avser även andra rapporterande länder. — *Refers to reporting countries.*

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1959

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade, in 1959

Måttenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ solid wood under bark

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Export					Import				
	Såg- och fanértimmer Timber		Massa- ved Pulp wood	Props Pit- props	Sum- ma Total	Såg- och fanértimmer Timber		Massa- ved Pulp wood	Props Pit- props	Sum- ma Total
	barr coniferous	löv broad-leaved				barr coniferous	löv broad-leaved			
Australien	—	—	—	—	—	30	299	—	—	329
Belgien, Luxemburg	123	137	9	37	306	135	1341	339	70	785
Belgiska Kongo	—	107	—	—	107	—	9	—	—	9
Brasilien	1	62	0	—	63	—	—	—	—	—
Canada	28	68	2 652	89	2 837	638	—	401	—	1 039
Filippinerna	—	3 257	—	—	3 257	—	0	—	—	0
Finland	156	42	2 445	984	3 627	85	6	83	—	174
Frankrike	236	482	367	261	1 346	2	652	770	26	1 450
Ghana	—	1 008	—	—	1 008	—	—	—	—	—
Italien	—	0	—	—	0	415	531	935	26	1 907
Japan	8	1	—	—	9	971	4 384	134	—	5 489
Jugoslavien	1	—	486	1	488	—	0	—	—	0
Nederländerna	9	12	8	63	92	108	276	199	34	617
Nigeria	—	547	—	—	547	—	—	—	—	—
N. Borneo	—	1 386	—	—	1 386	—	0	—	—	0
Norge	67	0	319	34	420	38	17	391	4	450
Portugal	—	—	13	102	115	1	53	—	—	54
Schweiz	25	24	0	—	49	75	137	97	—	309
Sovjetunionen	1 139	48	1 181	885	3 253	—	—	188	—	188
Storbritannien	—	—	—	—	—	106	402	307	857	1 672
Sverige	189	9	324	208	730	167	34	201	—	402
Turkiet	0	1	—	—	1	20	2	31	78	131
USA	759	167	254	—	1 180	115	330	2 653	—	3 098
Västtyskland	47	23	39	36	145	557	1 107	1 744	769	4 177
Östtyskland	..	..	..	160	..	..	77	2 454	—	..
Österrike	13	34	—	171	218	5	42	106	—	153
Totalt ¹	3 115	10 070	9 040	3 075	25 300	3 740	9 865	9 325	2 805	25 735
Total										
1958	2 630	7 985	8 485	3 755	22 855	3 065	8 080	9 285	3 515	23 945

¹ Inkl. stolpar, pålar o. d. — Incl. posts, pilings and poles.

² End. massaved av tall o. gran. — Pine and spruce only.

³ Se not 9, tabell 44. — See note 9, table 44.

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1959

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries in 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Land Country	Sågvirke Sawn wood		Låd- äm- nen	Slip- pers	Ply- wood	Spån- plat- tor	Massa Pulp				Annan fiber- massa Other fibre pulp
	barr coniferous	löv broad- leaved	Box- boards	Sleep- ers		Parti- cle board	Trämassa Wood pulp				
							Meka- nisk Mechanical	Ke- misk Chemical	Halv- ke- misk Semi- chemical	Sum- ma Total	
	1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³				1 000 ton				
Australien	113	2 250	594	404	100	..	184	137	—	321	7
Belgien o. Luxemb.	46	284	150	75	28	22	81	51	—	132	7
Brasilien	..	..	..	..	..	..	*110	*100	1—	*210	*50
Canada	3 496	1 056	114	330	871	23	5 304	4 416	111	9 831	33
Chile	43	364	157	90	9	8	50	5	—	55	..
Finland	*1 070	37	4..	..	349	68	* 990	2 148	1—	*3 138	..
Frankrike	1 049	2 500	—	543	*345	97	416	532	55	1 003	216
Italien	144	981	—	94	150	26	232	201	1—	433	41
Japan	3 598	2 380	4 577	759	1 293	35	858	1 885	233	2 976	31
Jugoslavien	291	750	—	*145	84	0	52	109	—	161	—
Nederländerna ...	19	180	—	1	39	31	115	—	—	115	398
Norge	275	23	140	16	*12	—	705	678	1—	1 383	—
Nya Zeeland ⁵	288	95	196	28	18	1	104	141	6	251	—
Portugal	70	31	350	130	10	—	4	66	—	69	4
Schweiz	185	103	—	17	24	42	115	90	4	209	—
Sovjetunionen	*318 010	*14 850	4..	4..	1 297	..	*830	*2 190	1—	*3 020	..
Storbritannien ...	50	777	—	8	49	38	*223	*17	1—	*240	*200
Sverige	1 450	173	117	117	60	..	980	3 409	—	4 389	—
USA	14 799	17 051	—	..	*8 040	..	4 620	16 238	1 148	22 006	*450
Västtyskland	1 205	1 303	—	267	498	380	649	778	—	1 427	53
Östtyskland	548	459	—	..	*40	20	257	341	12	610	*43
Österrike	*845	*166	—	4..	43	..	172	488	0	659	—
Totalt ⁷	53 940	61 985	..	..	14 710	1 145	18 035	36 965	1—	55 000	2 850
Total											
1958	51 760	59 425	..	..	13 010	930	16 260	34 005	1—	50 265	2 750

¹ Ingår i kemisk massa. — Included in chemical pulp.

² Inkl. Saar-området t. o. m. 30 juni 1959. — Incl. Saar up to 30 June 1959.

³ Inkl. lådämnen. — Incl. boxboards.

⁴ Ingår i sågvirke. — Included in sawnwood.

⁵ 1/4 1958—31/3 1959.

⁶ Inkl. slipers — Incl. sleepers.

⁷ Se not 9, tabell 44. — See note 9, table 44.

⁸ Delvis uppskattad. — Partly estimated.

Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1959

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products in 1959

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land Country	Sågvirke, inkl. lådämnen Sawnwood incl. boxboards				Slipers Sleepers		Plywood		Massa Pulp	
	Barrträd Coniferous		Lövträd Broadleaved							
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.
	1 000 stds		1 000 m ³						1 000 ton	
Australien	0	105	33	128	99	—	0	11	10	127
Belgien o. Luxemb. ...	5	151	18	86	3	17	17	19	13	194
Brasilien	171	—	10	—	—	—	3	—	—	107
Canada	2 131	92	341	323	77	36	93	111	2 223	59
Chile	11	..	51	..	—	..	—	..	—	..
Danmark	5	162	40	46	—	10	4	19	5	85
Egypten	—	22	—	119	—	40	—	21	—	20
Finland	950	0	15	7	11	—	295	—	1 459	1
Frankrike	72	141	269	35	219	16	62	12	26	617
Italien	0	431	2	214	—	50	16	1	3	498
Japan	29	32	291	23	7	1	425	—	5	81
Jugoslavien	48	—	349	0	36	—	6	—	30	26
Malacka	1	—	266	19	1	—	36	37	—	—
Nederländerna	3	422	12	120	1	42	12	37	2	316
Norge	26	18	—	37	0	—	2	6	707	36
Schweiz	1	26	4	52	2	9	0	3	13	90
Sovjetunionen	929	48	38	260	78	25	121	16	203	64
Storbritannien	—	1 465	12	772	—	169	2	492	—	2 264
Sverige	1 020	27	9	46	15	1	10	11	2 679	2
USA	306	1 901	295	766	77	10	61	785	592	2 206
Västtyskland	20	678	61	230	16	84	46	17	111	741
Östtyskland	..	131	..	78	..	..	..	..	—	55
Österrike	688	1	82	11	7	—	7	0	208	26
Totalt ¹	6 930	6 850	3 890	4 035	..	..	1 590	1 810	8 515	8 475
Total										
1958	6 380	6 235	3 540	3 860	..	..	1 150	1 325	7 670	7 645

¹ 1/7 1958—30/6 1959.

² Inkl. slipers. — Incl. sleepers.

³ Ingår i sågvirke. — Included in sawnwood.

⁴ Se not 9 tabell 44. — See note 9 table 44.